КРЕМЕНЕЦЬКИЙ БОТАНІЧНИЙ САД
КАТАЛОГ РОСЛИН

KREMENETS BOTANICAL GARDERN
INDEX PLANTARIUM

КРЕМЕНЕЦЬКИЙ БОТАНІЧНИЙ САД
КАТАЛОГ РОСЛИН

Вовчуг польовий (*Ononis arvensis* L.)

KREMENETS BOTANICAL GARDERN
INDEX PLANTARIUM

УДК 582 (083.824) : 58.006 (477.61)
К 79

Kremenets Botanical Garden. Plant Catalogue

Commemorative Edition for the 25th Anniversary of the Restoration of the Kremenets Botanical Garden.

This publication presents an annotated catalogue of the plant collections at the Kremenets Botanical Garden. It provides a concise history of the garden's establishment, its organizational structure, mission, and objectives, as well as current scientific research areas, its present state, and an analytical overview of the collections across various research departments. The catalogue includes detailed annotated plant lists for each department and a comprehensive bibliography of scientific publications issued since their establishment. Designed for botanists, ecologists, biologists, educators, students, as well as specialists in forestry, landscape design, and pharmacy.

Редактори: **Ліснічук А. М.** – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник, директор Кременецького ботанічного саду.
Онук Л. Л. – кандидат біологічних наук, завідувач відділу фітосозології Кременецького ботанічного саду.

Рецензенти: **Рахмєтов Д. Б.** доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора з наукової роботи Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка.
Антонюк М. З. – доктор біологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри біології Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Рекомендовано до друку науково-технічною радою
Кременецького ботанічного саду (протокол № 1 від 7 липня 2026 р.)

Кременецький ботанічний сад. Каталог рослин / Колектив авторів ; за ред. А. М. Ліснічук, Л. Л. Онук. — Тернопіль : Осадца Ю. В., 2026. — 170 с.
К 79
ISBN 978-617-8607-29-6

Видання з нагоди 25-річчя відновлення функціонування Кременецького ботанічного саду.

Представлено анотований список рослин колекційних фондів установи. Коротко наведено історію створення, структуру, мету і завдання, теми наукових досліджень, сучасний стан та аналіз колекційних фондів наукових відділів установи. Подано анотовані списки рослин кожного відділу та переліки наукових праць за період функціонування відділів.

Для ботаніків, екологів, біологів, викладачів, студентів, спеціалістів лісового господарства, зеленого будівництва та фармацевтів.

УДК 582 (083.824) : 58.006 (477.61)

ISBN 978-617-8607-29-6

© Колектив авторів, 2026
© ФОП Осадца Ю.В., 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА **4**
УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ ТА СИМВОЛИ **7**

РОЗДІЛ 1 ВІДДІЛ АКЛІМАТИЗАЦІЇ ПЛОДОВИХ ТА ЯГІДНИХ КУЛЬТУР **11**
Кубінський М. С., Василюк О. О.
1.1 НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ВІДДІЛУ 12
1.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ АКЛІМАТИЗАЦІЇ ПЛОДОВИХ ТА ЯГІДНИХ КУЛЬТУР 18
СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ АКЛІМАТИЗАЦІЇ ПЛОДОВИХ ТА ЯГІДНИХ КУЛЬТУР 36

РОЗДІЛ 2 ВІДДІЛ ДЕНДРОЛОГІЇ **37**
Панасенко Р. С.
2.1 ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ, СТРУКТУРА ТА НАУКОВО-КОЛЕКЦІЙНІ ФОНДИ ВІДДІЛУ 38
2.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ ДЕНДРОЛОГІЇ 45
СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ ДЕНДРОЛОГІЇ 62

РОЗДІЛ 3 ВІДДІЛ РЕПРОДУКТИВНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ **63**
Вериківський Л. А.
3.1 АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛУ 64
3.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ РЕПРОДУКТИВНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ 70
СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ РЕПРОДУКТИВНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ 76

РОЗДІЛ 4 ВІДДІЛ КВІТНИКОВО-ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН **77**
Ковальчук І. О.
4.1 СТАНОВЛЕННЯ, СТРУКТУРА ТА НАУКОВІ ФОНДИ ВІДДІЛУ 78
4.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ КВІТНИКОВО-ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН 84
СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ КВІТНИКОВО-ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН 106

РОЗДІЛ 5 ВІДДІЛ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА НОВИХ КУЛЬТУР **107**
Мельничук О. А., Ігліна І. О., Кубінська Л. А.
5.1 ЕТАПИ РОЗВИТКУ, СТРУКТУРА ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛУ 108
5.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА НОВИХ КУЛЬТУР 116
СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА НОВИХ КУЛЬТУР 137

РОЗДІЛ 6 ВІДДІЛ ФІТОСОЗОЛОГІЇ **139**
Петрук Ю. В., Чубата Т. В., Онук Л. Л.
6.1 ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ, СУЧАСНА СТРУКТУРА ТА АНАЛІЗ КОЛЕКЦІЙНИХ ФОНДІВ 140
6.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ ФІТОСОЗОЛОГІЇ 150
СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ ФІТОСОЗОЛОГІЇ 160

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ЛАТИНСЬКИХ НАЗВ РОДІВ **162**
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК УКРАЇНСЬКИХ НАЗВ РОДІВ **165**
КОЛЕКТИВ АВТОРІВ **169**

ПЕРЕДМОВА

Видання каталогів рослинних колекцій ботанічних садів – це фундаментальна наукова традиція з понад двохсотлітньою історією, що слугує дієвим інструментом глобального обміну ботанічними знаннями та генетичними ресурсами. Фундатором цієї справи у Кременецькому ботанічному саду ще на початку XIX століття став видатний природодослідник Віллібальд Бессер. Його вагомий доробок, що налічує 16 каталогів разом із додатками, виданих з інтервалом в 1-4 роки, став відображенням «золотої доби» тогочасних флористичних пошуків, опису нових таксонів та інтенсивної інтродукційної роботи, яка заклала підвалини європейського визнання установи.

Сьогодні Кременецький ботанічний сад має статус об'єкта природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, продовжуючи місію збереження генофонду рослинного світу. Новітній етап формування колекційних фондів та відродження історичних традицій розпочався з відновленням діяльності установи у 2001 році. Попередні випуски сучасних каталогів, що датуються 2007 та 2015 роками, зафіксували перші етапи інтродукції та інвентаризації. Цього разу ми маємо за честь презентувати науковій спільноті третє, суттєво доповнене та розширене видання каталогу. Дана праця підбиває підсумок багаторічної роботи співробітників наукових відділів за чверть століття новітньої історії ботанічного саду, демонструючи динаміку збагачення біорізноманіття та адаптаційний потенціал інтродуцентів в умовах кліматичних змін. Оновлені дані каталогу слугуватимуть основою для майбутніх інтеграційних проєктів, оптимізації інтродукційного пошуку та популяризації ботанічних знань серед широкого загалу. Каталог ілюстровано оригінальними фотографіями працівників установи.

П’ять окремих колекційно-карантинних ділянок частково формують територію наукової зони Кременецького ботанічного саду площею 50,11 га. На цих ділянках культивуються види рослин різних господарських груп: дендрофлори, кормових, овочевих, лікарських, квітниково-декоративних і плодово-ягідних. Крім того, тут вирощують рослини природної флори, зокрема десинентної групи, які перебувають під охороною на міжнародному, державному та регіональному рівнях. Окремо діють розсадники декоративних та рідкісних рослин. Кожного року для первинного інтродукційного випробування надходять зразки рослин та насіння з різних установ нашої країни та зарубіжжя. Близько 500 зразків поступило із ботанічних садів різного підпорядкування. Найбільшу кількість зразків отримано з Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка, Ботанічного саду імені академіка О. В. Фоміна, Інституту рослинництва імені В. Я. Юр’єва, Національного дендрологічного парку «Софіївка». Колекція природної флори також поповнювалася рослинним матеріалом, який зібрано під час польових експедицій.

Після вивчення біології, адаптаційної здатності інтродуцентів, оцінки успішності інтродукції та підбиття підсумків, рослини використовуються для різних цілей (навчання, демонстрація, впровадження), збагачуючи флору України. Живі колекції рослин є одним із ключових, а подекуди й єдиним способом збереження зникаючих таксонів. Такі колекції можуть слугувати резерватом втрачених видів у післявоєнний період задля відновлення стійких природних екосистем.

Матеріал структуровано за шістьма розділами, кожен з яких відображає науковий профіль окремого структурного підрозділу установи. Методологічна структура видання розроблена так, щоб представити науковій спільноті не лише реєстр рослин, але й аналітичний огляд діяльності наукових відділів.

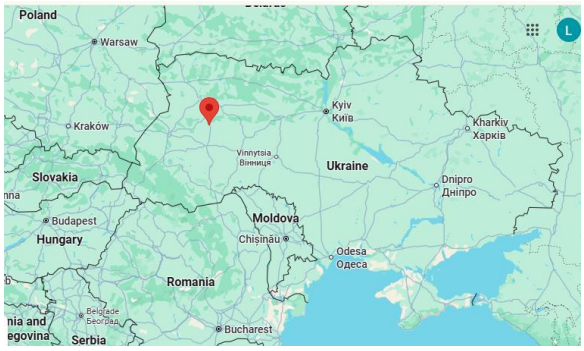
Кожен розділ містить:

- **історичну довідку:** відомості про етапи становлення відділу, кадровий склад та ключові напрями наукових досліджень;
- **аналітичний огляд:** детальний аналіз сучасного стану та репрезентативності колекційних ділянок;
- **анотований перелік:** систематизований список видів, підвидів, форм і культиварів колекційного фонду станом на 31.12.2025 р., доповнений оригінальним ілюстративним матеріалом. Назви таксонів верифіковано відповідно до сучасних номенклатурних стандартів згідно з міжнародною базою даних Plants of the World Online (POWO) (https://powo.science.kew.org). Номенклатура культурних рослин (культиварів) узгоджена з положеннями Міжнародного кодексу номенклатури культурних рослин (ICNCP) (https://www.ishs.org/app/uploads/2025/01/ScriptaHorticulturae_18.pdf). Такий підхід дозволяє інтегрувати дані про колекційні фонди ботанічного саду в сучасний світовий науковий простір;
- **бібліографію:** перелік основних наукових публікацій і монографій працівників відділів, що відображає науковий доробок колективу.

Презентоване видання розраховане на ботаніків, екологів, дендрологів, ландшафтних архітекторів, викладачів та студентів природничих спеціальностей. Каталог покликаний стати не лише надійним підґрунтям для подальших наукових досліджень, а й основою для інтеграції колекційного фонду Кременецького ботанічного саду до світового науково-інформаційного простору та міжнародних мереж збереження рослин.

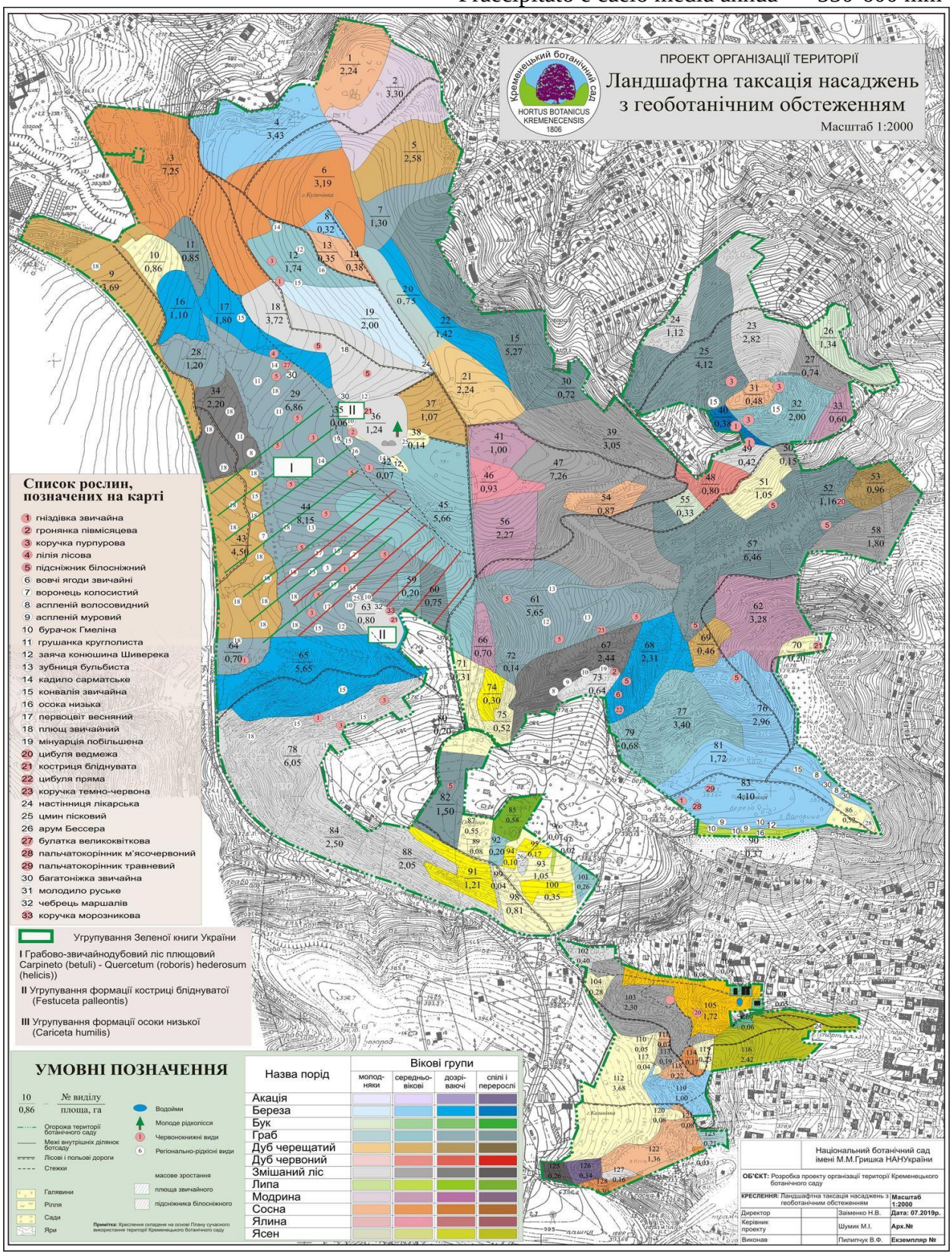

Антоніна ЛІСНІЧУК,
директор Кременецького ботанічного саду,
кандидат біологічних наук,
старший науковий співробітник.

Notitia de Horto Botanico

Area	200 ha
Specium numerus	2100
Longitudo orientalis	25°43'08.79"E
Longitudo septentrionalis	50°05'48.52"N
Altitudo supra libram maris	322 m
Temperatura aeris media annua	+7,9
Temperatura aeris absoluta minima	-30°C
Temperatura aeris absoluta maxima	+36°C
Praecipitato e caelo media annua	550-600 mm

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ ТА СИМВОЛИ

Походження

Асканія-Нова – біосферний заповідник «Асканія-Нова» ім. Ф. Е. Фальц-Фейна УААН.
БДП – Березнівський державний дендрологічний парк Березнівського лісового коледжу, смт Березно, Рівненська обл.
Бережанське лісництво – Бережанське лісництво Бережанського лісомисливського господарства ДП «Ліси України», м. Бережани, Тернопільська область.
Ваканци – ботанічний заказник загальнодержавного значення, НПП «Кременецькі гори», Кременецький та Шумський р-ни, Тернопільська обл.
ВД – відділ дендрології Кременецького ботанічного саду.
Волиньліс – Волинський лісовий селекціно-насіннєвий центр, Волинська обл.
ВРБ – відділ репродуктивної біології та впровадження Кременецького ботанічного саду.
ВФ – відділ фітосозології Кременецького ботанічного саду.
г. Графтова – урочище «Гора Графтова» м. Кременець, Тернопільська обл.
г. Драгобрат – Рахівський р-н Закарпатська обл.
г. Лиса – НПП «Північне Поділля», Золочівський р-н, Львівська обл.
г. Лисиця – урочище «Гора Лисиця» околиці с. Зіньки Білогірська ОТГ Хмельницька обл.
г. Страхова – НПП «Кременецькі гори», Кременецький р-н, Тернопільська обл.
г. Томнатик – НПП «Черемоський» Вижницький р-н Чернівецька обл.
ГГЗ – Горинський гідрологічний заказник, Кременецький р-н, Тернопільська обл.
ДГЛ – Дендропарк Гермаківського лісництва Тернопільська обл.
ДП «Дружба», Івано–Франківськ – дендрологічний парк «Дружба» ім. З. Ю. Павлика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
ДСЛР – Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроекології і природокористування НААН України), с. Березоточа, Лубенський р-н, Полтавська обл.
Експозиції – експозиційна зона Кременецького ботанічного саду.
ІП ім. Л. П. Симиренка – Інститут помології імені Л. П. Симиренка (нині офіційно – Дослідна станція помології ім. Л. П. Симиренка).
ІРНААНУ – Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України.
ІС НААН України – Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України.
КБЗ – Карпатський біосферний заповідник.
КБС – Кременецький ботанічний сад, м. Кременець, Тернопільська обл.
КДЛГ – Кременецький держлісгосп, м. Тернопільська обл.
КНПП – Карпатський національний природний парк, м. Яремче, Івано–Франківська обл.
КНУ – ботанічний сад ім. академіка О. В. Фоміна Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка.
Кременець комунгосп – Кременецький комбінат комунальних підприємств (до 1992 року), м. Кременець.
ЛНУ – ботанічний сад Львівського національного університету ім. Івана Франка, м. Львів.
м. Івано-Франківськ – зібрано в межах міста Івано-Франківськ.
м. Моршин – околиці м. Моршин Львівська обл.
м. Острог – околиці м. Острог Рівненська обл.
«Інтерфлора» – інтернет–магазин насіння і садивного матеріалу.
«Мелодія Квітів» – магазин, що спеціалізується на продажу насіння, розсади та саджанців, м. Кременець.
«Сільський вісник» – інтернет-магазин «Сільський вісник», м. Харків.
«СонцеСад» – інтернет-магазин саджанців плодових, ягідних та декоративних культур, троянд, цибулин квітів, насіння та картоплі.
«Флоріум» – інтернет-магазин, що спеціалізується на продажу голландських цибулин квітів, саджанців декоративних та плодових культур.
Місцевий вид – види рослин, що зростають в природних ценозах на території Кременеччини.

НБС ім. М. М. Гришка – Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України, м. Київ.
НДП «Софіївка» – Національний дендрологічний парк «Софіївка», м. Умань Черкаська обл.
НПП – національний природний парк
НПП «Кременецькі гори» – Національний природний парк «Кременецькі гори», м. Кременець.
ПЗМ – природний заповідник «Медобори».
ПК – приватна колекція.
плод. р., с. Бутин – плодовий розсадник радгоспу «Правда», с. Бутин, Вишнівецька громада Кременецького р-ну.
ПП Яросевич – вирощування та реалізація плодових та декоративних рослин приватного підприємця Яросевич Олександра, м. Кременець.
с. Антонівці – околиці с. Антонівці, Кременецький р-н, Тернопільська обл.
с. Бережці – околиці с. Бережці, Кременецький р-н, Тернопільська обл.
с. Білокриниця – околиці с. Білокриниця, Кременецький р-н, Тернопільська обл.
с. Буща – околиці с. Буща, Дубенський р-н, Рівненська обл.
с. Великі Бережці – околиці с. Великі Бережці Кременецький р-н, Тернопільська обл.
с. Жобрин – Рівненський р-н Рівненська обл.
с. Івашківці – околиці с. Івашківці Збаразький р-н. Тернопільська обл.
с. Стіжок – околиці с. Стіжок, Кременецький р-н, Тернопільська обл.
с. Хотівка – околиці с. Хотівка, Кременецький р-н, Тернопільська обл.
с. Черешенька – Вижницький р-н Чернівецька обл.
с. Чабель – околиці с. Чабель, Сарненський р-н, Рівненська обл.
СВК «Анастасія» – сільськогосподарський виробничий кооператив «Анастасія», м. Мостиська Львівська область.
СДП – Сирецький дендрологічний парк загальнодержавного значення, м. Київ.
СЮН – колишня станція юних натуралістів, м. Кременець.
ТЗОВ «НАТ-Агро» – Товариство з обмеженою відповідальністю «НАТ-Агро», с. Чугалі Кременецький р-н.
ТМ «Кліома сервіс» – розсадник ягідних рослин Торгова Марка «Кліома Сервіс» м. Ківерці, Волинська область.
УДСР – Устимівська дослідна станція рослинництва.
УНДІКК – Український науково–дослідний інститут кормових культур УААН.
ур. – урочище.
ур. Ваканци – околиці с. Підлісне Кременецький р-н Тернопільська обл.
ур. Звіринець – НПП «Кременецькі гори».
ур. Скит – загальнозоологічний заказник місцевого значення біля села Старий Тараж Кременецький р-н Тернопільська обл.
ур. Тарнобір – урочище Тарнобір Кременецьке лісництво Кременецький держлісгосп .
ФОП Пасічник Марія – вирощування та реалізація рослин кислого грунту, фізична особа підприємець Пасічник Марія, с. Великі Млинівці Кременецький р-н.
ХДДП – Хоростківський державний дендрологічний парк.
ХНУ – ботанічний сад Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.
ЧНУ – ботанічний сад Чернівецького національного університету імені Юрія Стефаника.
GBAR – Giardino Botanico Alpino «Rezia», Bormio, Italy.
BGBM – Botanischer Garten und Botanisches Museum Berlin.
BGUB – Botanischer Garten der Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität, Bonn, Germany.
BGUC – Botanic Garden of the University of Copenhagen.
BWAB – Botanic Garten Bundesgarten Wien Alpengarten im Belvedere, Austria.
GEISE – Grugapark, Essen, Germany.
GENT – Plantentuin Universiteit Gent.
IBASCR – Institute of botany Academy of Sciences of the Czech Republic.
UA – Cruickshank Botanic Garden, University of Aberdeen, Scotland, UK.

Фітомеценати

Баточенко В. М.
Вальчук О. В.
Галайчук О. А.
Ганущин В.
Гуцало Н. Б.
Данилюк К. М.
Зубов Д. А.
Івашкевич Г.
Ковальчук І. О.
Ковальчук Л.
Котова Н. В.
Кравчук С. А.
Ліснічук А. М.
Ляшенко Є.
Мадараш Л. В.
Малісевич-Белтрамі І. Ю.
Матлай І. Й.
Мішустін Р. І.
Оксюта В. А.
Олійник І. Г.
Онук Л. Л.
Петрук Ю. В.
Попович О. М.
Топунова М. В.
Чеботарьова О. М.
Черногуз А. В.
Чубата Т. В.
Чугалінська Н. Б.
Юрищенко О. Ю.
Якушенко Д. М.
Ярич Н. А.

Стадія онтогенезу

вег – вегетує
нас – плодоносить
спор – спороносить
сс – дає самосів
цв – цвіте

Життєва форма

Баг – багаторічник
Д – дерево
Дв – дворічник
К – кущ
Нкк – напівкущи
Л – ліана
Одн – однорічник

Господарське значення

аром – ароматична
б – бур'ян
в – вітамінна
д – декоративна
дер – деревинна
дуб – дубильна
е – ефіроолійна
і – інсектицидна
к – кормова
л – лікарська
м – медонос
нц – науково цінна
о – отруйна
ол – олійна
с – сидерат
т – технічна
фарб – фарбувальна
х – харчова

Екологічні особливості

ЗС – зимостійка

МС – морозостійка

НТ – напівтіневитривала

ПС – посухостійка

ВЛ – вологолюбива

С – стійка

СЛ – світлолюбива

Т – тіневитривала

ТЛ – теплолюбива

Місце зростання

ЕД – експозиційна ділянка відділу,

КД – карантинно-колекційні ділянки

ПУ – природні угруповання

РОЗДІЛ 1

Осінній кошик: плоди *Chaenomeles, Symphoricarpos, Actinidia, Crategus.*

ВІДДІЛ АКЛІМАТИЗАЦІЇ ПЛОДОВИХ ТА ЯГІДНИХ КУЛЬТУР

Кубінський Микола Сергійович
Василюк Олег Олексійович

У розділі представлено результати багаторічних досліджень відділу акліматизації плодових та ягідних культур, а також детальний аналіз фіторізноманіття колекційних фондів. Робота підсумовує 25-річний досвід наукових спостережень, інтродукції та збереження садових рослин. Матеріал ілюстровано фотографіями Миколи Кубінського, Олега Василюка, Віктора Чубатого, що були зроблені працівниками безпосередньо під час проведення польових досліджень.

1.1 НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ВІДДІЛУ

Плодові культури є невід'ємною частиною життя людини. Важко уявити собі садибу без плодових культур, тим більше якщо це садиба в Україні, де у піснях та у віршах часто присутні плодові рослини, достатньо згадати «хрущів, що гудуть над вишнями», і одразу в уяві постає картина саме українського села. Поширення культур, в тому числі плодових, потребує системного підходу: оцінки перспективних для регіону, безпосереднього перенесення та первинного інтродукційного випробування, надання рекомендацій з вирощування різних культур.

Історія створення відділу. Метою створення відділу акліматизації плодових та ягідних культур Кременецького ботанічного саду є організація функціонування осередку інтродукції, який сприяв би впровадженню нових плодових рослин, всебічне дослідження їх біоекологічних особливостей, при інтродукції, а також збереження традиційних, для умов Кременецьких гір, видів та сортів.

На прикладі колекційно-карантинних ділянок плодових культур Кременецького ботанічного саду наочно демонструються ягідні, плодові та горіхоплідні культури, вивчаються аспекти технології культивування, ведеться пропагування вирощування плодових культур. Ці насадження слугують цінним матеріалом для карпологічних досліджень, селекційної роботи та оцінки адаптаційного потенціалу інтродукованих видів. Водночас демонстраційні ділянки забезпечують ефективну навчально-наукову базу для студентів і популяризацію сучасного садівництва серед відвідувачів.

Відділ створено у 2001 році з переведенням ботанічного саду під юрисдикцію Мінприроди України. Для підрозділу відведено близько 2,5 га площі, на частково терасованому південно-західному схилі у виділах 91, 98, 99 території ботанічного саду, яка раніше використовувалась для ведення сільського господарства приватними землекористувачами жителями міста.

Тут подекуди спорадично зростали плодові рослини – *Malus domestica* (Suckov) Borkh., *Pyrus communis* L., *Prunus domestica* L., *Prunus cerasifera* Ehrh., *Sorbus aucuparia, Juglans regia* L. Значний відтинок часу (12-15 років), на площі не контролювали самосів деревних порід, плодові культури значною мірою пригнічувалися та витіснялися лісо утворюючими деревами та кущами – береза, липа, клен, дуб, граб, глоди, бересклет, бузина, жимолость і таке інше. На окремих терасах землекористувачі вирощували сільськогосподарську продукцію. Територія значною мірою була засмічена порубочними рештками, побутовими відходами, виникли два стихійні сміттєзвалища. За період 2001-2026 років виконані значні обсяги робіт з впорядкування ділянки. Для оцінки деревостану на території виконані лісогосподарсько-таксаційні роботи. Було видалено, з подальшим корчуванням пнів, понад 200 всихаючих, відстаючих у рості дерев та дерев-агресорів. Суцільні вирубки з подальшим розкорчовуванням проведено на ділянках, де сьогодні розміщені насадження глодів, кизилів, обліпихи, частково колекція яблунь.

Основою для закладання колекцій слугувала акліматизаційна ділянка плодових культур, що функціонувала при Кременецькій станції юних натуралістів та, пізніше, у ботанічному саду за юрисдикції Кременецької міської ради.

Починаючи з 2001 р., працівниками відділу постійно проводяться інтродукційні дослідження плодових культур різних господарських груп, розширюється колекційний фонд ботанічного саду.

Рисунок 1.1 – Працівники відділу на акліматизаційній ділянці (2001 рік).
(Зліва на право: Новосільний А. П., Кубінський М. С., Денисевич Я. В., Василюк О. О., Марко Ю. І.)

Структура відділу. За 25 років функціонування у штаті відділу працювали: 4 техніків, 4 фахівців, 2 наукових співробітників. Роботи на території відділу проводяться із залученням робітників сектору рекреаційного забезпечення та господарського відділу.

З 2001 по 2026 рік його очолювали два керівники:

Марко Юрій Іванович – з 2001 року до 2011 року (рис. 1.1, 1.2 А). За ці роки, під його керівництвом було розпочато формування переважної більшості колекцій плодових культур. Сфера наукової діяльності Марка Юрія Івановича – ягідні культури. З 2011 року і по сьогодні відділ очолює Кубінський Микола Сергійович, куратор колекцій зерняткових та горіхоплідних культур (рис 1.1, 1.2 Б). Сфера наукових інтересів – плодове розсадництво, декоративне плодівництво, зерняткові культури.

А

Б

Рисунок 1.2 – Керівники відділу:
А – Марко Юрій Іванович (2010 р.)
Б – Кубінський Микола Сергійович (2014 р.)

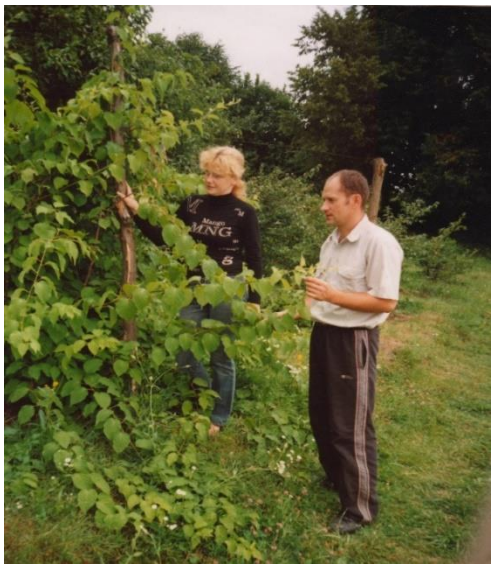
У різні періоди у відділі, науковими співробітниками працювали:

Василюк Олег Олексійович – з 2001 року по сьогодні, сфера інтересів нетрадиційні та малопоширені плодові культури, куратор акліматизаційної ділянки. (рис. 1.1, 1.3 Б, 1.4 А)

Чубатий Віктор Дмитрович – з 2009 по 2022 рік, сфера інтересів кісточкові культури, інтродукція сортів винограду, плодове розсадництво. (рис 1.3 А)

А

Б

Рисунок 1.3 – Співробітники відділу:
А – куратор колекції О. О. Василюк та технік І. Г. Олійник на акліматизаційній ділянці (2009 р.);
Б – науковий співробітник В. Д. Чубатий у розсаднику кісточкових 2013 р.)

У відділі в різні роки працювали:

провідні фахівці:

– Новосільний Анатолій Петрович, кісточкові культури, плодове розсадництво. (рис. 1.1)

– Злочевський Юрій Миколайович, кісточкові культури.

– Бойко Софія Андріївна, ягідні культури. (рис. 1.4)

– Іванніков Борис Євгенович, ягідні культури, кісточкові культури. (рис. 1.4)

– Скакальський Руслан Володимирович, ягідні культури, кісточкові культури.

техніки-лаборантами:

– Денисевич Ярослав Васильович – з 2001 року по цей день (рис. 1.1, 1.5)

– Лакоцька Галина Василівна – з 2012 по цей день (рис. 1.4)

– Кричковська Валентина Романівна – з 2011 по 2012 рр.,

– Олійник Ілона Гермогенівна – з 2007 по 2011 рр (рис. 1.3 Б).

Рисунок 1.4 – На зборі ягід для виготовлення фіточаїв (2012 р.):
Зліва направо: В. Д. Чубатий, Б. Є. Іванніков, О. О. Василюк, С. А. Бойко, Г. В. Лакоцька.

Рисунок 1.5 – Роботи у саду штучних форм (на передньому плані технік Я. В. Денисевич. 2012 р.).

Наукові дослідження. В процесі становлення та існування відділу, з огляду на потреби та перспективи наукова робота велася за різними науковими темами:

«Створення декоративного плодового саду та колекцій плодово-ягідних рослин, оцінка біологічних властивостей та продуктивних якостей різних сортів» (2001 – 2006)

Керівник теми Марко Юрій Іванович – завідувач відділом (рис. 1.1, 1.2 А), виконавці – Василюк Олег Олексійович, науковий співробітник (рис. 1.1, 1.3 Б, 1.4), Кубінський Микола Сергійович – провідний фахівець (рис. 1.1, 1.2 Б), Новосільний Анатолій Петрович (2001-2003) – фахівець (рис. 1.1) пізніше – Злочевський Юрій Миколайович – фахівець.

Під час роботи над даною темою розроблено проєкт декоративного плодового саду, винесено розробку в натуру. Проведено первинну інвентаризацію плодових культур Кременеччини, апробовано основні методики розмноження плодових, розпочато формування колекційних фондів відділу акліматизації. Результати висвітлені в низці публікацій [1].

«Інтродукція, акліматизація та використання плодово-ягідних культур в умовах складного рельєфу Кременецького горбогір'я» (2007 – 2011).

Керівник теми – Марко Юрій Іванович – завідувач відділом.

Розділ І. Інтродукція, акліматизація та дослідження біоекологічних особливостей нових та малопоширених видів плодово-ягідних культур (виконавець – Василюк Олег Олексійович, науковий співробітник).

Розділ ІІ. Дослідження біоекологічних особливостей та підбір кращих сортів яблуні домашньої (виконавець – Кубінський Микола Сергійович – провідний фахівець).

Розділ ІІІ. Апробація ягідних культур до умов терасованих схилів Кременецьких гір (виконавець Марко Юрій Іванович – завідувач відділом).

При виконанні даної теми закладено інтродуковано найбільшу кількість таксонів плодових культур, забезпечувалось функціонування плодового розсадника, велися роботи з оцінювання сорто-підщепних комбінацій плодових культур, детально проаналізовано способи вирощування різних ягідних культур в умовах Кременеччини. Матеріали досліджень представлено в різних публікаціях цього періоду [1, 2, 3].

«Інтродукція та вирощування плодово-ягідних культур з застосуванням передових технологій садівництва в умовах Кременецького горбогір'я» (2012 – 2016)

Керівник теми – Кубінський Микола Сергійович – завідувач відділом

Розділ І. Інтродукція, акліматизація та дослідження біоекологічних особливостей нових та малопоширених видів плодово-ягідних культур. (виконавець – Василюк Олег Олексійович, науковий співробітник).

Розділ ІІ. Інтродукція та підбір перспективних сортів *Malus domestica* Borkh в умовах терасованих схилів. (виконавець – Кубінський Микола Сергійович – завідувач відділом).

Розділ ІІІ. Застосування передових технологій розмноження кісточкових культур в едафо-кліматичних умовах Кременеччини (виконавець Марко Юрій Іванович – фахівець, пізніше Скакальський Руслан Володимирович, провідний фахівець, та Іванніков Борис Євгенович - фахівець).

Продовжувалися роботи з дослідження біо-екологічних особливостей плодових культур інтродукованих у Кременецькому ботанічному саду. Досліджувались плодові культури різних господарських груп, при їх культивуванні у полях розсадника. Результати оприлюднені в серії наукових праць [1, 4-12].

«Адаптивний потенціал видів та сортів плодових культур з різних господарських груп при інтродукції в умовах зони плодівництва Західного Лісостепу» (2017 – 2020).

Керівник теми – Кубінський Микола Сергійович – завідувач відділом

Розділ І: Вивчення особливостей біоекологічних показників нетрадиційних плодових культур при інтродукції в Кременецькому ботанічному саду. Виконавець – Василюк Олег Олексійович, науковий співробітник. Вийшло з друку три публікації.

Розділ ІІ: Адаптивні особливості сортів роду *Corylus* L., різних селекційних груп у зв’язку з їх інтродукцією в Кременецькому ботанічному саду. Виконавець – Кубінський Микола Сергійович – завідувач відділом).

Розділ ІІІ: Збереження та збагачення генофонду кісточкових та ягідних культур в Кременецькому ботанічному саду. Виконавець – Чубатий Віктор Дмитрович – науковий співробітник.

Акцент в дослідженнях спрямовувався на стійкість плодових культур до обмежуючих факторів інтродукції та способів помякшення їх негативного впливу на плодові культури. Оцінювалися різні способи вегетативного розмноження сортів ліщини великої (фундук). Розпочалися роботи з підбору та первинних досліджень субтропічних плодових культур. Досліджені особливості созологічного стану колекційних фондів плодових кульутр Кременецького ботанічного саду. Здобуті дані відображено у низці публікацій [1, 13-15].

Серед завдань, які, в різні часи, поставали перед науковими працівниками були:

– освоєння території, розробка планів функціонування та розвитку відділу;
– закладання та розширення колекційно-карантинних ділянок;
– дослідження біоекологічних особливостей ягідних, плодових та горіхоплідних культур при їх інтродукції;
– апробація елементів передових технологій садівництва та впровадження їх в умовах Кременецького ботанічного саду;
– інтродукція нетрадиційних плодових культур;
– дослідження способів розмноження різних груп плодових культур;
– контроль санітарного стану колекційних фондів та плантацій;
– проведення практичних занять із студентами та екскурсій з відвідувачами ботанічного саду.

З часу створення працівники відділу акліматизації плодових та ягідних культур опублікували, одноосібно та у співавторстві 50 наукових праць за темами своїх наукових досліджень тому числі 2 монографії у співавторстві та 9 у фахових виданнях ВАК України [1-15].

Результати досліджень представлені у т. ч. на 20 міжнародних конференціях, 3 всеукраїнських конференціях, двох з'їздах Українського ботанічного товариства, науково-практичному семінарі, міжнародному молодіжному конгресі, двох збірниках наукових праць.

Сучасний стан. На сьогодні відділ сконцентровує увагу на збереженні та розширенні генофонду цінних та перспективних плодових рослин різних господарських груп, впровадженні в культуру та вивчення їх біоекологічного потенціалу, займається інтродукційними дослідженнями. Важливе місце займають ділянки горіхоплідних культур, субтропічних кульутур. Приділяється увага до їх вдалого вирощування та дослідженню перспективних способів розмноження.

Науковці працюють над темою «Адаптивний потенціал видів та сортів плодових культур різних господарських груп при інтродукції їх в едафо-кліматичні умовах Волино-Подільської височини» (2021 – по цей час)

Керівник теми – Кубінський Микола Сергійович – завідувач відділом

Розділ 1. Інтродукція нових плодових культур у Кременецькому ботанічному саду. Виконавець - Василюк Олег Олексійович, науковий співробітник.

Розділ 2. Інтродукційні дослідження видів та сортів роду *Juglans* L. у Кременецькому ботанічному саду. Розділ виконувався по 2024 рік включно. Виконавець – Кубінський Микола Сергійович – завідувач відділом.

Розділ 3. Дослідження універсальних підщеп кісточкових культур. Виконавець (з 2025 року) Кубінський Микола Сергійович – завідувач відділом.

Проводиться вивчення екологічних особливостей плодових культур, оцінка показників успішності інтродукції досліджуваних рослин. Вивчається посухостійкість видів роду Горіх (*Juglans* L.), оцінюються їхні декоративні якості, придатність до використання у різних фітоценозах. Виконується підбір обє'ктів для дослідження у якості універсальних підщеп кісточкових культур, звертається увага на можливість використання сортопідщепних комбінацій

з ними на ґрунтах важкого механічного складу та в умовах недостатнього зволоження. Здобуті дані відображено у відповідних статтях та тезах [1, 16].

Забезпечення та підтримання функціонування уможливлює вивчення особливостей адаптації плодових культур при інтродукції в умовах Кременецького горбогір'я.

Колекційні фонди. Колекційні фонди відділу акліматизації плодових та ягідних культур формуються, переважно за систематичним принципом.

На сучасному етапі на території відділу культивуються представники 14 родин, 29 родів, 88 видів, 262 сорти та 4 гібриди. Найбільш широко представлена родина *Rosaceae* – 183 таксони.

При інтродукції плодових, ягідних чи горіхоплідних рослин, в умови Кременецького ботанічного саду, найчастіше використовується метод інтродукції родовими комплексами, матеріал для залучення рослин здебільшого живцевий та насіннєвий, рідко – саджанці.

Джерелами інтродукційних надходжень слугують переважно українські провідні профільні установи державної, зокрема Інституту Садівництва Української Аграрної Академії Наук (ІС НААН, та приватної форм власності (наприклад ФОП Пасічник Марія чи ТМ «Кліома-Сервіс), інколи садівники-любителі.

Найбільш чисельними колекціями відділу акліматизації плодових та ягідних культур є:

- колекція нетрадиційних плодових культур;
- колекція кісточкових культур;
- колекція сортів яблуні;
- колекція видів яблуні;
- колекція ягідних культур;
- колекція горіхів;
- колекція сортів фундука;
- колекція сортів дерену;
- декоративний плодовий сад;

Колекційно-карантинні та дослідні ділянки відділу суттєво доповнюють таксономію фондів ботанічного саду. Крім колекційно-карантинних ділянок під керівництвом наших спеціалістів закладено та функціонують плантаційні насадження плодових культур, де вирощуються, в основному, ягідні культури реалізація яких сприяє наповненню спеціального фонду установи.

Колекції є базою для проведення навчально-практичних занять для студентів біологічного профілю навчання і демонстрації біорізноманіття садових культур для інших відвідувачів ботанічного саду.

1.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ АКЛІМАТИЗАЦІЇ ПЛОДОВИХ ТА ЯГІДНИХ КУЛЬТУР

Відділ Streptophyta							
Клас *Equisetopsida*							
Підклас *Magnoliidae*							
Порядок *Apiales*							
Родина *Araliaceae*							
1	*Eleutherococcus senticossus* (Rupr&Maxim.) Maxim. – вільноягідник колючий, елеутерокок						
	СЮ	1998	ЕЗ, НЗ	К	нас.	С	д л х
Порядок *Cornales*							
Родина *Cornaceae*							
2	*Cornus mas* L. 'Elegantnyi' – дерен справжній 'Елегантний'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
3	*Cornus mas* L. 'Ekzotychnyi' – дерен справжній 'Екзотичний'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ПД	д х
4	*Cornus mas* L. 'Luk'ianivskyi' – дерен справжній 'Лук'янівський'						
	НБС ім. М.М. Гришка	1998	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
5	*Cornus mas* L. 'Mykolka' – дерен справжній 'Миколка'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
6	*Cornus mas* L. 'Pervenets' – дерен справжній 'Первєнєц'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
7	*Cornus mas* L. 'Radist' – дерен справжній 'Радість'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
8	*Cornus mas* L. 'Svitliachok' – дерен справжній 'Світлячок'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
9	*Cornus mas* L. 'Starokyivs'kyi' – дерен справжній 'Старокиївський'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
10	*Cornus mas* L. 'Vavilovet's' – дерен справжній 'Вавіловець'						
	НБС ім. М.М. Гришка	1998	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
11	*Cornus mas* L. 'Volodymyr'skyi' – дерен справжній 'Володимирський'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
12	*Cornus mas* L. 'Vydubets'kyi' – дерен справжній 'Видубецький'						
	НБС ім. М.М. Гришка	1998	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
13	*Cornus mas* L. 'Yantarnyi' – дерен справжній 'Янтарний'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
Порядок *Ericales*							
Родина *Actinidaceae*							
14	*Actinidia arguta* Miq. – актинідія гостра						
	НБС ім. М .М. Гришка	1998	НЗ	Л	нас.	ЗС НТ	д х
15	*Actinidia arguta* Miq. 'Don Juan' – актинідія гостра 'Don Juan'						
	ТМ «Кліома Сервіс»	2022	НЗ	Л	вег.	ПД	д х
16	*Actinidia arguta* Miq. 'Fihurna' – актинідія гостра 'Фігурна'						
	НБС ім.М.М. Гришка	2012	НЗ	Л	пл.	ПД	д х
17	*Actinidia arguta* Miq. 'Rima' – актинідія гостра 'Rima'						

	НБС ім.М.М.Гришка	2012	НЗ	Л	пл.	ПД	д х
18	*Actinidia arguta* Miq. 'Sentiabrska' – актинідія гостра 'Сєнтябрьська'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2012	НЗ	Л	пл.	ПД	д х
19	*Actinidia kolomikta* Maxim. – актинідія коломікта						
	НБС ім.М.М.Гришка	1998	НЗ	Л	нас.	ЗС	в х д
20	*Actinidia polygama* (Siebold & Zucc.) Pianch. ex Maxim. – актинідія полігамна						
	НБС ім.М.М.Гришка	1998	НЗ, ЕЗ	Л	нас.	ЗС ПС	в х д
21	*Actinidia shinensis var. deliciosa* (A. Chev) A. Chev. – актинідія пурпурова						
	НБС ім.М.М.Гришка	2004	НЗ	Л	вег.	ПД	в х д
Родина *Ebenaceae*							
22	*Diospyros kaki* L.f. – хурма східна						
	Львівська область, м. Радивилів від любителя	2003	НЗ	К	нас.	ПС	д х
23	*Diospyros lotus* L. – хурма кавказька						
	Львівська область, м. Радивилів, від любителя	2003	НЗ	Д, К	цв.	ПС	д х
24	*Diospyros virginiana* L. – хурма віргінська						
	Львівська область, м. Радивилів від любителя	2003	НЗ	Д, К	нас.	ПС	д х
Родина *Ericaceae*							
25	*Vaccinium myrtillus* L. – чорниця						
	с.Антонівці	2006	ЕЗ, НЗ	К	нас.	ПД	х л м
26	*Vaccinium corumbosum* L. 'Duk' – лохина щиткова 'Duk'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	К	пл.	ПД	х
27	*Vaccinium corumbosum* L. 'Bluerous' – лохина щиткова 'Bluerous'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	К	пл.	ПД	х
28	*Vaccinium macrocarpon* Aiton – журавлина великоплідна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	К	пл.	ПД	х
Порядок *Dipsacales*							
Родина *Caprifoliaceae*							
29	*Lonicera caerulea* L. 'Medveditsa' – жимолость їстівна 'Медведиця'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2007	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
30	*Lonicera caerulea* L. 'Zolushka' – жимолость їстівна 'Золушка'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2007	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
31	*Lonicera caerulea* L. 'Karina'– жимолость їстівна 'Каріна'						
	Кременець, ПП Яросевич	2017	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
32	*Lonicera caerulea* L. 'Vitaminna' – жимолость їстівна 'Вітамінна'						
	Кременець, ПП Яросевич	2017	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
33	*Lonicera caerulea* L. 'Avrora' – жимолость їстівна 'Аврора'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	вег.	ЗС	д х
34	*Lonicera caerulea* L. 'Boreal Best'– жимолость їстівна 'Boreal Best'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	вег.	ЗС	д х
35	*Lonicera caerulea* L. 'Bachthisaraiskiy veleten' – жимолость їстівна 'Бахчисарайський велетень'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	вег.	ЗС	д х
36	*Lonicera caerulea* L. 'Dochka veletnia' – жимолость їстівна 'Дочка велетня'						

	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	вег.	ЗС	дх
37	*Lonicera caerulea* L. 'Zaika' – жимолость їстівна 'Зайка'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	вег.	ЗС	д х
Родина *Viburnaceae*							
38	*Viburnum opulus* L. – калина звичайна						
	Місцевий вид	1985	НЗ	К	нас.	ЗС ТЛ	д х
39	*Viburnum opulus* L. var. 'Sadova' – калина звичайна форма 'Садова'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ТЛ	д х
Порядок *Fagales*							
Родина *Betulaceae*							
40	*Corylus maxima* Mill. – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук						
	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д, К	нас.	ПС ЗС	д х
41	*Corylus maxima* Mill. 'Bomba' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Бомба'						
	НДП "Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ	д х
42	*Corylus maxima* Mill. 'Borovs'kyi' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Боровський'						
	НДП"Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ	д х
43	*Corylus maxima* Mill. 'Zovtnevyi' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Жовтневий'						
	НДП"Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ ЗС	д х
44	*Corylus maxima* Mill. 'Lozivs'kyi kul'ovyi' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, Лозівський кульовий						
	НДП"Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ	д х
45	*Corylus maxima* Mill.'Lozivs'kyi urozhayinyi' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Лозівський урожайний'						
	НДП"Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ ЗС	д х
46	*Corylus maxima* Mill. 'Lozivs'kyi bulavovydnyi' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Лозівський булавовидний'						
	НДП"Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ ЗС	д х
47	*Corylus maxima* Mill .'Peremoga-74' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Перемога - 74'						
	НДП"Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ ПС	д х
48	*Corylus maxima* Mill. 'Ukraina-50' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Україна - 50'						
	НДП"Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ ЗС ПС	д х
49	*Corylus maxima* Mill. 'Cherkes'kyi' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Черкеський'						
	НДП"Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ ЗС	д х
50	*Corylus maxima* Mill. 'Chocoladnyi' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Шоколадний'						
	НДП"Софіївка"	2012	НЗ	Д, К	нас.	ТЛ ЗС	д х
51	*Corylus maxima* Mill. 'Tonda romana' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Tonda romana' (Римський горіх)						
	ТЗОВ "НАТ-Агро"	2021	НЗ	Д, К	вег.	ТЛ	д х
52	*Corylus maxima* Mill. 'Vebba zenniy' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Vebba zenniy'						
	ТЗОВ "НАТ-Агро"	2021	НЗ	Д, К	вег.	ТЛ	д х
53	*Corylus maxima* Mill. 'Enis' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Enis'						
	ТЗОВ "НАТ-Агро"	2021	НЗ	Д, К	вег.	ТЛ	д х
54	*Corylus maxima* Mill. 'Katalonskiy' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Katalonskiy						
	ТЗОВ "НАТ-Агро"	2021	НЗ	Д, К	вег.	ТЛ	д х
~~55~~	*Corylus maxima* Mill. 'Barselona' – ліщина велика, ліщина ломбардська, або фундук, 'Barselona'						
	ТЗОВ "НАТ-Агро"	2021	НЗ	Д, К	вег.	ТЛ	д х

56	*Corylus maxima* Mill. *var.'Purpurea'* – ліщина велика пурпурнолиста, фундук						
	Кременець від любителя	2002	ЕЗ, НЗ	Д, К	нас.	ПС ТЛ	д х
57	*Corylus avellana* L. – ліщина звичайна						
	місцевий вид		ЕЗ, НЗ	Д, К	нас.	ЗС ПС	д х
58	*Corylus colurna* L. – ліщина ведмежа						
	Кременець, станція юннатів	2001	ЕЗ, НЗ	Д	нас.	ПС ТЛ	д х
Родина *Juglandaceae*							
59	*Juglans cinerea* L. – горіх сірий						
	СЮ	1957	ЕЗ, НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
60	*Juglans mandshurica* Maxim. – горіх манджурський						
	м. Кривий Ріг, від любителя	2023	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
61	*Juglans mandshurica var. sachalinensis* (Komatsu) Kitam. – горіх айлантолистий						
	НБС ім. М.М. Гришка	2000	ЕЗ, НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
62	*Juglans nigra* L. – горіх чорний						
	СЮ	1988	ЕЗ, НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
63	*Juglans regia* L. – горіх грецький						
	Місцевий вид	1985	ЕЗ, НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
64	*Juglans regia* L. 'Bukovinskiy' – горіх грецький 'Буковинський'						
	м. Тернопіль, від любителя	2023	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	х
65	*Juglans regia* L. 'Chernivet'skiy-1' – горіх грецький 'Чернівецький - 1'						
	м. Тернопіль, від любителя	2023	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	х
66	*Juglans regia* L. 'Jablunivskiy' – горіх грецький 'Jablunivskiy'						
	м. Тернопіль, від любителя	2023	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	х
67	*Juglans regia* L. f. 'Dachniy' – горіх грецький форма 'Дачний'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2002	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
Порядок *Rosales*							
Родина *Elaeagnaceae*							
68	*Elaeagnus angustifolia* L. – маслинка вузьколиста						
	Кременець, від любителя	2001	ЕЗ, НЗ	К	нас.	С	д л х
69	*Elaeagnus commutata* Bernh. Ex Rydb. – маслинка срібляста						
	Кременець, від любителя	2006	НЗ	К	нас.	ЗС	д л х
70	*Elaeagnus multiflora* Thunb. – маслинка багатоквіткова						
	невідомо	2006	НЗ	К	нас.	ЗС	д л х
71	*Hippophae rhamnoides* L. – обліпиха крушиновидна						
	місцевий вид	2000	НЗ	Д, К	нас.	ЗС	д х л
72	*Hippophae rhamnoides* L. 'Clara' – обліпиха крушиновидна 'Clara						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
73	*Hippophae rhamnoides* L. 'Mara' – обліпиха крушиновидна 'Mara'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
74	*Hippophae rhamnoides* L. 'Cora' – обліпиха крушиновидна 'Cora'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
75	*Hippophae rhamnoides* L. 'Dora' – обліпиха крушиновидна 'Dora'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
76	*Hippophae rhamnoides* L. 'Andros' – обліпиха крушиновидна 'Andros'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	вег.	ЗС	д х

77	*Schepherdia canadensis* (L.) Nutt. – шефердія сріблясте						
	НБС ім. М.М. Гришка	2005	НЗ	К	нас.	ПД	д х
Родина *Moraceae*							
78	*Maclura pomifera* (Raf.) C. K. Schneid. – маклюра яблуконосна						
	НДП «Софіївка»	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	д л
79	*Morus alba* L. – шовковиця біла						
	Бережанське лісництво	2002	НЗ	Д	нас.	ПС	д х
80	*Morus nigra* L. – шовковиця чорна						
	Місцевий вид	2012	НЗ	Д	нас.	ПД С	д х л
81	*Ficus carica* L. – інжир						
	СЮ	1988	НЗ	К	пл.	С	д х
Родина *Rosaceae*							
82	*Rubus caesius* L. – ожина звичайна						
	СЮ	1989	НЗ	К	нас.	С	х
83	*Rubus odoratus* L. – малина запашна						
	СЮ	1986	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
84	*Rubus rosiflorus* Sm. – малина китайська						
	Кременецький район с. Горинка, від любителя	2015	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
85	*Rubus idaeus* L. 'Gerakl' – малина 'Gerakl'						
	Інститут Садівництва УААН	2004	НЗ	К	нас.	С	х
86	*Rubus idaeus* L. 'Glen ampl' – малина 'Glen ampl'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
87	*Rubus idaeus* L. 'Gusar' – малина 'Gusar'						
	Інститут Садівництва УААН	2004	НЗ	К	нас.	С	х
88	*Rubus idaeus* L. 'Kumberlend' - малина 'Kumberlend'						
	Кременець, від любителя	2004	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	хв
89	*Rubus idaeus* L. 'Peresvet' – малина 'Пересвєт'						
	Інститут Садівництва УААН	2004	НЗ	К	нас.	С	х
90	*Rubus idaeus* L. 'Poljana' – малина 'Poljana'						
	Інститут Садівництва УААН	2004	НЗ	К	нас.	С	х
91	*Rubus idaeus* L. 'Heriteyjdsh' – малина 'Heriteyjdsh'						
	Інститут Садівництва УААН	2004	НЗ	К	нас.	С	х
92	*Rubus fruticosus* L. 'Chester' – ожина безколючкова 'Chester'						
	м. Харків, компанія «Сільський вісник»	2016	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
93	*Rubus fruticosus* L. 'Loch Tey' – ожина безколючкова 'Loch Tey'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
94	*Rubus fruticosus* L. 'Natches' – ожина безколючкова 'Natches'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
95	*Rubus fruticosus* L. 'Kolambia star' – ожина безколючкова 'Kolambia star'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
96	*Rubus fruticosus* L. 'Polar' – ожина безколючкова 'Polar'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
97	*Rubus fruticosus* L. 'Tripplcrown' – ожина безколючкова "Tripplcrown'						
	Кременець, ФОП Пасічник Марія	2021	НЗ	К	нас.	ЗС	д х

Родина *Rhamnaceae*							
98	*Ziziphus jujuba* Mill. – зізіфус європейський						
	Кременець, від любителя	2012	НЗ	К	цв.	ПД	х
Родина *Rosaceae*							
99	*Amelanchier ovalis* Medik. – ірга звичайна						
	СЮ	1985	ЕЗ, НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д х
100	*Prunus tenella var. tenella* – мигдаль степовий, бобчук						
	СЮ	1985	НЗ	К	цв.	ЗС ПС	д
101	*Prunus armeniaca* L. 'Botsadivs`kyi' – абрикос звичайний 'Ботсадівський'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	Д	нас.	ПС	х
102	*Prunus armeniaca* L. 'Kharkot' – абрикос звичайний "Kharkot'						
	СВК «Анастасія»	2009	НЗ	Д	нас.	ПС	х
103	*Prunus armeniaca* L. 'Krasnoshchokyi' – абрикос звичайний 'Краснощокий'						
	Інститут Садівництва УААН	2005	НЗ	Д	нас.	ПС	х
104	*Prunus armeniaca* L. 'Oldridzh' – абрикос звичайний 'Oldridzh'						
	СВК «Анастасія»	2009	НЗ	Д	нас.	ПС	х
105	*Prunus armeniaca* L. 'Rannyi botsada' – абрикос звичайний 'Ранній ботсада'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2003	НЗ	Д	нас.	ПС	х
106	*Prunus armeniaca* L. 'Samburs'kyi ranny' – абрикос звичайний 'Самбурзький ранній'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	Д	нас.	ПС	х
107	*Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliot. – аронія чорноплідна						
	СЮ	1985	ЕЗ, НЗ	К	нас.	С	л х
108	*Prunus avium* (L.) L. 'Biruza' – вишня пташина, черешня 'Бірюза'						
	ІП ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	С	х
109	*Prunus avium* (L.) L. 'Valery Chkalov' – вишня пташина, черешня 'Valery Chkalov'						
	Кременець, від любителя	2005	НЗ	Д	нас.	С	х
110	*Prunus avium* (L.) L. 'Vasilisa' – вишня пташина, черешня 'Василіса'						
	Інститут Помології ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	С	х
111	*Prunus avium* (L.) L. 'Nishnist' – вишня пташина, черешня 'Ніжність'						
	Інститут Садівництва УААН	2005	НЗ	Д	нас.	С	х
112	*Prunus avium* (L.) L. 'Nektarna' – вишня пташина, черешня 'Нектарна'						
	Інститут Садівництва УААН	2004	НЗ	Д	нас.	С	х
113	*Prunus avium* (L.) L. 'Prisadibna' – вишня пташина, черешня 'Присадибна'						
	Інститут Садівництва УААН	2005	НЗ	Д	нас.	С	х
114	*Prunus avium* (L.) L. 'Krupnoplidna' – вишня пташина, черешня 'Крупноплідна'						
	с. Бережці, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
115	*Prunus avium* (L.) L. 'Drohana zhovta' – вишня пташина, черешня 'Дрогана жовта'						
	Кременець, від любителя	2011	НЗ	Д	нас.	ВС	х
116	*Prunus avium* (L.) L. 'Legenda Mliiva' – вишня пташина, черешня 'Легенда Мліїва'						
	Інститут Помології ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	С	х
117	*Prunus avium* (L.) L. 'Dar Mliiva' – вишня пташина, черешня 'Дар Млієва'						
	Інститут Помології ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ПД	х
118	*Prunus pumilla* L. 'besseyi' – вишня Бессея						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д х
119	*Prunus fruticosa* Pall. – вишня кущова, вишня степова						

	Кременецький держлісгосп, урочище Тарнобір	2005	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д х
120	*Prunus mahaleb* L. – вишня антипка, вишня магалебська						
	СЮ	1988	НЗ	Д, К	нас.	С	д
121	*Prunus tomentosa* Thunb. – вишня волохата						
	СЮ	1985	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д х
122	*Prunus cerasus* L. 'Alfa' – вишня звичайна 'Alfa'						
	Інститут Помології ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	С	х
123	*Prunus cerasus* L. 'Griot ukrainsky' – вишня звичайна 'Гріот український'						
	місцевий вид	2000	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	д х
124	*Prunus cerasus* L. 'Pamiat Vavilova' – вишня звичайна 'Пам'ять Вавілова'						
	НБС ім.М.М.Гришка	1998	НЗ	Д	нас.	СЛ	д х
125	*Prunus cerasus* L. 'Optumistka' – вишня звичайна 'Оптимістка'						
	Інститут Помології ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	С	х
126	*Prunus cerasus* L. 'Rannia-2' – вишня звичайна 'Рання - 2'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ПС ЗС	д х
127	*Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl. et Spach. – хеномелес японський						
	НБС ім.М.М.Гришка	1998	ЕЗ, НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д л
128	*Chaenomeles cathayensis* (Hemsl.) C.K.Schneid – хеномелес катаянський						
	м. Кременець, від любителя	2010	ЕЗ, НЗ	К	нас.	ЗС	д х л
129	*Crataegus germanica* (L.) Kuntze – мушмула звичайна або германська						
	Чернівецький Національний Університет	2006	ЕЗ, НЗ	К	вег.	ПД	д
130	*Crataegus monogyna* Jack. – глід гладенький						
	місцевий вид		НЗ	Д, К	нас.	С	д
131	*Crataegus pinnatifida* Bunge – глід пірчастий						
	СЮ		НЗ	Д, К	нас.	ЗС ПС	д
132	*Crataegus persimillis* Jacg. – глід сливолистий						
	НБС ім. М.М. Гришка	2007	НЗ	Д, К	нас.	ЗС	д
133	*Crataegus sanguinea* Pall. – глід криваво-червоний						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	НЗ	Д, К	пл.	ЗС ПС	д л х
134	*Crataegus succulenta* Schrad. Ex Link. – глід м'ясистий						
	місцевий вид	1954	НЗ	Д, К	нас.	ЗС ПС	д л х
135	*Cydonia oblonga* Mill. – айва довгаста						
	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д, К	нас.	ЗС ПС	д х
136	*Cydonia oblonga* Mill. 'Akademichna' – айва довгаста 'Академічна'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
137	*Cydonia oblonga* Mill. 'Darunok onuku' – айва довгаста 'Дарунок онуку'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
138	*Cydonia oblonga* Mill. 'Kryms'ka aromatna' – айва довгаста 'Кримська ароматна'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	д х
139	*Cydonia oblonga* Mill. 'Myr' – айва довгаста 'Мир'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС СВ	д х
140	*Cydonia oblonga* Mill. 'Oranzheva' – айва довгаста 'Оранжева'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ПД	д х
141	*Cydonia oblonga* Mill. 'Studentka' – айва довгаста 'Студентка'						

	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ПД	д х
142	*Cydonia oblonga* Mill. 'Seredn'oaziats'ka' – айва довгаста 'Середньоазіатська'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	ПД	д х
143	*Exochorda racemosa* (Fortune ex Lindl.) Rehder – екзохорда китицевидна						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	ЕЗ, НЗ	К	пл.	ЗС ПС	д
144	*Malus baccata* (L.) Borkh. – яблуня ягідна						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д
145	Malus pumila var. niedzwetskyana (Dieck) CKSchneid 'Royalty' – Яблуня Недвєцького 'Royalty'						
	м. Кременець, ПП Яросевич	2017	НЗ	Д	цв.	ПД	х
146	*Malus domestica* Borkh. 'Aidared' – яблуня домашня 'Aidared'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	х
147	*Malus domestica* Borkh. 'Alcmene' – яблуня домашня 'Alcmene'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
148	*Malus domestica* Borkh. 'Alleynaya' – яблуня домашня 'Алейная'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	д х
149	*Malus domestica* Borkh. 'Antonovka obuknovennaja' – яблуня домашня 'Антоновка обикновенная'						
	Кременець комунгосп	2005	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
150	*Malus domestica* Borkh. 'Avenarius' – яблуня домашня 'Авенаріус'						
	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
151	*Malus domestica* Borkh. 'Batulen' – яблуня домашня 'Батулен'						
	Кременець комунгосп	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
152	*Malus domestica* Borkh. 'Borovinka' – яблуня домашня 'Боровінка'						
	Кременець комунгосп	1985	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	х
153	*Malus domestica* Borkh. 'Bojken' – яблуня домашня 'Bojken'						
	Кременець, від любителя	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
154	*Malus domestica* Borkh. 'Calvil donetskij' – яблуня домашня 'Кальвіль донецький'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
155	*Malus domestica* Borkh. 'Calvil anisovij' – яблуня домашня 'Кальвіль анісовий'						
	Кременець комунгосп	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
156	*Malus domestica* Borkh. 'Calvil letnij' – яблуня домашня 'Кальвіль лєтній'						
	Кременець комунгосп	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
157	*Malus domestica* Borkh. 'Calvil Lesan' – яблуня домашня 'Calvil Lesan'						
	плод.р., с.Бутин	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
158	*Malus domestica* Borkh. 'Calvil mleevscij' - яблуня домашня 'Кальвіль млієвський'						
	Кременець комунгосп	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
159	*Malus domestica* Borkh. 'Calvil sneshnyi' – яблуня домашня 'Кальвіль снєжний'						
	плод.р., с. Бутин	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
160	*Malus domestica* Borkh. 'Cronselscoje prosratshnoje' – яблуня домашня 'Кронсельське прозоре'						
	Кременець комунгосп	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
161	*Malus domestica* Borkh. 'Chempion' – яблуня домашня Chempion'						
	м.Почаїв, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
162	*Malus domestica* Borkh. 'Dshonatan' – яблуня домашня 'Джонатан'						
	Кременець, від любителя	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
163	*Malus domestica* Borkh. 'Jonared' – яблуня домашня 'Jonared'						
	Кременець, від любителя	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х

164	*Malus domestica* Borkh. 'Jonagold' – яблуня домашня 'Jonagold'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
165	*Malus domestica* Borkh. 'Jonaveld' – яблуня домашня 'Jonaveld'						
	Інститут Помології ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ПД	х
166	*Malus domestica* Borkh. 'Doneshta' – яблуня домашня 'Донешта'						
	Кременець комунгосп	1985	НЗ	Д	нас.	С	х
167	*Malus domestica* Borkh. 'Golden delicious' – яблуня домашня 'Golden delicious'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
168	*Malus domestica* Borkh. 'Erli geneva' – яблуня домашня 'Erli geneva'						
	м. Кременець, ПП Яросевич	2019	НЗ	Д	вег.	ПД	х
169	*Malus domestica* Borkh. 'Florina' – яблуня домашня 'Florina'						
	м. Кременець, ПП Яросевич	2019	НЗ	Д	вег.	ПД	х
170	*Malus domestica* Borkh. 'Goldspur' – яблуня домашня 'Goldspur'						
	плод.р., с.Бутин	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
171	*Malus domestica* Borkh. 'Grafeshtejnskoje sholtoje' – яблуня домашня 'Графеншейнське жовте'						
	Кременець комунгосп	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
172	*Malus domestica* Borkh. 'Grushovka moskovskaja' – яблуня домашня 'Грушовка московська'						
	Кременець комунгосп	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
173	*Malus domestica* Borkh. 'Kid Oransh Red' – яблуня домашня 'Kid Oransh Red'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
174	*Malus domestica* Borkh. 'Komsomolets' – яблуня домашня 'Комсомолець'						
	СЮ	1973	НЗ	Д	нас.	С	х д
175	*Malus domestica* Borkh. 'Koricznoje polosatoje' – яблуня домашня 'Корічне полосате'						
	СЮ	1975	НЗ	Д	нас.	С	х
176	*Malus domestica* Borkh. 'Malinovoje oberlandskoje' – яблуня домашня 'Малинове оберландське'						
	Кременець комунгосп	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
177	*Malus domestica* Borkh. 'Malinovka' – яблуня домашня 'Малинівка'						
	плод.р. с.Бутин	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
178	*Malus domestica* Borkh. 'Mavka' – яблуня домашня 'Мавка'						
	Інститут Помології ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ПД	х
179	*Malus domestica* Borkh. 'Mekintosh' – яблуня домашня 'Мекінтош'						
	плод.р. с.Бутин	2003	НЗ	Д.	нас.	ПД	х
180	*Malus domestica* Borkh. 'Melba' – яблуня домашня 'Melba'						
	плод.р. с.Бутин	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
181	*Malus domestica* Borkh. 'Mleevskaja krasavitsa' – яблуня домашня 'Мліївська красуня'						
	Кременець комунгосп	2002	НЗ	Д.	нас.	ПД	х
182	*Malus domestica* Borkh. 'Mutsu' – яблуня домашня 'Mutsu'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
183	*Malus domestica* Borkh. 'Naddneprjanske' – яблуня домашня 'Наддніпрянське'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
184	*Malus domestica* Borkh. 'Original'ne'– яблуня домашня 'Оригінальне'						
	Інститут Помології ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ПД	х
185	*Malus domestica* Borkh. 'Orlik' – яблуня домашня 'Орлик'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
186	*Malus domestica* Borkh. 'Papirovka' – яблуня домашня 'Папіровка'						

	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
187	*Malus domestica* Borkh. 'Pepeinca zolotistaja' – яблуня домашня 'Пепінка золотиста'						
	Кременець комунгосп	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
188	*Malus domestica* Borkh. 'Pepeinca litovskaja' – яблуня домашня 'Пепінка литовська'						
	Кременець комунгосп	1985	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
189	*Malus domestica* Borkh. 'Putivca osennjaja' – яблуня домашня 'Путівка осіння'						
	Кременець, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
190	*Malus domestica* Borkh. 'Pepin Chernenca' – яблуня домашня 'Пепін Черненко'						
	Кременець, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
191	*Malus domestica* Borkh. 'Parmen letniy' – яблуня домашня 'Пармен літній'						
	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
192	*Malus domestica* Borkh. 'Pamjat Miczurina' – яблуня домашня 'Пам'ять Мічуріна'						
	СЮ	1975	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
193	*Malus domestica* Borkh. 'Pinova' – яблуня домашня 'Pinova'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
194	*Malus domestica* Borkh. 'Prevoshodnoe' – яблуня домашня 'Превосходноє'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
195	*Malus domestica* Borkh. 'Rayka' – яблуня домашня 'Rayka'						
	Інститут Помології ім Л.П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ПД	х
196	*Malus domestica* Borkh. 'Renet canadskyj' – яблуня домашня 'Ренет канадський'						
	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
197	*Malus domestica* Borkh. 'Renet shampanskyi' – яблуня домашня 'Ренет шампанський'						
	плод.р. с.Бутин	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
198	*Malus domestica* Borkh. 'Renet Simirenko' – яблуня домашня 'Ренет Симиренко'						
	Кременець, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
199	*Malus domestica* Borkh. 'Renet seruj osennyj' – яблуня домашня 'Ренет сірий осінній'						
	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
200	*Malus domestica* Borkh. 'Renet Baumana' – яблуня домашня 'Ренет Баумана'						
	Кременець комунгосп	1985	НЗ	Д.	нас.	ЗС	х
201	*Malus domestica* Borkh. 'Renet francuzskyj' – яблуня домашня 'Ренет французький'						
	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
202	*Malus domestica* Borkh. 'Renet orleaskyj' – яблуня домашня 'Ренет орлеанський'						
	Кременець комунгосп	1985	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
203	*Malus domestica* Borkh. 'Renet Kievskyi' – яблуня домашня 'Ренет київський'						
	м.Почаїв, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
204	*Malus domestica* Borkh. 'Renetnoe Dukii' – яблуня домашня 'Ренетне Дуки'						
	Кременець, від любителя	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
205	*Malus domestica* Borkh. 'Renetca krasnaja' – яблуня домашня 'Ренетка червона'						
	Кременець, від любителя	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
206	*Malus domestica* Borkh. 'Rosavca' – яблуня домашня 'Росавка'						
	Інститут Ссадівництва УААН	1998	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
207	*Malus domestica* Borkh. 'Shtettinscoje krasnoe' – яблуня домашня 'Штеттінське червоне'						
	Кременець, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
208	*Malus domestica* Borkh. 'Shtrejfling' – яблуня домашня 'Штрейфлінг'						
	Кременець, від любителя	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х

209	*Malus domestica* Borkh. 'Skifs'ke zoloto' – яблуня домашня 'Скіфське золото'						
	Кременець, ПП Яросевич	2019	НЗ	Д	вег.	ПД	х
210	*Malus domestica* Borkh. 'Slava peremozciam' – яблуня домашня 'Слава переможцям'						
	плод.р. с.Бутин	2003	НЗ	Д	нас.	ПД	х
211	*Malus domestica* Borkh. 'Stark' – яблуня домашня 'Stark'						
	м.Почаїв, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
212	*Malus domestica* Borkh. 'Spasovka' – яблуня домашня 'Спасівка'						
	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
213	*Malus domestica* Borkh. 'Slovianka' – яблуня домашня 'Слов'янка'						
	Кременець, від любителя	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	х
214	*Malus domestica* Borkh. 'Spartan' – яблуня домашня 'Spartan'						
	м.Почаїв, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
215	*Malus domestica* Borkh. 'Umanskoje zimneje' – яблуня домашня 'Уманське зимове'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
216	*Malus domestica* Borkh. 'Vidubetskaya placutshaja' – яблуня домашня 'Видубецька плакуча'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х д
217	*Malus domestica* Borkh. 'Zailijskoje' – яблуня домашня 'Заілійське'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
218	*Malus domestica* Borkh. 'Zarja Alatau' – яблуня домашня 'Zarja Alatau'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
219	*Malus domestica* Borkh. 'Zimneje Pleseckogo' – яблуня домашня 'Зимове Плесецького'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	х
220	*Malus domestica* Borkh. 'Zori' – яблуня домашня 'Зорі'						
	Кременець, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
221	*Malus domestica* Borkh. 'Vagnera prizovoje' – яблуня домашня 'Вагнера призове'						
	плод.р. с.Бутин	2004	НЗ	Д	нас.	ПД	х
222	*Malus floribunda* Siebold ex Van Houtte – яблуня рясноквітуча						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д
223	*Malus halliana* Kochne – яблуня Холла						
	GEISE	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	д
224	*Malus x domestica* (Suckov) Borkh. – яблуня Недзвєцького						
	СЮ	1985	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
225	*Malus prunifolia* (Willd.) Borkh. – яблуня сливолиста, китайка						
	СЮ	1975	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д х
226	*Malus pumila* Mill. – яблуня низька						
	НБС ім.М.М.Гришка	2002	НЗ	Д	нас.	ПД	д
227	*Malus x purpurea* (A. Barbier) Rehder – яблуня пурпурна						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	НЗ	Д	нас.	ПД	д
228	*Malus toringo* (Siebold) de Vriese – яблуня Зібольда						
	GEISE	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	д
229	*Malus spectabilis* (Aiton.) Borkh. – яблуня чудова						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	НЗ	Д	нас.	ПД	д
230	*Malus toringoides* (Rehder) Hughes – яблуня торінговидна						
	НБС ім.М.М.Гришка	2007	ЕЗ, НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д
231	*Prunus kansuensis* Rehder 'Mao-Tcha-Or' – персик гансуньський 'Mao-Tcha-Or'						

	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Д К	нас.	ЗС	х
232	*Prunus persica* (L.) Batsch 'Dniprovs'kyi' – персик звичайний 'Дніпровський'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ТЛ	х
234	*Prunus persica* (L.) Batsch 'Khemus' – персик звичайний 'Khemus						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ТЛ	х
235	*Prunus persica* (L.) Batsch 'Lebediev' – персик звичайний 'Лєбєдєв'						
	Кременець, від любителя	2012	НЗ	Д	нас.	ТЛ	х
236	*Prunus persica* (L.) Batsch 'Lisostepovyi' – персик звичайний 'Лісостеповий'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ТЛ	х
237	*Prunus persica* (L.) Batsch 'Liubymets II' – персик звичайний 'Любімец 2'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ТЛ	х
238	*Prunus persica* (L.) Batsch 'Maiflover' – персик звичайний 'Maiflover'						
	Кременець, від любителя	2012	НЗ	Д	нас.	ТЛ	х
239	*Prunus persica* (L.) Batsch 'Osinnii siurprys' – персик звичайний 'Осінній сюрприз '						
	Інститут Садівництва УААН	2004	НЗ	Д	нас.		
240	*Prunus persica* (L.) Batsch 'Redkhaven' – персик звичайний 'Redkhaven'						
	Інститут Садівництва УААН	2011	НЗ	Д	нас.	ТЛ	х
241	*Prunus persica* (L.) Batsch 'Sochnyi' – персик звичайний 'Сочний'						
	Інститут Садівництва УААН	2011	НЗ	Д	нас.	ТЛ	х
242	*Prunus cerasifera* Ehrh. – слива розлога, алича						
	Місцевий вид	1999	НЗ	Д	нас.	С	д х
243	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Barkhatna' – слива розлога, алича 'Бархатна'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	х
244	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Bohatyrs'ka' – слива розлога, алича 'Богатирська'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	х
245	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Chornushka' – слива розлога, алича 'Чорнушка'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	х
246	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Desertna' – слива розлога, алича 'Десертна'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2009	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	х
247	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Olen'ka' – слива розлога, алича 'Олєнька'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2009	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	х
248	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Kubans'ka kometa' – слива розлога, алича 'Кубанська комета'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	х
249	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Naid'ona' – слива розлога, алича 'Найдьона'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	х
250	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Obil`na' – слива розлога, алича 'Обільна'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	х
251	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Pissardi' – слива розлога, алича 'Pissardi'						
	Карпатський біосферний заповідник	2012	НЗ	Д	нас.	СЛ ПС	х
252	*Prunus domestica* L. 'Amers' – слива домашня 'Amers'						
	с. Рудка, від любителя	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
253	*Prunus domestica* L. 'Anna Shpet' – слива домашня 'Anna Shpet'						
	СЮ	2004	НЗ	Д	нас.	С	х
254	*Prunus domestica* L. 'Chachakska liapotica' – слива домашня 'Chachakska liapotica'						
	с. Рудка, від любителя	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	х

255	*Prunus domestica* L. 'Oda' – слива домашня 'Ода'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
256	*Prunus domestica* L. 'Ozark premier' – слива домашня 'Ozark premier'						
	с. Рудка, від любителя	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
257	*Prunus domestica* L. 'Renklod Altana' – слива домашня 'Renklod Altana'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
258	*Prunus domestica* L. 'Renklod Karbusheva' – слива домашня 'Ренклод Карбишева'						
	Кременець, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
259	*Prunus domestica* L. 'Renklod zelenyi' – слива домашня 'Ренклод зелений'						
	Кременець, від любителя	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
260	*Prunus domestica* L. 'Sentiabrs'ka' – слива домашня 'Сєнтябрська'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
261	*Prunus domestica* L. 'Trudivnytsia Mliieva' – слива домашня 'Трудівниця Млієва'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
262	*Prunus domestica* L. 'Ughorka Donets'ka rannia' - слива домашня 'Угорка донецька рання'						
	Кременець, від любителя	2004	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
263	*Prunus domestica* L. 'Ughorka italiis'ka' – слива домашня 'Угорка італійська'						
	СЮ	2004	НЗ	Д	нас.	С	х
264	*Prunus domestica* L. 'Voloshka' – слива домашня 'Волошка'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
265	*Prunus domestica* L. 'Volzhskaia krasavitsa' – слива домашня 'Волжская красавіца'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2004	НЗ	Д	нас.	ЗС	х
266	*Prunus padus* L. – черемха звичайна						
	місцевий вид	2001	ЕЗ, НЗ	Д	нас.	П ПС	д
267	*Prunus spinosa* L. – слива колюча, терен колючий						
	місцевий вид	2000	НЗ	Д, К	нас.	С	х
268	*Pyrus communis* L. – груша звичайна						
	місцевий вид	2001	НЗ	Д	нас.	С	х л
269	*Pyrus communis* L. 'Iljinka' – груша звичайна 'Ільїнка'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	д х м
270	*Pyrus communis* L. 'Parishanka' – груша звичайна 'Парижанка'						
	НБС ім.М.М.Гришка	2005	НЗ	Д	нас.	ПД	д х м
271	*Pyrus elaeagrifolia* Pall. – груша маслинколиста						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	НЗ	Д	нас.	ПД	д
272	*Pyrus georgica* Kuth. – груша грузинська						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д
273	*Pyrus ussuriensis* Maxim. – груша усурійська						
	НБС ім.М.М.Гришка	2000	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д
Порядок *Saxifragales*							
Родина *Grossulariaceae*							
274	*Ribes uva-crispa* L. – аґрус дикий						
	Місцевий вид		НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
275	*Ribes uva-crispa subsp. uva-crispa* 'Berill' - агрус 'Berill'						
	Прилуцька ДС НААН	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
276	*Ribes uva-crispa subsp. uva-crispa* 'Czornomor' – агрус 'Чорномор'						

	Інститут Садівництва УААН	2002	НЗ	К	нас.	С	х
277	*Ribes uva-crispa subsp. uva-crispa* 'Majak' – агрус 'Маяк'						
	Інститут Садівництва УААН	2002	НЗ	К	нас.	С	х
278	*Ribes uva-crispa subsp. uva-crispa* 'Malahit' – агрус 'Малахіт'						
	Інститут Садівництва УААН	2002	НЗ	К	нас.	С.	х
279	*Ribes uva-crispa subsp. uva-crispa* 'Neslukhivskyi' – агрус 'Неслухівський'						
	Прилуцька ДС НААН	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
280	*Ribes uva-crispa subsp. uva-crispa* 'Uralskyi beschipnyi' – агрус 'Уральський безшипний'						
	Прилуцька ДС НААН	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
281	*Ribes uva-crispa subsp. uva-crispa* 'Uralskyi izumrud' – агрус 'Уральський ізумруд'						
	Прилуцька ДС НААН	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
282	*Ribes alpinum* L. – смородина альпійська						
	НБС ім. М.М. Гришка	2007	ЕЗ	К	нас.	ПД	д х
283	*Ribes aureum* Pursh. – смородина золотиста						
	СЮ	2001	НЗ	К	нас.	ЗС	д х
284	*Ribes nigrum* L. 'Alta' – смородина чорна 'Alta'						
	Обухів, від любителя	2012	НЗ	К	нас.	ЗС Пс	х
285	*Ribes nigrum* L. 'Bilorus'ka solodka' – смородина чорна 'Білоруська солодка'						
	Кременець любитель	2005	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
286	*Ribes nigrum* L. 'Chernecha' – смородина чорна 'Чернеча'						
	Інститут Садівництва УААН	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
287	*Ribes nigrum* L. 'Chereshneva' – смородина чорна 'Черешнева'						
	Інститут Садівництва УААН	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
288	*Ribes nigrum* L. 'Czornuyj shemchug' – смородина чорна 'Чорний жемчуг'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
289	*Ribes nigrum* L. 'Seleczenskaja' – смородина чорна 'Селеченська'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
290	*Ribes nigrum* L. 'Zelenaja dumka' – смородина чорна 'Зелена димка'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
291	*Ribes nigrum* L. 'Krasa L'vova' – смородина чорна 'Краса львова'						
	Броди любитель	2007	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
292	*Ribes nigrum* L. 'Komfort' – смородина чорна 'Комфорт'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
293	*Ribes nigrum* L. 'Katjucha' – смородина чорна 'Катюша'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
294	*Ribes nigrum* L. 'Kentavr' – смородина чорна 'Кентавр'						
	Вишнівець любитель	2010	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
295	*Ribes nigrum* L. 'Leningradskiy velikan' – смородина чорна 'Ленінградський вєлікан'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
296	*Ribes nigrum* L. 'Lybid' – смородина чорна 'Либідь'						
	Інститут Садівництва УААН	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
297	*Ribes nigrum* L. 'Muza' – смородина чорна 'Муза'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
298	*Ribes nigrum* L. 'Melodija' – смородина чорна 'Мелодія'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х

299	*Ribes nigrum* L. 'Minaj shmir'ov' – смородина чорна 'Мінай шмірьов'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
300	*Ribes nigrum* L. 'Pam'iat' jaremchuka' – смородина чорна 'Пам'ять Яремчука'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
301	*Ribes nigrum* L. 'Pam'iat' Pravyku' – смородина чорна 'Пам'ять Правику'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
302	*Ribes nigrum* L. 'Perun' - смородина чорна 'Перун'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
303	*Ribes nigrum* L. 'Sofiivs'ka' – смородина чорна 'Софіївська'						
	Інститут Садівництва УААН	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
304	*Ribes nigrum* L. 'Sofija' – смородина чорна 'Софія'						
	Інститут Садівництва УААН	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
305	*Ribes nigrum* L. 'Saniuta' – смородина чорна 'Санюта'						
	Інститут Садівництва УААН	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
306	*Ribes nigrum* L. 'Titanija' – смородина чорна 'Titanija						
	Інститут Садівництва УААН	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
307	*Ribes nigrum* L. 'Uljublena Mlijeva' – смородина чорна 'Улюблена Млієва'						
	Інститут Помології ім. Л. П. Симиренка	2012	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
308	*Ribes nigrum* L. 'Yuvileina Kopania' - смородина чорна 'Ювілейна Копаня'						
	Інститут Садівництва УААН	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
309	*Ribes nigrum* L. 'Jadrjonaja' – смородина чорна 'Ядрьоная'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
310	*Ribes nigrum* L. 'Nadija' – смородина чорна 'Надія'						
	Інститут Садівництва УААН	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
311	*Ribes nigrum* L. 'Lentayj' – смородина чорна 'Лєнтяй'						
	Інститут Садівництва УААН	2004	НЗ	К	нас.	С	х
312	*Ribes nigrum* L. 'Ben Alder' – смородина чорна 'Ben Alder'						
	Кременецький район с. Лосятин, від любителя	2015	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
313	*Ribes nigrum* L. 'Ben Lomond' – смородина чорна 'Ben Lomond'						
	Кременецький район с. Лосятин, від любителя	2015	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
314	*Ribes nigrum* L. 'Tiben' – смородина чорна 'Tiben'						
	Кременецький район с. Лосятин, від любителя	2015	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
315	*Ribes nigrum* L. 'Tisel' – смородина чорна 'Tisel'						
	Кременецький район с. Лосятин, від любителя	2015	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
316	*Ribes nigrum* L. 'Ruben' – смородина чорна 'Ruben'						
	Кременецький район с. Лосятин, від любителя	2015	I	К	нас.	ЗС ПС	х
317	*Ribes rubrum* L. 'Jonker Van Tets' – смородина червона; порічки червоні 'Jonker Van Tets'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
318	*Ribes rubrum* L. 'Lviv'janka" – смородина червона; порічки червоні 'Львів'янка'						
	Броди любитель	2007	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
319	*Ribes rubrum* L. 'Czudesnaja' – смородина червона; порічки червоні 'Чудесная'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х

320	*Ribes rubrum* L. 'Imperatorskaja sholtaja' – смородина червона; порічки червоні 'Императорская жьолтая'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
321	*Ribes rubrum* L. 'Nenagljadnaja' – смородина червона; порічки червоні 'Нєнаглядная'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
322	*Ribes rubrum* L. 'Rondom' – смородина червона; порічки червоні 'Rondom'						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
323	*Ribes rubrum* L. 'Rowada' – смородина червона; порічки червоні 'Rowada'						
	Кременецький район с. Лосятин, від любителя	2015	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	х
324	*Ribes x gibrydum* – смородина гібридна, йошта						
	Інститут Садівництва УААН	1998	НЗ	К	нас.	С	х
Порядок *Solanales*							
Родина *Solanaceae*							
325	*Lucidum barbarum* L. – дереза звичайна						
	Компанія «Сонце сад»	2014	НЗ	К	нас.	ЗС	д л
Порядок *Vitales*							
Родина *Vitaceae*							
326	*Vitis vinifera* L. 'Hlobena' – виноград справжній 'Hlobena'						
	Кременець, від любителя	2012	НЗ	Л	нас.	ПД	д х
327	*Vitis vinifera* L. 'Oryhinal' – виноград справжній 'Оригінал'						
	Кременець, від любителя	2012	НЗ	Л	нас.	ПД	д х
328	*Vitis vinifera* L. 'Talisman' – виноград справжній 'Talisman'						
	Кременець, від любителя	2012	НЗ	Л	нас.	ПД	д х
329	*Vitis vinifera* L. 'Vostorh' – виноград справжній 'Vostorh'						
	Кременець, від любителя	2012	НЗ	Л	нас.	ПД	д х

Ribes aureum Pursh. – Смородина золотиста

Juglans regia L. 'Dachniy' – Горіх грецький 'Дачний'

Malus x domestica (Suckov) Borkh. –
Яблуня Недзвецького

Hippophae rhamnoides L. 'Klara' –
Обліпиха крушиновидна 'Клара'

Chaenomeles speciosa (Sweet) Nakai –
Хеномелес японська

Asimina triloba (L.) Dunal –
Азіміна трилопатева

Eleagnus multiflora Thunb. – Маслинка багатоквіткова

Cornus mas L. – Дерен справжній, кизил

Rubus rosiflorus Sm. – Малина китайська

Rubus idaeus L. – Малина

Viburnum opulus L. – Калина звичайна ф. садова

Rubus caesius L. – Ожина звичайна

Ziziphus jujuba Mill. – Зізіфус

Prunus domestica L. 'Anna Shpet' –
Слива домашня 'Анна Шпет'

Prunus cerasifera Ehrh. 'Obil'na' –
Слива розлога, алича 'Обільна'

Prunus persica L. – Персик звичайний

СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ АКЛІМАТИЗАЦІЇ ПЛОДОВИХ ТА ЯГІДНИХ КУЛЬУТР

1. Бібліографічний покажчик наукових праць співробітників Кременецького ботанічного саду за 2001–2025 роки / упоряд.: А. М. Ліснічук, Л. Л. Онук. Кременець ; Тернопіль : Крок, 2026. 52 с. (Електронне видання). URL: [https://krembotsad.in.ua/wp-content/uploads/2026/05/Bibliohrafichnyy-pokazhchyk-naukovykh-prats-spivrobitnykiv-Kremenetskoho-botanichnoho-sadu-za-2001-2025-roky.pdf] (дата звернення: 10.07.2026).
2. Кременецький ботанічний сад. Каталог рослин : довідник / В. Г. Стельмащук та ін. Київ, 2007. 159 с.
3. Кубінський М. С., Гревцова Г. Т., Віхорчук С. О., Кубінська Л. А. Поширення кизильників в умовах гряди Кременецьких гір. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Інтродукція та збереження рослинного різноманіття.* 2011. Вип. 29. С. 26–28.
4. Кубінський М.С. Декоративні кизильники у культурфітоценозах Заходу України. *Вісті Біосферного заповідника «Асканія Нова»*. 2012. Т.14. С. 386–390.
5. Гревцова Г. Т., Кубінський М. С. Біохімічний склад плодів зерняткових культур на кизильникових підщепах. *Садівництво* : міжвідомчий тематичний науковий зб. 2012. №66. С. 189–193.
6. Гревцова Г. Т., Кваковська І., Кубінський М. С. Кизильники *in situ* Ужанського національного природного парку. Інтродукція та збереження рослинного різноманіття. *Вісник Київського національного* університету ім. Т. Шевченка. 2012. № 30. С. 17–19.
7. Нужина Н., Гревцова Г., Кубінський М., Михайлова І. Анатомічна будова одно-, дво- і трирічних пагонів *Cotoneaster subacutus* Pojark., *C. Russanovii* Grevtsova та сортів яблуні і груші, прищеплених на цих рослинах. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Інтродукція та збереження рослинного різноманіття*. 2013. Вип. 31. С. 49–52.
8. Гревцова Г., Нужина Н., Кубінський М., Михайлова І. Особливості анатомічної будови одно-, дво- і трирічних пагонів видів *Cotoneaster* Medik., сортів яблуні, груші, айви. «*Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.* 2014. №1 (32). С. 40–43.
9. Гревцова Г. Т., Нужина Н. В., Кубінський М. С Досвід випробування кизильників у якості посухостійкої низькорослої підщепи для зерняткових. *Таврійський науковий вісник.* 2014. Випуск 88. С. 63–69.
10. Гревцова, Г. В. Драбинюк, М. С. Кубінський, А. Є. Солоденко, І. С. Михайлова І.С. Сучасний стан популяцій кизильників в умовах *in situ* в Україні *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.* 2014. № 1100. С. 250–257
11. Каталог рослин Кременецького ботанічного саду : довідниковий посібник / Іваницький Р.С. та ін. Кременець, 2015. 160 с.
12. Василюк О. О., Євсікова С. С. Оцінка успішності акліматизації, характеристика біоекологічних особливостей малопоширених плодових та ягідних видів на базі Кременецького ботанічного саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. *Сер. Біологічні науки. 2016.* №12 (337). С. 36–42.
13. Василюк О. О., Євсікова С. С. Оцінка успішності акліматизації, характеристика біоекологічних особливостей малопоширених плодових та ягідних видів на базі Кременецького ботанічного саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. *Сер. Біологія*. 2017. № 7 (356) С. 36-42
14. Кубінський М. М. Первинні інтродукційні дослідження *Corylus maxima* Mill. в умовах Кременецького ботанічного саду. Українське Ботанічне Товариство : матеріали XIV з'їзду Українського ботанічного товариства, 25–26 квітн. 2017 р. Київ, 2017. С. 91. [Електронне видання]
15. Тригуба О. В., Кравець С. С., Кубінський М. С. Аналіз видового складу колекції малопоширених плодово-ягідних культур Кременецького ботанічного саду. *Флористичне і ценотичне різноманіття у відновленні, охороні та збереженні рослинного світу* / за ред. С. М. Ніколаєнка. Київ, 2018. С. 138–140.

РОЗДІЛ 2

Плоди магнолії (*Magnolia*)

ВІДДІЛ ДЕНДРОЛОГІЇ

Панасенко Руслана Сергіївна

Відділ дендрології функціонує як науковий підрозділ Кременецького ботанічного саду, забезпечуючи реалізацію фундаментальних і прикладних досліджень у галузі охорони рослинного світу, інтродукції та збереження біорізноманіття деревних рослин. Пріоритетними напрямами діяльності відділу є опрацювання наукових засад репродукції у культурі, созологічний моніторинг раритетних лісових фітоценозів, а також формування експозиційних ділянок *ex situ* для збереження автентичного генофонду рідкісної дендрофлори.

У розділі представлено узагальнені результати багаторічних досліджень відділу дендрології. Проведено детальний аналіз таксономічного та біоморфологічного різноманіття колекційних фондів, що формувалися протягом чверті століття у ботанічному саду. Неведено опис наукової діяльності у сфері інтродукції, акліматизації та збереження генофонду у деревних рослин.

Для ілюстрацій використано авторські фотоматеріали Панасенко Р.С., Євсікової С.С., Білянської І. Б.

2.1 ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ, СТРУКТУРА ТА НАУКОВО-КОЛЕКЦІЙНІ ФОНДИ ВІДДІЛУ

Історія створення відділу. Спершу підрозділ існував як відділ квітниково-декоративних рослин та дендрології. З 1 липня 2006 року, з огляду на різні предмети, об’єкти та методи досліджень був розформований на два окремих відділи: квітниково-декоративних рослин і дендрології. Основні напрямами роботи з часу створення відділу дендрології були спрямована на одержання і використання наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, розробки наукових основ збереження, відтворення і використання рослинних ресурсів та особливо цінних ботанічних об’єктів, інтродукцію та збереження деревних декоративних рослин, опрацювання методів їх розмноження в культурі. Працівники створюють і доглядають колекції та експозиції деревних і чагарникових рослин відкритого ґрунту, здійснюють їх вивчення і використання з метою збереження біологічного розмаїття рослинного світу, збагачення та відновлення ресурсів флори України шляхом інтродукції та реінтродукції, вивчають біологічні основи збереження рідкісних деревно-чагарникових рослин.

Структура відділу. За 25 років функціонування штати відділу включали: завідувач відділу, техніка, фахівця, провідного фахівця, наукового співробітника, молодшого наукового співробітника.

Першим завідувачем відділу до розформування була Горбункова Людмила Омелянівна (20.12.1946 –13.12.2022 рр.) – на посаді завідувач відділу 2001–2002 р. (рис. 2.2). Людмила Омелянівна – одна із перших, хто формував колекційні фонди відділу. З 2002 р. до квітня 2006 р. відділ очолювала Ліснічук Антоніна Миколаївна, яка наразі є директором Кременецького ботанічного саду. З квітня 2006 р. відділом керувала Бойко Софія Андріївна, а з липня 2006 р. – Стиранкевич Ростислав Феліксович. З травня 2009 р. і дотепер відділ очолює Панасенко (Щурик) Руслана Сергіївна.

Формування наукового потенціалу відділу дендрології відбувалося за участі фахівців, чиї дослідження та практична діяльність заклали підґрунтя сучасних колекційних фондів. У різні періоди науковий супровід досліджень забезпечували молодші наукові співробітники: Ірина Олександрівна Ковальчук (2009–2010рр.) (рис. 2.3), Олена Анатоліївна Мельничук (2003–2006 рр.), Світлана Станіславівна Євсікова (2010–2025 рр.) (рис. 2.4), Оксана Володимирівна Байдюк (2009 – 2012 рр.), Алла Володимирівна Гордійчук (2012 – 2023 рр.), Гуцало Наталя Богданівна (2024-2025 р.), діяльність яких була зосереджена на моніторинг та дослідження стану дендрофлори, поповнення колекцій, формування колекційно–експозиційних ділянок тощо. Технічне забезпечення робіт та догляд за колекціями проводили провідні фахівці: Мельничук Олег Миколайович (2006 – 2021 р.); Вериківський Леонід Анатолійович (2009 – 2016 рр.), Чуйко Павло Михайлович (2021 – 2022 рр.); Лещук Вадим Сергійович (2024 р. до сьогодні).

Рисунок 2.1 – Працівники ботанічного саду (У верхньому ряду зліва на право: Лис Я. К., Ткачук В. Є., Мельничук О. М. У нижньому ряду за столом: Вовчок М. С. та Мануїлов В. М.).

Рисунок 2.2 – Директор Кременецького ботанічного саду кандидат сільськогосподарських наук Стельмащук В. Г., завідувач відділу квітниково-декоративних рослин Горбункова Л. О., доктор біологічних наук Черняк В. М, кандидат біологічних наук Цицюра Н. І. та Вовчок М. С.

Належний стан експозиційних ділянок підтримувався зусиллями техніків: Павлюк Ганни Тарасівни (2009 – 2010 рр.), Лівчук Олени Петрівни (2007 – 2016 рр.) (рис. 2.3), Гнатюк Тетяни Миколаївни (2006 – 2017 рр.) (рис. 2.3), Білянської Ірини Богданівни (з 2017 р. по сьогодні) (рис. 2.4).

Становлення відділу значною мірою зумовлене внеском досвідчених співробітників, як:

Мануїлов Володимир Михайлович (1937 – 2004 рр.) (рис 2.1) – упродовж 1998–2004 рр. працював на посаді наукового та старшого наукового співробітника. Крім наукової, займався просвітницькою діяльністю: публікував науково-популярні статті в районній газеті «Діалог»: «Магнолія окрилює уяву», «Рідкісна краса рододендронів», «Рододендрон жовтий (*Rhododendron luteum* Sweet.)», «Райські пахощі бузку».

Мельничук Олег Миколайович (12.10. 1950 р. – 25. 07. 2021 р.) (рис. 2.1) – провідний фахівець діяльність якого в установі розпочалося з 1998 р., а з 2006 р. та була зосереджена на розвитку дендрологічних колекцій, брав участь у розробці першого Проєкту організації території Кременецького ботанічного саду, розробляв рекомендації по облаштуванню паркової частини ботанічного саду проводив таксаційні дослідження дерев природних біоценозів території установи.

Вовчок Микола Сергійович (19.12.1937 р. – 29.06.2018 р.) (рис. 2.1, 2.2) – працював на посаді провідного фахівця відділу. Профільною спеціалізацією була розробка та вдосконалення методик вегетативного розмноження деревних рослин в умовах закритого ґрунту. Був одним із активних учасників процесу відродженні ботанічного саду у 80-х роках XX століття, готував рекомендації по оптимізації насаджень паркової частини ботанічного саду.

Рисунок 2.3 – Працівники відділу дендрології (справа на ліво): технік – Лівчук О. П., завідувач відділу дендрології – Панасенко Р. С., провідні фахівці – Мельничук О. М, Вовчок М.С., технік – Гнатюк Т. М., науковий співробітник – Скоропляс І. О., технік – Павлюк Г. Т.

Рисунок 2.4 На фото: молодший науковий співробітник – С. С. Євсікова, науковий співробітник – А. В. Гордійчук, завідувач відділу дендрології – Р. С. Панасенко, технік – І. Б. Білянська.

Стиранкевич Ростислав Феліксович (18.05.1966 – 2016 рр.) – активно займався пошуком та висадкою нових видів дерев і чагарників, поповнюючи колекційного фонд дендрофлори, зробив вагомий внесок у наукову фіксацію рослин ботанічного саду, є співавтором першого видання (2007 р.) каталогу рослин Кременецького ботанічного саду.

Наукові дослідження. Наукова робота підрозділу спрямована на вивчення адаптивного потенціалу інтродуцентів в умовах Кременецького ботанічного саду, оптимізацію методів вегетативного та генеративного розмноження декоративних дереватних культур, а також розробку рекомендацій щодо збагачення асортименту рослин для потреб лісового господарства та ландшафтної архітектури регіону. Важливою складовою досліджень є інвентаризація та фітосанітарний контроль наявних колекційних фондів для забезпечення стійкості штучно створених біогеоценозів.

Упродовж функціонування відділу як дендрології, наукові дослідження велися за 5 науковими темами:

Тема 1: «Створення саду магнолій, бузків та колекції рододендронів». Відповідальний виконавець і керівник Мануїлов В. М. (2001 – 2003 рр.).

Мета роботи: інтродукція і вивчення біоекологічних особливостей та адаптаційних здатностей видів роду *Magnoli*a L., *Rhododendron* L., *Syringa* L. в умовах Кременецьких гір. На цій основі проведено добір асортименту стійких видів для саду магнолій, саду бузків, колекції рододендронів, досліджено сезоні ритмів росту і розвитку представників згаданих родів, особливостей цвітіння, запилення і плодоношення, оцінка стійкості інтродукованих видів у культурі в умовах Кременеччини. Володимир Михайлович був одним з перших, хто розпочинав формувати зібрання дереватних рослин. Заклав колекційні ділянки рододендронів, працював над створенням колекції декоративної дендрофлори, поповнив колекцію магнолій.

Тема 2: «Особливості розвитку видів та форм класу *Pinopsida* в умовах Кременецьких гір на основі створення коніферетуму». Відповідальний виконавець Вовчок М. С.

Організував маточник для розмноження та вирощування хвойних порід, впровадив систему повітряно-крапельного зрошення у теплицях, що значно підвищило ефективності вирощування посадкового матеріалу.

Тема 3 «Збереження та композиційне використання декоративних форм дендрофлори на основі інтродукційних досліджень» (2009 – 2016 рр.). Керівник Панасенко Р. С.

Практичний результат виконання теми вилився у створення експозиційно-колекційні ділянки: «Гірка шпилькових», «Сад магнолій», «Сірінгарій». Досліджено біоекологічні особливості декоративних та чагарникових рослин в умовах інтродукції, які можна використовувати як основу для подальшої розробки технологій їх вирощування, встановлено перспективність досліджувальних токсонів [1, 3, 4].

Тема включала два розділи та два підрозділи:

Розділ 1: Інтродукції представників відділу голонасінних. Виконавець Панасенко Р. С.

Розділ 2: Інродукція листяних та красиво-квітучих дерев та кущів. Виконавець Євсікова С. С.

Підрозділ: Створення колекційно-експозиційної ділянки «Сад магнолій» (відповідальні виконавці Байдюк О. В., Гордійчук А.В.).

Підрозділ: Дослідження біоекологічних особливостей декоративних та чагарникових рослин (виконавець Мельничук О. М.). Активно працював над поповненням фондів декоративних квітучих дерев, кущів, а також хвойних рослин. Безпосередньо займався створенням гірки шпилькових рослин, сірінгарієм та арборетумом, завдяки йому було впроваджено систему маркування рослин (виготовлено планшети з номерами та наданням детальної інформації про кожну з рослин та позначенням їх місцезростання.) Брав активну участь у створенні каталогів Кременецького ботанічного саду 2007 та 2015 років [1, 2, 3].

Тема 4. «Культивована дендрофлора відділу *Magnoliophyta* Кременецького ботанічного саду: сучасний стан, збереження та перспективи використання» (2017 – 2020 рр.). Керівник Панасенко Р. С.

За результатами роботи здійснено комплексне обстеження культивованої дендрофлори відділу *Magnoliophyta* ботанічного саду, проаналізовано й узагальнено результати інтродукції листяних деревних видів, здійснено аналіз видів деревних рослин колекційної ділянки за господарсько -цінними ознаками [1, 5-8]. Адаптовано й застосовано методику збереження листяних деревних рідкісних видів у складі культурфітоценозів. Науково обгрунтовано

особливості використання рослин, запропоновано асортимент для зеленого будівництва. Розкрито перспективи подальшої інтродукційної роботи раритетних фанерофітів в регіоні.

Тема 5 «Біологічні особливості видів родини *Magnoliaceae* Juss. у зв'язку з інтродукцією на Волино-Поділля». Відповідальний виконавець – Гордійчук А.В.

За результатами роботи встановлено вікову та кількісну структуру представників родини *Magnoliaceae* Волино-Поділля, досліджено особливості насіннєвого та вегетативного розмноження магнолій, які інтродукуються на Волино-Поділлі [1 5, 6]. У рамках виконання роботи апробовувалися різні способи розмноження магнолій в умовах ботанічного саду. Вирощені саджанці використовують для оптимізації експозиційної зони ботанічного саду та для реалізації.

Сучасна діяльність. З 2021 р. по цей час науковці працюють над темою: «Наукові основи збереження та відтворення рідкісних лісових угруповань у квазіприродних екосистемах Кременецького ботанічного саду». Керівник Панасенко Р. С.

Тема включає два розділи:

Розділ 1. «Збереження аборигенної рідкісної дендрофлори *ex situ*». Виконавець: Панасенко Р. С.

Розділ 2. Формування та лісовідновлення букових фітоценозів в типових лісових екосистемах території Кременецького ботанічного саду. Відповідальний виконавець Євсікова С. С.

Виконання завдання по темі передбачає розробку науково-обґрунтованих заходів щодо збереження та відтворення рідкісних та унікальних лісових угруповань, до яких в Україні належать бучини з бука лісового (*Fagus sylvatica* L.*)* у межах Подільської височини та діброви дуба скельного (*Quercus petraea* Liebl.), а також створення експозицій аборигенної рідкісної дендрофлори, формування комплексів штучних раритетних ценозів за участю аборигенної рідкісної дендрофлори; моніторинг локалітетів, створення березових гаїв з участю ендемічного виду *Betula Klokovii* Zaver.

Працівники відділу продовжують формувати експозиції наступних родових комплексів: магнолій, голонасінних, рододендронів, ділянка топіарних форм та ін. Здійснюється поповнення колекцій рослин різних дереватних видів у тому числі рідкісних. Надаються консультації, здійснюються обстеження територій, оформлення наукових обґрунтувань, озеленення. За результатами роботи надаються практичні рекомендації для оптимізації насаджень експозиційної зони та озеленення приватних територій та населених пунктів загалом. Співробітники розробляли наукові обґрунтування щодо збереження пам'яток природи місцевого значення, а також були співорганізаторами наукових семінарів, круглих столів, керівниками навчальних практик. Науковці відділу проводять екскурсії по території ботанічного саду.

Результати досліджень співробітників відділу висвітлено у 62 публікації, зокрема є співавторами 2 каталогів та 1 монографії [1, 9-12].

Колекційні фонди. Дендрологічна колекція Кременецького ботанічного саду це унікальне зібрання видів, що адаптувалися в нових умовах. Вона – не тільки зразок успішної інтродукції та акліматизації екзотів з різних кліматичних зон, а й база для збору насіння акліматизованих у ботанічному саду дереватних рослин та проведення досліджень з інтродуцентами. Вагоме значення колекції – збагачення місцевої флори новими цінними дереватними видами з метою впровадження в озеленення. Дендроколекції ботсаду використовуються у навчальних процесах студентів природничих наук: лісівничих, біологічних та ландшафтних факультетів, також учнів шкіл, ліцеїв тощо. Колекція фанерофітів представлена деревами, чагарниками, напівчагарниками та ліанами, що походять з Японії, Центральної та Малої Азії, а також країн Середземномор'я та Північної Америки.

Колекцйні фонди відділу складаються з низки колекційно-експозиційних ділянок: «Сад магнолій», гірки шпилькових рослин, кизильників, саду рододендронів, сирінгарію, ділянки штамбових форм рослин тощо.

За даними останньої інвентаризації колекційний фонд дендрофлори Кременецького ботанічного саду налічує 318 видів та 118 культиварів деревних рослин, які належать до 108 родів та об'єднуються у 44 родини, з них 5 родин – представники відділу голонасінних (*Pinophyta*) та 39 – покритонасінних (*Magnoliophyta*). У ценозах ботанічного саду та в колекціях нараховується 68 видів аборигенних дерев та кущів, або 21,38 % від загальної кількості.

Основу старого парку складають здебільшого природні види: *Acer campestre* L., *A. platanoides* L., *A. pseudoplatanus* L., *Betula pendula* Roth., *Carpinus betulus* L., *Fagus sylvatica* L., *Fraxinus excelsior* L., *Larix decidua* Mill., *Picea abies* (L.) Karst., *Pinus sylvestris* L., *Populus alba* L., *Tilia cordata* Mill., *Ulmus carpinifolia* Rupp. ex G. Suckow. Проте у фондах дендрофлори переважають інтродуценти (250 видів або 78,62 %).

Автохтонна дендрофлора на території ботанічного саду представлена зеленими насадженнями у віці, в основному, 50–70 років. Серед інтродукованої дендрофлори переважають насадження віком до 20 років. Групи вікових дерев трапляються на ділянках природної флори експозиційної зони та у заповідній території ботсаду і представлені аборигенними видами: *Carpinus betulus* L., *Quercus robur* L., *Tilia cordata* Mill. тощо. Представники листяної дендрофлори колекційного фонду природно зростають на території двох підцарств Голарктичного царства: Бореального і Древньо-середземноморського та 6 флористичних областей. Частина видів рослин інтродукована досить давно і широко представлена в експозиційній зоні ботанічного саду, серед них: *Catalpa bignonioides* Walter, *Juglans nigra* L., *Ginkgo biloba* L., *Cercidiphyllum japonicum* Sieb. et Zucc., *Magnolia kobus* DC., *Sophora japonica* L., *Juniperus sabina* L., *Thuja occidentalis* L., *Thuja plicata* Donnex D. Don., *Taxus baccata* L.

У складі дендрофлори флори зростає 32 види (10,1 %) ендемічних таксонів, які природно трапляються на території Голарктичного царства. Переважають ендеміки зі Східноазійської та Антлантично-Північноамериканської флористичних областей – 13 та 12 видів відповідно (40,6 % та 37,5 % від усіх ендеміків), решта 7 видів (21,9 %) походять із Циркумбореальної (3), Ірано-Туранської (2) та Мадреанської (1 вид) областей та області Скелястих гір (1 вид). Серед ендемічних дендросозоекзотів культивуються такі види як *Acer tegmentosum* Maxim., *Magnolia virginiana* L., *Magnolia tripetala* L., *Abies holophylla* Maxim., *Chamaecyparis pisifera* (Siebold et Zucc.) Endl., *Chamaecyparis lawsoniana* (A. Murray) Parl. У колекції зростає червонокнижний вузьколокальний ендемік *Betula klokovii* Zaverucha. Загалом, у фондах відділу зростають 16 видів реліктових рослин, які є рідкісними і зникаючими видами світової дендрофлори, а три з них – *Ginkgo biloba* L., *Metasequoia glyptostroboides* Hu et W.C. Cheng та *Taxus baccata* L. включені до Червоного списку МСОП (IUCN).

Експозиційно-колекційна ділянка роду *Rhododendron* L., який належить до родини *Ericaceae*, закладена у 2002-2003 рр. На даний час колекція рододендронів налічує 14 видів та 1 сорт, з них 2 вічнозелені, 3 напіввічнозелені та 9 листопадні кущі, котрі поступили з ботанічного саду імені академіка О. В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ).

Колекція роду *Spirea* L. налічує 13 видів та 3 форми. Початок закладення колекції припадає на 2004 – 2006 рр., коли були привезені основні види з Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка, Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича. Всі види спірей, які наявні в колекції, відзначаються високою зимостійкістю, посухостійкістю, а також декоративністю.

Колекція кизильників (*Cotoneaster*) (рис. 2.5) закладена у 2009-2010роках.

Рисунок 2.5 – Гірка кизильників восени.

На даний час колекція налічує 36 видів: листопадні – 29, вічнозелені – 7. Поповненню колекції сприяла науковець ботанічного саду імені академіка О. В. Фоміна, доктор біологічних наук, професор Гревцова Г. Т. Колекція родини *Magnoliaceae* представлена 2 родами: *Magnolia* та *Liriodendron*. Усі представники належать до листопадних рослин. Всього нараховується 11 видів, 3 гібриди і 2 декоративні форми. Рід *Magnolia* представлений як деревними, так і кущовими формами. Це реліктові рослини, що є вихідцями з Південно-Східної Азії та Північної Америки.

Джерелами надходження насіннєвого і посадкового матеріалів для створення та поповнення колекційного фонду даної родини виступали НБС ім. М. М. Гришка НАН України, ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна, Львівський ботанічний сад та ін.

Колекційно-експозиційна ділянка «Сад магнолій» створена 2012 р. на площі 0,33 га, тут зростає 6 видів: *Magnolia kobus* DC., *M. denudata* Desr., *M. tripetala* L., *M. obovata* Thunb., *M. liliflora* Desr., *M. salicifolia* (Sieb.et Zucc.) Maxim. та 3 гібриди: *Magnolia* x *loebneri* Kache, *Magnolia* x *soulangiana* Soul-Bod., *Magnolia x kewensis* Pearce, а також *Liriodendron tulipiferum* L. Всього налічує 24 екземпляри дерев (рис. 2.6.)

Рисунок 2.6 – Колекційно–експозиційна ділянка «Сад магнолій».

Колекція голонасінних рослин відкритого ґрунту за видовим складом налічує 31 вид та 34 форми. Монотипний рід (*Ginkgo*) представлений рослинами чоловічої та жіночої статі. У даний час клас *Pinopsida* нараховує 12 родів, найчисленнішими з яких є кипарисовик (*Chamaecyparis*) – 7 видів, 7 форм, яловець *(Juniperus)* – 10 видів,14 форм, туя (*Thuja*) – 10 видів, 7 форм, ялина (*Picea*) – 2 форми (рис. 2.7).

Найстарішим хвойним деревом є модрина європейська (*Larix decidua* (L.) Mill.), віком близько 200 р., яка зростає у парковій частині ботанічного саду.

Гірка шпилькових закладена у 2010 році. Тут зростає 10 видів та 15 форм хвойних видів. Переважають представники роду яловець *(Juniperus).* Найстаріші екземпляри цієї групи: тис ягідний (*Taxus baccata* L.), яловець козацький (*Juniperus sabina* L.), туєвик пониклий, або японський (*Thujopsis dolabrata* (L. f.) Siebold & Zucc.) культивуються з 60-90 рр. минулого століття.

На даний час гірка шпилькових представлена великою кількістю декоративних культиварів яскраво-зеленої, золотистої, жовтої, сизої гами листя. Рослини надзвичайно декоративні впродовж всього року завдяки оригінальному забарвленню пагонів та стовбура і, особливо, вічнозеленій кроні, яку має переважна більшість видів, що ставить їх на одне з перших місць серед паркових дерев.

Рисунок 2.7 – Гірка шпилькових рослин.

Ділянка штамбових форм створена у 2007 р. в парковій зоні, тут зростають 12 видів рослин: *Fraxinus excelsior* 'Monophylla', *Salix matsudana* Koidz., *Fraxinus excelsior* 'Aurea', *Acer platanoides* 'Rubrum' та інші (рис. 2.8.).

Рисунок 2.8. Ділянка штамбових форм рослин.

Колекція дендрофлори має велику цінність завдяки багатому видовому та віковому складу деревних рослин. Вона є основою для наукових досліджень, окрім наукової бази, відіграє ключову роль в акліматизація нових видів та збереження біорізноманіття в умовах кліматичних змін. Колекції є центрами збереження генофонду рідкісних, зникаючих та ендемічних видів рослин поза межами їхнього природного ареалу. Це дозволяє створювати популяції, які знаходяться у критичному стані, що надзвичайно важливо в умовах глобальної втрати біорізноманіття.

2.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ ДЕНДРОЛОГІЇ

№	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господадавське значення
КЛАДА Gymnosperms							
Клас *Equisetopsida*							
Підклас *Ginkgoidae*							
Родина *Ginkgoaceae*							
1	*Ginkgo biloba* L. – гінкго дволопатеве						
	СЮН	1951	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	нц д
2	'Mariken'						
	ПК	2008	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
Підклас *Pinidae*							
Родина *Cupressaceae*							
3	*Chamaecyparis lawsoniana* (A.Murray bis) Parl. – кипарисовик Лавсона						
4	'Aluminii'						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	вег.	ПС ЗС	д дер
5	'Glauca'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
6	'Globosa'						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
7	'Filifera'						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	нас.	ПС ЗС	д
8	*Chamaecyparis obtusa* (Siebold & Zucc.) Endl**.** –кипарисовик туполистий						
9	'Dracon'						
	ПК	2011	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
10	'Crippsi'						
	ПК	2011	ЕД	Д	вег.	ПС ЗС	д
11	'Gracilis'						
	ПК	2011	ЕЗ	Д	вег.	ПС ЗС	д
12	'Pigmea'						
	ПК	2011	ЕД	Д	вег.	ПС ЗС	д
13	*Chamaecyparis pisifera* (Sieb. & Zucc.) Endl.- кипарисовик горохоплідний						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	вег.	ПС ЗС	д дер
14	'Boulevard'						
	ПК, с. Стара Лішня	2010	ЕД	К	вег.	ЗС	д
15	'Filifera Aurea Nana'						
	ПК, с.Стара Лішня	2010	ЕД	К	вег.	ЗС	д
16	*Cunninghamia lanceolata* (Lamb.)Hook.– кунінгамія ланцетна						
	КНУ	2010	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
17	*Cryptomeria japonica* D.Don – криптомерія японська						
	ЧНУ	2012	ЕД	Д	вег.	ПС	д
18	*Juniperus davurica* Pall. – яловець даурський						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
19	*Juniperus chinensis* L. – яловець китайський						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
20	Alps Blue'						
	ПК, с. Стара Лішня	2010	ЕД	К	вег.	ЗС	д
21	'Kuriwao Gold'						
	ПК, с.Стара Лішня	2011	ЕД	К	вег.	ЗС	д
22	'Old Gold'						
	ДГЛ	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
23	'Stricta'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
24	'Stricta Variegata'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д

25	*Juniperus communis* L. – яловець звичайний						
	місцевий вид		ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
26	'Gold Kissen'						
	ПК, с. Стара Лішня	2010	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
27	Green Carpet'						
	ПК, с.Стара Лішня	2010	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
28	*Juniperus horizontalis* Moench. – яловець горизонтальний						
29	Bar Harbour'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
30	'Glauca'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
31	'Prince of Wales'						
	КНУ	2008	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
32	*Juniperus media* Melle – яловець середній						
33	'Gold Star'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
34	'Old Gold'						
	ПК, с.Стара Лішня	2010	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
35	*Juniperus procumbens* Siebold ex Lindl. – яловець лежачий						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
36	'Nana'						
	ПК, с. Стара Лішня	2010	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
37	*Juniperus sabina* L. – яловець козацький						
	ДГЛ	1986	ЕД	К	вег.	ПС ЗС	д
38	'Tamariscifolia'						
	ДГЛ	1986	ЕД	К	вег.	ПС ЗС	д
39	'Variegata'						
	СЮН	1986	ЕД	К	вег.	ПС ЗС	д
40	*Juniperus scopulorum* Sarg. – яловець скельний						
41	'Blue Arrow'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
42	'Skyrocket'						
	Волиньліс	2010	ЕД	К	вег.	ЗС	д
43	*Juniperus squamata* Buch-Ham.ex D.Don. – яловець лускатий						
44	'Blue Carpet'						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
45	'Blue Star'						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
46	'Hunnetorp'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
47	*Juniperus virginiana* L. – яловець віргінський						
48	'Helle'						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
49	'Skyrocket'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
50	*Juniperus sargentii* (A. Henry) Takeda ex Nakai – яловець Саржента						
	БДП	2007	ЕД	К	вег.	ПС	д
51	*Metasequoia glyptostroboides* Hu & W.C. Cheng – метасеквоя гліптостробусовидна						
	СЮН	1986	ЕД	Д	вег.	ПС ЗС	д нц
52	*Microbiota decussata* Kom. – мікробіота перехрестнопара						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
53	*Platycladus orientalis* (L.) Franco – плоскогілочник східний; біота східна						
	СЮН	1970	ЕД	Д	вег.	ПС ЗС	д
54	'Flagelliformis'						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
55	*Sequoiadendron giganteum* (Lindl.) J. Buchholz – секвоядендрон гігантський						
	ПК, м. Галич	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
56	*Thuja occidentalis* L. – туя західна						
	СЮН	1970	ЕД	Д	вег.	ПС ЗС	д
57	'Teddy'						

	Волиньліс	2008	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
58	'Danica'						
	Волиньліс	2008	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
59	'Holmstrup'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
60	'Hosseri'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
61	'Aurea'						
	СЮН	1970	ЕД	Д	вег.	ПС ЗС	д
62	'Columna'						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	вег..	ПС ЗС	д
63	'Cristata'						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
64	'Ericoides'						
	ДГЛ	1986	ЕД	К	вег.	ПС ЗС	д
65	'Ericoides aurea'						
	ХНУ	2007	ЕД	К	вег.	ЗС	д
66	'Globosa'						
	СЮН	1986	ЕД	К	вег.	ПС ЗС	д
67	'Globosa Nana'						
	ХНУ	2007	ЕД	К	вег.	ЗС	д
68	'Elegantissima'						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
69	'Lutea'						
	ХНУ	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
70	'Lutescens'						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
71	'Rheingold'						
	ПК, с. Стара Лішня	2010	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
72	'Smaragd'						
	ПК, м. Кременець	2010	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
73	'Sunkist'						
	ПК, с. Стара Лішня	2010	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
74	'Tiny Tim'						
	ПК, с.Стара Лішня	2010	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
75	*Thuja standishii* (Gordon) Carriere – туя Стендиша або японська						
	НБС ім. М.М. Гришка	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
76	*Thuja plicata* Donn ex D.Don – туя гігантська або складчаста						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	вег.	ПС ЗС	д
77	'Zebrina'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2007	ЕД	Д	вег.	ЗСд дер	
78	Thujopsis dolabrata (L. f.) Siebold & Zucc. – туєвик пониклий або японський						
	СЮН	1970	ЕД	К	вег.	ЗСПС	д
79	'Variegata'						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
	Родина *Pinaceae*						
80	*Abies alba* Mill. – ялиця біла, європейська або гребінчаста						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
81	*Abies balsamea* (L.) Mill. – ялиця бальзамічна						
	ХНУ	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
82	*Abies concolor* (Gordon)Lindl.ex Hildebr – ялиця одноколірна						
	ХНУ	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
83	*Abies koreana* E.H.Wilson – ялиця корейська						
	ПК, м. Кременець	2004	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
84	*Abies holophylla* Maxim. – ялиця цільнолиста						
	ХНУ	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
85	*Larix decidua* (L.) Mill. – модрина європейська						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	вег., см.	ЗС ПС	д дер
86	*Larix polonica* Racib. ex Woycicki – модрина польська						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д дер нц

87	*Picea abies* (L.)H. Karst. – ялина європейська, смерека						
	місцевий вид		ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д дер
88	'Nidiformis'						
	ЧНУ	2012	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
89	'Maxwellii'						
	ЧНУ	2008	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
90	*Picea glauca* (Moench) Voss (P. canadensis (Mill) Britt.) – ялина сиза або канадська						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д дер
91	'Conica'						
	ДГЛ	1986	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
92	'Conica Maigold'						
	ДП «Дружба»	2018	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
93	'Alberta Blue'						
	ДП «Дружба»	2018	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
94	*Picea omorika* (Pancic.) Purk. – ялина сербська або балканська						
	ХНУ	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	дер д
95	*Picea pungens* Engelm. – ялина колюча						
	ДЛГ	1989	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
96	'Argentea'						
	ДГЛ	1986	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
97	*Pinus cembra* L. – сосна кедрова європейська						
	КНПП		ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д дер
98	*Pinus koraiensis* Siebold & Zucc. – сосна кедрова корейська						
	ХНУ	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
99	*Pinus mugo* Turra subsp. mughus (Scop.) Domin – сосна гірська (жереп, ориш), або чагарникова						
	КНПП	2002	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
100	*Pinus pinaster* Aiton – сосна приморська						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС	д дер
101	*Pinus ponderosa* Douglas ex C. Lawson – сосна жовта						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
102	*Pinus sylvestris* L. – сосна звичайна						
	місцевий вид		ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д дер
103	*Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco – псевдотсуга Мензіса, тисолиста, дугласія						
	ДЛГ	1986	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
Родина *Taxaceae*							
104	*Taxus baccata* L. – тис ягідний						
	СЮН	1960	ЕД	К	нас.	ЗС	д нц
101	'Aurea-variegata'						
	ДГЛ	1986	ЕД	К	нас.	ЗС	д
102	'Fastigiata'						
	СЮН	1960	ЕД	К	вег.	ЗС	д
103	'Fastigiata Aurea'						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
104	'Schwarzgrün'						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
105	'Overeynderi'						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
106	'Stricta'						
	ДГЛ	1986	ЕД	К	вег.	ЗС	д
Клада *Angiosperms*							
Підклас *Magnoliidae*							
Клада *Eudicots*							
Родина *Araliaceae*							
107	*Aralia elata var. glabrescens* (Franch.&Sav.) Pojak.– аралія висока						
	СЮН	1999	ЕД	Д	нас.	НТ ЗСС	д л
108	*Eleterococcus senticorus* Rupr et Max. – елеутерокок, вільноягідник колючий						
	СЮН	1999	ЕД	К	нас.	НТ ЗС	д л
109	*Hedera helix* L. – плющ звичайний						
	місцевий вид	2002	ЕД,НЗ	Л	вег.	НТ	д
110	*Hedera colchica* K.Koch – плющ колхідський						

	КНУ	2015	ЕД	Л	вег.	НТ	д
Родина *Aquifoliaceae*							
111	*Ilex aquifolium* L. – падуб гостролистий						
	ДП «Дружба»	2003	ЕД	К	цв.	СЛ, ЗС	д
Родина *Anacardiaceae*							
112	*Cotinus coggygria* Scop. – скумпія звичайна						
	КНУ	2017	ЕД	К	нас.	СЛ	д
113	*Rhus typhina* L. – сумах оленерогий; оцтове дерево						
	ХДДП	2006	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д, дуб
114	'Laciniata'						
	ДП «Дружба»	2002	ЕД	Д	нас.	ЗС	д, дуб
Родина *Berberidaceae*							
115	*Berberis julianae* C.K.Schneid. – барбарис Юліана						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
116	*Berberis ottawensis* (CKSchneid. ex Rehder) Rehder – барбарис оттавський						
117	Purpurea'						
	НДП «Софіївка»	2006	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
118	*Berberis thunbergii* DC.– барбарис Тунберга						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
119	'Atropurpurea'						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
120	'Aurea'						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
121	'Vermelion'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	К	вег.	ЗС	д х
122	*Berberis vulgaris* L. – барбарис звичайний						
	СЮН	2001	ЕД	К	нас.	С	д х
123	'Atropurpurea'						
	НДП «Софіївка»	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д х л
124	*Mahonia aquifolium* (Pursh)Nutt. – магонія падуболиста						
	ХДДП	1984	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
Родина *Betulaceae*							
125	*Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. – вільха клейка або чорна						
	місцевий вид	1960	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д л
126	*Alnus incana* (L.) Moench – вільха сіра						
	невідомо	1960	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	л
127	*Betula davurica* Pall. – береза даурська						
	НБС ім. М. М. Гришка	1955	ЕД	Д	нас.	ЗС	д дер
128	*Betula borysthenica* Klok. – береза дніпровська						
	ПК, Матлай і. Й.	2023	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
129	*Betula humilis* Schrank. – береза низька						
	м. Острог	2003	ЕД	К	вег.	ВЛ	д
130	*Betula klokovii* Zaver. – береза Клокова						
	місцевий вид	2017	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д нц
131	*Betula pendula* Roth. – береза повисла, береза бородавчаста,						
	місцевий вид	2001	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д дер
132	*Betula pubescens* Ehrh. – береза пухнаста						
	місцевий вид	1954	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
133	*Carpinus betulus* L. – граб звичайний						
	місцевий вид	2001	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д дер
134	*Corylus avellana* L. – ліщина звичайна						
	місцевий вид	2001	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д х
135	*Corylus colurna* L. – ліщина ведмежа						
	КНУ	1957	ЕД, І	Д	нас.	ЗС ПС	д х
Родина *Bignoniaceae*							
136	*Campsis radicans* (L.) Bereau – кампсис укорінливий						
	ЛНУ	1996	ЕД	Л	цв.	ЗС	д
137	*Catalpa bignonioides* Walter – катальпа бігноніеподібна						
	СЮН	1996	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
138	*Catalpa fargesii* Bureau – катальпа Фаргеді						

	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ПС	д
139	*Catalpa ovata* G.Don – катальпа овальна						
	СЮН	1996	ЕД	Д	нас.	ЗС	д
140	*Catalpa bungei* C.A.Mey – катальпа Бунге						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ПС	д
	Родина *Buxaceae*						
141	*Buxus sempervirens* L. – самшит вічнозелений						
	невідомо	1986	ЕД	Д	нас.	С	д
142	'Variegata'						
	КНУ	2001	ЕД	Д	нас.	С	д
143	'Aureo-Variegata'						
	КНУ	2003	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
144	'Angustifolia'						
	КНУ	2003	ЕД	Д	вег.	ПС	д
145	*Buxus microphylla* Siebold & Zucc. – самшит дрібнолисточковий						
	невідомо	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
	Родина *Caprifoliaceae*						
146	*Abelia chinensis* R.Br. – абелія китайська						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗСС	д
147	*Kolkwitzia amabilis* Craebn. – кольквіція чудова						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
148	*Lonicera caprifolium* L. – жимолость козолиста						
	СЮН	2006	ЕД	Л	вег.	ЗС	д
149	*Lonicera demissa* Rehder – жимолость поникла						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
150	*Lonicera kamtschatica* Pojark. –жимолость камчатська						
	НБС ім. М. М. Гришка	1999	НЗ	К	нас.	ПС ЗС	д х
151	*Lonicera maximowiczii* (Rupr.) Regel. – жимолость Максимовича						
	невідомо	2005	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
152	*Lonicera pileata* Oliv. – жимолость шапковидна						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
153	*Lonicera sempervirens* L. – жимолость вічнозелена						
	м. Острог	2005	ЕД	К	вег.	С	д
154	*Lonicera tatarica* L. – жимолость татарська						
	невідомо	2005	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
155	*Lonicera xylosteum* L. – жимолость звичайна						
	невідомо	2001	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
156	*Symphoricarpos albus* (L.) SFBlake – сніжноягідник білий						
	СЮН	1989	ЕД НЗ	К	нас.	ЗС	д
157	*Weigela decora* (Nakai) Nakai 'Unicolor' – вейгела розкішна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	К	вег.	ПД	д
158	*Weigela florida* (Bunge) A.DC. – вейгела квітуча						
159	'Purpurea'						
	ЧНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
160	'Variegata'						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
161	*Weigela hortensis* C.A.Mey – вейгела садова						
	ЧНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
162	*Weigela praecox* (Lemoine) L.H.Bailey. – вейгела рання						
	невідомо	2006	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
	Родина *Celastraceae*						
163	*Euonymus alata* (Thunb.) Sieb. – бруслина крилата						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗС	д
164	*Euonymus europaea* L. – бруслина європейська						
	місцевий вид		ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
165	*Euonymus fortunei* (Turcz.) Hand.- Mazz. – бруслина Форчуна						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ПС	д л
166	‘Emerald Gaiety’						
	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
167	‘Emerald‘n Gold’						

	Волиньліс	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
168	*Euonymus nana* Bieb. – бруслина карликова						
	СЮН	2002	II	К	нас.	ЗС ПС	д нц
	Родина *Cercidiphyllaceae*						
169	*Cercidiphyllum japonicum* Sieb.et Zucc. – багряник японський						
	невідомо	1950	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
	Родина *Cornaceae*						
170	*Cornus kousa* Burger ex Hance – дерен Коуза						
	ЧНУ	2018	ЕД	Д	цв.	ЗСПС	д
	Родина *Ericaceae*						
171	*Calluna vulgaris* (L.) Hull. – верес звичайний						
	м. Острог	2005	ЕД	ПК	цв.	ЗС	д
172	*Rhododendron albreechtii* Maxim. – рододендрон Альбрехта						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
173	*Rhododendron dauricum* L. – рододендрон даурський						
	КНУ	2004	ЕД	К	цв.	ЗС	д л ол
174	*Rhododendron fortunei* Lindl. – рододендрон Форчуна						
	КНУ	2007	ЕД	К	вег.	ПД	д
175	*Rhododendron japonicum* (Gray) Suringar. – рододендрон японський						
	КНУ	1999	ЕД	К	цв.	НТ	д
176	*Rhododendron luteum* Sweet – рододендрон жовтий						
	КНУ	1996	ЕД	К	цв.	С	д
177	*Rhododendron molle* (Blume) G. Don. – рододендрон м’який						
	КНУ	2006	ЕД	К	цв.	ПД	д
178	*Rhododendron obtusum* (Lindl.) Planch. – рододендрон тупий						
	КНУ	1996	ЕД	К	цв.	НТ	д
179	*Rhododendron ponticum* L. – рододендрон понтійський						
	КНУ	2000	ЕД	К	цв.	НТ	д
180	*Rhododendron poukhanense* Levl. – рододендрон пукханський						
	КНУ	1998	ЕД	К	цв.	НТ	д
181	*Rhododendron reticulatum* D.Don. – рододендрон сітчастий						
	КНУ	2007	ЕД	К	вег.	ПД	д
182	*Rhododendron roseum* (Lois.) Rehd. – рододендрон рожевий						
	ПК, м. Галич	2007	ЕД	К	цв.	ПД	д
183	*Rhododendron sichotense* Pojark. - рододендрон сіхотинський						
	КНУ	1996	ЕД	К	цв.	НТ	д
184	*Rhododendron schlippenbachii* Maxim. – рододедрон Шліппенбаха						
	КНУ	2007	ЕД	К	цв.	ПД	д
185	*Rhododendron purdomii* Rehd.et Wils.- рододендрон Пурдома						
	КНУ	2016	ЕД	К	вег.	ПД	д
	Родина *Fabaceae*						
186	*Amorpha fruticosa* L. – аморфа кущова						
	ХДДП	1985	ЕД	К	нас.	С	д
187	*Caragana arborescens* Lam. – карагана деревоподібна						
	Невідомо	1985	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д м
188	*Caragana pygmaea* (L.) DC. – карагана карликова						
	BGUB	2004	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
189	*Cercis canadensis* L. – церцис канадський						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ПС	д
190	*Cercis siliquastrum* L. – церцис європейський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2003	ЕД	Д	вег.	ТЛ	д
191	*Colutea cilicica* Boiss. et Balansa – міхурник кілікійський						
	СЮН	1985	ЕД	К	нас.	С	д
192	*Colutea arborescens* L. – міхурник деревоподібний						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	к
193	*Gleditsia triacanthos* L. – гледичія колюча						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	Д	вег.	С	д
194	*Gymnocladus dioicus* (L.) K.Koch. – бундук дводомний						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	Д	вег.	С	д
195	*Laburnum alpinum* (Mill.) Bercht. et J.Presl. – бобівник альпійський						

	НБС ім. М. М. Гришка	2006	ЕД	Д	вег.	ПД	д
196	*Laburnum anagyroides* Medik. – бобівник звичайний						
	ПК м. Кременець	2000	ЕД	Д	нас.	НТ С	д
197	*Robinia pseudoacacia* L. – робінія звичайна, біла акація						
	невідомо	1993	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д л м
198	*Robinia viscosa*Vent. – робінія клейка						
	невідомо	2002	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д л м
199	*Sophora japonica* L. – софора японська						
	КНУ	1954		Д	нас.	НТ С	д л
	Родина *Fagaceae*						
200	*Castanea sativa* Mill. – каштан посівний або їстівний						
	ДГЛ	1988	ЕД	Д	нас.	С ЗС ПС	д х
201	*Fagus sylvatica* L. – бук лісовий						
	КНПП	1955	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д т
202	'Purpurea'						
	КНПП	1955	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
203	*Quercus castaneifolia* C. A. Mey – дуб каштанолистий						
	НБС ім. М. М. Гришка	1999	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д т
204	*Quercus imbricaria* Michx. – дуб черепичатий						
	місцевий вид	2020	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
205	*Quercus libani* Oliv. – дуб ліванський						
	НБС ім. М. М. Гришка	1999	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
206	*Quercus macranthera* Fisch. et Mey. – дуб великопиляковий						
	НБС ім. М. М. Гришка	1999	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
207	*Quercus palustris* Moench. – дуб болотний						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
208	*Quercus robur* L. – дуб звичайний, або черешчатий						
	місцевий вид	2001	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д т
209	'Pectinata'						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д т
210	'Fastigiata'						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д т
211	*Quercus pubescens* Willd. – дуб пухнастий						
	ПК Ляшенко Є., Закарпатська обл.	2023	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д т
212	*Quercus rubra* L. – дуб червоний						
	СЮН	1985	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д т
	Родина *Hamamelidaceae*						
213	*Hamamelis vernalis* Sarg. – гамамеліс весняний						
	ПК, м. Кременець	2012	ЕД	К	вег.	ЗСС	д
	Родина *Hydrangeaceae*						
214	*Deutzia gracilis* Sieb. et Zucc. – дейція витончена						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	К	вег.	ПС	д
215	*Deutzia x lemoinei* Lemoine ex Bois. – дейція Лемуана						
	КНУ	2006	ЕД	К	цв.	ПД	д
216	*Deutzia pulchra* Vidal. – дейція пишна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	К	вег.	ПД	д
217	*Deutzia scabra* Thunb. – дейція шорстка						
	невідомо	2002	ЕД	К	нас.	ЗС	д
218	*Hydrangea arborescens* L. – гортензія деревовидна						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
219	*Hydrangea macrophylla* (Thunb.)Ser. – гортензія великолиста						
	ПК, м. Кременець,	1984	ЕД	К	цв.	С	д
220	*Hydrangea petiolaris* Sieb. et. Zucc. – гортензія черешкова						
	КНУ	2006	ЕД	ПК	вег.	ПД	д
221	*Hydrangea serrata* (Thunb.) Ser. – гортензія пилчаста						
222	'Imperatrice Eugenie'						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
223	*Philadelphus coronarius* L. – садовий жасмин вінцевий						
	місцевий вид	1984	ЕД	К	пл.	С	д
224	*Philadelphus x falconeri* Sarg. – садовий жасмин Фальконері						

	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	К	вег.	ПД	д
225	*Philadelphus microphyllus* Gray. – садовий жасмин дрібнолистий						
	СЮН	1991	ЕД	К	нас.	ЗС	д
	Родина *Juglandaceae*						
226	*Carya ovata* (Mill.) K. Koch. – карія овальна						
	ЧНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ПД	д
227	*Juglans ailanthifolia* Carr. – горіх айлантолистий						
	НБС ім. М.М.Гришка	2000	ЕД	Д	нас.	С	д
228	*Juglans cinerea* L. – горіх сірий						
	СЮН	1957	НЗ	Д	пл.	С	д
229	*Juglans nigra* L. – горіх чорний						
	СЮН	1988	ЕД,НЗ	Д	пл.	С	д
230	*Juglans regia* L. – горіх грецький						
	місцевий вид	1985	ЕД	Д	нас.	ТЛ	д х ф
231	*Juglans mandshurica* Maxim. – горіх манджурський						
	НБС ім. М. М.Гришка	2008	ЕД НЗ	Д	вег.	ЗС ПС	
232	*Pterocarya pterocarpa* (Michx.)Delchev. – лапина крилоплода						
	НБС ім. М. М.Гришка	1995	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д т
	Родина *Lardisabalaceae*						
233	*Decaisnea fargesii* Franch. – декенея Фаргеда						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ТЛ	д
	Родина *Magnoliaceae*						
234	*Liriodendron tulipiferum* L. – ліріодендрон тюльпанний						
	Асканія Нова	2001	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
235	*Magnolia acuminata* L. – магнолія гостролиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	1995	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д л
236	*Magnolia biondii* Pamp. – магнолія Біонді						
	НБС ім. М. М. Гришка	1995	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д л
237	*Magnolia denudata* Desr. – магнолія оголена						
	КНУ	1996	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
238	*Magnolia grandiflora* L. – магнолія великоквіткова						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	ЕД	Д	вег.	НТ Т	д л
239	*Magnolia kobus* DC. – магнолія Кобус						
	КНУ	1993	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
240	*Magnolia liliflora* Desr. – магнолія лілієквіткова						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ПД	д
241	'Nigra'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	ЕД	К	цв.	МС	д
242	*Magnolia loebneri* Kache – магнолія Лебнера						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ПД	д
243	*Magnolia obovata* Thunb. – магнолія оберненояйцевидна						
	КНУ	1996	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
244	*Magnolia sieboldii* K.Koch. – магнолія Зібольда						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ПД	д нц
245	*Magnolia x soulangiana* Soul.-Bod. – магнолія Суланжа						
246	'Alexandrina'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	ЕД	К	вег.	МС	д
247	'Purpurea'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2005	ЕД	К	вег.	ЗС	д
248	'Brozzonii'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	ЕД	К	цв.	МС	д
249	'Rosea'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	ЕД	К	цв.	МС	д
250	*Magnolia stellata* (Sieb. et Zucc.) Maxim. – магнолія зірчаста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2005	ЕД	К	вег.	ЗС	д
251	*Magnolia tripetala* L. – магнолія трипелюсткова						
	ПК, м. Галич	2007	ЕД	Д	вег.	ПД	д
	Родина *Oleaceae*						
252	*Forsythia intermedia* Zab. – форзиція середня						
253	'Gold Zauber'						

	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
254	'Linwood'						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
255	*Forsythia europaea* Degen et Bald. – форзиція європейська						
	СЮН	1982	ЕД, НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
256	*Forsythia suspensa* (Thunb.) Vahl. – форзиція звисла						
	ЧНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
257	*Fraxinus excelsior* L. – ясен звичайний						
	місцевий вид	2001	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	дер
258	'Monophylla'						
	КНУ	2005	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д дер
259	'Aurea'						
	ПК, м. Рівне	2005	ЕЗ	Д	вег.	ЗС ПС	дер
260	*Fraxinus americana* L. – ясен американський						
	СЮН	1955	ЕД, НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	дер.
261	*Fraxinus pennsylvanica* Marsh. – ясен пенсільванський або зелений						
	ПК, м. Рівне	2002	ЕД	Д	вег.	Пл.	д
262	*Fraxinus ornus* L. – ясен білий						
	ПК, м. Рівне	2002	ЕД	Д	нас.	ПД	д
263	*Jasminum fruticans* L. – жасмин кущовий						
	КНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
264	*Ligustrum vulgare* L. – бирючина звичайна						
	СЮН	1982	ЕД	К	нас.	С	д
265	'Aureum'						
	СЮН	1989	ЕД	К	вег.	НТ	д
266	*Syringa vulgaris* L. – бузок звичайний						
	Невідомо	1992	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
267	'Berryer'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	К	цв.	ЗС ПС	д
268	'Bogdan Khmelnizky'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	К	цв.	ЗС ПС	д
269	'Mme Lemoine'						
	НБС ім .М. М. Гришка	2000	ЕД	К	цв.	ЗС ПС	д
270	'Ogni Donbassa'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	К	цв.	ЗС ПС	д
271	'President Loubet'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	К	цв.	ЗС ПС	д
272	'Reamur'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	К	цв.	ЗС ПС	д
273	'Taras Bulba'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	К	цв.	ЗС ПС	д
274	*Syringa amurensis* Rupr. ex Rchb. – бузок амурський						
	НБС ім. М. М. Гришка	1983	ЕД	К	пл.	С	д
275	*Syringa chinensis* Willd. – бузок китайський						
	КНУ	1996	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
276	*Syringa josikaea* Jacg. – бузок угорський						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	К	вег.	С	д
277	*Syringa junnanensis* Franch. – бузок юньнаньський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
278	*Syringa pekinensis* Rupr. – бузок пекінський						
	ПК, м. Кременець	2004	ЕД	К	цв.	ЗС	д
279	*Syringa amurensis* subsp. *amurensis* ((Rupr.) – бузок сітчастий						
	Невідомо	2018	ЕД	К	цв.	ЗС	д
280	*Syringa reflexa* C.K.Schneid. – бузок пониклий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
281	*Syringa villosa* Vahl. – бузок волосистий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
Родина *Paeoniaceae*							
282	*Paeonia* × *suffruticosa* Andr. – півонія деревовидна						
	НБС ім. М. М. Гришка	1979	ЕД	К	нас.	МС ЗС	д

	Родина *Paulowniaceae*						
283	*Paulownia tomentosa* (Thunb.)Steud. – павловнія повстиста						
	ЧНУ	2002	ЕД	Д	нас.	МС	м
	Родина *Platanaceae*						
284	*Platanus x acerifolia* (Aiton) Willd. – платан кленолистий						
	ЧНУ	2006	НЗ	Д	вег.	ПД	д
	Родина *Rosaceae*						
285	*Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliot. – аронія чорноплідна						
	СЮН	1985	НЗ	К	нас.	С	л х
286	*Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl. et Spach. – хеномелес японський						
	НБС ім. М. М. Гришка	1998	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д л
287	*Cotoneaster boisianus* Klotz. – кизильник бойзійський						
	КНУ	2007	ЕД	К	вег.	ПД	д
288	*Cotoneaster cochleatus* Klotz. – кизильник черепашкоподібний						
	КНУ	2007	ЕД	К	вег.	ПД	д
289	*Cotoneaster dammeri* C.K. Schneid. – кизильник Даммера						
	КНУ	2005	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
290	*Cotoneaster horizontalis* Decne. – кизильник горизонтальний						
	ПК, м. Кременець	2003	ЕД	К	пл.	ПС	д
291	*Cotoneaster nitens* Rehd. et Wils. – кизильник лискучий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
292	*Cotoneaster salicifolius* Franch. – кизильник верболистий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	К	вег.	ПД	д
293	*Crataegus arnoldiana* Sarg. – глід Арнольда						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	НЗ	Д	вег.	ПС ЗС	д х
294	*Crataegus leiomonogyna* Klok. – глід гладенький						
	місцевий вид	2001	НЗ	Д	нас.	С	д
295	*Crataegus pinnatifida* Bunge – глід пірчастий						
	СЮН	2006	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д
296	*Crataegus prunifolia* (Poir.) Pers. – глід сливолистий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Д	вег.	ЗС	д
297	*Crataegus sanguinea* Pall. – глід криваво-червоний						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	НЗ	Д	пл.	ЗС ПС	д л х
298	*Crataegus succulenta* Schrab. – глід м'ясистий						
	Невідомо	1954	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д л х
299	*Rhodotypos scandens* (Thunb.) Makino – розовик кирієподібний						
	КНУ	2012	ЕД	Д	нас.	ЗС СЛ	д
300	*Exochorda racemosa* (Lindl.) Rehd. – екзохорда китицеподібна						
	НБС ім. М. М .Гришка	2000	ЕД	К	пл.	ЗС ПС	д
301	*Keria japonica* (L.) DC – керія японська						
	НБС ім. М. М. Гришка	2008	ЕД	К	пл.	ЗС ПС	д
302	'Pleniflora'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2008	ЕД	К	пл.	ЗС ПС	д
303	*Padus racemosa* (Lam.) Gilib. – черемха звичайна						
	місцевий вид	1970	ЕД	Д	вег.	П ПС	д
304	*Padus serotina* (Ehrh.) Agardh. – черемха пізня						
	місцевий вид	1970	ЕД	Д	вег.	П ПС	д
305	*Potentilla fruticosa L.*– Перстач чагарниковий, курильський чай чагарниковий						
306	'Albotswood'						
	КНУ	2004	ЕД	К	цв.	ЗС	д
307	'Goldteppich'						
	КНУ	2004	ЕД	К	цв.	ЗС	д
308	*Potentilla fruticosa f. mandshurica (Maxim.) Rehder*. – Перстач чагарниковий, курильський чай маньчжурський						
	ПК, м. Кременець	2001	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
309	*Pyracantha coccinea* (L.) M.Roem. – піраканта червона						
	НБС ім. М. М. Гришка	2005	ЕД, НЗ	К	вег.	ПС	д
310	*Laurocerasus officinalis* M.Roem. – лавровишня лікарська						
	ДП «Дружба»	2017	ЕД	К	цв.	ЗС	д
311	*Louiseania triloba*(Lindl.)Pachom – луізеанія трілоба (повноквіткова)						

	ДП «Дружба»	2017	ЕД	К	цв.	ЗС	д
312	'Plena'						
	ДП «Дружба»	2017	ЕД	К	цв.	ЗС	д
313	*Physocarpus opulifolius*(L.)Maxim – пухироплідник калинолистий						
	ДП «Дружба»	2017	ЕД	К	цв.	ЗС	д
314	'Diabolo'						
	ДП «Дружба»	2017	ЕД	К	цв.	ЗС	д
315	'Lutea'						
	ДП «Дружба»	2017	ЕД	К	цв.	ЗС	д
316	'Diabolo'						
	ДП «Дружба»	2017	ЕД	К	цв.	ЗС	д
317	*Physocarpus intermedius* (Rudb.)Schneid*)* – пухироплідник середній						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
318	*Sorbus aucuparia* L. – горобина звичайна						
	місцевий вид	1985	НЗ	Д	пл.	С	д х л
319	*Sorbus intermedia* (Ehrh.) Pers. – горобина проміжна						
	СЮН	1987	НЗ	Д	пл.	ЗС ПС	д
320	*Sorbus torminalis* (L.) Crantz. – горобина глоговина, берека						
	ЧНУ	1998	НЗ	Д	пл.	ЗС ПС	д л
321	*Spiraea alba* P.Watson. – таволга біла						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
322	*Spiraea albiflora* C K Schneid. – таволга білоквіткова						
	ЧНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
323	*Spiraea* × *arguta* Zabel – таволга гострозазубрена						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
324	*Spiraea betulifolia* Pall. – таволга березолиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
325	*Spiraea x billiardi*i (Dipp.) Herinq. – таволга Білларда						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ,ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
326	*Spiraea x bumalda* Burv. – таволга Бумальда						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	ЕД,НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
327	'Goldflame'						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
328	'Crispa'						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
329	*Spiraea cana* Waldst. et. Kit. – таволга білуватосіра						
	КНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
330	*Spiraea cantoniensis* Lour. – таволга кантонська						
	ЧНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
331	*Spiraea chinensis Maxim*.– таволга китайська						
	ЧНУ	2016	НЗ	К	вег.	ПД	д
332	*Spiraea x cinerea* Zab. – таволга сіра						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
333	*Spiraea corymbosa* Raf. – таволга щитковидна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	ЕД, НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
334	*Spiraea crenata* L. – таволга зарубчаста						
	КНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
335	*Spiraea japonica* L. – таволга японська						
	КНПП	2005	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
336	'Alpina'						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
337	'Goldmund'						
	КНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
338	'Little Princess'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д
339	'Purpurea'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
340	'Nana'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
341	*Spiraea latifolia* (Ait.) Borkh. – таволга широколиста						

	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
342	*Spiraea media* Franz. Schmidt. – таволга середня						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
343	*Spiraea mollifolia* Rehd. – таволга м'яколиста						
	КНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
344	*Spiraea prunifolia* Sieb. et. Zucc. – таволга сливолиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
345	*Spiraea x syringaeflora* Lem. – таволга бузкоквіткова						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
346	*Spiraea tomentosa* L. – таволга повстиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д ф
347	*Spiraea x vanhouttei* (Briot.) Zab. – таволга Вангутта						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	ЕД,НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
348	*Spiraea wilsonii* Duthie. – таволга Вільсона						
	КНУ	2006	НЗ	К	вег.	ПД	д
349	*Stephanandra incisa* (Thunb.) Zab. – стефанадра надрізанолиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	ЕД,НЗ	К	нас.	ЗС ПС	д
	Родина *Rutaceae*						
350	*Phellodendron amurense* Rupr. – бархат амурський						
	ДГЛ	1985	ЕД,II	Д	пл.	МС ПС	д л
351	*Phellodendron japonicum* var.*japonicum*(Maxim).Oxwi – бархат японський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2010	ЕД,II	Д	нас.	МС ПС	д м т
352	*Ptelea trifoliata* L. – птелея трилиста						
	ПК	2012	ЕД	К	цв.	ЕС,ПС	д
	Родина *Salicaceae*						
353	*Populus alba* L. – тополя біла						
	місцевий вид	1960	НЗ	Д	нас.	С	д
354	*Populus canescens* (Ait.) Smith. – тополя сірувата						
	місцевий вид	1960	НЗ	Д	вег.	С	д дер
355	*Populus nigra* L. – тополя чорна, осокір						
	місцевий вид	1960	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д
356	*Populus tremula* L. – осика звичайна						
	місцевий вид	1960	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	дер
358	*Salix acutifolia* Willd. – верба гостролиста, верба червона						
	місцевий вид	1960	ЕД	Д	нас.	С	д дуб дер м
358	*Salix alba* L. – верба біла						
	місцевий вид	1960	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д дуб дер м
359	*Salix argeraceae* E. Wolf. – верба сріблясто-біла						
	невідомо	1960	ЕД	Д	нас.	ПС	д дуб дер м
360	*Salix caprea* L. – верба козяча						
	місцевий вид	1960	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д т
361	*Salix fragilis* L. – верба ламка						
	місцевий вид	1960	ЕД	Д	нас.	С	д
362	*Salix integra* Thunb. – верба цілолиста						
	місцевий вид	1960	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д дуб м дер
363	*Salix myrtilloides* L. – верба чорнична						
	м.Острог	2004	ЕД	К	вег.	ВЛ	д
364	*Salix purpurea* L. – верба пурпурова						
	місцевий вид	1960	ЕД	К	нас.	ЗС ПС	д дуб м дер
365	*Salix matsudana* Koidz.– верба Матсудова						
	м.Острог	2004	ЕД	К	вег.	ВЛ	д
366	'Tortuosa'						
	ЧНУ	2004	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
367	*Salix rosmarinifolia* L.– верба розмаринолиста						
	ЧНУ	2008	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
368	*Salix exelza* S.G.Gmel. – верба звичайна						
	місцевий вид	1970	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
	Родина *Sapindaceae*						
369	*Acer campestre* L. – клен польовий						
	СЮН		ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д

370	*Acer ginnala* Maxim – клен Гіннала, або прирічковий						
	БДП	2012	НЗ	Д,К	вег.	ЗСПС	д
371	*Acer hyrcanum* Fisch.et.Mey.– клен гірканський						
	БДП	2012	НЗ	Д	вег.	ЗС ПС	д
372	*Acer laetum* C.A.Mey – клен світлий						
	КНУ	2006	ЕД	Д	вег.	С	дер
373	*Acer negundo* L. – клен ясенолистий						
	СЮН	1988	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
374	*Acer platanoides* L. – клен гостролистий, клен звичайний						
	місцевий вид		ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д ф
375	*Acer pseudoplatanus* L. – клен несправжньоплатановий, явір						
	СЮН	1988	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д ф
376	*Acer rubrum* L. – клен червоний						
	ЧНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
377	*Acer saccharinum* L. – клен сріблястий						
	ЧНУ	2006	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д
378	*Acer tataricum* L.– клен татарський						
	КДЛГ	2012	ЕД	Д,К	нас.	ЗС ПС	д,д
379	*Acer tegmentosum* Maxim – клен зеленокорий						
	БДП	2012	НЗ	Д	вег.	ЗС	д
380	*Acer trautvetteri* Medw. – клен Траутфеттера						
	БДП	2022	НЗ	Д	вег.	ЗС ПС	д
381	*Aesculus carnea* Zeyh. – гіркокаштан м'ясо-червоний						
	НБС ім. М.М. Гришка	1999	ЕД	Д	вег.	ПС	д м
382	*Aesculus hippocastanum* L. – гіркокаштан звичайний						
	місцевий вид	1975	ЕД, НЗ	Д	нас.	ПС	д дер л
383	*Aesculus pavia* L.– гіркокаштан павія						
	КНУ	2006	НЗ	Д	нас.	ЗС ПС	д
384	*Aesculus parviflora* Walter – гіркокаштан дрібноквітковий						
	КНУ	2012	НЗ	Д	нас.	ЗСПС	д
385	*Koelreuteria paniculata* Laxm. – кельрейтерія волотиста						
	ЧНУ	2008	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
386	*Xanthoceras sorbifolium* Bunge – ксантоцерас горобинолистий						
	КНУ	2020	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
Родина *Scrophulariaceae*							
387	*Buddleja davidii* Franch. – будлея Давидова						
	КНУ	2012	ЕД	Д	цв.	ЗС ПС	д
Родина *Simaroubaceae*							
388	*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle var. *altissima* – айлант височенний						
	КНУ	2004	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д
	Родина *Staphyleaceae*						
389	*Staphylea pinnata* L. – клокичка перista						
	місцевий вид	2003	ЕД	Д	нас.	ЗС ПС	д м х л ф
Родина *Styracaceae*							
390	*Pterostyrax hispida* Siebold et Zucc. – птеростиракс щетинистий						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ЗСПС	дм
391	*Styrax obassia* Siebold et Zucc. – стиракс обассіа						
	ЧНУ	2006	ЕД	Д	вег.	ПД	д
Родина *Tamaricaceae*							
392	*Tamarix arceuthoides* Bunge – тамарикс яловцевидний						
	НБС ім. М. М. Гришка	1999	НЗ	К	вег.	С	д дуб м
393	*Tamarix gracilis* Wild. – тамарикс струнký						
	ПК	2012	НЗ	К	вег.	С	д дуб м
Родина *Thymelaeaceae*							
394	*Daphne cneorum* L. – вовчі ягоди пахучі						
	НБС ім. М .М. Гришка	2003	ЕД	К	нас.	ЗС	д
395	*Daphne mezereum* L. – вовчі ягоди звичайні						
	місцевий вид	2002	ЕД,ЗЗ	К	нас.	ЗС ПС	л о
	Родина *Tiliaceae*						
396	*Tilia cordata* Mill. – липа серцелиста						

	місцевий вид	2001	ЕД	Д	нас.	С	в д е м вол
397	*Tilia plathyphyllos* Scop. – липа широколиста						
	місцевий вид	1965	ЕД	Д	нас.	С	д м дер
	Родина *Ulmaceae*						
398	*Ulmus americana* L. – в'яз американський						
	КНУ	2005	ЕД	Д	вег.	ЗС ПС	д дер
399	*Ulmus carpinifolia* Rupp. ex G.Suckow. – в'яз граболистий						
	місцевий вид	1966	ЕД	Д	нас.	С	д дер
400	'Pendula'						
	НДП «Софіївка»	2006	ЕД	Д	вег.	ПД	д дер
401	*Ulmus laevis* Pall. – в'яз гладенький						
	НБС ім. М. М. Гришка	1999	ЕД	Д	нас.	С	д дер
	Родина *Viburnaceae*						
402	*Sambucus nigra L.* – бузина чорна						
	місцевий вид	2001	ЕД	К	нас.	ЗС НТ	д л х
403	'Laciniata'						
	НДП «Софіївка»	2006	ЕД	К	вег.	ПС	д ф
404	*Sambucus racemosa* L. – бузина червона						
	місцевий вид	1958	ЕД	К	пл.	С	д л
405	'Albo-Variegata'						
	НДП «Софіївка»	2006	ЕД	К	вег.	ЗС ПС	д
406	'Aurea'						
	НДП «Софіївка»	2006	ЕД	К	вег.	ЗС Т	д
407	*Viburnum farreri* Stearn. – калина запашна						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
408	*Viburnum lantana* L. – калина цілолиста гордовина						
	КДЛГ	1994	НЗ	К	нас.	С	д
409	*Viburnum opulus* L. – калина звичайна						
	місцевий вид	2001	НЗ	К	нас.	С	д л
410	'Roseum'						
	невідомо	1980	ЕД	К	вег.	С	д л
411	*Viburnum rhytidophyllum* Hemsl. – калина зморшкуватолиста						
	ЧНУ	2006	ЕД	К	вег.	ПД	д
412	*Viburnum tinus* L. – калина вічнозелена						
	ЧНУ	2004	ЕД	К	вег.	Цв	д

Magnolia kobus L.– Магнолія кобус

Magnolia tripetala L. – Магнолія трипелюсткова

Magnolia biondii Pamp. – Магнолія Біонді

Cotinus coggygria Scop. – Скумпія звичайна

Fraxinus ornus L. – Ясен білий

Ptelea trifoliata L – Птелея трилиста

Staphylea pinnata L. – Клокичка перистa

Rododendron purdomii Rehd. – Рододендрон Пурдома

Rhododendron dauricum L. – Рододендрон даурський

Viburnum opulus' Rosea' – Калина звичайна

Castanea sativa Mill. – Каштан їстивний

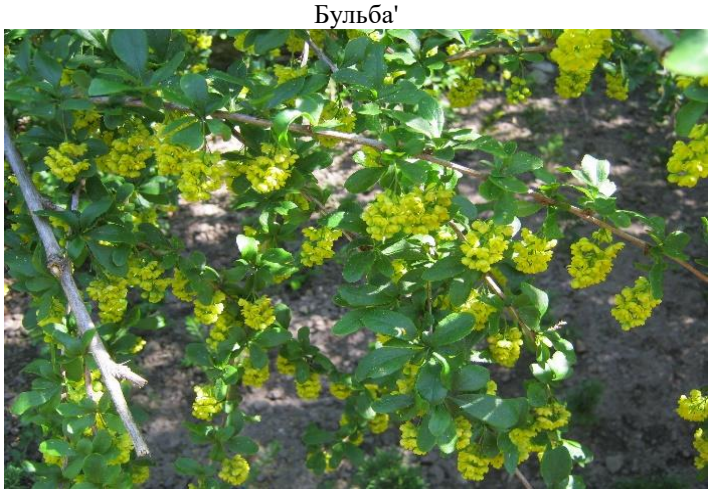
Paeonia suffruticosa Andrews – Півонія деревовидна

Syringa vulgaris 'Taras Bulba' – Бузок звичайний Тарас Бульба'

Taxus baccata L. – Тис ягідний

Berberis vulgaris L. – Барбарис звичайний

Hydrangea arborescens L. – Гортензія деревовидна

СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ ДЕНДРОЛОГІЇ

1. Бібліографічний покажчик наукових праць співробітників Кременецького ботанічного саду за 2001–2025 роки / упоряд.: А. М. Ліснічук, Л. Л. Онук. Кременець; Тернопіль: Крок, 2026. 52 с. (Електронне видання). URL: [https://krembotsad.in.ua/wp-content/uploads/2026/05/Bibliohrafichnyy-pokazhchyk-naukovykh-prats-spivrobitnykiv-Kremenetskoho-botanichnoho-sadu-za-2001-2025-roky.pdf] (дата звернення: 10.07.2026).
2. Кременецький ботанічний сад. Каталог рослин : довідник / В. Г. Стельмащук та ін. Київ, 2007. 159 с.
3. Каталог рослин Кременецького ботанічного саду : довідниковий посібник / Іваницький Р.С. та ін. Кременець, 2015. 160 с.
4. Ліснічук А. М., Панасенко Р. С., Вериківський Л. А. Характеристика вікових дерев Кременецького ботанічного саду за кількісними та якісними ознаками. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Серія: Біологічні науки*. 2016. № 12 (337). С. 11–15.
5. Гордійчук А. В., Євсікова С. С., Кубінська Л. А. Інтродукція *Magnolia kobus* DC. та *Magnolia x loebneri* Kache в умовах Кременецького ботанічного саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Серія: Біологічні науки*. 2017. № 7 (356). С. 4–7.
6. Гордійчук А. В., Черняк В. В., Цицюра Н. І. Окремі аспекти історії інтродукції представників родини *Magnoliaceae* Juss. на Волино–Поділлі. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2017. № 27 (4). С. 36–38.
7. Євсікова С. С., Василюк О. О., Гордійчук А. В. Оцінка успішності деяких аспектів інтродукції красиво квітучих кущів родів *Rhododendron* L., *Spiraea* L., *Syringa* L. в умовах Кременецького ботанічного саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Серія: Біологічні науки*. 2017. № 7 (356). С. 12–17.
8. Цицюра Н.І., Панасенко Р.С. Оцінка декоративності видів та форм роду *Thuja* L. У Кременецькому ботанічному саду. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія «Біологія»* 2019. № 2 (76). С.13–19.
9. Альохін О. О., Антосяк Т. М. та ін. Досвід утримання колекцій голонасінних рослин в Україні: напрацювання, складнощі, перспективи : монографія / відп. ред. Н. С. Бойко. Біла Церква : ТОВ «Білоцерківдрук», 2023. 368 с.
10. Ліснічук А. М., Панасенко Р. С., Вериківський Л. А., Яворівський Р. Л. Автохтонна та інтродукована дендрофлора Кременецького ботанічного саду. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія «Біологія»* 2023. № 4 (83). С. 15–22.
11. Василюк О. О., Євсікова С. С. Сучасний стан вивчення біоекології *Fagus silvatica* L. структури відновлення і використання букових насаджень в Кременецькому ботанічному саду. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія «Біологія»*. 2025. Т. 85, № 1–2. С. 64–72.
12. Євсікова С. С., Василюк О. О. Раритетні дендроекзоти відділу *Magnoliophyta* у Кременецькому ботанічному саду. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія «Біологія».* 2025. Т. 85, № 1–2. С. 6–14.

РОЗДІЛ 3

Троянди в експозиції ботанічного саду

ВІДДІЛ РЕПРОДУКТИВНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ

Вериківський Леонід Анатолійович

У розділі представлено історію заснування та етапи розвитку відділу, його організаційну структуру та пріоритетні напрями наукових досліджень, сучасний стан діяльності підрозділу, процеси формування колекційних фондів рослин-інтродуцентів, а також про здобутки у сфері ландшафтного дизайну та створення нових експозиційних ділянок.

Відділ займається вирощуванням та впровадженням в озеленення садивного матеріалу рослин-інтродуцентів, розробкою та реалізацією проєктів із ландшафтного дизайну, реконструкції та створення нових колекційно-експозиційних ділянок. Більша частина оригінального насіннєвого та садивного матеріалу надходить з відділу дендрології, де зразки проходять карантинну перевірку та первинне вивчення. Для оптимізації інформації формування колекційних фондів та анотований список рослин-інтродуцентів представлені спільно з базою відділу дендрології (див. розділ 2).

Фотоматеріали для ілюстрацій надали працівники установи Т. Ю. Ключ, Р. С. Панасенко, Н. Б. Гуцало та Л. Л. Онук.

3.1 АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛУ

Історія створення відділу. Відділ репродуктивної біології та впровадження створено у 2019 році шляхом об'єднання лабораторії розмноження рослин та реалізації садивного матеріалу (керівник Л.А. Вериківський), яка функціонувала з 2017 р. по 2018 р. і лабораторії ландшафтного дизайну та озеленення (керівник І. А. Гуцало), діяла у 2014–2018 рр.

Структура відділу. З початку заснування відділу **з**атверджено штат у кількості 8 штатних одиниць: завідувач, 1 науковий співробітник, 2 молодші наукові співробітники, провідний фахівець, 3 техніки-лаборанти ІІ категорії:

- Вериківський Леонід Анатолійович (рис. 3.1 а) – очолює відділ на посаді завідувача з моменту створення у 2019 р. до сьогодні. Пріоритетні напрями діяльності**:** проведення наукових досліджень, технології розмноження рослин, організація роботи розсадника та адміністративна координація відділу.
- Гуцало Наталія Богданівна – працює в установі з 2016 р. Протягом останніх 5 років (з 2019 по 2025 рр.) на посаді наукового співробітника відділу здійснювала дослідницьку діяльність спрямовану на створення нових та реконструкцію наявних експозиційних ділянок. З 2025 р. переведена у відділ дендрології.
- Савицька Ольга Петрівна (рис. 3.1 б) – з 2019 по 2026 рр. обіймала посаду молодшого наукового співробітника відділу. Об'єктом дослідження був процес науково-технічного обґрунтування та розгортання полігону для вирощування садивного матеріалу в контейнерах.
- Микулич Марія Ростиславівна – розпочала роботу в ботанічному саду у 2005 році. У відділі репродуктивної біології та впровадження упродовж 2019–2022 років обіймала посаду молодшого наукового співробітника.
- Поліщук Людмила Петрівна (рис. 3.1 б) – на посаді провідного фахівця відділу з 2019 по 2024 роки. Займалася формуванням та утриманням експозиційних ділянок, забезпечуючи їх життєздатність та видову відповідність.
- Нагребельний Андрій Олександрович – обіймав посаду провідного фахівця відділу упродовж 2024 року. Він виконував роботи із збагачення видового різноманіття хвойних рослин.
- Ключ Тетяна Юріївна (рис. 3.1 б) – на посаді техніка-лаборанта ІІ категорії відділу з 2019 року. Займається насіннєвим і вегетативним розмноженням листяних та хвойних рослин, включаючи догляд.
- Котова Наталія Володимирівна (рис. 3.1 б) – з 2019 по 2025 рр. технік-лаборант ІІ категорії відділу. Виконувала комплекс агротехнічних заходів щодо утримання експозиційних ділянок відділу**.**
- Малахова Оксана Сергіївна (рис. 3.1 б) – технік-лаборанта ІІ категорії з 2020 по 2026 роки. Забезпечувала повний цикл вирощування посадкового матеріалу в умовах відкритого ґрунту.

а б

Рисунок 3.1 – Співробітники відділу:
а – завідувач відділу Вериківський Л.А.; б – працівники з ліва на право Котова Н.В., Малахова О. С., Ключ Т. Ю., Савицька О. П., Поліщук Л. П.

Наукові дослідження. Упродовж 2019–2022 рр. співробітники відділу працювали над виконанням науково-дослідної теми «Агротехнологічні засади удосконалення діяльності декоративного розсадника» (керівник Вериківський Л. А.) за розділами:

1. Прискорене вегетативне розмноження малопоширених декоративних рослин (відповідальний виконавець Вериківський Л. А.);

2. Технологічні аспекти вирощування контейнерної культури окремих деревних порід (відповідальний виконавець Савицька О. П.);

3. Створення ботанічних експозицій на основі колекційного фонду Кременецького ботанічного саду з використанням сучасних прийомів ландшафтної архітектури та дизайну (відповідальний виконавець Гуцало Н. Б.).

У результаті виконання науково-дослідної роботи було:

- здійснено аналіз сучасного стану та основних напрямів розвитку розсадників декоративних культур;
- встановлено вплив ростових речовин на стимулювання укорінення здерев'янілих живців малопоширених форм та сортів;
- опрацьовано агротехнічні умови догляду за сіянцями та укоріненими живцями;
- досліджено вплив стимуляторів росту на формування кореневої і наземної частини рослин в умовах закритого ґрунту;
- апробовано різні типи ґрунтосумішей для вирощування контейнерної культури шпилькових рослин;
- створено проєкт експозиції «Сад біблійних рослин» на основі колекційного фонду Кременецького ботанічного саду;
- представлено еколого-морфологічну характеристику залучених рослин.

Розроблено рекомендації щодо оптимізації та реконструкції експозиційної ділянки біля пам'ятника В. Бессера.

Результати роботи апробовані на 2 конференціях, висвітлені у низці публікацій [1-3].

Сучасний стан. На сучасному етапі основні напрями досліджень визначаються з урахуванням програм і планів науково–дослідної роботи установи.

Основними завданнями відділу є:

- розробка біологічних основ репродукції інтродукованих рослин та методів їх введення в культуру для потреб ландшафтного дизайну;
- проведення науково-дослідних робіт із масового розмноження видів місцевої та світової флори, що мають високу декоративну й господарську цінність;
- впровадження найбільш цінних інтродукованих рослин у практику озеленення та садово-паркового будівництва;
- здійснення обміну та закупівлі насіння, живців і саджанців;
- розробка проєктів ландшафтного дизайну і методичних рекомендацій щодо вирощування та догляду за декоративними рослинами;
- підготовка до видання наукових праць, монографій, каталогів рослин та науково-популярних посібників;
- забезпечення навчальним закладам доступу до колекційно-маточних ділянок і розсадників для проведення практик та наукових досліджень.

З 2023 р. затверджено програму та методику науково-дослідної теми «Наукові засади створення та функціонування Центру розведення рідкісних та зникаючих видів рослин» за розділами:

1. Гетеровегетативне розмноження декоративних деревних видів та його особливості в умовах Кременецького ботанічного саду.
2. Технологічні аспекти вирощування контейнерної культури окремих деревних порід.

Основними напрямами наукових досліджень є:

- збереження, розмноження та вирощування деревно-чагарникових, трав'янистих та рослин закритого ґрунту, природної та інтродукованої флори з метою поновлення колекцій та декоративного озеленення територій;
- розробка методів прискореного розмноження найбільш цінних для декоративного садівництва, сільського господарства та фармації деревних рослин з метою одержання елітного садивного матеріалу;
- інтенсифікація технологій розмноження, вирощування та впровадження інтродукованих та аборигенних декоративних і плодових рослин;
- вивчення попиту та розширення асортименту інтродукованих та аборигенних декоративних та плодових рослин, придатних для використання в озелененні та присадибному господарстві у лісостеповій зоні України;
- впровадження в озеленення рідкісних і зникаючих видів;
- вирощування за власними технологіями оздоровленого садивного матеріалу.

Формування колекційних фондів. Працівники відділу забезпечують системний догляд за інтродукційно-експериментальними та карантинними ділянками, експозиціями, зокрема «Розарій» (рис. 3.2), експозиційна ділянка декоративних рослин, створена за проєктом та участю захисника України Івана Гуцала (ЕД Івана Гуцала) (рис. 3.3), «Сухе озеро» (рис. 3.4) та розсадник (рис. 3.5).

Створення розарію відроджує історичне обличчя саду, сформоване його засновниками – Д. Мак-Клером та В. Бессером. Це спадкоємність колекцій декоративної флори, завдяки яким Кременець став значним європейським ботанічним осередком ще понад двісті років тому. Нова сторінка в історії формування розарію відкрилася у 2014 році, коли розпочато роботу з реконструкції ділянки під розарій. На площі 0,2 га, у партерній частині ботанічного саду, закладено колекційно-експозиційну ділянку, яка на сьогодні є центральним вузлом експозиційної зони, що представляє видове та сортове різноманіття роду шипшина (*Rosa* L.). Формування насаджень відбувалося за активної підтримки провідних наукових установ, зокрема НБС ім. М. М. Гришка та НДП «Софіївка», а також завдяки внеску садівників-аматорів.

Знаковим етапом розвитку локації став 2024 рік, коли колекція суттєво збагатилася новими екземплярами, переданими одеською колекціонеркою Ольгою Чеботарьовою (див. розділ 3.1), за що колектив висловлює велику подяку.

Рисунок 3.2 – експозиційна ділянка «Розарій»

Одним з етапів модернізації ботанічного саду стало створення у 2016 році ЕД Івана Гуцала (рис. 3.3). Цей об'єкт був зведений за спеціальним проєктом І. А. Гуцало, що дозволило гармонійно вписати кам’янистий сад у загальну структуру закладу. При створенні ділянки використано принцип поєднання природного каменю місцевого походження з інертними матеріалами (гравій, щебінь), піском та рослинами. В основу експозиції покладено принцип різноманітності форм, де провідну роль відіграють представники хвойних таксонів. Використання низькорослих форм родів яловець (*Juniperus*), ялина (*Picea*) та туя (*Thuja*) дозволяє створити чітку просторову архітектуру, що гармоніює з кам'янистим рельєфом ділянки.

а б

Рисунок 3.3 – Експозиційна ділянка декоративних рослин, створена за проєктом та участю Івана Гуцала:

а – 2016 р., б – 2026 р.

У 2017 році експозиційний комплекс саду було доповнено об'єктом «Сухе озеро» (рис. 3.4). Ідея створення та формування належали І. А. Гуцало. Дана ландшафтна форма імітує природне русло пересохлої водойми та виконує роль сполучної ланки між різними ділянками експозицій. При її створенні використано методику геопластики та інертні матеріали різної фракції (галька,

валуни) для візуалізації водного потоку. Композиція інтегрує специфічні групи рослин, що підкреслюють динаміку «русла» та гармоніюють із кам'янистими фрагментами рокарію.

а б

Рисунок 3.4 – Експозиційна ділянка «Сухе озеро»:
а – 2017 р.; б – 2026 р.

Реалізація проєктних рішень з благоустрою експозиційної частини установи здійснюється з використанням власно вирощеного садивного матеріалу. На території ботанічного саду у виділі 89 облаштовано розсадник площею 1 га (рис. 3.5). Мікрорельєф ділянки характеризується незначним ухилом у південно-західному напрямку, що забезпечує оптимальний гідрологічний режим та аерацію ґрунту. Асортимент посадкового матеріалу представлений 56 декоративними формами хвойних та листяних рослин, які охоплюють 12 родів та 2 родини.

Рисунок 3.5 – Розсадник декоративних рослин (загальний вигляд).

Роботи передбачають вирощування та розширення асортименту садивного матеріалу із запровадженням сучасних технологій. Розсадник постійно поповнюється видами-інтродуцентами, що успішно акліматизувалися в місцевих екологічних умовах, є перспективними для тієї чи іншої галузі виробництва, зокрема озеленення та ландшафтного будівництва.

Розмноження рослинного матеріалу (рис. 3.6) проводиться за комбінованою системою в умовах розсадника та теплиць. Виробнича потужність закритого ґрунту площею 300 м² становить понад 4 тис. одиниць посадкового матеріалу на рік. Технологія базується на поєднанні тепличного вкорінення живців та їх подальшого дорощування в умовах розсадника.

а

б

Рисунок 3.6 – Робочий процес з розмноження рослин:
а – підготавка теплиці до живцювання; б – робота з вегетативного розмноження.

Важливим кроком для розвитку Кременецького ботанічного саду, особливо з огляду на кліматичні виклики та потребу в місцевому садивному матеріалі є розширення розсадника до 3,68 га (виділ 112, гора Калинівка), що дозволяє значно збільшити потужності для вирощування посадкового матеріалу (рис. 3.7). Ґрунти у розсаднику світло-сірі лісові легкого механічного складу, що дає можливість вирощувати широкий спектр рослин.

а

б

в

г

Рисунок 3.7 – Розширення площі розсадника:
а – розкорчовування пнів; б – вирівнювання площі; в – весняна оранка ґрунту; г – осіння оранка.

Орієнтація на адаптованість та всесезонність використання (що зазвичай передбачає вирощування у контейнерах або спеціальну підготовку кореневої системи) є стратегічно важливою. Це забезпечує максимальну приживлюваність саджанців при практичному використанні в озелененні регіону.

3.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ РЕПРОДУКТИВНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
Тип *Streptophyta*							
Клас *Equisetopsida*							
Підклас *Magnoliidae*							
Клада *Angiosperms*							
Клада *Eudicots*							
Родина *Rosaceae*							
1	*Rosa canina* L. – шипшина собача						
	місцевий вид	2001	ЕД	К	нас.	ЗС	д, л, х, віт., підщепа
2	*Rosa multiflora* Thunb. – шипшина багатоквіткова						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Баг	вег.	ПД	д
3	*Rosa glauca Pourr.* – шипшина сиза						
	невідомо		ЕД	К	нас.	ЗС	д
4	*Rosa rugosa* Thunb. – шипшина зморшкувата						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Баг	вег.	ПД	д, х, л
5	*Rosa tomentosa* Smith – шипшина повстиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Баг	вег.	ПД	д
6	*Rosa* L. *(Hybrid Group)* – троянда						
7	'Adam Messerich'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
8	'Anastasia'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
9	'Anna'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
10	'Angela'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
11	'Angelique'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
12	'Ambassador'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
13	'American Heritage'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
14	American Pillar'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
15	'Attracta'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
16	'Arthur Bell'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
17	'Blue Moon'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
18	'Blue Perfume'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
19	'Blush'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
20	'Bouquet Parfait'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
21	'Cardinal de Richelieu'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
22	'Cosima'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
23	'Elena'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
24	'Engagement'						

	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
25	'Ex Plover'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
26	'Gospell'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
27	'Green Fashion'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
28	'Gülbaba'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
29	'Herzogin Christiana'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
30	'Imperatrice Farah'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
31	'Josephine'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
32	'Kerio'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
33	'Kordana'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
34	'Kordes Jubilee'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
35	'Kronenbourg'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
36	'La Perla'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
37	'Louis de Funes'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
38	'Lovely Jewel'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
39	'Märchen Königin'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
40	'Meidiland'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
41	'Miracle'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
42	'Mohana'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
43	'Novalis'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
44	'Paradis'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
45	'Pink Intuition'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
46	'Quatre Vents'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
47	'Red Queen'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
48	'Rosengräfin Marie Henriette'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
49	'Royal Bonica'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
50	'Sebastian Kneipp '						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
51	'Sommerduft'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
52	'Titanic'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
53	'Verano'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
54	'Wedding Bells'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
55	'Barcarolla'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д

56	Big Red'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
57	'Bouquet Parfait'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
58	'Burgund'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
59	'Candy Avalanche'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
60	'Dalcia Red'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
61	'Dame de Couer'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
62	'Double Delight'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
63	'Eiffel Tower'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
64	'Folklore'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
65	'Gloria Dei'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
66	'Grand Mogul'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
67	'Green Fashion'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
68	'Harmonie'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
69	'Landora'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
70	'Latin Lady'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
71	'Laukeor'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
72	'Le Rouge'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
73	'Miss Piggy'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
74	'New Dawn'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
75	'Paris'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
76	'Polar Stern'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
77	'Polka Dot'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
78	'Queen Elizabeth'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
79	'Red Queen'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
80	'René Goscinny'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
81	'Rojal Dane'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
82	'Rojal Highness'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
83	'Miriam'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
84	'Rote Stern'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
85	'Samourai'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
86	'Sladge'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
87	'Sophia Loren'						

	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
88	'Uncle Walter'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
89	'Utopia'						
	ПК Ольга Чеботарьова, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	СЛ	д
90	'Vohni Majaka'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д
91	'Wartburg'						
	м. Одеса, від любителя	2001	ЕД	К	вег.	СЛ	д

Berberis × ottawensis C.K. Schneid. ex Rehder 'Purpurea'
Барбарис оттавський 'Purpurea'

Berberis thunbergii DC. 'Aurea'
Барбарис Тунберга 'Aurea'

Juniperus chinensis L. 'Gold Star' –
Ялівець китайський 'Gold Star'

Chamaecyparis lawsoniana (A.Murray bis) Oerst. 'Globosa'
Кипарисовик Лавсона 'Globosa'

Ginkgo biloba L. 'Mariken' –
Гінкго білоба 'Mariken'

Juniperus davurica Pall. –
Ялівець даурський

Juniperus horizontalis Moench 'Prince of Wales' –
Ялівець горизонтальний 'Prince of Wales'

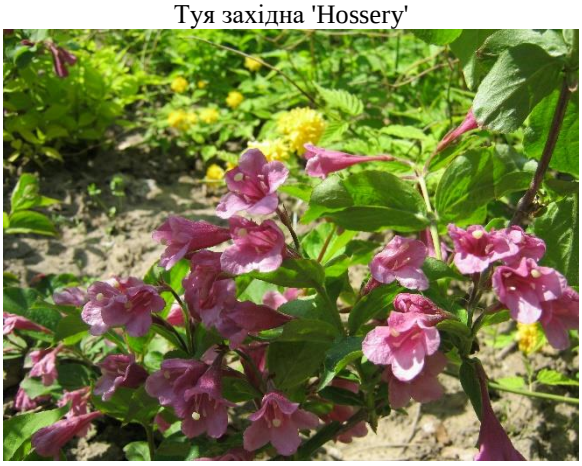
Juniperus squamata D. Don 'Blue Carpet' –
Ялівець лускатий 'Blue Carpet'

Thuja occidentalis L. 'Hossery' –
Туя західна 'Hossery'

Thuja occidentalis L. 'Lutescens' –
Туя західна 'Lutescens'

Weigela florida DC –
Вейгела квітуча

Deutzia scabra Thunb. –
Дейція шорстка

Picea laxa (Münchh.) Sarg. 'Conica' –
Ялина сиза 'Conica'

Chamaecyparis lawsoniana
(A. Murray bis) Oerst. 'Aurea' –
Кипарисовик Лавсона 'Aurea'

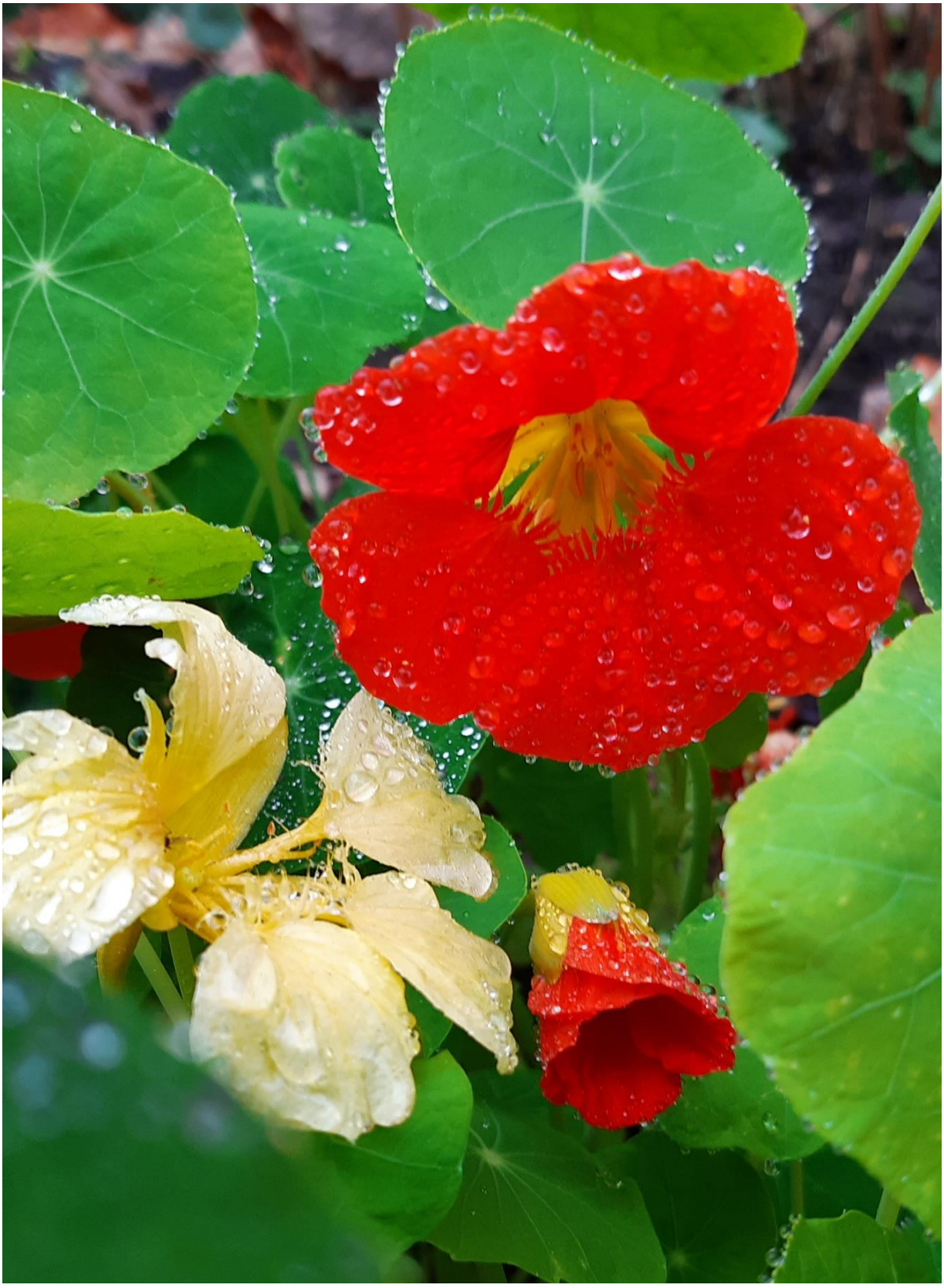

Chamaecyparis pisifera 'Boulevard' –
Кипарисовак горіхоплідний
'Boulevard'

СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ РЕПРОДУКТИВНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ

1. Бібліографічний покажчик наукових праць співробітників Кременецького ботанічного саду за 2001–2025 роки. / Упорядники: Ліснічук А. М., Онук Л. Л. Кременець - Тернопіль : Видавництво «Крок», 2026. 52 с. (Електронне видання). URL: [https://krembotsad.in.ua/wp-content/uploads/2026/05/Bibliohrafichnyy-pokazhchyk-naukovykh-prats-spivrobitnykiv-Kremenetskoho-botanichnoho-sadu-za-2001-2025-roky.pdf] (дата звернення: 10.07.2026).
2. Ліснічук А. М., Гуцало Н. Б. Структура рослинних експозицій Кременецького ботанічного саду. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія «Біологія»* 2020. Вип. 3–4 (80). С. 20–26.
3. Ліснічук А. М., Панасенко Р. С., Вериківський Л. А., Яворівський Р. Л. Автохтонна та інтродукована дендрофлора Кременецького ботанічного саду. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія «Біологія»* 2023. № 4 (83). С. 15–22.

РОЗДІЛ 4

Красоля *(Tropaeolum L.)*

ВІДДІЛ КВІТНИКОВО–ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН

Ковальчук Ірина Олександрівна

Колекції квітниково–декоративних рослин Кременецького ботанічного саду мають наукову цінність і є перспективною базою для проведення науково–дослідних робіт з інтродукції рослин, вивчення репродуктивних особливостей інтродуцентів, їх біоекологічних і декоративних якостей. У розділі представлено перелік різноманіття колекційних фондів квітникових рослин відділу. Матеріал ілюстровавно авторськими фотографіями Ковальчук І. О., Берідзе О. І., Поліщук Л. П., Гетьман Я. А., Кравчук С. А., Собчук Л. І. Даний каталог – основа для створення інформаційної бази асортименту квітниково–декоративних рослин установи.

4.1 СТАНОВЛЕННЯ, СТРУКТУРА ТА НАУКОВІ ФОНДИ ВІДДІЛУ

Історія створення. Робота з інтродукції квітниково–декоративних рослин була розпочата у ботанічному саду ще в 2001 році. Відділ спочатку існував як квітниково–декоративних рослин та дендрології. З 1 липня 2006 року відділ розформовано на два окремі: квітниково–декоративних рослин та дендрології.

Науковий відділ квітниково-декоративних рослин належить до наукового підрозділу Кременецького ботанічного саду і здійснює свою діяльність відповідно до Законів України «Про природно-заповідний фонд України», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», а також Проєкт організації Кременецького ботанічного саду, «Положення про Кременецький ботанічний сад».

Основні напрями наукових досліджень відділу визначаються з урахуванням програм і планів науково-дослідних робіт ботанічного саду, які затверджувалися в порядку передбаченим чинними нормативними актами. Діяльність відділу спрямована на одержання і використання наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, розробки наукових основ збереження, відтворення і використання декоративних рослин. Основними завданнями є: збереження і поповнення колекційних фондів рослин; проведення науково-дослідних робіт з інтродукції, розмноження та ефективного використання видів, які мають декоративні якості; розробка теоретичних основ і загальних питань інтродукції декоративних рослин; організація і координація проведення пошукових та прикладних досліджень відповідно до затверджених наукових тем.

Структура відділу. За період функціонування у штаті відділу значилися наступні посади: завідувач відділу, науковий співробітник, молодший науковий співробітник, фахівець, технік, технік-лаборант.

Першим завідувачем відділу була Горбункова Людмила Омелянівна (2001–2002 рр.), 2002-2003 в.о. начальника відділу виконувала Ліснічук Антоніна Миколаївна (нині – директорка Кременецького ботанічного саду), з 2003 по 2006 – вона – завідувач даного відділу. З 1 липня 2006 року відділ очолила Бойко Софія Андріївна (2006–2011 рр.). Упродовж 2011–2015 рр. відділом керувала Гнатюк Інна Анатоліївна. З 2015 року і по сьогодні відділ очолює кандидат біологічних наук Ковальчук Ірина Олександрівна.

За період функціонування у відділі працювали:

– наукові співробітники: Берідзе Ольга Іванівна (Скакальська) з 2003 р. по 2024 р.; Поліщук Людмила Петрівна з 2024 по 2026 роки;

– молодші наукові співробітники: Кубінська Людмила Анатолівна (з 2001 по 2011 р.), Щурик Руслана Сергіївна (з 2002 по 2009 р.), Поліщук Людмила Петрівна (з 2007 по 2016 р.), Процик Валентина Василівна (з 2017 по 2019 р.), Гетьман Ярослава Анатолівна (з 2019 по 2021 р.), Кравчук Софія Анатоліївна (з 2023 по 2024 р.);

– фахівці: Сільвеструк Олександр Вікторович (2009–2011 рр.), Вербицька Ганна Анатоліївна (2009–2014 рр.), Гуменюк Ольга Петрівна (2010–2013 рр.);

– техніки–лаборанти: Залюбовський Богдан Володимирович (2007–2010 рр.), Штука Ірина Анатоліївна (2011–2016 рр.), Олійник Ілона Гермогенівна (2011–2022 рр.), Ключ Тетяна Юріївна (2012–2016 рр.), Білянська Ірина Богданівна (2016–2017 рр.), Гармідер Катерина Зеновіївна (з 2022 р. по сьогодні).

Наукові дослідження. Головні напрями наукових досліджень у відділі спрямовані на збагачення ресурсів культурних рослин декоративного напряму використання шляхом інтродукції, вивчення онтогенезу, феноритмотипів, способів розмноження та культивування декоративних рослин, виявити лімітуючі фактори у вирощуванні та розробити ефективні методи розмноження інтродуцентів, залучити перспективні види та сорти, розробити рекомендації щодо агротехніки вирощування нових квітниково–декоративних рослин в умовах Кременеччини та їх практичного використання.

З 2007 року науковці працювали над такими наступними темами досліджень:

2007-2011 рр. «Інтродукція, вивчення та використання якісних характеристик трав'янистих декоративних рослин в природо-кліматичних умовах Кременецьких гір з метою створення стійких квітниково-декоративних композицій» (керівник Бойко С. А.)

Розділ І. Інтродукція малопоширених декоративних спорових рослин для оптимізації садово-паркових ландшафтів (виконавець Бойко С. А.).

Розділ ІІ. Мобілізація грунтопокривних рослин в умовах культури з метою використання їх декоративних властивостей (виконавець Гоменюк О. П.)

Розділ ІІІ. Інтродукція роду *Callistephus* Cass. в умовах Західного Поділля і перспективи його використання (виконавець Поліщук Л. П.).

Розділ ІV. Створення колекційно-експозиційної ділянки декоративних ліан (виконавці: Щурик Р. С., Скакальська О. І.).

Розділ V. Формування колекції багаторічних квітниково-декоративних рослин (виконавці: Кубінська Л. А., Гнатюк І. А.).

2012-2016 рр. «Інтродукція, вивчення та використання якісних характеристик декоративних рослин у природно-кліматичних умовах Кременецьких гір з метою створення стійких квітниково-декоративних композицій» (керівник Гнатюк І. А.).

Розділ І. Інтродукція нових сортів троянд в умовах Кременецького горбогір'я. Створення експозиції «Розарій» (виконавці: Гнатюк І. А., Скоропляс І. О.).

Розділ ІІ. Інтродукція нових квітниково-декоративних видів та сортів, розширення колекційного фонду (виконавець Поліщук Л. П.).

Розділ ІІІ. Інтродукція малопоширених декоративних спорових рослин для оптимізації садово-паркових ландшафтів (Скакальська О. І.).

2017-2020 рр. «Комплексне дослідження малопоширених та нових сортів, форм, видів квітниково-декоративних рослин» (керівник Ковальчук І. О.)

Розділ І. Мобілізація та утримання колекції квітниково-декоративних рослин (виконавці: Процик В. В., Гетьман Я. А.)

Розділ ІІ. Біологічні особливості та інтродукція представників роду *Allium* L. (виконавці: Гетьман Я. А., Ковальчук І. О.).

Розділ ІІІ. Раритетні гелофіти: оцінка інтродукції, охорона та перспективи їх використання у ландшафтних композиціях (виконавець Скакальська О. І.).

Результати проведених досліджень мають широке застосування в практиці зеленого будівництва при створенні проєктів озеленення. Отримані дані про габітус, терміни цвітіння, розміри, кількість, форму і забарвлення квіток дозволяють при проєктуванні підібрати види і сорти, що найбільше відповідають певним вимогам. За результатами виконаних тем створено колекційно-експозиційні ділянки «Папоротеподібні рослини», «Хости», «Лілійники», «Жоржини», які створені з метою для ознайомлення відвідувачів саду з видовим та сортовим різноманіттям рослин.

Сучасна діяльність. У відділі виконується науково–дослідна тема: «Комплексне дослідження малопоширених та нових видів, сортів та форм квітниково–декоративних рослин», термін виконання 2024–2029 рр., науковий керівник – кандидат біологічних наук, завідувач відділу Ковальчук І. О.

У межах теми передбачено наступні розділи:

І. Інтродукція видів і сортів роду *Iris* L. перспективи їх використання у декоративному садівництві (виконавець: Ковальчук І. О.).

Завдання:

– інтродукційне вивчення видів і сортів роду *Iris* L. та формування колекції роду;

– дослідження сезонної динаміки росту та розвитку видів і сортів роду *Iris* L. при інтродукції;
– вивчення біоморфологічних характеристик рослин і виявлення їх особливостей в умовах Кременецького ботанічного саду;
– вивчення насіннєвої продуктивності видів і сортів роду *Iris* L.;
– вивчення онтогенезу представників роду *Iris* L.;
– розробка класифікаційної схеми біоморфологічних та декоративних ознак сортів *Iris hybrida*;
– розробка системи оцінки сортів *Iris hybrida* hort за декоративними та господарсько–біологічними ознаками, оцінка успішності інтродукції видів і сортів роду *Iris* L.;
– добір найбільш декоративних та стійких в умовах Кременеччини видів і сортів роду *Iris* L. і розробка принципів їх використання в озелененні.

ІІ. Інтродукція представників роду *Heuchera* L. у Кременецькому ботанічному саду та перспективи їх використання у декоративному озелененні (виконавець: Поліщук Л. П.).

Завдання:

–інтродукційне вивчення видів і сортів роду *Heuchera* L. у Кременецькому ботанічному саду та формування колекції;
–вивчення біоморфологічних характеристик рослин і виявлення їх особливостей росту в умовах Кременецького ботанічного саду;
–дослідження ритмів сезонного росту та розвитку видів і сортів роду *Heuchera* L.;
–вегетативне розмноження та вивчення насіннєвої продуктивності представників роду *Heuchera* L.;
–оцінка посухостійкості та зимостійкості представників роду *Heuchera* L.

ІІІ. Інтродукція представників родини *Poaceae* Barnh у Кременецькому ботанічному саду та перспективи їх використання у декоративному озелененні.

Завдання:

–створити колекційно–експозиційну ділянку представників родини *Poaceae* Barnhy., поповнення та збереження колекції;
–інтродукційне вивчення у Кременецькому ботанічному саду. З'ясувати сезонний ритм росту і розвитку інтродукованих декоративних злаків;
–встановити біоекологічні та біоморфологічні особливості в умовах інтродукції декоративних злаків колекції Кременецького ботанічного саду;
–визначити насіннєву продуктивність декоративних злаків та способи їхнього розмноження;
–здійснити комплексне оцінювання успішності інтродукції декоративних злаків, їхніх декоративних якостей й господарсько–біологічних ознак та відібрати перспективні види і сорти для використання в озелененні міст та інших населених пунктів.

За підсумками наукових досліджень працівників відділу впродовж 2005–2025 рр. вийшло друком 72 публікації (зокрема 9 фахових, у т. ч. одна у базі даних Scopus, 2 каталоги та методичні рекомендації), в яких викладено основні результати інтродукції рослин [1–18]. У 2015 році завідувачка відділу І. О. Скоропляс (Ковальчук) захистила дисертацію на тему «Рідкісні види роду Carlina L. флори України (географічне поширення, структура популяцій, охорона)». Працівники відділу організовували й проводили наукові конференції, тематичні уроки, а також брали участь у наукових семінарах, круглих столах тощо. Окрім того, вони здійснювали кураторство учнівських наукових робіт, керували студентськими навчальними практиками та брали активну участь в еколого-просвітницькій діяльності установи.

Колекційні фонди. Колекційний фонд відділу представлено колекційно-експозиційними ділянками «Альпійська гірка», «Папоротеподібні рослини», «Хости», «Лілійники», «Жоржини», «Гейхери», «Іриси», «Юкки», «Злаки» тощо.

Колекції квітниково-декоративних рослин постійно поповнювалися видами та внутрішньовидовими таксонами, отриманими як садивний матеріал з інших ботанічних установ України (Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України, Ботанічного саду імені академіка О. В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка, НПП «Кременецькі гори») та інтернет-магазину «СонцеСад»; привезеними як садивний матеріал із природних місцезростань під час експедиційних виїздів; вирощеними з насіння, отриманого за обміном через каталоги (делектуси) з ботанічних садів Німеччини, Чехії та Бельгії.

За даними інвентаризації, колекційний фонд відділу представлений трьома класами, 46 порядками, 59 родинами, 168 родів, 408 зразками (в тому числі види, сорти, форми). За кількістю видів домінуюче місце займає клас *Magnoliopsida*, який включає 260 зразків (в тому числі види, сорти, форми) (64,2 %) із 115 родів (68,4 %) 37 родин (62,7%) 34 порядків (74 %). Клас *Liliopsida* – 121 зразками (в тому числі види, сорти, форми) (29,9 %) із 35 родів (20,5 %) 15 родин (25,6 %) 11 порядків (24 %). Клас *Polypodiopsida* – 24 зразками (в тому числі види, сорти, форми) (5,9 %) із 14 родів (8,2 %) 7 родин (11,7 %) 1 порядок (1 %).

Клас *Magnoliopsida* налічує 34 порядки, серед яких за кількістю видів домінуюче місце займає порядок *Asterales*, який демонструє 24,2 % видів від загальної кількості колекції та 16 % видів від загальної кількості декоративних квітникових культур відкритого ґрунту колекційного фонду відділу. Інші порядки цього класу, а саме *Saxifragales*, становлять 10,2 та 6,8%, *Capparales* – 5,1 та 3,4%, *Ranunculales* – 8 та 5,3%, *Rosales* – 5,1 та 3,4%, *Lamiales* – 4 та 2,5%, *Caryophyllales* – 3 та 2% відповідно. Клас *Liliopsida* представлений 11 порядками, серед яких за кількістю видів переважає *Amaryllidales*. Порядок *Poales* представлений 13% (12) видів з 9 родів та однієї родини. Інші порядків представлені по 1–3 види (19,6%). Клас *Polypodiopsida* у фондах відділу включає один порядок, серед яких за кількістю видів домінуюче місце займає родина *Dryopteridaceae*, яка представляє 42,8% видів від загальної кількості колекційних зразків.

Колекційно–експозиційна ділянка «Папоротеподібні рослини» (виділ №105, площа – 735 м^2, рис. 4.1) формувалася упродовж 2007–2011 рр. науковцем Бойко С.А., з 2014 року до 2023 р. куратором колекції була О. І. Берідзе. Колекція за систематичною номенклатурою включає 21 вид, 7 форм, що належать до 9 родин та 15 родів. Постійно оновлювалася новими видами та формами. Експозиція спорових дозволяє ознайомитися не тільки з різноманіттям видів, але й з декоративними формами, дослідити рівень пластичності до еколого–кліматичних умов регіону. Вона відображає не лише різноманітність але й має велике значення в інтродукційному вивченні та розробці асортименту спорових для культивування в умовах Кременецьких гір.

Колекційні ділянки «Хости», «Лілійники» (виділ №105, рис. 4.2 – 4.3) були закладені упродовж 2012–2015 рр. молодшим науковим співробітником Л. П. Поліщук та техніком І. Г. Олійник. Колекція хости налічує 8 видів та 17 сортів. Переважна більшість з них вирізняються високою декоративністю листків. За площею листкової пластинки представлені такі групи хост: карликові, мініатюрні, середні, великі та гігантські; за формою: білоокаймлена, хвиляста, подорожникова, ланцетолиста, здута, прямолиста та інші.

Рисунок 4.1 – Колекційно–експозиційна ділянка папоротеподібних видів

Рисунки 4.2 – Колекційна ділянка «Хости»

Колекція лілійників налічує 1 вид та 12 сортів. Згідно морфометричної характеристики сортів роду *Hemerocallis* встановлено, що за висотою генеративного пагону переважає група середні – 69,2% (*Hemerocallis* x *hybrida* hort. 'Gentale Shephend', 'El Desperondo', 'Moonlight Masguerade'), за продуктивністю цвітіння середня – 61,5% (*Hemerocallis* x *hybrida* hort. 'Sammy Rusell', 'Precioys One', 'Stozhary'), за кількістю відкритих квіток на квітконосах – середня – 46,1% (*Hemerocallis* x *hybrida* hort. 'Gentale Shephend', 'Persydskyi Samotsvit', 'Catheriny Woodberry'), за діаметром квітки дрібноквіткові – 46,1% (*Hemerocallis* x *hybrida* hort. 'Leprechauns Lace', 'Stozhary', 'El Desperondo').

Рисунки 4.3 – Колекційна ділянка «Лілійники».

Формування колекції представників роду *Dahlia* у ботанічному саду було розпочато у 2018 р. з подарованого від компанії «Сонцесад» набору сортів. Колекція налічує 28 сортів *Dahlia* (куратор колекції Ковальчук І. О.), яка охоплює представників багатьох садових груп: карликові, низькорослі, середньорослі, високі та гігантські (рис. 4.4). Багата кольорова гама колекційних сортів представлена такими забарвленнями: оранжевим (Or) – *Dahlia* 'Karma Gold', *Dahlia* 'Orlando', *Dahlia* 'Big Braze', *Dahlia* 'Retro', *Dahlia* 'Comet Angele'; темно-червоним (DkR) – *Dahlia* 'Rip Siti', *Dahlia* 'Feu-Follet', рожевим (Pk) – *Dahlia* 'Sakura Fabaki', *Dahlia* 'Preference', *Dahlia* 'Extase', *Dahlia* 'Jane d'Ark', *Dahlia* 'Romance', *Dahlia* 'Mingus Gregory'; двоколірним забарвленням (Bi) – *Dahlia* 'Karma Bon Bini', *Dahlia* 'Heppy Go Loocky', *Dahlia* 'Impresion Fabula', *Dahli*a 'Park Rekord', *Dahlia* 'Osaka', *Dahlia* 'Kiev', *Dahlia* 'Galeri Pablo', *Dahlia* 'Lindsau Michelle', *Dahlia* 'Nagano'; білим (W) – *Dahlia* 'Small Word', *Dahlia* 'My Love', *Dahlia* 'Le Castel', *Dahlia* 'Aspen', *Dahlia* 'Ice Crystal'; жовтим (Y) – *Dahlia* 'Golden Torch', *Dahlia* 'Amazonia', *Dahlia* 'American Sun' забарвленням.

Рисунок 4.4. – Колекційна ділянка «Жоржини»

Колекція представників роду *Allium* створена упродовж 2017–2020 рр. та налічує 10 видів, 1 гібрид, 2 форми та 3 сорти (куратор колекції Ковальчук І. О.). За висотою квітконоса види і сорти розподілені (рис. 4.5): високі – більше 80 см (*Allium giganteum, A. scorodoprasum*); середньорослі – 40–80 см (*Allium sphaerocephalon* 'Hair', *A. schoenoprasum* 'Blooming', *A. odorum*,

A. nutans, Allium 'Powder Puff', *A. sphaerocephalon, A. montanum*); низькорослі – менше 40 см (*Allium schubertii, A. miami, A. karataviense, A. schoenoprasum* 'Snowcap', *A. molly, A. oreophilum, A. azureum*). За величиною суцвіття: великі – діаметр 7 см (*Allium giganteum, A. karataviense, A. oreophilum, A. miami, A. azureum, Allium* 'Powder Purf'), середні – діаметром 4-6 см (*Allium nutans, A. schubertii*), малі – діаметром 2,5-3,5 см (*Allium montanum, A. sphaerocephalon, A. scorodoprasum, Allium 'Hair', A. s.* 'Blooming', *Allium schoenoprasum* 'Snowcap', *A. odorum, A. molly*).

Рисунок 4.5 – Колекція декоративних цибулів

Колекція квітникових рослин є базою наукових досліджень для студентів природничих факультетів та фахівців із ландшафтного будівництва, а також для проведення просвітницької роботи як джерело збагачення місцевої флори новими цінними декоративними рослинами.

Працівники відділу щиро вдячні усім, хто сприяв зростанню колекційних фондів: А. М. Ліснічук, І. Г. Олійник, О. В. Вальчук, Л. Л. Онук, О. П. Савицькій, О. І. Берідзе, Л. П. Поліщук, Я. А. Гетьман, Н. В. Котовій, С. А. Кравчук, Н. Б. Гуцало, Т. Ю. Ключ, Л. А. Кушнір та іншим.

4.2. АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ КВІТНИКОВО-ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
ВІДДІЛ *STREPTOPHYTA*							
Клас *Equisetopsida*							
Підклас *Polypodiinae*							
Родина *Aspleniaceae*							
1	*Asplenium trichomanes* L. – аспленій (костянець) волосовидний						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
2	*Asplenium scolopendrium* L. 'Marginatum' – аспленій (костянець) сколопендовий 'Marginatum'						
	КНУ	2007	ЕД	Баг	вег.	НТ	д
3	*Asplenium scolopendrium* L. 'Undulata' – аспленій (костянець) сколопендовий 'Undulata'						
	КНУ	2008	ЕД	Баг	вег.	НТ	д
4	*Athyrium filix-femina* (L.) Roth – безщитник жіночий						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	спор.	ЗС ВЛ Т	д
5	*Athyrium niponicum* (Mett.) Hance 'Metallicum' – безщитник японський 'Metallicum'						
	КНУ	2006	ЕД	Баг	вег.	Т	д
6	*Diplazium sibiricum* (Turcz. ex Kunze) Sa.Kurata – діплазіум сибірський						
	КНУ	2008	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
7	*Phegopteris connectilis* (Michx) Watt. – фегоптеріс з'єднуючий						
	КНУ	2008	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
Родина *Cystopteridaceae*							
8	*Cystoperis bulbifera* (L) Bernh – Міхурниця цибулиноносна						
	КНУ	2008	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
Родина *Dryopteridaceae*							
9	*Polystichum braunii* (Spenn.) Fee – багаторядник Брауна						
	місцевий вид	2006	ЕД	Баг	спор.	Т ВЛ	д
10	*Polystichum tsus-simense* (Hook.) J. Sm. – багаторядник цусімський						
	КНУ	2006	ЕД	Баг	вег.	Т ВЛ	д
11	*Polystichum woronowii* Fomin – багаторядник Воронова						
	КНУ	2007	ЕД	Баг	вег.	Т ВЛ	д
12	*Polystichum tripteron* (G.Kunze) C. Presl – багаторядник трироздільний						
	КНУ	2007	ЕД	Баг	вег.	Т ВЛ	д
13	*Polystichum setiferum* Rosendahl 'Proliferum'– багаторядник щитинконосний 'Proliferum'						
	КНУ	2007	ЕД	Баг	вег.	Т ВЛ	д
Родина *Dennstaedtiaceae*							
14	*Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn. – орляк звичайний						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
Родина *Onocleaceae*							
15	*Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod. – страусове перо звичайне						
	ПК	2007	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
16	*Onoclea sensibilis* L. – оноклея чутлива						

	КНУ	2006	ЕД	Баг	вег.	ПД	д
Родина *Polypodiaceae*							
17	*Cyrtomium caryotideum* C.Presl – багаторядник серповидний						
	КНУ	2006	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС НТ	д
18	*Dryopteris cristata* (L.) A.Gray – щитник гребенястий						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	спор.	ВЛ	д
19	*Dryopteris filix-mas* (L.) Schott 'Barnesii' – щитник чоловічий 'Barnesii'						
	КНУ	2006	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС НТ	д
20	*Dryopteris filix-mas* (L.) Schott 'Linearis Polydactyla' – щитник чоловічий 'Linearis Polydactyla'						
	КНУ	2006	ЕД	Баг	спор.	ЗС ПС НТ	д
21	*Dryopteris varia* Kuntze – щитник варіа						
	КНУ	2008	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
22	*Dryopteris goeringiana* (Kunze) Koidz. – щитник гоергіана						
	КНУ	2008	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
23	*Polypodium vulgare* L. – багатоніжка звичайна						
	місцевий вид	2006	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
Родина *Woodsiaceae*							
24	*Woodsia fragilis* (Trevis.) T. Moore – вудсія ламка						
	КНУ	2008	ЕД	Баг	спор.	НТ	д
Підклас *Magnoliidae*							
Клада *Angiosperms*							
Клада *Eudicots*							
Родина *Amaranthaceae*							
25	*Bassia scoparia* (L.) Voss – кохія вінична						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ТВЗС	д
26	*Celosia argentea* L. – целозія гребінчаста						
	«Інтерфлора»	2004	ЕД	Одн	нас.	СЛ	д
Родина *Apocynaceae*							
27	*Asclepias incarnata* L. – ваточник інкарнатний						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л
28	*Vinca minor* L. – барвінок малий						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	вег., цв	ЗС ПС	л д
29	*Vinca minor* L. 'Sebastian' – барвінок малий 'Sebastian'						
	ПК, м. Кременець	2017	ЕД	Баг	вег., цв	ЗС ПС	л д
30	*Vinca major* L. ′Variegata′ – барвінок малий різнобарвна						
	ПК, м. Кременець	2009	ЕД	Баг	вег.	ТВ ЗС	д
Родина *Aristolochiaceae*							
31	*Aristolochia macrophylla* Lam. – хвилівник великолистий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2009	ЕД	Л	вег.	ЗС	д
32	*Asarum europaeum* L. – копитняк європейський						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л о
Родина *Asteraceae*							
33	*Achillea millefolium* L. – деревій звичайний						
	ПК Кравчук С. А.	2024	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
34	*Achillea filipendulina* Lam. 'Gold Plate' – деревій таволговий 'Gold Plate'						
	«Мелодія Квітів»	2007	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д

35	*Achillea millefolium* Lam.'Cerise Quenn' – деревій звичайний 'Cerise Quenn'						
	«Мелодія Квітів»	2007	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
36	*Artemisia abrotanum* L. – полин лікарський						
	ХДДП	1995	ЕД	Баг	нас. вег	ЗС ПС	д е л х
37	*Artemisia austriaca* Jacg. – полин австрійський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	ЕД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	е
38	*Aster alpinus* L. – айстра альпійська						
	ПК, м. Кременець	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д нц
39	*Bellis perennis* L. – стокротки багаторічні						
	«Інтерфлора»	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
40	*Callistephus chinensis* (L.) Nees. – калістефус китайський						
	«Інтерфлора»	2002	ЕД	Одн	нас.	С	д
41	*Centaurea cyanus* L. – волошка синя						
	місцевий вид	2001	ЕД	Двор	нас.	С	д л
42	*Centaurea macrocephala* Muss.Puschk. ex Willd. – волошка великоквіткова						
	КБЗ	2011	ЕД	Баг	нас.	ПС ЗС	д
43	*Chrysanthemum morifolium* (Ramat.) Hemsl. – хризантема садова						
	ПК, м. Кременець	2003	ЕД	Баг	нас	ЗС СЛ	д
44	*Chrysanthémum koreanum* hort. – хризантема корейська						
	ПК, м. Кременець	2025	ЕД	Баг	вег	С	д
45	*Coreopsis grandiflora* Hogg ex Sweet – кореопсис великоквітковий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д п
46	*Coreopsis verticillata* Lam. – кореопсис мутовчастий						
	ПК, м. Кременець	2005	ЕД	Баг.	вег	СЛ МС	д
47	*Cosmos bipinnatus* Cav. – космея (космос) двічіперista						
	ПК	2002	ЕД	Одн	нас.	С	д
48	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Arabian Night' – жоржина садова 'Arabian Night'						
	ПК, м. Кременець	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
49	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Cafe Au Lait' – жоржина садова 'Cafe Au Lait'						
	ПК, м. Кременець	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
50	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Kelvin Floodlight' – жоржина садова 'Kelvin Floodlight'						
	ПК, м. Кременець	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
51	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Alfred Grille' – жоржина садова 'Alfred Grille'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
52	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'La Luna' – жоржина садова 'La Luna'						
	ПК, м. Кременець	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
53	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Aspen' – жоржина садова 'Aspen'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
54	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Avignon' – жоржина садова 'Avignon'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
55	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Babylon Rose' – жоржина садова 'Babylon Rose'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
56	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Bilbao' – жоржина садова 'Bilbao'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
57	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Bonne Esprit' – жоржина садова 'Bonne Esprit'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д

58	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Flash' – жоржина садова 'Flash'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
59	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Gina Lombaert' – жоржина садова 'Gina Lombaert'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
60	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Gold Earth' – жоржина садова 'Gold Earth'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
61	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Gold Crown' – жоржина садова 'Gold Crown'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг.	вег.	С	д
62	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Happy go lucky' – жоржина садова 'Happy go lucky'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
63	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Helga' – жоржина садова 'Helga'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
64	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Icoon' – жоржина садова 'Icoon'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
65	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Jeanne d'Arc' – жоржина садова 'Jeanne d'Arc'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
66	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Jean Marie' – жоржина садова 'Jean Marie'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
67	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Karma Amanda' – жоржина садова 'Karma Amanda'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
68	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Karma Bon Bini' – жоржина садова 'Karma Bon Bini'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
69	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Kiev' – жоржина садова 'Kiev'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
70	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Lady Darlene'– жоржина садова 'Lady Darlene'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
71	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Le Baron' – жоржина садова 'Le Baron'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
72	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Ludwing Helfert' – жоржина садова 'Ludwing Helfert'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
73	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Mister Optimist' – жоржина садова 'Mister Optimist'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
74	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'My Love' – жоржина садова 'My Love'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
75	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Nicholas' – жоржина садова 'Nicholas'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
76	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Osaka' – жоржина садова 'Osaka'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
77	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Park Princess' – жоржина садова 'Park Princess'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
78	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Prestige' – жоржина садова 'Prestige'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
79	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Vancouver' – жоржина садова 'Vancouver'						
	«СонцеСад»	2018	ЕД	Баг	вег.	С	д
80	*Dahlia* × *hortensis* Guillaumin 'Rip siti' – жоржина садова 'Rip siti'						
	ПК	2020	ЕД	Баг	вег.	С	д

81	*Dimorphotheca sinuata* DC. – диморфотека виїмчата						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	ЕД	Одн	нас.	С	д
82	*Doronicum caucasicum* M.Bieb. – доронікум східний або кавказький						
	ПК, Кременець	2000	ЕД	Баг	нас.	С	д
83	*Echinacea purpurea* (L.) Moench – ехінацея пурпурова						
	ДСЛР	2001	ЕД	Баг	нас.-вег.	С СЛ	д л к
84	*Echinops sphaerocephalus* L. – головатень круглоголовий						
	УНДІКК	2001	ЕД	Баг	нас.,см	СП ТЛ	д к л м
85	*Gaillardia pulchella* Foug. – гайлардія гарна						
	«Інтерфлора»	2002	ЕД	Одн	нас.	СЛ	д
86	*Gazania x hybrida* hort. – газанія гібридна						
	«Інтерфлора»	2002	ЕД	Одн	нас.	СЛ	д
87	*Helichrysum arenarium* (L.) Moench – цмин пісковий						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	л
88	*Helenium autumnale* – геленіум осінній						
	ПК, м. Кременець	2000	ЕД	Баг	нас.	С	д
89	*Hieracium auranthiacum* L. – нечуйвітер оранжево-червоний						
	СЮН	1996	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
90	*Leontopodium alpinum* Cass. – білотка альпійська, шовкова косиця, едельвейс						
	ПК, м. Кременець	2000	ЕД	Баг	нас.	С	д
91	*Leucanthemum vulgare* Lam. – королиця звичайна						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.	С	л д к
92	*Psephellus dealbatus* (Willd.) K. Koch – волошка підбілена						
	ПК, м. Кременець	2017	ЕД	Баг	нас.	ПС ЗС	д
93	*Pyrethrum rosea* Grierson. – маруна рожева						
	ПК Кравчук С. А.	2010	ЕД	Баг	цв.	СЛ	д
94	*Rudbeckia hirta* L. – рудбекія шорстка						
	ПК, м. Кременець	2019	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
95	*Rudbeckia laciniata* L. – рудбекія роздільнолиста						
	ПК, м. Кременець	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
96	*Santolina chamaecyparissus* L. – сантоліна кипарисовидна						
	ПК, м. Кременець	2004	ЕД	ПК	нас.	ЗС СЛ	д
97	*Santolina viridis* Willd. – сантоліна зелена						
	ПК, м. Кременець	2023	ЕД	ПК	нас.	ЗС СЛ	д
98	*Symphyotrichum novae-angliae* L. – айстра американська						
	ПК, м. Кременець	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д нц
99	*Symphyotrichum novi-belgii* (L.) G.L.Nesom – айстра новобельгійська						
	ПК, м. Кременець	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д нц
100	*Tagetes erecta* L. – чорнобривці прямостоячі						
	невідомо	2001	ЕД	Одн	нас.	С	д п
101	*Tagetes patula* L. 'Providens' – чорнобривці розлогі						
	невідомо	2002	ЕД	Одн	нас.	С	д
102	*Tanacetum vulgare* L. – пижмо звичайне						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	л д
103	*Tanacetum vulgare* L. 'Crispa' – пижмо звичайне ф. розсіченолиста 'Crispa'						
	ВФ	2005	ЕД	Баг.	нас.	СЛ. МС	д

104	*Zinnia elegans* Jacq. – майорці стрункі						
	«Інтерфлора»	2024	ЕД	Одн	нас.	С СЛ	д
Родина *Balsaminaceae*							
105	*Impatiens balsamina* L. – розрив-трава садова, бальзамін						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Одн	нас.	ТЛ НТ	д
Родина *Bignoniaceae*							
106	*Campsis radicans* (L.) Bureau. – кампсис укорінливий						
	ЛНУ	1996	ЕД	Л	цв.	ЗСС	д
Родина *Boraginaceae*							
107	*Pulmonaria officinalis* L. – медунка лікарська						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.	ТВ ЗС	л мед.
Родина *Brassicaceae*							
108	*Alyssum montanum* subsp. *gmelinii* (Jord. & Fourr.) Hegi & Em.Schmid – бурачок Гмеліна						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.,см	ЗС ПС С	д
109	*Alyssum montanum* L. – бурачок гірський						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.,см.	ЗС СЛ	д
110	*Arabis x arendsii* Wehrh. – гусимець Арендса						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	СЛ МС	д
111	*Arabis alpina* subsp. *caucasica* (Willd.) Briq. – гусимець альпійський підвид кавказький						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.	СЛ МС	д
112	*Arabis alpina* subsp. *caucasica* 'Plena' – гусимець кавказький 'Plena'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	СЛ МС	д
113	*Arabis ferdinandi-coburgii* Kell. & Suenderm.'Variegata' – гусимець Фердінанда Кобурського 'Variegata'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	СЛ МС	д
114	*Arabis alpina* subsp. *caucasica* 'Rosea' – гусимець кавказький 'Rosea'						
	ПК, м. Кременець	2006	ЕД	Баг.	нас.	СЛ МС	д
115	*Arabis alpina* subsp. *caucasica* 'Variegata' – гусимець кавказький ряболистий 'Variegata'						
	ПК, м. Кременець	2007	ЕД	Баг	нас.	СЛ МС	д
116	*Aubrieta columnae* subsp. *columbiana* (Guelat & J.J. Müll.) Mattfeld. – обрієта Колумни, підвид колумбійська						
	ПК, м. Луцьк	2007	ЕД	Баг	вег.	СЛ	д
117	*Aubrieta deltoidea* (L.) DC. – обрієта дельтовидна						
	ПК	2017	ЕД	Баг	вег.	СЛ	д
118	*Aubrieta* × *hybrida* 'Lilova'– обрієта гібридна 'Lilova'						
	«Інтерфлора»	2024	ЕД	Баг	вег.	СЛ	д
119	*Brassica oleracea* L. – капуста декоративна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2002	ЕД	Одн	нас.	СЛ ВЛ	д
120	*Iberis sempervirens* L. – іберійка вічнозелена						
	ПК, м. Кременець	1985	ЕД	Баг	нас.	СЛ	д
121	*Iberis sempervirens* 'Elis' – іберійка вічнозелена 'Elis'						
	«Інтерфлора»	2024	ЕД	Баг	нас.	СЛ	д
122	*Lunaria rediviva* L. – лунарія оживаюча						
	ПЗМ	2002	ЕД	Баг	нас.,см	С	д нц
123	*Matthiola bicornis* (Sibth. et Smith) DC. – матіола, левкой						
	невідомо	2002	ЕД	Одн	нас.	СЛ	д
Родина *Campanulaceae*							
124	*Campanula carpatica* Jacq. – дзвоники карпатські						

	ПК, м. Кременець	1995	ЕД	Баг	нас.,см	С	д нц
125	*Campanula glomerata* L. – дзвоники скупчені						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
126	*Campanula persicifolia* L. – дзвоники персиколисті						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг	нас.,см	ЗС ПС	д
Родина *Caprifoliaceae*							
127	*Lonicera caprifolium* L. – жимолость козолиста						
	СЮН		ЕД	Л	вег.	ЗС	д
128	*Lonicera periclymenum* L. – жимолость витка						
	ПК, м. Кременець	2011	ЕД	Л	цв.	ЗС	д
Родина *Caryophyllaceae*							
129	*Cerastium biebersteinii* DC. – роговик Біберштейна						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д нц
130	*Dianthus caryophyllus* L. – гвоздика садова						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
131	*Dianthus pseudoserotinus* Blocki – гвоздика несправжньопізня						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.,см	ЗС ПС	д
132	*Gypsophila paniculata* L. – лещиця волотиста						
	«Інтерфлора»	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
133	*Saponaria officinalis* L. – мильнянка лікарська						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л
Родина *Celastraceae*							
134	*Celastrus scandens* L. – деревозгубник чіпкий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2009	ЕД	Л	вег.	ЗС	д
Родина *Convolvulaceae*							
135	*Ipomoea purpurea* (L.) Roth. – іпомея пурпурова, кручені паничі						
	ПК, м. Кременець	2010	ЕД	Одн,Л	нас.	СЛ	д
Родина *Crassulaceae*							
136	*Jovibarba sobolifera* Opiz – борідник пагононосний						
	ПК, м. Кременець	2004	ЕД	Баг	цв.	С	д
137	*Rhodiola rosea* L. – родіола рожева						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д л нц
138	*Sedum acre* L. – очиток їдкий						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л о
139	*Sedum album* L. – очиток білий						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
140	*Sedum dasyphyllum* L. – очиток густолистий						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
141	*Sedum lydium* L. – очиток Лідійський						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
142	*Sedum origanum* Gray – очиток оріганум						
	ПК, м. Кременець	2009	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
143	*Hylotelephium telephium* (L.) H.Ohba – очиток пурпуровий, заяча капуста пурпурова						
	КНПП	2005	ЕД	Баг	цв.	ЗС	д
144	*Hylotelephium ewersii* (Ledeb.) H.Ohba – очиток Еверса						
	ЛНУ	2003	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д

145	*Petrosedum rupestre* subsp. *reflexum* – очиток відхилений						
	ПК, м. Кременець	2003	ЕД	Баг	нас.	СЛ	д
146	*Petrosedum rupestre* 'Cristatum'– очиток відхилений 'Cristatum'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	СЛ	д
147	*Sedum sexangulare* L. – очиток шестирядний						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
148	*Phedimus spurius* (M.Bieb.) 't Hart – очиток несправжній						
	СЮН	1998	ЕД	Баг	нас.	С	д
149	*Phedimus spurium* M. Bieb. 'Golden' – очиток несправжній 'Golden'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
150	*Phedimus spurium* M.Bieb. 'Purpureum' – очиток несправжній 'Purpureum'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
151	*Phedimus spurium* M. Bieb. ′Tricolor′ – очиток несправжній ′Tricolor′						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
152	*Sedum caesptosum* (Cav.) DC. – очиток дернистий						
	ПК м. Бахчисарай	2010	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
153	*Hylotelephium sieboldii* (Sweet) H.Ohba – очиток Зібольда						
	ПК, м. Бахчисарай	2008	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
154	*Hylotelephium spectabile* (Boreau) H.Ohba – очиток видний						
	ПК, м. Кременець	2003	ЕД	Баг	нас.	СЛ	д
155	*Sempervivum arachnoideum* 'Purpureum' – молодило павутинисте 'Purpureum'						
	ПК, м. Кременець	2010	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
156	*Sempervivum montanum* L. **–** молодило гірське						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
157	*Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. & C.B.Lehm. – молодило руське						
	с.Стіжок	2000	ЕД	Баг	нас.	С	д
158	*Sempervivum tectorum* L. – молодило покрівельне						
	невідомо	2001	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д л
159	*Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. & C.B.Lehm. – молодило руське						
	ПК, м. Кременець	2010	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
160	*Hylotelephium maximum* subsp. *ruprechtii* (Jalas) Dostál. – очиток Рупрехта, очиток звичайний, заяча капуста						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
Родина *Cucurbitaceae*							
161	*Echinocystis lobata* Torr. & A.Gray – ехіноцистис, колючоплідник лопатевий						
	ПК, м. Кременець	2012	ЕД	Л	вег.	СЛ	д м
Родина Euphorbiaceae							
162	*Euphorbia cyparissias* L. – молочай кипарисовидний						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.-вег.	ЗС ПС	д л
163	*Euphorbia myrsinites* L. – молочай миртолистий						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС	д
164	*Euphorbia volhynica* Bess. ex. Szaf., Kulcz. et Pawl. – молочай волинський						
	місцевий вид	2004	ЕД	Баг	нас.вег,см	НТ	л нц
Родина *Fabaceae*							
165	*Lathyrus lalifolius* L. – чина широколиста						
	ЛНУ	2014	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
166	*Lupinus arboreus* Sims. – люпин деревовидний						

	BGUC	2004	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	к с
167	*Lupinus elegans* Kunth. – люпин витончений						
	BGUC	2005	ЕД	Одн	нас	ПС	к с
Родина *Geraniaceae*							
168	*Geranium macrorrhizum* L. – герань великокореневищна						
	СЮН	2002	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д е л м
169	*Geranium phaeum* L. – герань темна						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас., см	ЗС ПС	м
170	*Geranium sanquineum* L. – герань криваво-червона						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д
Родина *Lamiaceae*							
171	*Ajuga reptans* L. – горлянка повзуча						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.	С	д
172	*Ajuga reptans* L f. variegate – горлянка повзуча ф. різнобарвна						
	ПК	2002	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д м
173	*Ajuga reptans* L. 'Purpurea' – горлянка повзуча 'Purpurea'						
	ПК	2002	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	д м
174	*Betonica grandiflora* Stephan ex Willd. – буквиця великоквіткова						
	ПК	2002	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ЗС	д м
175	*Lavandula angustifolia* Mill. – лаванда вузьколиста						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг.	нас.-вег.	ЗС ПС	л д
176	*Nepeta cataria* L. – котяча м'ята справжня						
	Невідомо	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	л д
177	*Physostegia virginiana* (L.) Willd. – фізостегія віргінська						
	ПК	2002	ЕД	Баг	нас.	СЛ МС	д
178	*Phlomis tuberosum* L. – залізняк бульбистий						
	СЮН	2002	ЕД	Баг.	нас.	СЛ ПС	л м
179	*Salvia splendens* Sellow ex Schult. – шавлія блискуча						
	«Інтерфлора»	2000	ЕД	Одн	нас.	СЛ ТЛ	д
180	*Stachys byzantina* C. Koch – чистець візантійський						
	СЮН	2002	ЕД	Баг.	цв.	СЛ ПС	д
181	*Thymus praecox subsp. britannicus (Ronniger) Holub* – чебрець британський, або несправньоопушений						
	невідомо	2009	ЕД	Баг.	цв.	СЛ ЗС	д м
182	*Thymus pulegioides* L. – чебрець блошиний						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг	нас.-вег.	ЗС ПС	л
183	*Thymus praecox subsp. britannicus* (Ronniger) Holub f glabrescens – чебрець британський ф. неопушена						
	ПК, м. Кременець	2019	ЕД	Баг.	цв.	СЛ ЗС	д м х
Родина *Lardizabalaceae*							
184	*Akebia quinata* (Houtt.) Decne. – акебія п'ятірна						
	ЛНУ	1998	ЕД	Л	вег.	ЗС	д
Родина *Malvaceae*							
185	*Hibiscus syriacus* L. – гібіскус сирійський						
	НДП «Софіївка»	2006	ЕД	К	вег.	НТ	д
Родина *Onagraceae*							
186	*Oenothera biennis* L. – енотера дворічна						
	місцевий вид	2002	ЕД	Двор	нас., см	ЗС ПС	д л

Родина *Paeoniaceae*							
187	*Paeonia daurica* Andr. – півонія даурська						
	СЮН	2006	ЕД	Баг	цв.	С	д нц
188	*Paeonia lactiflora* Pall. – півонія молочноквіткова						
	невідомо	2006	ЕД	Баг	нас.	С НТ	д
189	*Paeonia lactiflora* 'Amabilis Superbissima' – півонія молочноквіткова 'Amabilis Superbissima'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	МС ЗС	д
190	*Paeonia lactiflora* ′Festival Maxima′ – півонія молочноквіткова Festival Maxima′						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	МС ЗС	д
191	*Paeonia lactiflora* ′Cora Stubbs′ – півонія молочноквіткова ′Cora Stubbs′						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	МС ЗС	д
192	*Paeonia lactiflora* ′Coral Supreme′ – півонія молочноквіткова ′Coral Supreme′						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	МС ЗС	д
193	*Paeonia suffruticosa* Andrews – півонія кущова						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	МС ЗС	д
Родина *Papaveraceae*							
194	*Dicentra spectabilis* (L.) Lem. – дицентра вишукана						
	ПК, м. Кременець	1998	ЕД	Баг	нас.	С	д
195	*Dicentra exima* Torr. – дицентра виняткова						
	ПК, м. Кременець	2008	ЕД	Баг	цв.	СЛ	к мед
196	*Eschscholzia californica* Cham. – ешольція						
	ПК, м. Кременець	2001	ЕД	Одн	нас.	СЛ ЗС	д л
197	*Glaucium flavum* Crantz – мачок жовтий						
	ДСЛР	2005	ЕД	Одн	цв., см		д л нц
198	*Papaver orientale* L. – мак східний						
	ХНУ	1997	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
Родина *Phytolaccaceae*							
199	*Phytolacca acinosa* Roxb. – лаконіс ягідний						
	GBAR	1995	ЕД	Баг	нас.,см	ЗС ПС	д л
Родина *Plumbaginaceae*							
200	*Armeria maritima* (Mill.) Willd. – рядник звичайна						
	БДП	2006	ЕД	Баг	цв.	ПС	д
Родина *Polemoniaceae*							
201	*Cobaea scandens* Cav. – кобея чіпка, чашкова ліана						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Одн, Л	нас.	СЛ	д
202	*Phlox douglasii* Hook 'Red Admiral' – Флокс Дугласа 'Red Admiral'						
	ПК, м. Кременець	2017	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
203	*Phlox paniculata* L. – флокс волотистий						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	вег.	ЗС СЛ	д
204	*Phlox paniculata* L. ′Krasen' – флокс волотистий ′Krasen'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ЗС СЛ	д
205	*Phlox subulata* L. – флокс шилоподібний						
	ПК, м. Кременець	1975	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
206	*Phlox subulata* L. ′Maischnee′ = ′May Snow′ – флокс шилоподібний Maischnee′						
	ПК, м. Кременець	2017	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д

207	*Phlox subulata* L. ′Purpurea Beauty′ – флокс шилоподібний ′Purpurea Beauty′						
	ПК, м. Кременець	2017	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
208	*Phlox subulata* L. 'Wilson' – флокс шилоподібний 'Wilson'						
	ПК, м. Кременець	2017	ЕД	Баг	вег.	ЗС	д
209	*Phlox divaricata* L – флокс розчепірений						
	ПК, Кравчук С. А.	2024	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
210	*Polemonium caeruleum* L. – синюха голуба						
	ДСЛР	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л
211	*Polemonium caeruleum* L. f. alba – синюха ф. біла						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л
Родина *Polygonaceae*							
212	*Polygonum bistorta* L. – гірчак зміїний, ракові шийки						
	місцевий вид	2004	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	м л дуб
Родина *Primulaceae*							
213	*Lysimachia punctata* L. – вербозілля крапчасте						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.	С	д
214	*Lysimachia vulgaris* L. – вербозілля звичайне						
	с. Антонівці	2002	ЕД	Баг	нас.	С ЗС ПС	д л
215	*Primula elatior* (L.) Hill. – первоцвіт високий						
	КБЗ	2010	ЕД	Баг	цв.	НТ	д
216	*Primula juliae* Kush. – первоцвіт Юлії						
	ПК, м. Кременець	2007	ЕД	Баг	цв.	С	д
217	*Primula vulgaris* Huds. – первоцвіт звичайний						
	м. Моршин	2004	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
218	*Primula* sp. – первоцвіт						
	ПК, Котова Н. В.	2024	ЕД	Баг	цв.	С	д
Родина *Ranunculaceae*							
219	*Adonis vernalis* L. – горицвіт весняний						
	с. Хотівка	2003	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	л д
220	*Aconitum napellus* L. 'Bicolor' – аконіт клубочковий						
	ПК, м. Кременець	2001	ЕД	Баг	нас.	С	д
221	*Anemone* × *hybrida* L. 'Honorine Jobert' – анемона гібридна 'Honorine Jobert'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
222	*Anemone* × *hybrida* 'Serenade' L. – анемона гібридна "Serenade'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
223	*Anemone sylvestris* L. – анемона лісова						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
224	*Aquilegia vulgaris* L. – орлики звичайні						
	ПК, м. Кременець	2001	ЕД	Баг	нас., см	С	д
225	*Caltha palustris* L. – калюжниця болотна						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л о
226	*Clematis recta* L. – ломиніс прямий						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг	пл.	СЛ	мед
227	*Clematis heracleifolia* DC – ломиніс борщелистий						
	НБС ім. М.М. Гришка	2009	ЕД	Баг.	цв.	ЗС	д
228	*Clematis vitalba* L. – ломиніс виноградолистий						

	СЮН		ЕД	Л	вег.	ЗС	д
229	*Clematis Jackmannii* Moore 'Mefistofel' – ломиніс Жакмана 'Mefistofel'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2009	ЕД	Л	вег.	ЗС	д
230	*Clematis Jackmannii* Moore 'Elegiya' – ломиніс Жакмана 'Elegiya'						
	НБС ім. М.М. Гришка	2009	ЕД	Л	вег.	ЗС	д
231	*Clematis chinensis* Osbesk. 'Koreyska krasunya' – ломиніс китайський 'Koreyska krasunya'						
	«Інтерфлора»	2011	ЕД	Л	вег.	ЗС	д
232	*Delphinium elatum* – дельфініум садовий						
	ПК, м. Кременець	2008	ЕД	Баг	цв.	СЛ	д
233	*Eriocapitella japonica* (Thunb.) Nakai – анемона японська						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
234	*Helleborus niger* L. – чемерник чорний						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л нц
235	*Helleborus purpurascens* Waldst. & Kit.– чемерник червонуватий						
	ПК Олійник І. Г.	2025	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
236	*Helleborus orientalis* Lam.– чемерник східний						
	ПК Олійник І. Г.	2025	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
237	*Hepatica nobilis* Mill. – печіночниця звичайна						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.-вег.	ЗС ПС д	
238	*Pulsatilla grandis* Wend. – сон великий						
	ПК Чубата Т. В.	2024	ЕД	Баг	нас.	С	д нц
239	*Pulsatilla nigricans* Storck. – сон чорніючий						
	ПК, м. Кременець	2012	ЕД	Баг	цв.	ПС	д
240	*Thalictrum minus* L. – рутвиця мала						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л
Родина *Rosaceae*							
241	*Aruncus vulgaris* Rafin. – таволжник звичайний						
	ПК, м. Кременець	2004	ЕД	Баг	цв.	СЛ	д
242	*Duchesnea indica* (Andrews) Teschem. – дюшенея індійська						
	СЮН	1994	ЕД	Баг	нас.	ЗС СЛ	д
243	*Fragaria vesca* L. – суниця лісова						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.-вег.	С л х	
244	*Fragaria vesca* L. f. Alba – суниці лісова ф.білоплода						
	СЮН	2003	ЕД	Баг	цв.	СЛ	х в
245	*Geum rivale* L. – гравілат річковий						
	с. Великі Бережці	2004	ЕД	Баг	нас.	ВЛ	л
246	*Rosa* 'Jazz' – троянда 'Jazz'						
	ПК, м. Одеса	2024	ЕД	К	вег.	С	д
247	'New Dawn' – троянда 'New Dawn'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	С	д
248	'Polar Stern' – троянда 'Polar Stern'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	С	д
249	'Polka Dot' – троянда 'Polka Dot'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	С	д
250	'Vohni Majaka' – троянда 'Vohni Majaka'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	С	д

251	'Veilchenblau' – троянда 'Veilchenblau'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	К	вег.	С	
252	'Wartburg' – троянда 'Wartburg'						
	НДП «Софіївка»	2001	ЕД	К	вег.	С	д
253	'Blue Perfume' – троянда 'Blue Perfume'						
	ПК, м. Одеса	2024	ЕД	К	цв.	ЗСН	д
254	'Zümmer Duft' – троянда 'Zümmer Duft'						
	ПК, м. Одеса	2024	ЕД	К	цв.	ЗСН	д
255	'Red Queen' – троянда 'Red Queen'						
	ПК, м. Одеса	2024	ЕД	К	цв.	ЗСН	д
256	'Anastasia' – троянда 'Anastasia'						
	ПК, м. Одеса	2024	ЕД	К	цв.	ЗСН	д
257	'Rokoko' – троянда 'Rokoko'						
	ПК, м. Одеса	2024	ЕД	К	цв.	ЗСН	д
Родина *Rutaceae*							
258	*Dictamnus albus* L. – ясенець білий						
	ПЗМ	2001	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д нц
259	*Ruta hortensis* Mill. – рута пахуча						
	GBAR	1996	ЕД	Баг	нас.	ЗС МС	д л
Родина *Saxifragaceae*							
260	*Astilbe x arendisii* Arends. – астильба Арендса						
	ПК, м. Кременець	2000	ЕД	Баг	нас.	ЗС	д
261	*Bergenia cordifolia* Sternb 'Bressingham White' – бадан серцелистий 'Bressingham White'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ПС	л
262	*Bergenia cordifolia* Sternb. 'Herbstblüte' – бадан серцелисний 'Herbstblüte'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ПС	л
263	*Bergenia crassifolia* L. Fritsch – бадан товстолистий						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	вег.	ПС	л
264	*Heuchera brizoides* Lemoine. – гейхера трясунковидна						
	ПК, м. Кременець	2003	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
265	*Heuchera sanguinea* Engelm. – гейхера криваво-червона						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
266	*Heuchera* 'Caramel' Delabroye – гейхера 'Caramel'						
	ПК Кравчук С. А.	2024	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
267	*Heuchera* 'Marmalade' Heims – гейхера 'Marmalade'						
	ПК Кравчук С. А.	2024	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
268	*Heuchera* 'Kimono' Heims – гейхера 'Kimono'						
	ПК Гуцало Н.Б.	2025	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
269	*Heucherella* 'Brass Lantern' Terra Nova Nurseries – гейхера 'Brass Lantern'						
	ПК Гуцало Н.Б.	2025	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
270	*Heuchera* 'Palace Purple' Halliwell – гейхера 'Palace Purple'						
	ПК Олійник І. Г.	2020	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
271	*Heuchera* 'Green Spice' Heims – гейхера 'Green Spice'						
	ПК Олійник І. Г.	2020	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
272	*Saxifraga paniculata* Mill. – ломикамінь волотистий						
	ПК	2003	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д

273	*Saxifraga* × *arendsii* hort. 'Schneeteppich' – ломикамінь Арендса 'Schneeteppich'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2008	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
Родина *Schisandraceae*							
274	*Schisandra chinensis* (Turcz.) Baill. – лимонник китайський						
	НБС ім. М. М. Гришка	1998	ЕД	К	вег.	ПД	л х д
Родина *Scrophulariaceae*							
275	*Antirrhinum majus* L. – ротики садові						
	«Інтерфлора»	2002	ЕД	Одн	нас.	СЛ МС	д
276	*Digitalis grandiflora* Mill. – наперстянка великоцвіта						
	Ваканци	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л
277	*Verbascum thapsus* L. – дивина ведмежа, ведмеже вухо						
	г. Графтова	2002	ЕД	Двор	нас.	ЗС ПС	б
Родина *Violaceae*							
278	*Viola odorata* L. – фіалка запашна						
	місцевий вид	2001	ЕЗ	Баг	нас., см	СЛ	д
279	*Viola sororia* Willd. – фіалка клубочкова						
	ПК, м. Кременець	2006	ЕД	Баг	нас., см	С НТ	д
280	*Viola tricolor* L. – фіалка триколірна						
	місцевий вид	2001	ЕД	Двор	нас., см	СЛ	л д
Родина *Vitaceae*							
281	*Ampelopsis japonica* (Thunb.) Makino – виноградівник японський						
	НБС ім .М. М. Гришка	2009	ЕД	Л	вег.	ЗС	д
282	*Parthenocissus guinquefolia* (L.) Planch. – дикий виноград п'ятилисточковий						
	СЮН		ЕД	Л	вег.	ЗС	д
283	*Parthenocissus tricuspidata f. Bura* – дикий виноград тригострокінцевий						
	НБС ім. М. М .Гришка	2009	ЕД	Л	вег.	ЗС	д
Клада *Monocots*							
Родина *Amaryllidaceae*							
284	*Allium sphaerocephalon* 'Hair' – цибуля круглоголова 'Hair'						
	«Флоріум»	2017	ЕД	Баг	нас.вег.	ЗС	д
285	*Allium* 'Powder Puff' Adriance – цибуля 'Powder Puff'						
	«Флоріум»	2017	ЕД	Баг	нас.вег.	ЗС	д
286	*Allium karataviense* Regel – цибуля каратавська						
	«Флоріум»	2017	ЕД	Баг	нас.вег.	ЗС	д
287	*Allium* 'Miami' van Berkel– цибуля 'Miami'						
	«Флоріум»	2017	ЕД	Баг	нас.вег.	ЗС	д
288	*Allium moly* L. – цибуля золотиста						
	ПК, м. Кременець	2010	ЕД	Баг	нас.вег.	ЗС	д
289	*Allium montanum* F.W.Schmidt ex Schult. – цибуля гірська						
	ВФ	2018	ЕД	Баг	нас., см	ЗС	д
290	*Allium nutans* L. – цибуля поникла; слизун						
	ВФ	2018	ЕД	Баг	нас.,см	ЗС ПС	д х
291	*Allium odorum* L. – цибуля запашна						
	ВФ	2018	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д х
292	*Allium oreophilum* C. A. Mey – цибуля Островського						
	«Флоріум»	2017	ЕД	Баг	нас.	ЗС	д

293	*Allium schoenoprasum* 'Blooming' van der Toorn– цибуля-різанець (шніт-цибуля) 'Blooming'						
	НБС ім. М. М. Гришка	1999	ЕД	Баг	нас.-вег., см	СЛ ЗС	д л х
294	*Allium schoenoprasum* 'Snowcap' Heims– цибуля скорода 'Snowcap'						
	НБС ім. М. М. Гришка	1999	ЕД	Баг	нас.-вег., см	СЛ ЗС	д л х
295	*Allium schubertii* Zucc. – цибуля Шуберта						
	«Флоріум»	2017	ЕД	Баг	нас.-вег.	ЗС	д
296	*Allium scorodoprasum* L. – цибуля часникова						
	СЮН	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	х
297	*Allium sphaerocephalon* L. – цибуля круглоголова						
	«Флоріум»	2017	ЕД	Баг	нас. вег	ЗС	д
298	*Allium giganteum* Regel – цибуля гігантська						
	ПК	2015	ЕД	Баг	нас. вег	ЗС	д
299	*Galanthus nivalis* L. – підсніжник білосніжний						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.	СЛ	д м нц
300	*Leucojum vernum* L. – білоцвіт весняний						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
301	*Narcissus* 'Golden Ducat' Speelman – нарцис 'Golden Ducat'						
	ПК, м. Кременець	2012	ЕД	Баг	цв.	ЗС	д
302	*Narcissus* 'Actaea' Lubbe– нарцис 'Actaea'						
	ПК, м. Кременець	2012	ЕД	Баг	цв.	ЗС	д
303	*Narcissus* 'La Riante' Jan de Graaff – нарцис 'La Riante'						
	ПК, м. Кременець	2012	ЕД	Баг	цв.	ЗС	д
Родина *Araliaceae*							
304	*Hedera helix* L. – плющ звичайний						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	вег.,вп	НТ	д
305	*Hedera helix* 'Variegata' – плющ звичайний 'Варієгата'						
	ПК, м. Кременець	2014	ЕД	Баг	вег.,вп	НТ	д
Родина *Asparagaceae*							
306	*Asparagus officinalis* L. – спаржа лікарська						
	місцевий вид	1990	ЕД,	Баг	нас.-вег.	НТ	д х л
307	*Convallaria majalis* L. – конвалія звичайна						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.-вег.	СЛ НТ	л д
308	*Jucca filamentosa* (H. Wendl. ex Franceschi) R.Pfister – Юкка нитчаста						
	СЮН	1992	ЕД	Баг.	нас	ПС	д
309	*Jucca filamentosa* (H. Wendl. ex Franceschi) R.Pfister 'Color Guard'- Юкка нитчаста 'Color Guard'						
	ВРБ	2025	ЕД	Баг.	нас.	ПС	д
310	*Hosta albomarginata* (Hook.) Ohwi – хоста білооблямована						
	ПК, м. Кременець	1990	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
311	*Hosta fortune*i (Baker) L.H.Bailey – хоста Форчуна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
312	*Hosta glauca* (Siebold ex Miq.) Stearn var. aurea variegata – хоста голуба різн. золотисто-строката						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
313	*Hosta lancifolia* Engl. – хоста ланцетолиста						
	ПК, м. Кременець	1990	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
314	*Hosta plantaginea* (Lam.) Aschers – хоста подорожникова						

	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
315	*Hosta rectifolia* Nakai. – хоста прямолиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
316	*Hosta sieboldiana* (Hook.) Engl. – хоста Зібольда						
	ПК, м. Кременець	1990	ЕД	Баг	нас.	С	д
317	*Hosta ventricosa* Stearn. – хоста здута						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	вег.	С	д
318	*Hosta undulata* (Otto & A. Dietr.) L.H.Bailey – хоста хвиляста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
319	*Hosta* 'Alvatine Taylor' Mack/Savory – хоста 'Alvatine Taylor'						
	«Сільський вісник»	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
320	*Hosta* 'Jurassic Park' Hans Hansen– хоста 'Jurassic Park'						
	«Сільський вісник»	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
321	*Hosta fortunei* (Baker) L.H.Bailey ′Albopicta′ – хоста фортуна ′Albopicta′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2013	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
322	*Hosta tokudama* F.Maek. – хоста токудама						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
323	*Hosta* ′Christmas Tree' Kevin Vaughn – хоста ′Christmas Tree'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
324	*Hosta* ′Halcyon' Eric Smith – хоста ′Halcyon'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
325	*Hosta* ′Great Expectation′ John Bond – хоста ′Great Expectation′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
326	*Hosta* ′Feather Boa' Mildred Seaver – хоста ′Feather Boa'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
327	*Hosta.* 'Colden Tiara' Robert Savory – хоста 'Colden Tiara'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
328	*Hosta* ′Stiletto′ Tony Avent – хоста ′Stiletto′						
	Сільський вісник	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
329	*Hosta* ′Whirlwind′ John Kulpa – хоста ′Whirlwind′						
	Сільський вісник	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
330	*Hosta* ′Mama Mia′ Herman Mussel – хоста ′Mama Mia′						
	Сільський вісник	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
331	*Hosta* ′Lakeside Kaleidoscope′ Mary Chastain – хоста ′Lakeside Kaleidoscope′						
	Сільський вісник	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
332	*Hosta* ′Wide Brim′ Paul Aden – хоста ′Wide Brim′						
	Сільський вісник	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
333	H*osta undulata* (Otto & F. Dietr.) L.H.Bailey ′Univitata′ – хоста хвиляста ′Univitata′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2013	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
334	*Hosta* 'Stained Glass' Hans Hansen – хоста 'Stained Glass'						
	Сільський вісник	2014	ЕД	Баг	цв.	ПД	д
335	*Muscari botryoides* (L.) Mill. – гадюча цибулька гроноподібна						
	ПК, м. Кременець	2009	ЕД	Баг	цв.	ЗС	д
336	*Muscari armeniacum* Leirhtl. ex Baker – гадюча цибулька вірменська						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
337	*Muscari neglectum* Guss. ex Ten. – гадюча цибулька занедбана						

	ПК, м. Кременець	2009	ЕД	Баг	цв.	ЗС	д
338	*Ornithogalum umbellatum* L. – рястка зонтична						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.-вег.	С НТ	д
Родина *Asphodelaceae*							
339	*Hemerocallis flav*a L. – лілійник жовтий						
	ПК, м. Кременець	2012	ЕД	Баг	цв.	С	д
340	*Hemerocallis fulva* (L.) L. – лілійник рудуватий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
341	*Hemerocallis* 'Gentle Shepherd' Huggins – лілійник 'Gentle Shepherd'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
342	*Hemerocallis* ′El Desperado′ Patrick Stamile – лілійник ′El Desperado′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
343	*Hemerocallis* ′Seattle Slew′ Wild – лілійник ′Seattle Slew′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
344	*Hemerocallis* ′Leprechaun′s Lace′ Hudson – лілійник ′Leprechaun′s Lace′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
345	*Hemerocallis* ′Demerie Doll′ Jessup – лілійник ′Demerie Doll′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
346	*Hemerocallis* ′Precious One′ David F. Hall – лілійник ′Precious One′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
347	*Hemerocallis* ′Crystalline Pink′ Patrick Stamile – лілійник ′Crystalline Pink′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас. вег.	С	д
348	Hemerocallis ′Moonlit Masquerade′ Jack P. Salter -– лілійник ′Moonlit Masquerade′						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
349	*Hemerocallis* 'Karfagen' – лілійник 'Карфаген'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
350	*Hemerocallis* 'Stozhary' – лілійник 'Стожари'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
351	*Hemerocallis* ′Persytskyi samotsvit′ – лілійник 'Персицький самоцвіт'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
352	*Hemerocallis* ′By Myself' – лілійник ′By Myself'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
353	*Hemerocallis* 'Blue sheen' – лілійник 'Blue sheen'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	ЕД	Баг	нас.вег.	С	д
Родина *Commelinaceae*							
354	*Tradescantia virginiana* L. – традесканція віргінська						
	СЮН	1972	ЕД	Баг	нас.-вег.	С СЛ	д
Родина *Cyperaceae*							
355	*Carex acuta* L. – осока гостра						
	місцевий вид	2009	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
356	*Carex pseudocyperus* L. – осока несправжньосмикавцева						
	місцевий вид	2009	ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	д
Родина *Hyacinthaceae*							
357	*Scilla sibirica* Haw. – проліска сибірська						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас.-вег.	СЛ ЗС	д
Родина *Iridaceae*							
358	*Crocus vernus* (L.) Hill – шафран весняний						

	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	цв. нас.	С	д нц
359	*Crocus chrysanthus* Herb. – шафран золотистоквітковий						
	ПК, м. Кременець	2005	ЕД	Баг	цв.	СЛ	д
360	*Gladiolus communis* L. – гладіолус звичайний						
	ПК, м. Кременець	2022	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
361	*Iris graminea* L. – півники злаколисті						
	місцевий вид	2003	ЕД	Баг	нас.	ПС ЗС	д
362	*Iris hungarica* 'Cherry Garden' – півники угорські 'Cherry Garden'						
	ПК, м. Кременець	2009	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
363	*Iris hungarica* Waldst. et Kit. – півники угорські						
	ХДДП	2002	ЕД	Баг	нас.-вег.	ЗС ПС	д
364	*Iris* L. *(Hybrid Group)*						
	'AnnaYaroslavna' Alla Chernoguz – півники 'Анна Ярославна'						
	ПК, Вальчук О.	2025	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
365	'Filibuster' Thomas Johnson – півники 'Filibuster'						
	ПК, Вальчук О.	2025	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
366	'Habit' Keith Keppel – півники 'Habit'						
	ПК, Вальчук О.	2025	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
367	'Unforgettable fire' Richard Ernst – півники 'Unforgettable fire'						
	ПК, Вальчук О.	2025	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
368	'Blak Dragon' Schreiner – півники 'Blak Dragon'						
	ПК, Вальчук О.	2025	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
369	'Warrior King' Schreiner – півники 'Warrior King'						
	ПК, Вальчук О.	2025	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
370	'Autumn Riesling' George Sutton – півники 'Autumn Riesling'						
	НПП Кременецькі гори	2023	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
371	'Bourgeois' Keith Keppel – півники 'Bourgeois'						
	НПП Кременецькі гори	2023	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
372	'Burning Bright' Keith Keppel – півники 'Burning Bright'						
	ПК, Ліснічук А. М.	2023	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
373	'Jessessong' Bryce Williamson – півники 'Jessessong'						
	ПК	2020	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
374	'Levchyk' Alla Chernoguz – півники 'Левчик'						
	ПК, Ліснічук А. М.	2022	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
375	'Lumier de automne' Éric Besse – півники 'Lumier de automne'						
	ПК, Ліснічук А. М.	2020	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
376	'Snowmound' Schreiner – півники 'Snowmound'						
	ПК, Ковальчук І. О.	2020	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
377	*Iris pumila* L. – півники карликові						
	НБС ім. М. М. Гришка	2002	ЕД	Баг	вег.	С	д
378	*Iris pumila* 'Jazzamatazz' Heidi Blyth – півники карликові 'Jazzamatazz'						
	НПП Кременецькі гори	2023	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
379	*Iris setosa* 'Variegata' – півники щетинистий 'Варієгата'						
	ПК, Степанюк Л. І.	2025	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
380	*Iris pseudacorus* L. – півники болотні						
	ХДДП	1995	ЕД	Баг	вег.	ВЛ СЛ	д л

381	*Iris versicolor* L. – півники різнобарвні						
	«Флоріум»	2017	ЕД	Баг	вег.	ВЛ СЛ	д л
382	*Iris sibirica* L. – півники сибірські						
	ПК, м. Кременець	2009	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
383	*Iris sibirica* 'Helen Astor' – півники сибірські 'Helen Astor'						
	ПК, м. Кременець	2009	ЕД	Баг	цв.	ЗС ПС	д
384	*Sisyrinchium montanum* Greene – сизюринхій гірський						
	ПК, м. Кременець	2002	ЕД	Баг	нас., см	МС	д
385	*Sisyrinchium montanum* 'Devon Skies' – сизюринхій гірський 'Devon Skies'						
	ПК, м. Кременець	2015	ЕД	Баг	нас., см	МС	д
Родина *Liliaceae*							
386	*Fritillaria imperialis* L. – рябчик імператорський						
	ПК, м. Кременець	2012	ЕД	Баг	цв.	С	д
387	*Gagea lutea* (L.) Ker.-Gawl. – зірочки жовті						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
388	*Lilium hybridum* hort. – лілія гібридна						
	ПК, м. Кременець	2019	ЕД	Баг	нас.-вег.	МС ЗС	д
389	*Tulipa 'London'* N. Zandbergen Wzn.– тюльпан 'London'						
	ПК, м. Кременець	2012	ЕД	Баг	цв.	С	д
390	*Tulipa gesneriana* L. – тюльпан Геснера						
	ПК Кравчук С. А.	2024	ЕД	Баг	вег.	С	д
Родина *Colchicaceae*							
391	*Colchicum autumnale* L. – пізньоцвіт осінній						
	ПК, м. Кременець	1998	ЕД	Баг	нас.	С	д л нц
Родина *Orchidaceae*							
392	*Cypripedium calceolus* L. – зозулині черевички справжні						
	с. Хотівка	2004	ЕД	Баг	нас.	С	д л нц
Родина *Poaceae*							
393	*Arrhenatherum elatius* subsp. *bulbosum* (Willd.) Schübl. & G.Martens – райграс цибулинний						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
394	*Arrhenatherum elatius* (L.) J. Presl & C. Presl – райграс високий						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
395	*Deschampsia cespitosa* (L.) P. Beauv. – щучник дернистий						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
396	*Cortaderia selloana* (Schult. & Schult.f.) Asch. & Graebn. – кортадерія Селло, або пампасова трава						
	НБС ім. М. М .Гришка	2001	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
397	*Festuca ovina* L – костриця овеча						
	місцевий вид	2002	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	к д
398	*Festuca glauca* Vill. **–** костриця сиза						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
399	*Helictotrichon sempervirens* (Vill.) Pilg. – вівсюнець вічнозелений						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
400	*Leymus arenarius* (L.) Hochst. – колосняк піщаний						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
401	*Molinia caerulea* (L.) Moench. – молінія голуба						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
402	*Miscanthus sinensis* Andersson ′Kleine Fontane′ – міскантус китайський ′Kleine Fontane′						

	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
403	*Miscanthus sinensis* Andersson 'Zebrinus' – міскантус китайський 'Zebrinus'						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
404	*Cenchrus setaceus* (Forssk.) Morrone – пенісетум щетинистий						
	ПК, м. Кременець	2016	ЕД	Баг	вег.	ВЛ ЗС	д
Родина *Trilliaceae*							
405	*Paris quadrifolia* L. – вороняче око звичайне						
	місцевий вид	2001	ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	л

Gazania rigens (L.) Gaertn. – Газанія блискуча

Ageratum houstonianum Mill. – Агератум Гаустона

Dahlia × *hortensis* Guillaumin 'Osaka' – Жоржина 'Osaka'

Paeonia officinalis L. 'Rubra Plena' – Півонія лікарська 'Rubra Plena'

Heuchera sp. 'Caramel' – Гейхера 'Карамель'

Colchicum autumnale L. – Пізньоцвіт осінній

Hosta lancifolia (Thunb.) Engl. – Хоста ланцетолиста

Iris sibirica L. – Півники сибірські

Dahlia hybrida 'Karma Bon Bini' – Жоржина 'Karma Bon Bini'

Dahlia hybrida 'Kiev' – Жоржина 'Kiev'

Dahlia hybrida 'Rip siti' – Жоржина 'Rip siti'

Yucca filamentosa L. – Юкка нитчаста

Allium moly L. – Цибуля моля

Fritillaria imperialis L. – Рябчик імператорський

Hemerocallis x hybrida Bergmans 'El Desperado' – Лілійник гібридний 'El Desperado'

Zinnia elegans Jacq. 'Orange King' – Цинія витончена 'Orange King'

Hemerocallis x hybrida Bergmans 'Persytskyi samotsvit' –Лілійник гібридний 'Persytskyi samotsvit'

СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ КВІТНИКОВО-ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН

1. Бібліографічний покажчик наукових праць співробітників Кременецького ботанічного саду за 2001–2025 роки. / Упорядники: Ліснічук А. М., Онук Л. Л. Кременець-Тернопіль : Видавництво «Крок», 2026. 52 с. (Електронне видання). URL: [https://krembotsad.in.ua/wp-content/uploads/2026/05/Bibliohrafichnyy-pokazhchyk-naukovykh-prats-spivrobitnykiv-Kremenetskoho-botanichnoho-sadu-za-2001-2025-roky.pdf] (дата звернення: 10.07.2026).
2. Кременецький ботанічний сад. Каталог рослин : довідник / В. Г. Стельмащук та ін. Київ, 2007. 159с.
3. Скакальська О. І. Використання ліан у декоративному квітникарстві та озелененні населених пунктів Кременеччини : науково–практичні вказівки. Кременець : ПП Оболончик М. С., 2014. 36с.
4. Каталог рослин Кременецького ботанічного саду : довідниковий посібник / Р. С. Іваницький та ін. Кременець, 2015. 160 с.
5. Скакальська О. І., Коніщук В. В. Особливості перебігу фенологічних фаз гетеротрофних видів роду *Pinguicula* L. *Молодий вчений*. Серія «Біологічні науки». 2015. № 9 (24), ч. І. С. 12–14.
6. Скоропляс І. О. Рідкісні види роду *Carlina* L. флори України (географічне поширення, структура популяцій, охорона) : автореф. дис. … канд. біол. наук : 03.00.05. Київ, 2015. 24 с.
7. Скоропляс І. О. Живцювання троянд на різних субстратах в умовах Кременецького ботанічного саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. Серія: Біологічні науки. 2016. № 7 (332). С. 54–59.
8. Скоропляс І. О., Поліщук Л. П., Скакальська О. І. та ін. Інтродукція видів роду *Hosta* Tratt. у Кременецькому ботанічному саду. *Вісті Біосферного заповідника «Асканія–Нова».* 2016. Т. 18. С. 145–150.
9. Скакальська О. І. Дивовижний світ ліан. Книжковий гостинець: альманах книжників і книголюбів Волинського Тернопілля. 2017. Вип. 1. С. 206–227.
10. Скакальська О. І. Інтродукція видів відділу *Polypodiophyta* у Кременецькому ботанічному саду. *Вісті Біосферного заповідника «Асканія–Нова».* 2017. Т. 19. С. 61–64.
11. Скоропляс І. О. Троянди у декоративному квітникарстві. Книжковий гостинець: альманах книжників і книголюбів Волинського Тернопілля. 2017. Вип. 1. С. 172–
12. Ковальчук І. О., Скакальська О. І., Гетьман Я. А. Аспекти інтродукції представників роду *Rosa* L. у Кременецькому ботанічному саду. *Науковий вісник НЛТУ України.* 2018. Т. 28, № 2. С. 72–76.
13. Берідзе О. І., Ковальчук І. О. Оцінка колекційного фонду рослин роду *Dahlia* Cav. у Кременецькому ботанічному саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. Серія «Біологічні науки». 2019. № 3 (387). С. 59–64.
14. Konishchuk V. V., Skakalska O. I. Drosera in Ukraine: Ecological, chorological specifics and phytosozonomical characteristics. *Biosystems Diversity*. 2029. 27(1). P. 3–14.
15. Ковальчук І. О., Берідзе О. І., Гетьман Я. А. Таксономічний аналіз колекції відділу квітниково-декоративних рослин Кременецького ботанічного саду. *Інтродукція рослин*. 2019. №4 (84) 2019 р. – С.43-50.
16. Берідзе О. І., Ковальчук І. О. Класифікація роду *Clematis* L. та інтродукція в Кременецькому ботанічному саду. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка.* Серія «Біологія» 2020. Вип. 3–4 (80). С. 8–13.
17. Ковальчук І., Берідзе О., Гетьман Я. Біологічні властивості та інтродукція представників роду *Allium* L у Кременецькому ботанічному саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Сер. Біологічні науки.* 2020. №1 (389). С. 10–15.
18. Берідзе О. І. Біологічні особливості та інтродукція гелофітних видів у Кременецькому ботанічному саду. *Академику Л. С. Бергу – 145 лет* : сб. научн. статей. Бендери : Еко–TIRAS, 2021. С. 86–89.

РОЗДІЛ 5

М'ята запашна (або яблунева) варієгатна, *(Mentha suaveolens* 'Variegata')

ВІДДІЛ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА НОВИХ КУЛЬТУР

Мельничук Олена Анатоліївна
Ігліна Ірина Олексіївна
Кубінська Людмила Анатоліївна

У розділі представлено результати багаторічних досліджень відділу лікарських рослин та нових культур та проаналізовано фіторізноманіття колекційних фондів. Робота підсумовує 25-річний досвід наукових спостережень, інтродукції та збереження даних. Матеріал ілюстровано авторськими фотографіями Мельничук О. А., Ігліної І. О., Кубінської Л. А., Панкової О. В., Собчук Л. І., Кравчук С. А., що були зроблені безпосередньо працівниками під час польових та стаціонарних досліджень.

5.1 ЕТАПИ РОЗВИТКУ, СТРУКТУРА ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛУ

Інтродукція рослин як наукова дисципліна має стратегічне значення для забезпечення біорізноманіття агроценозів, фітоінновацій та продовольчої безпеки. В умовах глобальних кліматичних змін та втрати генетичного різноманіття культурних рослин, створення та вивчення колекційних фондів, зокрема лікарських рослин та нових культур, набуває характеру наукової та господарської необхідності.

Історія створення. Відділ лікарських рослин та нових культур Кременецького ботанічного саду є важливим науковим і практичним осередком у галузі інтродукції, акліматизації, впровадження різних сортів у виробництво. Створений відділ у 2001 році. За роки функціонування відділу зібрано корисні рослини різних господарських груп, з усіх ботаніко–географічних регіонів світу, які налічують 400 видових таксонів.

Починаючи з відродження саду, інтродукційні дослідження ведуться і сьогодні, оскільки рослинний світ налічує близько півмільйона видів, а в культурі представлений лише невеликою їх часткою. Відповідно до каталогу рослин, виданого В. Бессером у 1810 році, у ботанічному саду культивувалося 26 видів кормових рослин, 22 – пряних, 16 – овочевих і 49 – лікарських.

Сучасний етап відновлення діяльності ботанічного саду розпочався з 1990 року. З переведенням у 2001 році в підпорядкування Міністерства екології та природних ресурсів значно покращився стан фінансування і розпочато практичне оновлення установи. В цьому ж році розпочато роботу зі створення колекції лікарських рослин. Частина рослин відділу інтродукована насінням, яке одержано за делектусами із ботанічних садів: Німеччини, Чехії, Бельгії, України, інша частина – завезена експедиційним шляхом живим посадковим матеріалом із природних умов.

Структура відділу. За 25 років функціонування відділу його очолювали два заввідувачі відділу (Ткачук В. Є. та Мельничук О. А.), під керівництвом яких працювали 9 наукових співробітників (Кравчук Л. О., Середюк Н. В., Хоптян Л. І., Гуцало І. А., Скоропляс І. О., Дранчук Л. П., Кубінська Л. А., Панкова О. В., Ігліна І. О.) та 8 техніків (Вілівчук Г. М., Олейницька Н. П., Лівчук Н. Є., Ростківська О. А., Доля З. П., Лакоцька Г. В., Котова Н. В., Ключ Т. В.).

Станом на 2025 рік відділ очолює Мельничук Олена Анатоліївна (здобувач наукового ступеня кандидата біологічних наук), куратор колекцій овочевих та пряно–смакових культур. У штаті відділу: наукові працівники – Панкова Ольга Василівна, вивчає види та сорти роду *Amaranthus* та Ігліна Ірина Олексіївна (куратор колекції кормових рослин) досліджує біоенергетичні рослини на прикладі роду *Miscanthus*; молодший науковий співробітник – Кубінська Людмила Анатоліїна (куратор колекції лікарських рослин) – обстежує сортове біорізноманіття роду *Lavandula*; технік–лаборант ІІ категорії – Лівчук Надія Євстафіївна.

Наукові дослідження. На сьогодні відділ сконцентровує увагу на збереженні генофонду цінних і перспективних рослин різних господарських груп, впровадженні в культуру та вивчення їх біоекологічного потенціалу, займається інтродукційними дослідженнями.

Науковці відділу лікарських рослин та нових культур ведуть активну комунікаційну діяльність, регулярно представляючи результати своїх досліджень на міжнародних та всеукраїнських конференціях. Участь у профільних семінарах, круглих столах та експертних дискусіях дозволяє фахівцям відділу перебувати в центрі сучасних наукових трендів,

обмінюватись передовим досвідом із колегами та інтегрувати інноваційні підходи в практику вирощування й вивчення перспективних культур.

Наукова діяльність відділу гармонійно поєднується з потужною практичною базою. Наші фахівці не лише виступають експертами на міжнародних конференціях, круглих столах та семінарах, а й безпосередньо реалізують повний цикл роботи з рослинами: від науково обґрунтованого вирощування до професійної заготівлі високоякісної лікарської сировини. Результатом такої кропіткої праці є створення авторських трав'яних чаїв, які поєднують у собі цілющу силу природи. Наші фіточаї вже здобули визнання далеко за межами країни – сьогодні ці цілющі напої відомі в багатьох країнах світу, ставши справжнім еталоном якості, екологічності та наукового підходу до використання природних ресурсів. Участь у профільних заходах дозволяє постійно вдосконалювати виготовлення фіточаїв, пропонуючи споживачам продукт, що відповідає найвищим стандартам якості та екологічності.

Наукові працівники відділу систематично демонструють високий рівень професіоналізму, результативності та відданості науковій справі. За вагомий особистий внесок у розвиток науки, успішну реалізацію науково–дослідних проєктів, впровадження результатів досліджень у практику, а також за активну участь у науково–організаційній та освітній діяльності, співробітники відділу неодноразово відзначалися почесними грамотами, подяками та іншими відомчими й галузевими відзнаками.

Першою науковою темою досліджень була «Інтродукція та акліматизація нових та рідкісних видів рослин різних господарських груп» 2001–2006 рр., яка включала 3 розділи:

Розділ І. Створення колекції лікарських рослиу (виконавці – Кравчук Л. О., Хоптян Л. І.).

Розділ ІІ. Створення колекції кормових рослин (виконавець – Ткачук В. Є.).

Розділ ІІІ. Створення колекції нових овочевих та пряно–смакових рослин (виконавці – Середюк Н. В., Дранчук Л. П.). Результати висвітлені в низці публікацій цього періоду [1].

За результатами виконання теми:

– Створено колекції лікарських, кормових, нових овочевих та пряно–смакових рослин у Кременецькому ботанічному саду як ефективний метод збереження фіторізноманіття *ex situ*.

– Встановлено, що переважна більшість інтродукованих видів успішно адаптувалися до місцевих ґрунтово–кліматичних умов, про що свідчить їхнє щорічне квітування та плодоношення. Однак для видів, чутливих до низьких температур (особливо серед овочевих та пряно–смакових), виявлено потребу в додаткових агротехнічних заходах (укриття, оптимальні строки сівби тощо).

– У результаті інтродукційного випробування виділено перспективні види з високими показниками продуктивності, вмістом біологічно активних речовин (для лікарських) та кормової маси (для кормових), які рекомендовано для подальшого впровадження у культуру, зокрема *Silphium perfoliatum, Echinops sphaerocephalus, Echinacea purpurea, Astragalus cicer.*

– Обґрунтовано ефективність застосування методів розмноження (насіннєвого, вегетативного) для різних господарських груп рослин. Визначено оптимальні строки для нашої місцевості сівби, схеми садіння та елементи догляду, що забезпечують максимальну реалізацію біологічного потенціалу рослин у нових умовах.

– Сформовано колекції, які слугують: базою для наукових досліджень з інтродукції, фізіології, біохімії; насіннєвою базою для забезпечення навчального процесу та популяризації ботанічних знань; донорами садивного матеріалу для впровадження нових корисних рослин у зелене будівництво, народну медицину та присадибне господарство.

Наступна тема наукових досліджень: «Інтродукція, розробка елементів технології вирощування з метою використання біоекологічного потенціалу лікарських рослин, кормових, овочевих і пряно-смакових культур» 2007-2011 рр. Керівник Стельмащук В. Г. Результати висвітлені в публікаціях даного періоду [1–3].

Розділ І. Вивчення інтродукційного потенціалу нових кормових культур (Виконавці – Мельничук О. А., Гуцало І. А.).

Розділ ІІ. Інтродукційні дослідження лікарських рослин місцевої та світової флори (Виконавець – Хоптян Л. І.).

Розділ ІІІ. Інтродукція нових малопоширених видів овочевих та пряно–смакових культур та розробка елементів технології їх вирощування (Виконавці – Середюк Н. В., Дранчук Л. П.).

Результати наукових досліджень:

– встановлено, що багато видів, зокрема: *Dracocephalum moldavica, Mentha piperita, Salvia officinalis, Agastache foeniculum, Lupinus albus, Galega orientalis, Urtica cannabina, Allium schoenoprasum* виявили високу адаптаційну здатність до місцевих ґрунтово–кліматичних умов. Вони характеризуються стабільною зимостійкістю, щорічним плодоношенням та формуванням високоякісної насіннєвої продукції, що дозволяє рекомендувати їх для подальшого впровадження у кормовиробництво регіону;
– інтродукційні дослідження лікарських рослин місцевої та світової флори підтвердили ефективність збереження *ex situ* цінних генотипів. Більшість досліджених видів успішно проходять повний цикл розвитку, зберігаючи високі показники насіннєвої продуктивності та накопичення біологічно активних речовин. Виявлено види, які потребують спеціальних передпосівних обробок для подолання спокою насіння;
– для малопоширених овочевих та пряно–смакових культур *Nigella damascena, Cicer arietinum, Phaseolus coccineus, Phaseolus vulgaris* визначено оптимальні елементи технології вирощування в умовах Правобережного Лісостепу України. Встановлено, що застосування розсадного методу для теплолюбних видів *Rosmarinus officinalis, Solanum lycopersicon, Capsicum annuum* є обов'язковою умовою отримання стабільних урожаїв. Розроблені агротехнічні прийоми забезпечують реалізацію біологічного потенціалу інтродуцентів та розширення асортименту овочевої продукції.

Наступна тема науково–дослідної роботи: «Інтродукція та розробка методів вирощування з метою використання біоекологічного потенціалу нових нетрадиційних видів рослин різних господарських груп» 2012-2016 рр. Керівник – Мельничук О. А. Результати висвітлені у публікаціях цього періоду [1, 4–10].

Розділ І. Вивчення інтродукційного потенціалу нових кормових культур (виконавець – Гуцало І. А.).

1.1. Інтродукція нових кормових рослин, формування та збереження їх колекційного фонду

1.2. Порівняльна характеристика біоморфологічних особливостей видів роду *Lupinus* L. та визначення їх перспективності

Розділ ІІ. Інтродукційні дослідження лікарських рослин місцевої та світової флори (виконавець – Кубінська Л. А.).

2.1. Вивчення особливостей росту, розвитку та розмноження *Scutellaria baicalensis* G. в умовах Кременецького горбогір´я.

2.2. Збагачення та утримання колекції лікарських.

Розділ ІІІ. Інтродукція нових малопоширених видів овочевих та пряно смакових культур та розробка елементів технології їх вирощування (виконавець – Мельничук О. А.).

3.1. Збереження і збагачення генофонду пряно–ароматичних рослин шляхом інтродукції

3.2. Введення в культуру малопоширених овочевих рослин та перспективи їх використання

Результати виконаної роботи:

– проведена порівняльна характеристика біоморфологічних особливостей видів роду *Lupinus* L. дозволила виявити види з високою адаптаційною здатністю до умов Кременецького горбогір'я. На основі комплексної оцінки господарсько–цінних ознак визначено перспективні види люпину для подальшого використання у кормовиробництві та зеленому удобренні регіону, а саме: *Lupinus luteus, Lupinus angustifolius, Lupinus angustifolius;*
– вивчено особливості росту, розвитку та розмноження *Scutellaria baicalensis* G. в умовах Кременецького горбогір'я. Встановлено, що даний вид успішно адаптується до місцевих умов, проходить повний цикл сезонного розвитку та формує життєздатне насіння, що підтверджує перспективність його культивування як цінної лікарської сировини. Проведено роботу із збагачення та підтримання колекції лікарських рослин новими таксонами;
– шляхом інтродукції забезпечено збереження і збагачення генофонду пряно–ароматичних рослин. Здійснено введення в культуру малопоширених овочевих рослин, визначено перспективи їхнього господарського використання. Отримані результати є основою для розробки елементів технології вирощування цих культур та впровадження їх у присадибне та дрібнотоварне виробництво в умовах Правобережного Лісостепу України;
– інтродукційні дослідження 2013 року забезпечили розширення колекційного фонду, поглиблення знань про біологію перспективних видів та створили наукове підґрунтя для їхнього практичного впровадження у різні галузі господарства.

Наступна тема науково–дослідної роботи: «Інтродукційні дослідження нових видів рослин різних господарських груп» 2017-2020 рр. (керівник – Мельничук О. А.). Результати висвітлені в публікаціях О. А. Мельничук [1, 11-13, 15-18].

Розділ 1. Види роду *Astragalus* L. в умовах Кременецького ботанічного саду: біолого–морфологічні особливості, інтродукція і перспективи їх використання (виконавець – Панкова О. В.). Результати висвітлені в працях О. В. Панкової [1, 17, 18].

Розділ 2. Види та сорти роду *Lophanthus* в умовах Кременецького регіону України: інтродукція, біоморфологічні особливості та основи культивування (онтоморфогенез) (виконавець – Мельничук О. А).

Розділ 3. Особливості онтогенезу, оцінка успішності інтродукції та перспективи використання видів та сортів роду *Echinaceae* Moench. (виконавець – Кубінська Л. А.). Результати висвітлені в публікаціях Л. А. Кубінської [1, 11, 13, 14, 17, 18].

Результати наукових досліджень:

– здійснено мобілізацію та забезпечено утримання колекційного фонду кормових культур. Проведено комплексне інтродукційне вивчення видів роду *Astragalus* L. в умовах Кременецького ботанічного саду. Встановлено біолого–морфологічні особливості розвитку досліджуваних видів, визначено їхню адаптаційну здатність до місцевих умов. На основі отриманих даних обґрунтовано перспективи використання видів астрагалу як цінних кормових, лікарських та декоративних рослин;

– досліджено особливості онтоморфогенезу, біоморфологічні характеристики та інтродукційну здатність видів і сортів роду *Lophanthus* в умовах Кременецького регіону. Визначено основні закономірності росту й розвитку рослин, їхню зимостійкість та насіннєву продуктивність. Розроблено науково обґрунтовані основи культивування лофанту, що забезпечують успішне вирощування цієї перспективної ефіроолійної, лікарської та пряно-ароматичної культури в регіоні;

– здійснено комплексне дослідження видів та сортів роду *Echinacea* Moench. Встановлено біоморфологічні особливості, закономірності онтогенезу та визначено ступінь адаптації різних таксонів ехінацеї до місцевих умов. На основі оцінки успішності інтродукції виділено найбільш перспективні види та сорти для культивування з метою отримання високоякісної лікарської сировини.

Наступна тема науково–дослідної роботи: «Основи збереження та збагачення генетичних ресурсів технічних, лікарських та ефіроолійних рослин» 2021-2023 рр. (керівник – Мельничук О. А.).

Розділ 1. Біолого–екологічні особливості, адаптація, біохімічні властивості видів та сортів роду *Salvia* L. (виконавець – Мельничук О. А.).

Розділ 2. Морфобіологічні особливості та продуктивний потенціал представників роду *Amaranthus* в умовах Кременецького ботанічного саду (виконавець – Панкова О. В.).

Розділ 3. Мобілізація та збереження колекційного фонду лікарських рослин (виконавець – Кубінська Л. А.).

У результаті досліджень:

– комплексно вивчено 8 видів та одного сорт роду *Salvia* L. Встановлено їхні біолого–екологічні особливості в умовах інтродукції. Визначено адаптаційну здатність досліджуваних таксонів до місцевих ґрунтово–кліматичних умов, що проявляється у ритмах сезонного росту й розвитку, зимостійкості та насіннєвій продуктивності. Проведений аналіз біохімічних властивостей підтвердив перспективність окремих видів шавлії як джерела цінних біологічно активних сполук для фармацевтичної та харчової промисловості.

– Досліджено морфобіологічні особливості та продуктивний потенціал представників роду *Amaranthus* в умовах Кременецького ботанічного саду. Встановлено видоспецифічні відмінності ростових процесів, тривалості вегетаційного періоду, морфометричних параметрів генеративних органів. Визначено насіннєву продуктивність та врожайність зеленої маси досліджуваних видів, що дозволило виділити найбільш перспективні для використання як кормові, харчові та декоративні культури в регіоні.

– Здійснено цілеспрямовану роботу з мобілізації, поповнення та збереження колекційного фонду лікарських рослин. Сформована колекція є цінним генофондом місцевої та світової флори, що слугує базою для наукових досліджень з інтродукції, фізіології, біохімії, а також джерелом

вихідного матеріалу для селекційної роботи та насіннєвою базою для впровадження перспективних видів у культуру.

Результати опубліковано в матеріалах конференцій та фахових видань [1, 17-18].

Сучасний стан. Наукова діяльність відділу структурована відповідно до трьох основних розділів затвердженої нової науково–дослідної теми: «Основи збереження та збагачення генетичних ресурсів технічних, лікарських та ефірно–олійних рослин» на 2024-2028 рр. Керівник – Мельничук О. А.

1. Особливості онтогенезу, використання та впровадження роду *Vitex* L. в умовах Кременеччини (виконавець – Мельничук О. А.) .

Завдання:

- провести аналіз літературних даних щодо ботанічної характеристики, розповсюдження видів роду *Vitex* L.;
- дослідити особливості онтогенезу, встановити ритми сезонного росту та розвитку рослин, закономірності цвітіння та плодоношення інтродуцентів;
- встановити морфологічні особливості вегетативних та генеративних органів рослин. Визначити особливості насінного та вегетативного розмноження;
- встановити продуктивність та біохімічний склад рослин. Визначити якісний та кількісний вміст ефірної олії;
- оцінити функціональний стан рослин та його реакцію на стресові фактори, встановити рівень посухо–, зимо– та морозостійкості рослин;
- оцінити успішність інтродукції та визначити перспективи культивування рослин видів роду *Vitex* L. в умовах Кременецького ботанічного саду. Зібрати колекційний фонд.

2. Інтродукція та дослідження перспектив біоенергетичних сировинних рослин на прикладі представників роду *Miscanthus* L. в умовах Кременецького ботанічного саду. (виконавець – Ігліна І. О.).

Завдання:

- створення ділянки сировинних енергетичних рослин;
- мобілізація та первинні інтродукційні випробування нових енергетичних рослин, збереження і збагачення видового різноманіття;
- аналіз біологічних особливостей інтродукованих рослин;
- вивчити вплив агротехнічних факторів: густоти садіння і маси ризомів (частина кореневищ, що висаджуються);
- встановити продуктивний потенціал рослин, динаміку проростання насіння;
- дати оцінку перспективності та успішності інтродукції культур роду *Miscanthus* L.

3. Сортове різноманіття роду *Lavandula* L. та перспективи його впровадження в експозиції Кременецького ботанічного саду (виконавець – Кубінська Л. А.) [63].

Завдання:

- узагальнити відомості про історію інтродукції видів роду *Lavandula* L.;
- здійснити аналіз видового складу роду та географічного поширення досліджуваних видів;
- розглянути особливості росту та розвитку сортів роду *Lavandula* L.;
- визначити ефективний спосіб розмноження рослин лаванди в Кременецькому ботанічному саду;
- виявити перспективні для культури сорти і розробити рекомендації по їх вирощуванню та використанню в озелененні ценозів КБС;
- ознайомитися з існуючими лавандовими полями на території Кременеччини.

Загалом за результатами наукових досліджень вийшло друком 66 публікацій [1] у т. ч. 14 у фахових виданнях, 1 монографія, 2 каталоги, в яких викладенні досягнення в галузі інтродукції корисних рослин.

Колекційні фонди. До складу колекційного фонду відділу лікарських рослин та нових культур входять карантинно–колекційні ділянки, розсадник та експозиція «Сад ароматів», де відвідувачі ботанічного саду можуть ознайомитися з 32 видами рослин.

Особливістю та гордістю «Саду ароматів» є те, що всі без винятку рослини з наших наукових колекційних ділянок знаходять своє продовження в оформленні експозиційних зон. Це створює унікальний живий простір, де суха ботанічна наука органічно переплітається з ландшафтним мистецтвом. Кожен примірник, що ретельно вивчається та зберігається

науковцями як генетичний фонд, водночас стає частиною мальовничих композицій, відкритих та доступних для споглядання відвідувачами (рис. 5.1).

Такий підхід дозволяє гостям саду бачити лікарські та ароматичні трави не лише як окремі дослідні зразки, а й як гармонійні елементи цілісного природного ансамблю. Завдяки цьому експозиційні ділянки наповнюються особливим змістом: вони не просто милують око своєю естетикою, а є функціональним відображенням багатства наших колекцій. Таким чином, кожна рослина, що прикрашає сад, має високу наукову цінність, роблячи простір «Саду ароматів» одночасно і просвітницьким майданчиком, і справжнім витвором садово–паркового мистецтва.

Рисунок 5.1 – Експозиційна ділянка відділу лікарських рослин та нових культур «Сад ароматів»

Складовими колекції відділу лікарських та нових культур є овочеві малопоширені та пряно–смакові, кормові та біоенергетичні, лікарські рослини. Загальна колекція відділу налічує близько 400 таксонів. У 2016 році колекцію лікарських рослин та нових культур перенесено у виділ 75, де вона розташована на площі 0,08 га.

Метою створення колекційних ділянок є формування, наукове вивчення, збереження *in situ* та поповнення колекційних фондів живих рослин як унікальної бази генетичних ресурсів для сучасних та майбутніх досліджень, освіти та практичного застосування.

Робота зі створення колекційних фондів реалізується через наступні завдання:

– систематичне інтродукційне вивчення та введення у культуру нових для регіону видів, форм і сортів корисних рослин (лікарських, овочевих, пряно–ароматичних, кормових, енергетичних) з метою розширення видового і сортового різноманіття;

– створення оптимальних умов для довгострокового збереження та життєздатності колекційних зразків, мінімізація ризику втрати унікальних таксонів;

– ведення сучасної облікової документації (паспортизація, етикетування, каталогізація, сучасна номенклатура, походження, біоекологічні особливості та стан кожного зразка);

– проведення моніторингу та оцінки біологічних особливостей рослин (фенологія, морфогенез, продуктивність, стійкість до абіотичних та біотичних стресових факторів) в умовах інтродукції;

– виявлення та відбір найбільш адаптивних, продуктивних і цінних за якісними характеристиками зразків для подальшого впровадження у практику сільського господарства, фармації, харчової промисловості та інших галузей;

– розробка та вдосконалення агротехнічних прийомів вирощування малопоширених та нових культур в умовах конкретного регіону;

–використання колекцій як наочної бази для освітніх програм, практик студентів, екскурсій та популяризації ботанічних знань.

Поповнення колекційних фондів відбувається шляхом систематичного обміну делектусами (насіннєвим та живим рослинним матеріалом), науковими даними з ботанічних садів, дендраріїв, науково–дослідних інститутів та генетичними банками для взаємного поповнення колекцій, проведення спільних досліджень, експедиційних виїздів.

Генофонд овочевих малопоширених культур (рис. 5.2 а) нараховує 46 видів, 15 варіацій, 20 сортів, що належать до 34 родів та 12 родин. Найбільш великими таксономічними групами є родини: *Apiaceae, Lamiaceae, Asteraceae*. Такі рослини дозволяють створити безперебійне постачання овочевою продукцією з ранньої весни і до пізньої осені.

Колекція пряно–смакових (рис. 5.2 в) нараховує 70 видів, 9 сортів, що належать до 37 родів 11 родин. Насиченість таксономічних груп в колекції досить нерівномірна. Найбільшими таксономічними групами є родини *Fabaceae, Alliaceae, Cucurbitaceae, Asteraceae.* Мають стратегічне значення для харчової та парфумерно–косметичної промисловості. Практичне вивчення цих рослин дозволяє виділяти перспективні ефіроолійні види, що можуть бути використані як натуральні консерванти або ароматизатори, замінюючи синтетичні аналоги.

а б

Рисунок 5.2 – Колекційні ділянки нових малопоширених культур (а) та пряно–смакових рослин (б)

Колекція нових та малопоширених кормових культур (рис. 5.2) нараховує 99 видових таксономічних одиниць, що належать до 52 родів з 11 родин, двох класів відділу *Magnoliophyta*, у тому числі: 59 видів, 4 гібриди, 3 форми та 27 сортів. У колекції зібрані види світової та місцевої флори. З них у колекції 67 сировинних енергетичних рослин, що належать до 8 родин, 26 родів, 39 видів, 26 сортів, 4 гібридів. Найбільше представлені в колекції родини *Fabaceae* та *Poaceae*, на частку яких припадає 70% видового складу (рис. 5.3.)

Колекція кормових рослин має фундаментальне значення для відновлення ґрунтів ботанічного саду (сидерація) та розробки раціонів для екологічного тваринництва. Дослідження цих культур допомагає знайти рішення для створення стійких пасовищ, що особливо актуально в умовах глобальних кліматичних змін.

У Кременецькому ботанічному саду в 2024 році розпочато широке вивчення та створення колекції сировинних енергетичних культур, яка значно поповнить колекційний фонд відділу лікарських та нових культур.

Для інтродукційного випробування рослини відбирали, зважаючи на їхню здатність накопичувати велику біомасу, забезпечувати високі та стабільні врожаї та інтенсивність наростання. Також зверталася увага на період найбільшого вегетування, що сприятиме безперервному надходження біомаси від ранньої весни до пізньої осені та зимовий період.

Колекцію лікарських рослин створено у 2001 році. У ній зібрані види світової та місцевої флори. Періодично відбувалися зміни місцезростань рослин даної колекції. Для інтродукційного випробування рослини відбирали, зважаючи на їхні лікувальні властивості. З 2013 року колекція лікарських рослин формується за фармакогностичною класифікацією, яка враховує основні групи біологічно активних речовин рослин, за їх дією на організм людини (рис. 5.4).

Загальна кількість становить 130 видів та 14 сортів, що належать до 88 родів, 34 родин, 1 відділу, 2 класів, 27 порядків. Переважають види родини *Asteraceae, Lamiaceae*. Найчисельнішу групу складають багаторічні трав´янисті рослини.

За фармакотерапевтичною дією на організм, наявні у колекції види, відносяться до заспокійливих, серцево–судинних, регулюючих функціональну діяльність шлунково–кишкового тракту, використовуються при лікуванні печінки, нирок, при цукровому діабеті, при захворюваннях верхніх дихальних шляхів. Найбільш чисельною є група рослин, які мають регулюючу дію на шлунково–кишковий тракт людини.

Рисунок 5.3 – Колекційні ділянки кормових рослин відділу

Створення колекції лікарських рослин у ботанічному саду становить невід'ємну частину процесу інтродукції рослин з метою вивчення біологічних особливостей росту та розвитку в нових умовах та удосконалення технології їх вирощування.

Рисунок 5.4 – Колекційні ділянки лікарських рослин відділу

Відділ є потужним осередком для підготовки майбутніх фахівців. На базі наших унікальних колекційних ділянок регулярно проводяться навчальні та виробничі практики, де студенти мають можливість закріпити теоретичні знання в реальних умовах. Під керівництвом провідних науковців майбутні спеціалісти опановують методи ідентифікації рослин, особливості їх вирощування та технології збору лікарської сировини. Такий практико–орієнтований підхід дозволяє нам передавати унікальний досвід новому поколінню та підтримувати високі стандарти в галузі ботаніки та фармації.

5.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ ЛІКАРСЬКИХ ТА НОВИХ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
Відділ *Streptophyta*							
Клас *Equisetopsida*							
Підклас *Magnoliidae*							
Клада *Angiosperms*							
Клада *Eudicots*							
Родина *Amaranthaceae*							
1	*Amaranthus caudatus* L. – щириця хвостата						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	НЗ	Одн	нас.	С	е к д
2	*Amaranthus caudatus* L. 'Karmin' – щириця хвостата 'Кармін'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Одн	нас.	СЛ ТЛ	е к д
3	*Amaranthus caudatus* L.'Kremovy ranniy' – щириця хвостата 'Кремовий ранній'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Одн	нас.	С ПС	е к д
4	*Amaranthus caudatus* L. 'Rushnychok' – щириця хвостата 'Рушничок'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Одн	нас.	С ПС	е к д
5	*Amaranthus caudatus* L. 'Kharkivs'kyi' – щириця хвостата 'Харківський'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	НЗ	Одн	нас.	С ПС	е к д
6	*Amaranthus cruentus* L. – щириця волосиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2000	НЗ	Одн	нас.	С ПС	е к т ен
7	*Amaranthus cruentus* L. 'Zolotystyi'– щириця волосиста 'Золотистий'						
	ПК	2011	НЗ	Одн	нас.	СЛ ТЛ	е к
8	*Amaranthus cruentus* L. 'Bulavovydnyi'– щириця волосиста 'Булавовидний'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	НЗ	Одн	нас.	С	е к
9	*Amaranthus deflexus* L. – амарант, щириця нахилена						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	НЗ	Одн	нас.	С	е к
10	*Amaranthus hypochondriacus* L. – амарант, щириця хрящевидна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2014	НЗ	Одн	нас.	С ПС	е к
11	*Amaranthus hypochondriacus* L. (=*Amaranthus flavus* L.) – амарант, щириця жовта						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Одн	нас.	С ПС	е к
12	*Amaranthus hybridus* L. 'Atlant' – щириця гібридна 'Атлант'						
	ПК	2011	НЗ	Одн	нас.	С	е к т ен
13	*Amaranthus poligamus* L. – амарант, щириця багатошлюбна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	НЗ	Одн	нас.	С	е к
14	*Dysphania botrys* (L.)Mosyakin & Clemants – лобода запашна						
	ПК	2014	НЗ	Одн	нас.	С	б л е інц
15	*Spinacia oleracea* L. – шпинат городній						
	Інтерфлора	2017	НЗ	Одн	нас.	С	л х
Родина *Apiaceae*							
16	*Anethum graveolens* L. – кріп пахучий						

	ПК	2001	КД	Одн	нас.	С	л п
17	*Astrantia major* L. – астранція велика						
	СЮН	1996	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л
18	*Bupleurum rotundifolium* L. – ласкавець круглолистий						
	BGUB	2002	КД	Одн	нас.	СЛ	д е
19	*Carum carvi* L. – кмин звичайний						
	ПК	2001	КД	Одн	сс.	ПС СЛ	л п
20	*Coriandrum sativum* L. – коріандр посівний						
	ПК	2001	КД	Одн	сс.	ПС С	п
21	*Eryngium planum* L. – миколайчики плоскі						
	UA	2017	КД	Баг	сс.	СЛ	д м л
22	*Foeniculum vulgare* Mill – фенхель звичайний						
	ПК	2001	КД	Одн	сс.	ПС С	л п
23	*Levisticum officinale* W. D. J. Koch. – любисток лікарський						
	ПК	2001	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л п
24	*Myrrhis odorata* (L.) Scop. – мірис запашний						
	BGUB	2002	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	п
25	*Pastinaca sativa* L. – пастернак посівний						
	ПК	2001	КД	Двор	нас.	ЗС ПС	п
26	*Petroselinum crispum* (Mill.)Fuss – петрушка посівна						
	Інтерфлора	2001	КД	Двор	нас.	ПС С	х п
27	*Visnaga daucoides* Gaerth. – аммі зубна						
	UA	2015	КД	Одн	нас.	С	л к
Родина *Apocynaceae*							
28	*Vinca minor* L. – барвінок малий						
	Місцевий вид	2001	КД ЕД	Баг	вег. цв.	ЗС ПС	д л
29	*Vincetoxicum hirundinaria* Medik. – ластовень лікарський						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л
Родина *Aristolochiaceae*							
30	*Asarum europaeum* L. – копитняк європейський						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л о е
Родина *Asteraceae*							
31	*Achillea filipendulina* Lam. – піретрум великий						
	Магазин «Квіти»	2007	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д і
32	*Achillea millefolium* L. – деревій майже звичайний						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л
33	*Arnica montana* L. – арніка гірська						
	GEISE	2018	КД	Баг	нас.	СЛ	л нц
34	*Artemisia abrotanum* L. – полин лікарський						
	ХДДП	1995	КД	Баг	вег. нас.	ЗС ПС	д л х е
35	*Artemisia absinthium* L. – полин гіркий						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л
36	*Artemisia dracunculus* L. – полин естрагон						
	ПК	2002	КД	Баг	вег.	С ЗС ПС	п х
37	*Artemisia vulgaris* L. – полин звичайний						

	Місцевий вид	2002	КД	Баг	сс.	С	л х е б
38	*Calendula officinalis* L. – нагідки лікарські						
	ДСЛР	2001	КД	Одн	сс.	ПС	л д
39	*Centaurea benedictus* (L.) L. – хрестовий корінь бенедиктовий						
	ДСЛР	2001	КД	Одн	нас.	ПС	л е
40	*Centaurea cyanus* L. – волошка синя						
	Місцевий вид	2001	КД	Двор	нас.	С	л д
41	*Centaurea jacea* L. – волошка лучна						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	ЗС СЛ	л д
42	*Centaurea scabiosa* L. – волошка скабіозовидна						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	ЗС СЛ	л д
43	*Chrysanthemum morifolium* Ramat. – хризантема китайська						
	ПК	2003	КД	Баг	нас.	ЗС СЛ	л д
44	*Cichorium intybus* L. – цикорій дикий						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л к х м
45	*Coreopsis grandiflora* Hogg ex Sweet – кореопсис великоквітковий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	д п
46	*Echinacea pallida* (Nutt) Nutt. – ехінацея бліда						
	ЛНУ	2015	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	д к л
47	*Echinacea paradoxa* Britton – ехінацея дивна						
	IBASCR	2015	КД	Баг	нас. вег.	ПС	д к л
48	*Echinacea purpurea* (L.) Moench. 'King' – ехінацея пурпурова 'King'						
	ДСЛР	2001	КД	Баг	нас. вег.	С СЛ	д к л
49	*Echinacea purpurea* (L.) Moench. 'Charivnytsya' – ехінацея пурпурова 'Чарівниця'						
	ДСЛР	2001	КД	Баг	нас. вег.	С СЛ	д к л
50	*Echinacea purpurea* (L.) Moench. 'Zirka Vavilova' – ехінацея пурпурова 'Зірка Вавілова'						
	ДСЛР	2001	КД	Баг	нас. вег.	С СЛ	д к л
51	*Echinacea pu*rpurea (L.) Moench. 'Polis′ka krasunya' – ехінацея пурпурова 'Поліська красуня'						
	ДСЛР	2001	КД	Баг	нас. вег.	С СЛ	д к л
52	*Echinops sphaerocephalus* L. – головатень круглоголовий						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	сс.	СП ТЛ	к д л м
53	*Grindelia sjuarrosa* (Pursh)Dun. – гринделія розчепірена						
	НБС ім. М. М. Гришка	2002	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	е п
54	*Guizotia abyssinica Cass.* – гвізотія абіссінська						
	УДСР	2023	КД	Одн	нас.	С	х к ол л п ф
55	*Helianthus annuus* L. – соняшник однорічний						
	Інтерфлора	2001	КД	Одн	нас.	ПС ВЛ	х ол к м
56	*Helianthus tuberosus* L. – топінамбур						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	вег.	ПС	х к
57	*Helichrysum arenarium* (L.) Moench. – цмин пісковий						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л
58	*Hieracium villosum* Jacg. – нечуй-вітер волохатий						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л
59	*Inula helenium* L. – оман високий						
	ДСЛР	2001	КД	Баг	нас.	С СЛ	л д м
60	*Lactuca sativa* L. – салат посівний						

	Інтерфлора	2001	КД	Одн	нас.	ВЛ	х в
61	*Madia sativa* Molina – мадія посівна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Одн	нас.	ТЛ С	п
62	*Matricaria chamomilla* L. – хамоміла обідрана						
	ДСЛР	2001	КД	Одн	нас.	ПС	л д
63	*Scorzonera hispanica* L. – скорзонера, зміячка іспанська						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Двор	сс	СХ ПС	х
64	*Serratula coronata* L. – серпій увінчаний						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	нас.	МС ПС	л к м
65	*Silphium laciniatum* L. – сильфій часточковий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2003	КД	Баг	вег.	МС ПС	к м
66	*Silphium perfoliatum* L. 'Kanadchanka' – сильфій пронизанолистий 'Канадчанка'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	нас. вег.	МС ПС	к м
67	*Silybum marianum* (L.) Gaertn. – розторопша плямиста						
	ДСЛР	2001	КД	Одн	сс.	С	л д
68	*Tagetes erecta* L. – чорнобривці прямостоячі						
	ПК	2001	КД ЕД	Одн	сс.	С	л д п
69	*Tanacetum balsamita* L. – пижмо бальзамічне						
	ПК	2001	КД	Баг	вег.	С	л п е
70	*Tanacetum parthenium* (L.) Sch.Bip. – хризантема дівоча						
	GENT	2015	КД	Баг	сс.	С	л д
71	*Tanacetum vulgare* L. – пижмо звичайне						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л д
72	*Tragopogon porrifolius* L. – вівсяний корінь						
	НБС ім. М. М. Гришка	1998	КД	Двор	нас.	НТ С	х
73	*Tussilago farfara* L. – підбіл, мати-й-мачуха звичайна						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л в м
74	*Cota tinctoria* (L.) J.Gay – роман зефірова						
	BGUB	2002	КД	Баг	нас. вег.	С	л д
Родина *Boraginaceae*							
75	*Anchusa officinalis* L. – воловик лікарський						
	Місцевий вид	2003	КД	Двор	сс.	ЗС ПС	л м
76	*Borago officinalis* L. – огірочник лікарський						
	СЮН	1995	КД	Одн	сс.	ЗС ПС	л х п
77	*Cynoglossum officinale* L. – чорнокорінь лікарський						
	Місцевий вид	2017	КД	Двор	нас.	ПС	л о
78	*Echium plantagineum* L. – синяк подорожниковий						
	GEISE	2016	КД	Двор	нас.	ЗС СЛ	л д
79	*Phacelia tanacetifolia* Benth. – фацелія пижмолиста						
	BGUB	2002	КД	Одн	нас.	С	к м ен д
80	*Pulmonaria obscura* Dumort. – медунка темна						
	Місцевий вид	2001	КД	Одн	нас.	ЗС ПС	л д
81	*Symphytum caucasium* M.Bieb. – живокіст кавказький						
	БДП	2007	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л д
82	*Symphytum officinale* L. – живокіст лікарський						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л м с

Родина *Brassicaceae*							
83	*Brassica juncea* (L.) Czern. – гірчиця сарептська						
	НБС ім. М. М. Гришка	2002	КД	Одн	нас.	ПС	к м с х ен
84	*Brassica nigra* W.D.J.Koch – гірчиця чорна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ПС	к м с х ен
85	*Bunias orientalis* L. – свербига східна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Одн	сс.	ПС	к м с ен
86	*Camelina sativa* Crantz. – рижій посівний						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	КД	Одн	сс.	ПС	к ен
87	*Raphanus oleifer* Hort. ex Steud. 'Lubid' – редька посівна (олійна) 'Либідь'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Одн	нас.	ПС	к м с ен
88	*Sinapis alba* L. – гірчиця біла						
	ПК	2001	КД	Одн	нас.	ПС С	с х п л
Родина *Caprifoliaceae*							
89	*Knautia arvensis* (L.) Coult. – свербіжниця польова						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	ПС	в м д л
90	*Valeriana officinalis* L. – валеріана висока						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас. вег.	С	д л
91	*Valeriana rubra* L. – центрантус червоний						
	BGUB	2003	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	д л
Родина *Cistaceae*							
92	*Helianthemum nummularium Mill.* – сонцецвіт звичайний						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л
Родина *Crassulaceae*							
93	*Rhodiola rosea* L. – родіола рожева						
	ПК	2002	КД	Баг	вег.	ЗС ПС	д л нц
94	*Sempervivum tectorum* L. – молодило покрівельне						
	ПК	2001	КД	Баг	вег.	ЗС ПС	д л
Родина *Cucurbitaceae*							
95	*Cucurbita pepo* L. *var.pepo* – гарбуз звичайний						
	Інтерфлора	2001	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ	х к л
96	*Cucurbita pepo Harz. var.italica* – кабачок						
	Інтерфлора	2010	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ	х к л
Родина *Cyperaceae*							
97	*Cyperus esculentus* L. – смикавець їстівний, чуфа						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Баг	вег.	ПС	х
Родина *Euphorbiaceae*							
98	*Euphorbia cyparissias* L. – молочай кипарисовидний						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	вег. нас.	ЗС ПС	д л
99	*Euphorbia illirica* Lam. – молочай волинський						
	Місцевий вид	2004	КД	Баг	вег. сс.	НТ	о л нц
100	*Euphorbia lathyris* L. – молочай чиновий						
	ДСЛР	2001	КД	Одн	нас.	ПС	л
101	*Ricinus communis* L. – рицина звичайна						

	с.Жобрин	2017	КД	Одн	нас.	СЛ ВЛ	л т ол
Родина *Fabaceae*							
102	*Anthyllis vulneraria* subsp. polyphylla (DC.) Nyman – заяча конюшина шиверека						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	сс.	С	к
103	*Astragalus canadensis* L. – астрагал канадський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	КД	Баг	нас.	С	к ен
104	*Astragalus cicer* L. – астрагал нутів						
	BGUB	2001	КД	Баг	нас.	МС ПС	к ен
105	*Astragalus dasyanthus* Pall. – астрагал шерстистоквітковий						
	ДСЛР	2005	КД	Баг	нас. вег.	ПД	л нц
106	*Astragalus galegiformis* L. – астрагал козлятниковидний						
	НБС ім. М. М. Гришка	2007	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к ен м
107	*Astragalus glycyphyllos* L. – астрагал солодколистий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2018	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	к ен л
108	*Astragalus ponticus* Pall. – астрагал понтійський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2018	КД	Баг	нас.	ПС	к ен т
109	*Cicer arietinum* L. – нут звичайний, турецький горіх						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Одн	нас.	ТЛ ВЛ ХС	к х
110	*Codariocalyx motorius* (Houtt.) H.Ohashi – десмодіум канадський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	нас.	ПС МС	к ен
111	*Flueggea suffruticosa* (Pall.) Ball. – секуринега кущиста						
	ПК	2008	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л д
112	*Galega officinalis* L. – козлятник лікарський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	нас.	ПС	л к
113	*Galega orientalis* Lam. – козлятник східний						
	НБС ім. М. М. Гришка	2002	КД	Баг	нас.	ПС	к ен м
114	*Glycine max* (L.) Merr. 'Timirus' – соя культурна 'Тімірус'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	КД	Одн	нас.	ПС	к х т
115	*Glycine max* (L.) Merr. 'Podilska' – соя культурна 'Подільська'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ПС	к х
116	*Glycine max* (L.) Merr. var. nigra – соя культурна різновид чорнонасінна						
	BGUB	2002	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	х
117	*Glycine max* (L.) Merr. var. flavus – соя культурна різновид жовтонасінна						
	BGUB	2002	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	х
118	*Glycyrrhiza glabra* L. – солодка гола						
	ДСЛР	2009	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л х т м
119	*Lathyrus hirsutus* L. – чина шершава						
	УДСР	2014	КД	Одн	цв.	СЛ ВЛ	к
120	*Lathyrus latifolius* L. – чина широколиста						
	GEISE	2018	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к ен
121	*Lathyrus ochrus* (L.) DC – чина охряна						
	УДСР	2014	КД	Одн	цв.	ПС	к
122	*Lathyrus oleraceus* Lam. 'Bogyn' – горох посівний 'Богун'						
	УНДІКК	2001	КД	Одн	нас.	ПС	к х
123	*Lathyrus oleraceus* Lam. var.arvense – горох посівний						
	BGUB	2003	КД	Одн	нас.	ПС	к х

124	*Lathyrus oleraceus* Lam. var.guadratum – горох посівний						
	BGUB	2003	КД	Одн	нас.	ПС	к х
125	*Lathyrus sphaericum* Retz. – чина куляста						
	УДСР	2022	КД	Одн	цв.	С	к б л
126	*Lathyrus sylvestris* L. – чина лісова						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к
127	*Lathyrus tingitanus* L. – чина танжерська						
	BGUB	2005	КД	Одн	цв.	СЛ ВЛ	к
128	*Lotus corniculatus* L. – лядвинець рогатий						
	Місцевий вид	2015	КД	Баг	вег.	ЗС С	к л
129	*Lotus tetragonolobus* L. – тетрагонолобус пурпуровий						
	ПК	2014	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ	х л д
130	*Lupinus albus* L. – люпин білий						
	ІРНААНУ	2009	КД	Одн	нас.	ПС ЗС	к с д
131	*Lupinus angustifolius* L. 'Pelican' – люпин вузьколистий 'Пелікан'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к с д
132	*Lupinus luteus* L. – люпин жовтий						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	С	к с д
133	*Medicago falcata* subsp. Falcata – люцерна лежача						
	BGUB	2005	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к м
134	*Medicago sativa* L. 'Lyubava' – люцерна посівна 'Любава'						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	нас.	ПС	к м
135	*Melilotus albus* Medik. 'Eney' – буркун білий 'Еней'						
	УНДІКК	2001	КД	Двор	сс.	ПС	к м
136	*Onobrychis transcaucasica* Grossh. 'Zakavkaz′kyi 30/37' – еспарцет закавказький 'Закавказький 30/37'						
	УДСР	2014	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	к м
137	*Ononis arvensis* L. – вовчуг польовий						
	Місцевий вид	2004	КД	Баг	нас.	С ЗС	л
138	*Phaseolus acutifolius A.Gray* – квасоля гостролиста						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	С	л х к
139	*Phaseolus coccineus* L. – квасоля вогняно-червона						
	BGUB	2008	КД	Одн	нас.	ПС	д х к
140	*Phaseolus vulgaris* L. – квасоля звичайна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ПС ТЛ	л х
141	*Trifolium medium* L. – конюшина середня						
	КНПП	2006	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	к м
142	*Trifolium pannonicum* Jacg. – конюшина панноська						
	Місцевий вид	2010	КД	Баг	нас.	ПС	к м д
143	*Trigonella caerulea* (L.) Ser. – гуньба голуба						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ПС	п
144	*Trigonella foenum-graecum* L. – гуньба сінна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2002	КД	Одн	нас.	ПС	п
145	*Vicia lens* (L.) Coss. & Germ. – сочевиця харчова						
	Інтерфлора	2001	КД	Одн	нас.	СЛ	л х
146	*Vicia narbonensis* L. – вика нарбонська						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к

147	*Vicia sativa* L. – вика посівна						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ ХС	к
148	*Vigna umbellata* (Thunb.)Ohwi & H.Ohashi – квасоля рисова						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ВЛ ТЛ	с х
Родина *Geraniaceae*							
149	*Geranium sanguineum* L. – герань криваво-червона						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д
Родина *Hypericaceae*							
150	*Hypericum olympicum* L. – звіробій олімпійський						
	BWAB	2017	КД	Баг	нас.	С ПС	л д
151	*Hypericum perforatum* L. – звіробій звичайний						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас. вег.	С	л д
Родина *Lamiaceae*							
152	*Agastache foeniculum* (Pursh) Kuntze – лофант анісовий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	е
153	*Betonica officinalis* L. – буквиця лікарська						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л д
154	*Clinopodium nepeta* (L.) Kuntz. – каламінта котовникова						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	КД ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	е л
155	*Clinopodium serpyllifolium* (M.Bieb.) Kuntz. – мікрометрія чебрецелиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	КД ЕД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	е л д
156	*Dracocephalum moldavica* L. – змієголовник молдавський						
	ДСЛР	2001	КД	Одн	нас.	ПС	д л п м
157	*Hyssopus officinalis* L. – гісоп лікарський						
	ДСЛР	2001	КД ЕД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л п
158	*Lamium album* L. – глуха кропива біла						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	сс.	С	л б м к
159	*Lamium purpureum* L. – глуха кропива пурпурова						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	сс.	ПС	л б м к
160	*Lavandula angustifolia* Mill. – лаванда вузьколиста						
	ПК	2002	КД ЕД	Баг	нас. вег.	ПС СЛ ЗС	л п д е
161	*Lavandula angustifolia* Mill. 'Edelweiss' – лаванда вузьколиста 'Edelweiss'						
	ПК	2024	КД	Баг	нас. вег.	ПС СЛ ЗС	л п д е
162	*Lavandula angustifolia* Mill. 'Rosea' – лаванда вузьколиста 'Rosea'						
	ПК	2024	КД	Баг	нас. вег.	ПС СЛ ЗС	л п д е
163	*Lavandula angustifolia* Mill. 'Munstead' – лаванда вузьколиста 'Munstead'						
	ПК	2024	КД	Баг	нас. вег.	ПС СЛ ЗС	л п д е
164	*Lavandula angustifolia* Mill. 'Hidcote' – лаванда вузьколиста 'Hidcote'						
	ПК	2024	КД	Баг	нас. вег.	ПС СЛ ЗС	л п д е
165	*Lavandula lanata* Boiss. – лаванда шерстиста						
	ПК	2024	КД	Баг	нас. вег.	ВЛ СЛ	л п д е
166	*Lavandula pedunculata* (Mill.) Cav. – лаванда французька						
	ПК	2024	КД	Баг	нас. вег.	ПС С СЛ	л п д е
167	*Leonurus cardiaca* L. – собача кропива звичайна						
	BGUB	2002	КД	Баг	нас.	С ЗС ПС	л е

168	*Marrubium peregrimum* L. – шандра чужоземна						
	ПК	2015	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	е п
169	*Marrubium thessalum* Boiss. & Heldr. – шандра фессалійська						
	BGBM	2015	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	е п м л ф
170	*Marrubium vulgare* L. – шандра звичайна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2003	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	е п
171	*Melissa officinalis* L. – меліса лікарська						
	ДСЛР	2001	КД ЕД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л х
172	*Mentha arvensis* L. 'Sunychna' – м'ята польова 'Сунична'						
	Сільський вісник	2013	КД ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д е п
173	*Mentha longifolia* (L.) L. 'M-12' – м'ята довголиста 'M-12'						
	ДСЛР	2018	КД ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д е п
174	*Mentha piperita* L. 'Ydauchanca' – м'ята перцева 'Удайчанка'						
	ДСЛР	2002	КД ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д е п
175	*Mentha piperita* L. 'Lybenchanca' – м'ята перцева 'Лубенчанка'						
	ДСЛР	2002	КД ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д е п
176	*Mentha piperita* L. 'Chornolusta' – м'ята перцева 'Чорнолиста'						
	ДСЛР	2002	КД ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д е п
177	*Mentha piperita* L. 'Mohito' – м'ята перцева 'Mohito'						
	ДСЛР	2002	КД ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д е п
178	*Mentha piperita* L. *var. variegate* – м'ята перцева						
	ДСЛР	2002	КД ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д е п
179	*Mentha suaveolens Ehrh. 'Variegata' (syn. Mentha × rotundifolia 'Variegata')* – м'ята запашна '*Variegata*'						
	Сільський вісник	2013	КД ЕД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д е п
180	*Mentha spicata* L. 'Marokan' – м'ята колосовидна 'Marokan'						
	Сільський вісник	2013	КД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д е п
181	*Monarda bradburiana* L. Beck. – монарда хаотична						
	GEISE	2016	КД ЕД	Баг	нас.	СЛ ВЛ	л е д х
182	*Monarda didyma* L. – монарда двійчаста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2003	КД	Баг	нас.	СЛ ВЛ	л е д х
183	*Monarda fistulosa* L. – монарда трубчаста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2003	КД	Баг	нас.	СЛ ВЛ	л е д м х
184	*Monarda fistulosa var. menthifolia* (Graham) Fernald. – монарда дубчаста						
	GEISE	2016	КД	Баг	нас.	СЛ ВЛ	л е д м х
185	*Monarda punctata* L. – монарда крапчаста						
	ПК	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е
186	*Nepeta cataria* L. – котяча м’ята справжня						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
187	*Nepeta elliptica* Royle – котяча м’ята еліптична						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
188	*Nepeta grandiflora* M. Bieb. – котяча мята великоквіткова						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
189	*Nepeta leucolaena* Benth.ex Hook. – котяча м’ята білоповстиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д

190	*Nepeta multifida* L. (*Schizonepeta multifida*) – котяча м'ята роздільна						
	GEISE	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
191	*Nepeta nuda* L. – котяча м'ята гола						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
192	*Nepeta parnassica* Heldr. Ex Sart. – котяча м'ята парнаська						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
193	*Nepeta podostachys* Benth. – котяча м'ята ніжколоса						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
194	*Nepeta racemosa subsp. racemosa* Lam.(*Nepeta transcaucasica* Grossh.) – котяча м'ята закавказька						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
195	*Nepeta racemosa subsp. racemosa* Lam.(*Nepeta mussini* Spreng.) – котяча м'ята муссіні						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
196	*Nepeta sibirica* L. – котяча м'ята сибірська						
	НБС ім. М. М. Гришка	2016	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л п м х е д
197	*Ocimum basilicum* L. – васильки справжні						
	Інтерфлора	2002	КД	Одн	нас.	ПС ТЛ	л п х
198	*Origanum vulgare* L. – материнка звичайна						
	Місцевий ви	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л д
199	*Perilla frutescens* (L.) Britton – перила чагарникова						
	СЮН	1996	КД	Одн	нас.	СЛ МС	л е д
200	*Phlomoides tuberosa* Moench – залізняк бульбистий						
	ПК	2007	КД	Баг	сс.	ПС СЛ	л д х в м
201	*Rosmarinus officinalis* L. – розмарин справжній						
	ПК	2003	КД	Баг	вег. нас.	ТЛ	л д п
202	*Salvia aethiopis* L. – шавлія ефіопська						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Двор	сс.	С	л е д
203	*Salvia broussonetii Benth.* – шавлія Брусоне						
	GEISE	2021	КД	Двор	нас.	С	л е д
204	*Salvia disermas* L. – шавлія дворoздільна						
	GEISE	2021	КД	Двор	нас.	С	л е д
205	*Salvia dolichantha* E.Peter. – шавлія довгоквіткова						
	GENT	2015	КД ЕД	Баг	нас.	С	л е д
206	*Salvia officinalis* L. – шавлія лікарська						
	BGUB	2002	КД	Баг	вег. нас.	ЗС ПС	л е д м х
207	*Salvia sclarea* L. – шавлія мускатна						
	ДСЛР	2001	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	л е д
208	*Salvia tomentosa* Mill. – шавлія великоцвіта						
	КНУ	2006	КД	Баг	вег. нас.	ЗС ПС	е д
209	*Satureja hortensis* L. – чабер садовий						
	ДСЛР	2001	КД	Одн	нас.	ЗС ПС	е х п л
210	*Satureja montana* L. – чабер гірський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД ЕД	Баг	нас.	ЗС ПС	е л д п
211	*Scutellaria altissima* L. – шоломниця висока						

	ДСЛР	2003	КД	Баг	вег. нас.	ЗС ПС	л д
212	*Scutellaria baicalensis* Georgi – шоломниця байкальська						
	BGBM	2015	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л д
213	*Scutellaria galericulata* L. – шоломниця звичайна						
	BGBM	2015	КД	Баг	вег.	ЗС ПС	л д
214	*Sideritis macrostachyos* Poir. – залізниця гісополиста						
	GEISE	2016	КД	Баг	нас.	ПС	л
215	*Teucrium chamaedrys* L. – самосил гайовий						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	вег.	С	л
216	*Thymus kostclechyanus* Opiz. – чебрець панонський						
	GEISE	2015	КД	Баг	вег. нас.	ПС ЗС	л м п
217	*Thymus pannonicus* All. – чебрець Маршалла						
	ДСЛР	2001	КД	Баг	вег. нас.	ПС ЗС	л д п
218	*Thymus pulegioides* L. – чебрець блошиний						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	вег. нас.	ПС ЗС	л д п
219	*Thymus serpyllum* L. – чебрець повзучий						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	вег. нас.	ПС ЗС	л д п
220	*Thymus vulgaris* L. – чебрець звичайний						
	КНУ	2008	КД	Баг	вег. нас.	ПС ЗС	л д п
221	*Vitex agnus–castus* L. – вітекс священий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	КД	Баг	нас.	ПС ЗС	л д п
222	*Vitex negundo* L. – вітекс негундо						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	КД	Баг	нас.	ПС ЗС	л д п
Родина *Linaceae*							
223	*Linum austriacum L.* – льон австрійський						
	ІРНААНУ	2022	КД	Баг	нас.	СЛ ВЛ	л д х ол
224	*Linum flavum* L. – льон жовтий						
	GEISE	2016	КД	Баг	нас.	СЛ ВЛ	л д х ол
225	*Linum perenne* L. – льон багаторічний						
	Місцевий вид	2010	КД	Баг	нас.	СЛ ВЛ	л д х ол
226	*Linum usitatissimum* L. – льон звичайний, довгунець						
	ДСЛР	2002	КД	Баг	нас.	СЛ ВЛ	л д т х ол
Родина *Malvaceae*							
227	*Althaea officinalis* L. – алтея лікарська						
	Місцевий вид	2000	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л вол ф
228	*Kitaibela vitifolia* Willd. – кітайбелія виноградолиста						
	BGUB	2005	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	ен к
229	*Malva sylvestris* L. 'Krasavka' – мальва лісова 'Красавка'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	ен к л
230	*Malva thuringiaca* Vis. 'Stuhna-1' – лаватера тюрингська 'Стугна-1'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	нас. вег.	ПС	ен к д
231	*Malva verticillata* L. – мальва кільчаста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	ен к л
232	*Malva verticillata* L. (*Malva crispa* (L.) L.) – мальва кучерява						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	ен к л
233	*Malva verticillata* L. (*Malva meluca* Graebn. ex P.Medw.) – мальва мелюка						

	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	ен к л
234	*Malva verticillata* L. (*Malva pulchella* Bernh.) 'Silva' – мальва пульхелла 'Сильва'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	ен к л
235	*Ripariosida hermaphrodita* (L.) Weakley & D.B.Poind. 'Virdzinia'– сіда багаторічна 'Вірджинія'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Баг	нас.	ПС	ен к
Родина *Onagraceae*							
236	*Oenothera biennis* L. – енотера дворічна						
	Невідомо	2002	КД	Двор	нас.	СЛ ПС	к х л пр. д ол м
Родина *Papaveraceae*							
237	*Chelidonium majus* L. – чистотіл великий						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	сс.	С ТВ	л о в інц бак
Родина *Phytolaccaceae*							
238	*Phytolacca acinosa* Roxb. – лаконіс ягідний						
	СЮН	2001	КД	Баг	сс.	ТЛ СЛ ТВ	л о д
Родина *Plantaginaceae*							
239	*Digitalis lanata* Ehrh. – наперстянка шерстиста						
	НБС ім. М. М. Гришка	2002	КД	Двор	нас.	ЗС ПС	д к л о
240	*Plantago coronopus* L. – подорожник перистий						
	BGUB	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л к
241	*Plantago lanceolata* L. – подорожник ланцетолистий						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	л к
242	*Plantago major* L. – подорожник великий						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	л х
243	*Plantago media* L. – подорожник середній						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	л к
244	*Veronica chamaedrys* L. – вероніка дібровна						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л д
Родина *Polemoniaceae*							
245	*Polemonium caeruleum* L. – синюха голуба						
	ДСЛР	2001	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	л д
Родина *Polygonaceae*							
246	*Fagopyrum esculentum* Moench. 'Slobozhanka' – гречка їстівна 'Слобожанка'						
	ПК	2001	КД	Одн	нас.	ПС	л х м
247	*Fagopyrum tataricum* (L.) Gaertn. – гречка татарська						
	ПК	2002	КД	Одн	нас.	С	к б м
248	*Persicaria bistorta* Samp. – гірчак зміїний						
	Місцевий вид	2004	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ВЛ	л х м
249	*Rheum cordatum* A. Loss. – ревінь серцелистий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Баг	нас. вег.	ВЛ ЗС	х с
250	*Rheum palmatum* L. – ревінь пальчастий						
	ДСЛР	2001	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	л х
251	*Rheum rhaponticum* L. – ревінь чорноморський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Баг	нас. вег.	ВЛ ЗС	х с
252	*Rumex acetosa* L. – щавель кислий						

	Місцевий вид	2004	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	х л
253	*Rumex confertus* Willd. – щавель кінський						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС	х л
254	*Rumex patientia* L. x *R. tianschanicus* A.Los. ' Rumeks K-1' – щавель 'Румекс К-1'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2008	КД	Баг	нас. вег.	СЛ ПС ХС	к
255	*Rumex tuberosus* L. – щавель бульбистий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Баг	нас.	ВЛ	х с
	Родина *Primulaceae*						
256	*Primula veris* L. – первоцвіт весняний						
	м. Моршин	2003	КД	Баг	нас.	ТВ	л д м в х ф
Родина *Ranunculaceae*							
257	*Adonis vernalis* L. – горицвіт весняний						
	с.Хотівка	2003	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л д о
258	*Hepatica nobilis* Mill. – печіночниця звичайна						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас. вег.	ЗС ПС ТВ	л д
259	*Nigella damascena* L. – чорнушка дамаська						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ПС	л д х е
260	*Nigella hispanica L.* – чорнушка іспанська						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	СЛ ХС	л д х е
261	*Nigella orientalis L.* – чорнушка східна						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ПС СЛ	л д х
262	*Nigella sativa* L. – чорнушка посівна						
	ПК	2001	КД	Одн	нас.	ПС	л д х м е інс б
263	*Ranunculus acris* L. – жовтець їдкий						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л д
Родина *Rosaceae*							
264	*Agrimonia eupatoria* L. – парило звичайне						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л
265	*Alchemilla incisa* Buser. Opiz. – приворотень струнки́й						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л д х
266	*Filipendula ulmaria* (L.) Maxim – гадючник в'язолистий						
	Сільський вісник	2015	КД	Баг	нас. вег.	ВЛ ТЛ	л ф м х д
267	*Filipendula vulgaris* Moench. – гадючник звичайний						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	нас. вег.	ТВ	л ф м х д дуб
268	*Fragaria vesca* L. – суниці лісові						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас. вег.	С	л в х дуб
269	*Geum urbanum* L. – гребінник міський						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	нас. вег.	ТВ ПС	л х ф
270	*Geum rivale* L. – гребінник прибережний						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	нас. вег.	ТВ ПС	л х ф м
271	*Potentilla alba* L. – перстач білий						
	Місцевий вид	2003	КД	Баг	вег.	С	л
272	*Potentilla anserine* L. – перстач гусячий						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	вег.	С	л

273	*Potentilla argentea* L. – перстач сріблястий						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	вег.	СЛ ПС	л м ф
274	*Potentilla erecta* (L.)Raeusch. – перстач випрямленний, калган						
	с. Чабель	2002	КД	Баг	вег.	СЛ ВЛ	л х ф
275	*Potentilla norvegica* L. – перстач норвежський						
	GEISE	2016	КД	Баг	вег. нас.	СЛ ВЛ	л
276	*Sanguisorba minor* Scop. – родовик малий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2002	КД	Баг	вег. нас.	ПС	л х
277	*Sibbaldianthe orientalis* (Juz. Ex Sojak) Mosyakin&Shiyan. – перстач східний						
	UA	2017	КД	Баг	вег. нас.	СЛ ВЛ	л
Родина *Rubiaceae*							
278	*Rubia tinctorum* L. – марена фарбувальна						
	ПК	2012	КД	Баг	вег.	ТЛ ВЛ	л ф
Родина *Rutaceae*							
279	*Ruta graveolens* L. – рута запашна						
	GBAR	2001	КД	Баг	нас.	ЗС МС	л о е
280	*Ruta graveolens* L. *var. variegata* – рута запашна						
	BWAB	2017	КД	Баг	нас.	ЗС МС	л д о е
Родина *Saxifragaceae*							
281	*Bergenia crassifolia* (L.) Fritsch. – бадан товстолистий						
	ПК	2002	КД	Баг	вег.	ВЛ СЛ	л х д дуб
Родина *Scrophulariaceae*							
282	*Verbascum densiflorum* Bertol. – дивина густоквіткова						
	Місцевий вид	2002	КД	Двор	нас.	ПС СЛ	л
283	*Verbascum lychnitis* L. – дивина волотиста						
	GEISE	2017	КД	Двор	нас.	ПС СЛ	л д
284	*Verbascum nigrum* L. – дивина чорна						
	GEISE	2017	КД	Двор	нас.	ПС СЛ	л
285	*Verbascum phoeniceum* L. – дивина фіолетова						
	GEISE	2017	КД	Двор	нас.	ПС СЛ	л
Родина *Solanaceae*							
286	*Datura stramonium* L. – дурман звичайний						
	Місцевий вид	2002	КД	Одн	нас.	ПС	л о б
287	*Jaltomata procumbens* (Cav.) J.L.Gentry – сараха їстівна						
	ПК	2014	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ	л х
288	*Nicandra physalodes* (L.) Gaertn. – нікандра фізалісоподібна						
	НБС ім. М .М. Гришка	2002	КД	Одн	сс.	ПС СЛ	к л д
289	*Solanum scabrum* Mill. – чорниця галбрі						
	ПК	2011	КД	Одн	нас.	ВЛ ТЛ	х ф
Родина *Tropaeolaceae*							
290	*Tropaeolum majus* L. – красоля велика						
	ПК	2002	КД	Одн	нас.	СЛ ТЛ	х д л е
Родина *Urticaceae*							
291	*Urtica cannabina* L. – кропива коноплева						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Баг	нас. вег.	С	ен к
Родина *Verbenaceae*							

292	*Verbena officinalis* L. – вербена лікарська						
	Місцевий вид	2005	КД	Баг	нас.	ВЛ С	л б дуб
Клада *Eudicots*							
Родина *Amaryllidaceae*							
293	*Allium fistulosum* L. – цибуля трубчаста						
	НБС ім. М .М. Гришка	2001	КД	Баг	сс.	ВЛ НТ	д х л
294	*Allium nutans* L. – цибуля поникла						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	сс.	СЛ	д х л
295	*Allium schoenoprasum* L. – цибуля скорода						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	сс.	СЛ	д х л
Родина *Asparagaceae*							
296	*Convallaria majalis* L. – конвалія звичайна						
	Місцевий вид	2004	КД	Баг	нас.		
297	*Asparagus officinalis* L. – холодок лікарський						
	Місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	НТ	л х
Родина *Melanthiaceae*							
298	*Veratrum lobelianum* Bernh. – чемериця Лобелієва						
	ПК	2011	КД	Баг	нас.вег.		о л інц
Родина *Poaceae*							
299	*Aegilops crassa* Boiss. ex Hohen. – егілопс товстий						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ЗС СЛ ВЛ	к б
300	*Aegilops cylindrica* Host – егілопс циліндричний						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ЗС СЛ ВЛ	к б
301	*Aegilotriticum erebunii* (Gandilyan) van Slageren (*Triticum palmovae subsp. erebuni* (Gandilyan) N.P.Gonch.) – пшениця Пальмової						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ЗС ПС	к х
302	*Agropyron cristatum* (L.) Gaertn. 'Petrivskyi' – житняк гребінчастий 'Петрівський'						
	НБС ім. М. М. Гришка	2008	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	к д
303	*Agropyron desertorum* (Fisch. Ex Link.) Schult. – житняк пустельний						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к д
304	*Agropyron fragile* (Roth.) P.Candargy – житняк сибірський						
	НБС ім. М. М. Гришка	2012	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к д
305	*Alopecurus arundinaceus* Poir. – лисохвіст тростиновий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2004	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	ен к д
306	*Anthoxanthum nitens* (Weber) Y.Sch. – чаполоч пахуча						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	е л к
307	*Arrhenatherum elatius* (L.) P.Breauv.ex J. Presl.&C.Presl. – райграс високий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	к д
308	*Avena sativa grex var.nudae* 'L467-15'– овес посівний 'Л467-15'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ ХС	к м х
309	*Avena sativa* L. *var. brunnea* 'Tandzhyts′kyi-50'– овес посівний 'Танджицький-50'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ ХС	к м х
310	*Avena sativa* L. *var. montana* 'Black Great ' – овес посівний 'Black Great'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ ХС	к м х
311	*Avena sativa* L. *var.flava* 'Zlotniak ' – овес посівний 'Злотняк'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ ХС	к м х

312	*Avena sativa* L. *var.krausei* 'Zakat'– овес посівний 'Закат'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ ХС	к м х
313	*Avena sativa* L. *var.tristis* 'Uzbets′kyi shyrokolystyi' – овес посівний 'Uzbets′kyi shyrokolystyi'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ ХС	к м х
314	*Avena strigosa* Schreb. 'Langrace' – овес щетинистий 'Langrace'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ	к
315	*Bromus inermis* Leyss. 'Vseslav'– стоколос безостий 'Всеслав'						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	нас.	ВЛ	к х
316	*Bromus riparius* Rehmann – кострець прибережний						
	НБС ім. М. М. Гришка	2008	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к д
317	*Cenchrus americanus* (L.) Morrone – африканське просо						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ПС	к х д
318	*Cenchrus americanus* (L.) Morrone 'Kormove 151'– африканське просо 'Кормове 151'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ПС	к х д
319	*Dactylis glomerata subsp. glomerata* – грястиця збірна						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	СЛ МС	к
320	*Dactylis glomerata subsp. lobata* (Drejer) H. Lindb. – грястиця полігамна						
	BGUB	2004	КД	Баг	нас.	СЛ МС	к
321	*Echinochloa colonum subsp. edulis* (Honda) Banfi & Galasso 'Lubava' – пайза 'Любава'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ ТЛ	ен к х д
322	*Echinochloa colonum subsp. edulis* (Honda) Banfi & Galasso 'Lebedyna 2' – пайза 'Лебедина 2'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ ТЛ	ен к х д
323	*Eleusine coracana* (L.) Gaertn. – елевсіна коракана (пальчасте просо)						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Одн	нас.	ПС	к
324	*Festuca filiformis* Pourr. 'Barva' – костриця тонколиста 'Барва'						
	Місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к
325	*Festuca rubra* L. 'Jnka' – костриця червона 'Янка'						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС С	к д
326	*Festuca rubra* L. 'Agat' – костриця червона 'Агат'						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС С	к д
327	*Holcus mollis* L. – медова трава мяка						
	КНПП	2006	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к
328	*Hordeum bulbosum* L. – ячмінь цибулястий						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	нас.	ПС	к х
329	*Lolium arundinaceum* (Schreb.) Darbysh. – костриця очеретяна						
	НБС ім. М. М. Гришка	2001	КД	Баг	нас.	ЗС МС	к
330	*Lolium multiflorum* Lam. 'Oreon' – пажитниця багатоукісна 'Ореон'						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к д
331	*Lolium multiflorum* Lam. 'Tuverskuy' – пажитниця багатоукісна 'Тіверський'						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к д
332	*Lolium multiflorum* Lam. 'Kyivskyi' – пажитниця багатоукісна 'Київський'						
	УДСР	2014	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к
333	*Lolium multiflorum* Lam. 'Yaroslav' – пажитниця багатоукісна 'Ярослав'						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к
334	*Lolium perenne* L. 'Lytvynivs′kyi' – пажитниця пасовищна 'Литвинівський'						
	УДСР	2014	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к

335	*Miscanthus longiberbis* (Hack.) Nakai – міскантус гігантський						
	ПК	2024	КД	Баг	вег.	С	ен т
336	*Miscanthus sinensis* Ander. 'Ferner Osten' – міскантус китайський 'Ferner Osten'						
	ПК	2025	КД	Баг	вег.	С	ен т
337	*Miscanthus sinensis* Ander. 'Positano' – міскантус китайський 'Positano'						
	ПК	2025	КД	Баг	вег.	С	ен т д
338	*Miscanthus sinensis* Ander. 'Grosse Fontane' – міскантус китайський 'Grosse Fontane'						
	ПК	2025	КД	Баг	вег.	С	ен т д
339	*Panicum miliaceum* L. – просо посівне						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ ВЛ	ен х т д
340	*Panicum miliaceum* L. – просо посівне *Гібрид ВНІІС 19 11/56*						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ ВЛ	ен х т д
341	*Panicum miliaceum* L. – просо посівне *Гібрид ВНІІС 61 /50*						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ ВЛ	ен х т д
342	*Panicum miliaceum* L.'Irtyshskoe 201' – просо посівне 'Irtyshskoe 201'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ ВЛ	ен х т д
343	*Panicum miliaceum* L. 'Korolivs′ke' – просо посівне 'Королівське'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ ВЛ	ен х т д
344	*Panicum miliaceum* L. 'Mogaroobraznyi mutant M5' – просо посівне 02262 'Могарообразний мутант М5'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ ВЛ	ен х т д
345	*Panicum miliaceum* L. 'Pikulovyts′ke chervone' – просо посівне 05913 'Пікуловицьке червоне'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ СЛ ВЛ	ен х т д
346	*Phleum phleoides* (L.) H.Karst. – тимофіївка степова						
	КНПП	2007	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к
347	*Phleum pratense* L. 'Lulunetska' – тимофіївка лучна 'Люлюнетська'						
	УНДІКК	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	к д
348	*Secale cereale* L. 'Krasavka' – озиме жито 'Красавка'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ЗС МС ПС	к т х с
349	*Secale strictum* (C.Presl) C.Presl – жито гірське						
	BGUB	2003	КД	Баг	нас.	ПС	ен к
350	*Setaria italica* (L.) P.Beauv (*subsp. Italica*) 'Kolomens′ka' – мишій італійський, чумиза 'Коломенська'						
	BGUB	2002	КД	Одн	нас.	ТЛ ХС	ен к х д
351	*Setaria italica* (L.) P.Beauv (*subsp. Italica*) 'Rubinova' – мишій італійський, чумиза 'Рубінова'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ХС	ен к х д
352	*Setaria italica* (L.) P.Beauv (*subsp. Italica*) 'Strela' – мишій італійський, чумиза 'Стріла'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ХС	ен к х д
353	*Setaria italica* (L.) P.Beauv (*subsp. Italica*) 'Fiyesta' – мишій італійський, чумиза 'Фієста'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ХС	ен к х д
354	*Setaria italica* (L.) P.Beauv (*subsp. Italica*) 'Yantarna'– мишій італійський, чумиза 'Янтарна'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ХС	ен к х д
355	*Setaria italica* (L.) P.Beauv. (*subsp. mocharicum*) 'Altays′kyi 23' – мишій італійський, могар 'Altays′kyi 23'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ПС	ен к д
356	*Setaria italica* (L.) P.Beauv. (*subsp. mocharicum*) 'Asket'– мишій італійський, могар 'Аскет'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ПС	ен к д

357	*Setaria italica* (L.) P.Beauv. (*subsp. mocharicum*) 'Kabir'– мишій італійський, могар 'Кабір'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ПС	ен к д
358	*Setaria italica* (L.) P.Beauv. (*subsp. mocharicum*) 'Krasavets' – мишій італійський, могар 'Красавець'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ПС	ен к д
359	*Setaria italica* (L.) P.Beauv. (*subsp. mocharicum*) 'Stoic'– мишій італійський, могар 'Стоік'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ПС	ен к д
360	*Sorghum* × *almum* Parodi – сорго багаторічне, колумбова трава						
	НБС ім. М. М. Гришка	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	ен к д
361	*Sorghum bicolor* (L.) Moench – сорго звичайне						
	BGUB	2002	КД	Одн	нас.	ЗС ПС	ен к д т
362	*Sorghum bicolor* (L.) Moench x *Oryza sativa* L. – сориз гібрид рису і сорго						
	НБС ім. М. М. Гришка	2011	КД	Одн	нас.	ПС	к х д
363	*Sorghum drummondii* (Nees ex Steud.) Millsp. & Chase 'Murashka' – суданська трава 'Мурашка'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ТЛ ВЛ	ен к
364	*Sorghum saccharatum* (L.) Moench 'Pryazovske'– сорго цукрове 'Приазовське'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ПС	ен к д т ф
365	*Triticale* Hurst, *Triticosecale* Wittm. ex Degen 'Rarytet'– озиме тритикале 'Раритет'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ЗС ПС	к х
366	*Triticale* Hurst, *Triticosecale* Wittm. ex Degen 'Bulat Kharkivskyi'– яре тритикале 'Булат Харківський'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ПС	к х
367	*Triticum aestivum var. albidum* L. 'BILINMIYEN96' – пшениця м'яка, хлібна						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х л
368	*Triticum aestivum var. antiquorum* L. – пшениця м'яка, хлібна						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х л
369	*Triticum aestivum var. erythroviol* L. 'Haval' – пшениця м'яка, хлібна 'Гавал'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х л
370	*Triticum aestivum var. ferrugineum* L. 'Andrada' – пшениця м'яка, хлібна 'Andrada'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х л
371	*Triticum aestivum var. nigriaristatum* L. 'L146-02-0-4' – пшениця м'яка, хлібна 'L146-02-0-4'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х л
372	*Triticum aestivum var.milturum* L. 'Burr' – пшениця м'яка, хлібна 'Burr'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х л
373	*Triticum aestivum subsp. compactum* (Host) H.Messik. *var.wittmackinflatum* – пшениця щільноколоса, карликова						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х л
374	*Triticum aestivum subsp. spelta* (L.) Thell. 'Zoria Ukrainy' – пшениця спельта 'Зоря України'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ЗС	к х л с
375	*Triticum aestivum subsp. spelta* (L.) Thell. (*Triticum aestivum subsp. tibetanum* Q.Q.Shao) – пшениця Тібетська						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х л
376	*Triticum aestivum subsp. sphaerococcum* (Percival) Mac Key *var. jakubzineri* Stank. '318/15' – пшениця круглозерна '318/15'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х
377	*Triticum aestivum subsp. sphaerococcum* (Percival) Mac Key *var. malkoffii* Stank. '90/15' – пшениця круглозерна '90/15'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х
378	*Triticum aestivum subsp. sphaerococcum* (Percival) Mac Key *var.spicatum* Perciv 'Sharada' – пшениця круглозерна 'Шарада'						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х

379	*Triticum aestivum subsp. sphaerococcum* (Percival) Mac Key *var. rubiginosum* Perciv ˈ170/15ˈ – пшениця круглозерна ˈ170/15ˈ						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ СЛ	к х
380	*Triticum aestivum subsp. sphaerococcum* (Percival) Mac Key *var. rotundatum* Perciv ˈ80/15ˈ – пшениця круглозерна ˈ80/15ˈ						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ХС ВЛ С.	к х
381	*Triticum monococcum subs. monococcum var. sinskajae* – пшениця Сінской						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ПС СЛ	к х
382	*Triticum timopheevii* (Zhuk.) Zhuk. – пшениця Тимофеєва, зандурі						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ПС СЛ	к х
383	*Triticum timopheevii subsp. timopheevii var.militinae* – пшениця Мілітіни						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ПС СЛ	к х
384	*Triticum turgidum* L. *var.plinianum* Koern – пшениця тургідум, англійська						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
385	*Triticum turgidum* L. *var.pseudosalomonis* – пшениця тургідум, англійська						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
386	*Triticum turgidum subsp. carthlicum* (Nevski) Á.Löve ˈ454/16ˈ – пшениця перська ˈ454/16ˈ						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
387	*Triticum turgidum subsp. dicoccon* (Schrank ex Schübl.) Thell. *var.atratum* ˈBlack Winter Emmerˈ – полба, двозернянка культурна, еммер ˈBlack Winter Emmerˈ						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
388	*Triticum turgidum subsp. durum var. leucurum* (Desf.) Husn.ˈZhemchuzhinaˈ – пшениця тверда ˈЖемчужинаˈ						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
389	*Triticum turgidum subsp. durum var. melanopus* (Desf.) Husn. – пшениця тверда						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
390	*Triticum turgidum subsp. durum var. hordeiforme* (Desf.) Husn.ˈSpadshchynaˈ – пшениця тверда ˈСпадщинаˈ						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
391	*Triticum turgidum subsp. durum* (Desf.) Husn. *var. dispersum* – пшениця ефіопська						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
392	*Triticum turgidum subsp. polonicum (L.) Thell.var. pseudocompactum* – пшениця польська						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
393	*Triticum turgidum subsp. polonicum (L.) Thell. var. ispahanorufum* – пшениця ісфаханська						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
394	*Triticum turgidum subsp. polonicum (L.) Thell. var. petropavlovskyi* – пшениця Петропавлоського						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
395	*Triticum turgidum subsp. turanicum* (Jakubz.) Á.Löve *var.rassimum* – пшениця туранська						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к х
396	*Triticum zhukovskyi* Menabde & Erizin – пшениця Жуковського						
	ІРНААНУ	2022	КД	Одн	нас.	ВЛ СЛ	к
397	*Zea mays* L. – кукурудза розлусна						
	ПК	2002	КД	Одн	нас.	ЗС ПС	к х

Tanacetum balsamita L. – пижмо бальзамічне

Scutellaria baicalensis Georgi – шоломниця байкальська

Galega orientalis Lam. – козлятник східний

Phacelia tanacetifolia Benth. – фацелія пижмолиста

Madia sativa Molina – мадія посівна

Myrrhis odorata (L.) Scop. – мірис запашний

Linum usitatissimum L. – льон звичайний, довгунець

Allium schoenoprasum L. – цибуля скорода.

Veratrum lobelianum Bernh. – чемериця лобелієва

Silybum marianum (L.) Gaertn. – розторопша плямиста

Astragalus cicer L. – астрагал нутів.

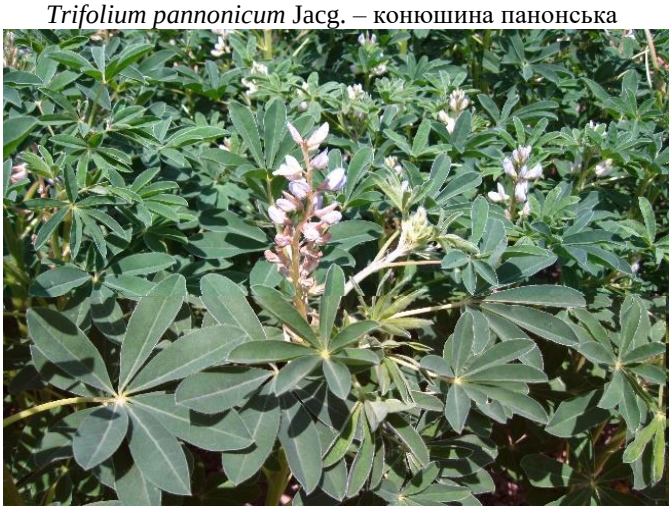
Triticum turgidum subsp. dicoccon (Schrank ex Schübl.) Thell. – двозернянка культурна

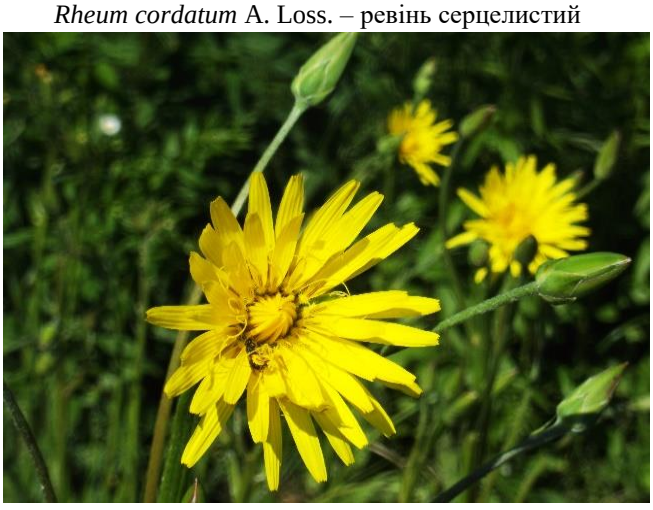
Trifolium pannonicum Jacg. – конюшина панонська

Rheum cordatum A. Loss. – ревінь серцелистий

Lupinus albus L. – люпин білий

Scorzonera hispanica L. – скорзонера, зміячка іспанська

СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА НОВИХ КУЛЬТУР:

1. Бібліографічний покажчик наукових праць співробітників Кременецького ботанічного саду за 2001–2025 роки. / Упорядники: Ліснічук А. М., Онук Л. Л. – Кременець-Тернопіль : Видавництво «Крок», 2026. – 52 с. (Електронне видання). URL: [https://krembotsad.in.ua/wp-content/uploads/2026/05/Bibliohrafichnyy-pokazhchyk-naukovykh-prats-spivrobitnykiv-Kremenetskoho-botanichnoho-sadu-za-2001-2025-roky.pdf] (дата звернення: 10.07.2026).
2. Кременецький ботанічний сад. Каталог рослин: довідник/ В. Г. Стельмащук та ін. Київ, 2007.159 с.
3. Гуцало І. А., Пида С. В., Мельничук О. А. Інтродукція *Lupinus elegans* H.B.K. у Кременецькому ботанічному саду. *Наукові записки Тернопільського педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер.: Біологія.* 2010. №4(45). С. 26–29.
4. Гуцало І.А., Пида С. В., Стельмащук В. Г., Мельничук О. А. Особливості росту і розвитку рослин *Lupinus arboreus* Sims. при інтродукції в Кременецький ботанічний сад. *Інтродукція рослин*. 2012. № 1. С. 67–71.
5. Гуцало І. А., Пида С. В., Мельничук О. А. Інтродукція видів роду *Lupinus* L. у Кременецькому ботанічному саду. *Вісті Біосферного заповідника «Асканія Нова»*. 2012. Т.14. С. 67–71.
6. Гуцало І. А. Пида С. В., Ліснічук А. М., Мельничук О. А., Панасенко Р. С., Колекційний фонд кормових культур у Кременецькому ботанічному саду. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер.: Біологія*. 2014. №4 (57). С. 5–14.
7. Каталог рослин Кременецького ботанічного саду: довідниковий посібник / Іваницький Р.С. та ін. Кременець, 2015. 160 с.
8. Кубінська Л. А., Мельничук О. А., Гордійчук А. В. Окремі аспекти інтродукції *Scutellaria baicalensis* Georgi в умовах Кременецького горбогір'я. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Сер.: Біологічні науки*. 2016. №7(332). С.65–69.
9. Мельничук О. А., Рахметов Д. Б. Особливості росту та розвитку *Lophant husanisatus* Adans. при інтродукції в Кременецькому ботанічному саду. *Інтродукція рослин*. *Вісник національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка*. 2016. №4. С. 3–17.
10. Мельничук О. А., Кубінська Л. А. Біологічні особливості *Lophanthus anisatus* Adans. в умовах Кременецького горбогір′я України. *Біологічні дослідження–2016*: зб. наукових праць. Житомир: ПП «Рута», 2016. С. 122–124.
11. Мельничук О. А., Кубінська Л. А. Оцінка якості насіннєвого матеріалу *Lophant husanisatus* Adans. при інтродукції в умовах Кременецького ботанічного саду. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. : Біологія*. 2017. №(70). С.41–45.
12. Мельничук О. А. Окремі аспекти інтродукції рослин роду *Lophanthus* Adans. в умовах Кременецького ботанічного саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Сер. Біологія*. 2017. №4. С.9–14
13. Ліснічук А. М., Мельничук О. А., Кубінська Л. А. Атлас лікарських рослин Кременецького ботанічного саду. Тернопіль, 2017. 96 с.
14. Кубінська Л. А., Кубінський М. С. Дослідження морфологічних ознак видів роду *Echinacea* Moench при інтродукції в умови Кременецького ботанічного саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Сер. Біологічні науки*. 2019. №3(387). С. 11–16.

15. Мельничук О. А. Біолого–морфологічні особливості рослин роду *Lophanthus* Adanson при інтродукції в Кременецькому ботанічному саду. *Інтродукція рослин*. 2019. №2. С. 47–54.
16. Рахметов Д. Б., Мельничук О.А. Колекційний фонд лікарських рослин у Кременецькому ботанічному саду. *Молодий вчений.* 2019. №11(75). С.706–709.
17. Панкова О. В., Мельничук О. А., Кубінська Л. А. Насіннєва продуктивність та якість насіння видів роду *Astragalus L.* в умовах Кременецького ботанічного саду. *Молодий вчений*. 2022. №2 (102). С. 12–16.
18. Панкова О. В., Мельничук О. А., Кубінська Л. А. Онтоморфогенез рослин видів роду *Amaranthus* L. в умовах Кременецького ботанічного саду. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біологія*. 2022. № 1–2, т. 82. С. 15–21.

РОЗДІЛ 6

Шавлія кременецька *(Salvia cremenecensis* Besser*).*

ВІДДІЛ ФІТОСОЗОЛОГІЇ

Петрук Юлія Вікторівна
Чубата Тетяна Володимирівна
Онук Ліана Леонідівна

Відділ фітосозології у структурі Кременецького ботанічного саду функціонує як науковий підрозділ вже чверть століття. Колекційні фонди живих рослин – одна з ключових складових діяльності ботанічних садів та відділу фітосозології зокрема. Фітоколекції виконують як науково-дослідні, так і освітньо-просвітницькі функції. Вони є об'єктами всебічного вивчення та підґрунтям для проведення наукових досліджень, активно залучаються до навчальних та виховних заходів, спрямованих на екологічну освіту, збереження світової та регіональної флори. Результати досліджень, переліки видів колекційного фонду та робота підрозділу в цілому детально висвітлені у «Каталозі рослин відділу фітосозології» [29], який вийшов друком у 2021 році з нагоди 20-річчя функціонування наукового підрозділу, а також відображені в низці інших публікацій [1].

У цьому каталозі представлено основні результати та зміни, які відбулися за останні п'ять років діяльності відділу. В анотований перелік включено лише нові зразки, які надійшли упродовж зазначеного періоду, а також ті, котрі не були враховані у попередньому виданні й увійшли вже після інвентаризації фондів. Перелік видів подано станом на 31.12.2025 року.

Для ілюстрації використано оригінальні фотографії Ю. В. Петрук, Т. В. Чубатої, Л. Л. Онук.

6.1 ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ, СУЧАСНА СТРУКТУРА ТА АНАЛІЗ КОЛЕКЦІЙНИХ ФОНДІВ

Історія створення відділу. Створений у 2001 році, відділ займається організацією заходів щодо збереження й охорони рослинного світу методами *in situ* та *ex situ*, працює на засадах підтримки біорізноманіття та збалансованого користування, відтворення природних угруповань і збереження генетичних ресурсів. У своїй роботі керується Положенням про Кременецький ботанічний сад, Проєктом організації території Кременецького ботанічного саду, Положенням про відділ, законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно–заповідний фонд України», «Про наукову і науково–технічну діяльність», «Про рослинний світ», іншими законами та нормативно–правовими актами. Робота у сфері збереження рослинного світу регулюється також міжнародними угодами, зокрема Конвенцією про біорізноманіття (Ріо-де-Жанейро, 1992), Конвенцією про збереження дикої фауни і флори та природних середовищ в Європі (Берн, 1979), Глобальною стратегією збереження рослин (Ричмонд, 2002).

Згідно з Положенням підрозділ створений з метою проведення фундаментальних та прикладних досліджень природної флори і рослинності, виявлення перспективних для заповідання або резервування територій для подальшого включення їх до природно-заповідного фонду; розробки обґрунтувань та заходів невиснажливого й збалансованого природокористування; розробки наукових основ збереження, відтворення та раціонального використання раритетних компонентів флори та рослинності, створення й утримання колекцій рідкісних рослин та типових видів місцевої флори.

Структура відділу. За 25 років діяльності відділ очолювали два завідувачі, під керівництвом яких працювали 3 наукові співробітники, 6 молодших наукових співробітників, 3 провідні фахівці, 3 фахівці, 4 техніки та 1 робітник [29]. Станом на 2025 рік відділ очолює кандидат біологічних наук Онук Ліана Леонідівна.

У штаті відділу:

– науковий співробітник – Чубата Тетяна Володимирівна – напрями досліджень: інтродукція, ботаніка, геоботаніка, екологія;

– молодший науковий співробітник – Петрук Юлія Вікторівна – напрями досліджень: ботаніка, геоботаніка, екологія, фітосозологія, інтродукція;

– провідний фахівець – Скакальський Руслан Володимирович – інтереси: садівництво, рибальство, розведення голубів, декоративних свійських птахів тощо (рис. 6.1 – 6.2).

Рисунок 6.1 – Науковці відділу під час експедиції в урочищі «Гора Лисиця» Хмельницька обл.: зліва на право – Т. Чубата, Ю. Петрук, Л. Онук

Рисунок 6.2 – Працівники відділу під час акції «Прибери планету»: зліва на право – Ю. Петрук, Р.Скакальський.

Наукові дослідження. Наукова діяльність відділу є основною і здійснюється безпосередньо фахівцями даного відділу. Вивчаючи рослинний світ, співробітники підрозділу працювали над 7 темами наукових досліджень. Було створено колекційно-карантинні ділянки, сформовано експозиційні зони з використанням рослин природної флори, зокрема рідкісних видів, та закладено низку реінтродукційних локусів. З метою збереження рослинних угруповань Зеленої книги України та регіонально рідкісних рослин на території ботанічного саду виділена заповідна зона.

За результатами експедиційних виїздів науковці підготували та передали до обласних управлінь екології та природних ресурсів понад 20 наукових обґрунтувань щодо створення або розширення об’єктів природно-заповідного фонду України на території Тернопільської, Рівненської та Хмельницької областей. Підготовано три наукові рекомендації з реконструкції зелених насаджень міських парків. Крім того, було досліджено болота басейну річки Ствига та за результатами досліджень керівник підрозділу Л. Л. Онук підготувала та захистила дисертаційну роботу на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.16 – екологія на тему «Екологічні особливості стану боліт басейну річки Ствига».

Працівники відділу брали участь у розробці Проєкту організації території Кременецького ботанічного саду, організовували та проводили наукові конференції, а також виступали співорганізаторами наукових семінарів, круглих столів, тематичних уроків. Окрім того, вони здійснювали керівництво учнівськими науковими роботами, проводили студентські навчальні практики та брали активну участь в еколого-просвітницькій діяльності установи.

Детальніший опис отриманих результатів міститься у «Каталозі рослин відділу фітосозології» [29] та серії наукових статей [1, 2-34]. Упродовж останнього п'ятиріччя здобутки відділу пройшли успішну апробацію на 18 конференціях, були представлені на конгресі та семінарі [1]. Основні положення праць опубліковані у різних фахових виданнях [30-32] (зокрема, що індексуються у базі даних Scopus [31]), довідкових [3, 15, 24, 29] та іноземних [1, 33] виданнях.

Сучасний стан. На сучасному етапі основні напрями досліджень визначаються з урахуванням програм і планів науково–дослідної роботи установи:

– інвентаризація флори (виявлення оселищ рідкісних, ендемічних і реліктових видів рослин);
– моніторинг (ведення спостережень за станом змін популяцій рідкісних видів, фіксація та контроль чужорідних видів, змін фітоценотичного покриву);
– охорона і збереження раритетних видів *ex situ* та *in situ* (створення нових об'єктів природно-заповідного фонду, реінтродукція видів, дослідження особливостей інтродуцентів);
– фітоценотична созологія (вивчення та охорона рідкісних рослинних угруповань та біотопів);
– відтворення біологічного різноманіття рослинного світу, розробка наукових основ охорони;
– створення баз даних та цифрових карт поширення раритетних видів та біотопів.

Основними завданнями відділу є:

– збереження і поповнення колекцій генофонду живих рослин;

– проведення науково-дослідних робіт з інтродукції, розмноження та використання видів рослин місцевої та світової флори;
– вивчення закономірностей адаптації рослин, їхньої стійкості в умовах зміни середовища;
– ведення навчальної та освітньо-виховної роботи в галузях біології та охорони природи;
– організація, координація та проведення на базі ботанічного саду наукових семінарів, конференцій, симпозіумів, конгресів тощо, а також участь у них на регіональному, всеукраїнському та міжнародному рівнях.

Для виконання завдань та наукових тем відділ:
– утримує, розвиває та проводить систематичне вивчення наукових колекцій, створює експозиції різних груп рослин відкритого ґрунту, ділянки рідкісних і раритетних видів рослин, розсадники;
– організовує наукові експедиції та відрядження з метою вивчення і мобілізації рослинних ресурсів;
– створює та утримує насіннєвий фонд;
– здійснює придбання та обмін насінням і живими рослинами;
– видає наукові праці (статті, тези, монографії), науково-популярні брошури, книги тощо;
– надає науковим та навчальним закладам можливість використання колекцій та експозицій рослин для демонстраційних, навчальних і наукових цілей.

У межах виконання науково-дослідної роботи науковці працюють над темами:

1. «Збереження та відтворення рідкісних видів рослин Кременецьких гір в умовах динамічних антропогенних трансформацій».

Завдання:
– створення штучних популяцій рідкісних видів шляхом реінтродукції;
– моніторинг стану реінтродукційних локусів;
– підтримка чисельності виду у реінтродукційних локусах шляхом збільшення кількості особин;
– встановлення особливостей фенологічних фаз розвитку реінтродуценів;
– оцінювання успішності реінтродукційних видів.

На території ботанічного саду закладено 15 ділянок реінтродукції. З них 12 локалітетів розташовані на відкритих просторах, а 3 – у лісових масивах. Реінтродукційними дослідженнями було охоплено 43 види рослин раритетної групи, зокрема 19 регіонально рідкісних та 24 – червонокнижних. Загалом у процес реінтродукції залучено 19,5 % видів від раритетної складової флори Кременецьких гір (рис. 6.3).

а *б* *в* *г*

Рисунок 6.3 – Реінтродуценти в природних ценозах ботанічного саду:
а – молочай волинський (*Euphorbia illyrica* Lam.); *б* – шавлія кременецька (*Salvia cremenecensis* Besser); *в* – маруна щиткова (*Tanacetum corymbosum* (L.) Sch.Bip.); *г* – гвоздика несправжньопізня (*Dianthus pseudoserotinus* Blocki).

Успішними такі дослідження виявилися для 15 видів, зокрема 13 – флори Кременеччини: шавлії кременецької (*Salvia cremenecensis* Besser), молочаю волинського (*Euphorbia volhynica* Besser ex M.Raciborski, *=Euphorbia illyrica* Lam.), цибулі ведмежої (*Allium ursinum* L.), місячниці оживаючої (*Lunaria rediviva* L.), гвоздики несправжньопізньої (*Dianthus pseudoserotinus* Blocki, *=Dianthus arenarius subsp. pseudoserotinus* (Blocki) Tutin), маруни щиткової (*Pyrethrum corymbosum* (L.) Scop., *=Tanacetum corymbosum subsp. corymbosum*), заячої конюшини Шиверека (*Anthyllis schiwereckii* (DC.) Błocki, *=Anthyllis vulneraria subsp. polyphylla* (DC.) Nyman) та інші. Цибуля ведмежа та заяча конюшина Шиверека вже почали формувати власні популяції на території ботанічного саду.

2. «Вивчення особливостей інтродукції *Phyla scaberrima* (Juss. ex Pers.) Moldenke у Кременецькому ботанічному саду та збереження і збагачення генетичних ресурсів видів рослин природної флори».

Завдання:

– аналіз систематичного положення *Phyla scaberrima*;

– вивчення морфологічних ознаки, особливостей вегетативного, насіннєвого розмноження та сировинної продуктивності *Phyla scaberrima*;

– дослідження особливостей росту і розвитку, цвітіння та плодоношення *Phyla scaberrima*;

– визначення перспективність інтродукції *Phyla scaberrima*;

– формування колекційного фонду рослин природної флори.

3. «Інтродукційне вивчення представників раритетної групи родини *Ranunculaceae* у Кременецькому ботанічному саду».

Завдання:

– поповнення та збереження колекції рідкісних рослин;

– проведення еколого-созологічного аналізу рідкісних видів родини *Ranunculaceae*;

– встановлення біоекологічних особливостей видів родини *Ranunculaceae* при інтродукції в умовах ботанічного саду (ритми росту та розвитку, особливості цвітіння й плодоношення, посухостійкість);

– дослідження особливостей насіннєвого та вегетативного розмноження на прикладі роду *Pulsatilla* в умовах культури; визначити фактичну і потенційну насіннєву продуктивність та посівну якість;

– встановлення успішності інтродукції представників цієї родини.

Формування колекційних фондів. Метою створення колекційних фондів відділу є охорона та збереження видового різноманіття рослин.

Основні завдання, пов’язані з формуванням та утриманням рослинних колекцій:

– збереження *ex situ* рідкісних рослин та інших видів природної флори;
– відновлення популяцій рослин, що перебувають під загрозою зникнення;
– використання колекцій для навчання студентів, школярів і всіх охочих;
– проведення тематичних екскурсій, лекцій і наукових семінарів;
– популяризація знань про рослинний світ та необхідність його охорони;
– інтродукція нових видів рослин, розширення асортименту регіональної флори;
– визначення напрямів господарського використання дикоросів та можливості їх інтродукції.

Колекційний фонд відділу фітосозології складається з експозиційних ділянок (рис. 6.4-6.6), карантинно–колекційних ділянок видів природної флори (рис. 6.7-6.9), рослин раритетної групи (червонокнижних, регіонально рідкісних, ендемічних видів) (рис. 6.10), а також розсадника рідкісних рослин. Загальна площа догляду становить 4168 м^2.

В історичній зоні ботанічного саду, на базі старовинного парку (виділ 116), формується експозиційно-демонстраційна ділянка «Біорізноманіття» (рис. 6.4). Проєкт розроблено для демонстрації динамічної рівноваги природних екосистем. Його головна мета — представити видове різноманіття флори та сформувати у відвідувачів усвідомлення важливості збереження природи для сталого розвитку. Створення цієї ділянки сприятиме вивченню зв’язків між урбанізованим середовищем і природними фітоценозами. Вона слугуватиме наочним прикладом того, як раціональне природокористування та охорона рідкісних видів забезпечують стабільність екосистем.

Рисунок 6.4 – Фрагменти експозиційно-демонстраційної ділянки «Біорізноманіття».

Рослини демонструються на низці експозиційно-колекційних ділянок:

– терасована ділянка «Яр» (площа – 1484 м^2) – тіневитривалі рослини (рис. 6.5),
– «Сукуленти» (площа – 2,3 м^2) – посухостійкі рослини (рис. 6.6 а),
– «Мініатюрні рослини» (площа – 62 м^2) – низькорослі види (рис. 6.6 б–в),

Рисунок 6.5 – Колекція тіневитривалих рослин на експозиційній ділянці «Яр».

а

б

в

г

д

е

Рисунок 6.6 – Експозиції:
а – сукуленти, *б-в* – гелофіти,
г-е – мініатюрні види

– «Гелофіти» (площа – 3,4 м^2) – болотні види (рис. 6.6 г),
– «Еремуруси» (площа – 3 м^2) – колекція видів роду *Eremurus* M. Bieb. (рис. 6.7 а).

Експозиційні ділянки є важливою частиною ботанічного саду, де наукові колекції перетворюються на доступний для огляду простір і слугують для формування екологічної свідомості. Тут проводять тематичні, індивідуальні, інтерпретаційні екскурсії, навчальні заняття з ботаніки, екології, охорони природи. Експозиції дають змогу утримувати рідкісні та зникаючі види рослин у штучно створених умовах, що є критично важливим для їхнього збереження, захисту й подальшої репатріації в природні локалітети. Одночасно експозиційні зони слугують місцем для культурного відпочинку: вони поєднують різні ландшафтні стилі та проєктуються з урахуванням потреб інклюзивності й доступності для різних груп відвідувачів.

а б в

Рисунок 6.7 – Фрагменти експозицій: а – еремурусів (*Eremurus stenophyllus* (Boiss. & Buhse) Baker.); б – півонія (*Paeonia gybridum* L. 'Pink Hawaiian Coral'), в – лілія лісова (*Lilium martagon* L. 'Flore Pleno').

У фондах відділу, що формують колекції рослин природної флори (рис. 6.8–6.10) та раритетної групи (рис. 6.11), зростає 612 видових і підвидових таксонів, які належать до 84 родин, 299 родів та 546 видів; сортове й внутрішньовидове різноманіття представлене 18 підвидами, 10 формами, 7 варіаціями, 18 гібридами та 54 сортами. Станом на 2025 рік колекційний фонд презентує понад 32 % видів регіональної флори, що становить майже 7 % флори України. У колекціях зростають переважно трав’янисті види нашого регіону, серед яких: заяча конюшина Шиверека (*Anthyllis schiwereckii* (DC.) Błocki), арум Бессерів (*Arum besserianum* Schott) тощо. До класу покритонасінних належать 88 % видів, 96 % родів і 97 % родин; голонасінні та спорові рослини представлені незначною часткою від усіх таксонів колекції.

За життєвими формами рослини колекцій розподілені так: багаторічники — 503 види (82,2 %), кущі – 42 (6,9 %), напівкущики – 19 (3,1 %), дворічники – 18 (2,9 %), дерева – 14 (2,3 %), однорічники – 9 (1,5 %) та ліани – 7 (1,1 %).

Основою колекцій є трав'янисті лучно-степові та лісові види, що відповідає екологічно–ландшафтним умовам регіону. Найбільш широко представлені родини айстрові (*Asteraceae*) – 62 видових таксони, глухокропивові (*Lamiaceae)* – 45 та розові (*Rosaceae*) – 40. Перша десятка найчисленніших родин презентує 56 % усіх видів. Представлені також такі роди як миколайчики (*Eryngium*), рябчик (*Frititillaria*), білоцвіт (*Leucojum*), місячниця (*Lunaria*), купина (*Polygonatum*) та барвінок (*Vinca*). Окремі види представлені природними білоквітковими формами (рис. 6.9).

Рисунок 6.8 – Колекційні ділянки відділу фітосозології
(загальний вигляд).

а *б* *в*

Рисунок 6.9 – Природні білоквіткові форми:
а – шавлії лучної (*Salvia pratensis* L.), *б* – чини весняної (*Lathyrus vernus* (L.) Bernh.),
в – синюхи блакитної (*Polemonium caeruleum* L.)

Успішно інтродукуються також маловідомі та малопоширені у квітникарстві України види рослин (рис. 6.10) моріна довголиста (*Morina longifolia* Wall. ex DC), самосил гірканський (*Teucrium hircanicum* L.), вероніка тирличева (*Veronica gentianoides* Vahl), каріоптерис сивий (*Caryopteris incana* (Thunb.) Miq.), звіробій чашечковий (*Hypericum calycinum* L.), ліпія солодка (*Lippia dulcis* Trevir.), материнка грецька (*Origanum heracleoticum* L.), науклея східна, відома як дерево Лейхгардта (*Nauclea orientalis* (L.) L.), евкоміс двоколірний (*Eucomis bicolor* L'Hér).

а *б* *в* *г*

Рисунок 6.10 – Інтродуценти у колекції рослин природної флори: а – самосил гірканський (*Teucrium hircanicum* L.); б – моріна довголиста (*Morina longifolia* Wall. ex DC.); в – звіробій чашечковий (*Hypericum calycinum* L.); г – евкоміс двоколірний (*Eucomis bicolor* L'Hér.).

Рисунок 6.11 – Рослини Червоної книги України в колекції раритетних видів:
а – підсніжник складчастий (*Galanthus plicatus* M.Bieb.); б – ясенець білий (*Dictamnus albus* L.);
в – білотка альпійська (*Leontopodium nivale subsp. alpinum* (Cass.) Greuter).

Колекційні фонди раритетної групи рослин складаються з колекцій видів Червоної книги України, регіонально рідкісних рослин Тернопільської області та інших рідкісних таксонів: ендемічних, реліктових тощо.

Загалом колекції раритетної групи об’єднують 153 види, з яких червонокнижних – 74, що становить 11,8 % від загальної кількості видів, включених до Червоної книги України (рис. 6.11). Регіонально рідкісних рослин налічується 55 видів, що складає 49,11 % від офіційного переліку рідкісних рослин Тернопільської області.

У колекції також зростають 22 види рослин, занесених до міжнародних охоронних реєстрів. За останні п'ять років колекція рідкісних рослин цієї категорії поповнилася такими видами: підсніжник складчастий (Galanthus plicatus M.Bieb.) – зі списків CITES, Європейського червоного списку та Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи (МСОП); язичник сибірський (Ligularia sibirica (L.) Cass.) – занесений до Додатка І Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.

Усі інтродуковані рослини колекції вирощують у стандартних агротехнічних умовах відкритого ґрунту. Зволоження атмосферне, періодично проводиться підживлення, а фітосанітарний стан забезпечується щорічною обробкою біологічними засобами захисту рослин. Догляд передбачає загальноприйняті агротехнічні заходи, зокрема мульчування. На зиму рослини не укривають.

Колекції живих рослин є динамічними формуваннями (рис. 6.12). За даними реєстру надходжень із січня 2014 року до кінця грудня 2025 року надійшло понад 1000 зразків рослин та насіння, а за останній п’ятирічний період – 263. Не всі отримані зразки успішно приживаються. Це пов’язано як зі станом отриманого матеріалу, тривалістю транспортування й особливостями фізіологічного розвитку рослин, так і з терміном зберігання насіння, що впливає на його схожість, едафо-кліматичними умовами сезону висаджування та періоду відновлення вегетації тощо. Загалом, за попередє п’ятиріччя колекційні фонди поповнилися 167 новими таксонами, серед яких 9 видів – рідкісні рослини. Шляхи поповнення фондів детально описано у виданні «Каталог рослин відділу фітосозології» [29].

Відрадно відзначити участь у наповненні колекцій зацікавлених громадян, квітникарів-амаиорів та просто небайдужих людей. Колектив висловлює щиру подяку за внесок у розширення колекційних фондів відділу: О. А. Галайчук, Н. А. Ярич, О. М. Попович, Ю. В. Петрук, І. Й.Матлаю, Л. Ковальчук, Л. В. Мадараш, Д. М. Якушенку, Г. І. Івашкевич, В. А. Оксюті, В. Ганущину, Р. І. Мішустіну, О. Ю. Юрищенко, Д. Зубову, Л. І. Собчук, І. Ю. Малісевич-Белтрамі, К. М. Данилюк та ін.

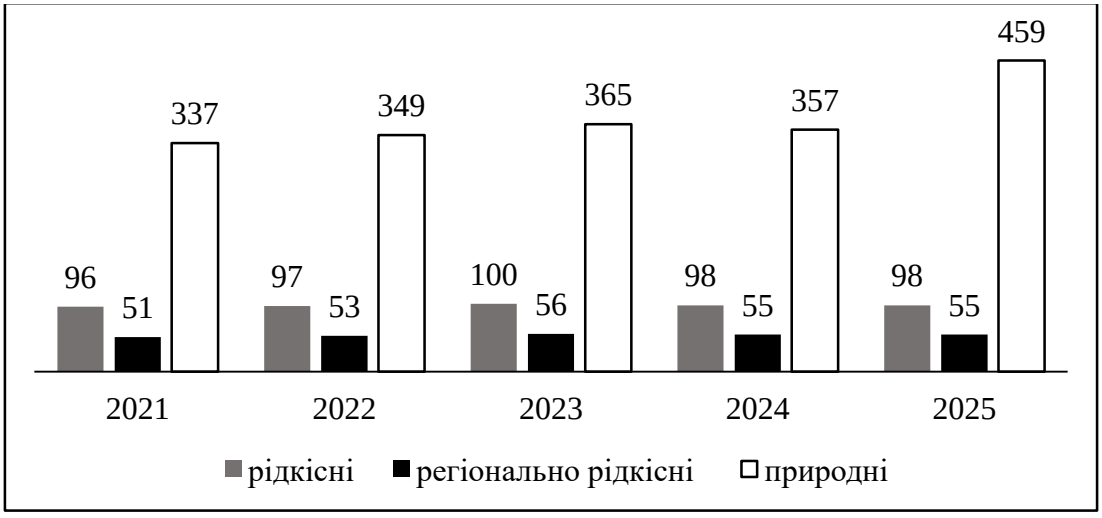

Рисунок 6.12 – Динаміка формування колекції рослин відділу фітосозології за 2021–2025 рр.

Таким чином, колекційні фонди відділу фітосозології демонструють тренд до плавного зростання та презентують рослини різних еколого–географічних зон, чим можуть слугувати базою ботанічних знань для учнів, студентів та аматорів. Колекційно–карантинні ділянки є основою для інтродукції та акліматизації, вивчення та охорони раритетного фітогенофонду, збереження, розмноження рідкісних і типових видів місцевої і світової флори.

6.2 АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН КОЛЕКЦІЙНОГО ФОНДУ ВІДДІЛУ ФІТОСОЗОЛОГІЇ, ЯКІ ПОПОВНИЛИ КОЛЕКЦІЇ УПРОДОВЖ 2021-2025 рр.

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
Відділ Streptophyta							
Клас *Equisetopsida*							
Підклас *Gnetidae*							
Родина *Ephedraceae*							
1	*Ephedra distachya* L. – ефедра звичайна						
	ДСЛР	2024	КД	Нкк	цв	СЛ	нц
Підклас : Pinidae							
Родина *Cupressaceae*							
2	*Chamaecyparis pisifera* (Siebold & Zucc.) Endl. – кипарисовик горохоплідний						
	ВД	2010	ЕД	Д	вег	СЛ	д
Родина *Pinaceae*							
3	*Larix kaempferi* (Lamb.) Carrière – модрина Кемпфера (японська)						
	ВД	2024	ЕД	Д	цв	СЛ	д дер
4	*Pinus sylvestris* L. – сосна звичайна						
	місцевий вид	пз	ЕД	Д	цв	СЛ	дер л е ол фарб б віт
5	*Pinus mugo* Turra – сосна гірська						
	г. Драгобрат	2023	ЕД	Д	цв	СЛ	д л ол
6	*Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco – дугласія тисолиста						
	ВД	2024	ЕД	Д	цв	СЛ,ЗС	дер
Підклас *Magnoliidae*							
Клада *Angiosperms*							
Клада *Eudicots*							
Родина *Apiaceae*							
7	*Angelica archangelica* L. – дягель лікарський						
	ПК Якушенко Д.	2022	КД	Баг	нас	ВЛ,НТ	л е м х
8	*Centella asiatica* (L.) Urb. – центела азійська						
	ПК Чугалінська Н., с. Білокриниця	2025	ЗГ	Баг	вег	СЛ	л
9	*Daucus carota* L. – морква дика						
	місцевий вид	пз	ЕД	Баг	нас	СЛ	л
Родина *Asteraceae*							
10	*Achillea tomentosa* Pall. – деревій повстяний						
	ПК Онук Л. Л.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
11	*Achillea umbellata* Sm. – деревій зонтичний						
	ПК Онук Л. Л.	2022	КД,ЕД	Баг	цв	СЛ	д
12	*Amberboa moschata* (L.) DC. (=*Centaurea moschata* L.) 'Sun' – амбербоа мускусна, або волошка мускусна 'Sun'						
	ПК Онук Л. Л.	2025	ЕД	Баг	нас	СЛ	д
13	*Artemisia campestris* L. – полин дніпровський, нехворощ						
	місцевий вид	пз	ЕД	Баг	нас	СЛ	л
14	*Anacyclus pyrethrum var. depressus* (Ball) Maire 'Gnom' – анациклюс піретрумовий різновид притиснутий 'Gnom'						
	ПК Онук Л. Л. /розсадник Кацала С. (м.Жихор Харківська обл.)	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
15	*Chrysanthemum × koreanum* Hort. – хризантема корейська						
	ПК Онук Л. Л.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д

16	*Chrysanthemum* × *morifolium* (Ramat.) Hemsl. 'Churaivna' – хризантема садова 'Churaivna'						
	ПК Онук Л. Л.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
17	*Cirsium pannonicum* Link – осот паннонський						
	ГГЗ	2023	КД	Дв	цв	СЛ	д
18	*Echinops exaltatus* Schrad. – головатень високий						
	ПК Якушенко Д. М.	2022	КД	Баг	нас	СЛ	нц
19	*Jacobaea vulgaris* Gaertn. – жовтозілля лучне						
	місцевий вид	пз	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
20	*Jurinea michelsonii* Iljin – юринея товстонасінна						
	ПК Онук Л. Л.	2024	ЕД	Баг	нас	СЛ	д
21	*Lasiospermum pedunculare* Lag.(=*Santolina pinnata* Donn) – лазіоспермум довгоквітконосний (сантоліна пірчаста)						
	ПК Онук Л. Л.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
22	*Leucanthemum vulgare* Lam. – королиця звичайна						
	місцевий вид	пз	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
23	*Ligularia sibirica* Cass. – язичник сибірський						
	ПК Баточенко В. М.	2021	ЕД	Баг	нас	СЛ	нц
24	*Omalotheca sylvatica* (L.) Sch.Bip. & F.W.Schultz – сухоцвіт лісовий						
	г. Томнатик	2023	ЕД	Баг	нас	СЛ	л
25	*Santolina chamaecyparissus* L. – сантоліна кипарисовидна						
	ПК Онук Л. Л.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
26	*Santolina rosmarinifolia* L. – сантоліна розмаринолиста						
	ПК Онук Л. Л.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
27	*Scorzonera rosea* Waldst. & Kit. – зміячка рожева						
	ЛНУ	2023	КД	Дв	цв	СЛ	д
Родина *Betulaceae*							
28	*Betula humilis* Schrank – береза низька						
	ПК Оксюта В. А.	2025	ЕД	Д	вег	СЛ,ВЛ	д ц нц
29	*Betula nana* L. – береза карликова						
	ПК Онук Л. Л.	2025	ЕД	Д	пл	СЛ,ВЛ	д ц нц
Родина *Boraginaceae*							
30	*Glandora diffusa* (Lag.) D.C.Thomas – гландора розлога						
	ПК Ярич Н. А.	2024	КД	Баг	вег	СЛ	д
31	*Echium vulgare* L. – синяк звичайний						
	місцевий вид	2022	КД	Дв	нас	СЛ	л
32	*Pontechium maculatum* (L.) Böhle & Hilger – синяк плямистий						
	г. Лиса	2021	КД	Дв	вег	СЛ	д
Родина *Brassicaceae*							
33	*Arabis blepharophylla* Hook. & Arn. – гусимець війчастий						
	ПК Онук Л. Л.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
34	*Diplotaxis muralis* DC. – дворядник муровий						
	м. Кременець	2024	КД	Дв	нас	СЛ	б х
Родина *Caprifoliaceae*							
35	*Lomelosia caucasica* (M.Bieb.) Greuter & Burdet – скабіоза кавказька						
	ПК Онук Л. Л.	2022	КД	Баг	нас	СЛ	д
36	*Lomelosia caucasica* (M.Bieb.) Greuter & Burdet *f. alba* – скабіоза кавказька ф. біла						
	ПК Онук Л. Л.	2022	КД	Баг	нас	СЛ	д
Родина *Caryophyllaceae*							
37	*Dianthus gratianopolitanus* Vill. – гвоздика гренобльська, або сиза						
	ПК Собчук Людмила	2025	ЕД	Баг.	вег	СЛ	д
38	*Dianthus plumarius* Gunn. ex Spreng. – гвоздика пишна						
	ЛНУ	2023	КД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д
39	*Dianthus subacaulis* Vill. 'Vera' – гвоздика майжебезстебла, або низька						

	ПК Онук Л. Л. / розсадник Кацала С. (м. Жихор Харківська обл.)	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д
40	*Gypsophila fastigiata* L.– лещиця пучкувата						
	НПП "Кременецькі гори"	2021	ЕД,КД	Баг	цв	СЛ	д
41	*Paronychia argentea* Lam. – занігтиця сріблястa						
	ПК Онук Л. Л.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
42	*Saponaria caespitosa* DC. – мильнянка дерниста						
	ПК Онук Л. Л.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
Родина *Cistaceae*							
43	*Helianthemum nummularium* (L.) Mill. *f. albiflora* – сонянка звичайна, сонцецвіт звичайний						
	ур. Звіринець	2023	ЕД	Баг	нас	СЛ	д
Родина *Ericaceae*							
44	*Andromeda polifolia* L. – андромеда багатолиста						
	ПК Онук Л. Л.	2025	ЕД	К	цв	СЛ	д ц
45	*Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. – мучниця звичайна						
	ПК Матлай І. Й.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д л ф
46	*Calluna vulgaris* (L.) Hill. 'Amethyst' – верес звичайний 'Amethyst'						
	ПК Онук Л. Л	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д м к л ф
47	*Calluna vulgaris* (L.) Hill. 'Golden Angie' – верес звичайний 'Golden Angie'						
	ПК Онук Л. Л	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д м к л ф
48	*Calluna vulgaris* (L.) Hill. 'Anja' – верес звичайний 'Anja'						
	ПК Онук Л. Л	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д м к л ф
49	*Chimaphila umbellata* (L.) W.P.C.Barton – зимолюбка зонтична						
	ПК Онук Л. Л.	2021	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д л ф
50	*Moneses uniflora* (L.) A.Gray – одноквітка звичайна						
	с. Буща	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д л
51	*Orthilia secunda* (L.) House – ортилія однобока						
	ПК Онук Л. Л.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д
52	*Pyrola rotundifolia* L. – грушанка круглолиста						
	с. Черешенька	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д нц
53	*Vaccinium myrtillus* L. – чорниці звичайні						
	с. Буща	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д л х ф
Родина *Fabaceae*							
54	*Anthyllis montana* L. 'Red carpet' – заяча конюшина гірська 'Red carpet'						
	ПК Онук Л. Л.	2025	КД	Баг	цв	СЛ	д
55	*Cercis canadensis* L. – церцис канадський						
	ЧНУ	2005	ЕД	Д	цв	СЛ	д
56	*Chamaecytisus austriacus* (L.) Link – зіновать австрійська						
	ГГЗ	2023	КД	К	вег	СЛ	д
57	*Lathyrus vernus* (L.) Bernh. *f. palens* – чина весняна ф. блідоквіткова						
	ур. Скит	2021	КД	Баг	цв	СЛ	д
58	*Lupinus polyphyllus* Lindl. 'Gallery Yellow Blue Bicolour' – люпин багатолистий 'Gallery Yellow Blue Bicolour'						
	ПК Онук Л. Л. / ПК Наталії Матлик	2025	КД	Баг	цв	СЛ	д
59	*Trifolium incarnatum* L. – конюшина м'ясо-червона						
	ПК Онук Л. Л. / ПК Наталії Матлик	2025	КД	Од.	цв	СЛ	д
Родина *Fagaceae*							
60	*Fagus sylvatica* L. – бук лісовий						
	місцевий вид	пз	ЕД	Д	нас	СЛ	д
61	*Robinia pseudoacacia* L. – робінія звичайна						
	місцевий вид	пз	ЕД	Д	нас	СЛ	л т ф д е
Родина *Gentianaceae*							
62	*Gentiana acaulis* L.– тирлич безстебловий						
	ПК Ярич Н. А.	2024	ЕД	Баг	вег	СЛ	д

Родина *Hypericaceae*							
63	*Hypericum maculatum* Crantz – звіробій плямистий						
	ПК Петрук Ю. В.	2023	КД	Баг	цв	СЛ	д л
Родина *Lamiaceae*							
64	*Agastache rugosa* (Fisch. & C.A.Mey.) Kuntze – агастахіс зморшкуватий (лофант тибетський)						
	ПК Чугалінська Н. Б.	2022	КД	Баг	нас	СЛ	д
65	*Lavandula angustifolia* Mill. 'Richard Gray' – лаванда довголиста 'Richard Gray'						
	ПК Онук Л. Л.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
66	*Origanum dictamnus* L. – материнка критська						
	ПК Чугалінська Н.Б., с. Білокриниця	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д, е
67	*Origanum vulgare* L. 'Aurea'– материнка звичайна 'Aurea'						
	ПК Чугалінська Н.Б.	2022	КД	Баг	цв	СЛ	д
68	*Salvia farinacea* Benth. 'Blue Bedder' – шавлія борошниста 'Blue Bedder						
	ПК Онук Л. Л.	2021	КД	Двор	вег	СЛ	д
69	*Thymus alpestris* Tausch ex A.Kern. – чебрець альпійський						
	ПК Онук Л. Л.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
70	*Thymus serpyllum* L. – чебрець повзучий						
	ПК Баточенко В. М.	2023	КД	Баг	цв	СЛ	д
Родина *Lentibulariaceae*							
71	*Pinguicula vulgaris* L.– товстянка звичайна						
	с. Білокриниця	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д нц
Родина *Linnaceae*							
72	*Linum perenne* L. – льон багаторічний						
	ДСЛР	2025	КД	Баг	нас	СЛ	д ц
Родина *Magnoliaceae*							
73	*Magnolia loebneri* Kache – магнолія Лебнера						
	ПК Онук Л. Л.	2021	ЕД	Д	вег	СЛ	д
Родина *Malvaceae*							
74	*Hibiscus moscheutos* L. – гібіскус болотний						
	ПК Матлай І. Й.	2023	КД	Баг	цв	СЛ	д
Родина *Paeoniaceae*							
75	*Paeonia Itoh* 'Bartzella' – півонія Ітo-гібрид 'Bartzella'						
	ПК Данилюк Катерина Миколаївна (м. Остріг)	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д
76	*Paeonia Itoh* 'Singing in The Rain' – півонія Ітo-гібрид 'Singing in The Rain'						
	ПК Данилюк Катерина Миколаївна (м. Остріг)	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д
77	*Paeonia Itoh* 'Sunny Girl' – півонія Ітo-гібрид 'Sunny Girl'						
	ПК Данилюк Катерина Миколаївна (м. Остріг)	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д
78	*Paeonia Itoh* 'Miss America' – півонія Ітo-гібрид 'Miss America'						
	ПК Данилюк Катерина Миколаївна (м. Остріг)	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д
79	*Paeonia Itoh* 'Paula Fay' – півонія Ітo-гібрид 'Paula Fay'						
	ПК Данилюк Катерина Миколаївна (м. Остріг)	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д
80	*Paeonia Itoh* 'Mandarins Coat' – півонія Ітo-гібрид 'Mandarins Coat'						
	ПК Данилюк Катерина Миколаївна (м. Остріг)	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д
Родина *Plantaginaceae*							
81	*Penstemon barbatus* (Cav.) Roth – пенстемон бородатий						
	ПК Онук Л. Л.	2022	КД	Баг	нас	СЛ	д
82	*Veronica officinalis* L. – вероніка лікарська						
	ПК Петрук Ю. В.	2023	КД	Баг	цв	СЛ	д л
Родина *Plumbaginaceae*							
83	*Armeria maritima* (Mill.) Willd. – рядник звичайний						
	ПК Малісевич-Белтрамі І. Ю.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
84	*Armeria maritima* (Mill.) Willd. 'Alba' – рядник звичайний 'Alba'						
	ПК Онук Л. Л. / розсадник Кацала С. (м. Жихор Харківська обл.)	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д

85	*Armeria maritima* (Mill.) Willd. 'Rubrifolia' – рядник звичайний 'Rubrifolia'						
	ПК Онук Л. Л. / розсадник Кацала С. (м. Жихор Харківська обл.)	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
86	*Armeria pseudarmeria* (Murray) Mansf. 'Ballerina' – рядник несправжньоармерієвидний, або рядник великий 'Ballerina'						
	ПК Онук Л. Л. / розсадник Кацала С. (м. Жихор Харківська обл.)	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
Родина *Polemoniaceae*							
85	*Phlox douglasii* Hook. – флокс Дугласа						
	ПК Онук Л. Л.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
86	*Phlox subulata* L. 'Mikado' – флокс шилоподібний 'Mikado'						
	ПК Попович О. М.	2021	КД, ЕД	Баг	цв	СЛ	д
Родина *Primulaceae*							
87	*Soldanella montana* Willd. – монетниця (сольданела) гірська						
	г. Томнатик	2023	ЕД	Баг	цв	НТ,ВЛ	д
88	*Androsace sarmentosa* Wall. – проломник гіллястий						
	ПК Попович О. М.	2021	КД, ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д
Родина *Ranunculaceae*							
89	*Anemonoides nemorosa* (L.) Holub *f. purpurea* – анемона гайова ф. пурпурова						
	с. Черешенька	2024	ЕД	Баг	цв	ВЛ Т	д о
90	*Clematis vitalba* L. – ломиніс виноградолистий						
	СЮН	2008	ЕД	Баг	нас	СЛ	д
91	*Eranthis hyemalis* Salisb. – весняник зимуючий						
	ПК Орищенко О. Ю.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
92	*Pulsatilla vulgaris* Mill.(mix) – сон звичайний, сон-трава						
	ПК Онук Л. Л.	2025	ЕД	Баг	нас	СЛ	д
Родина *Rosaceae*							
93	*Filipendula ulmaria* (L.) Maxim. 'Variegata' – гадючник в'язолистий 'Variegata'						
	ПК Черногуз А. В.	2022	ЕД,КД	Баг	цв	СЛ	д
94	*Fragaria* × *ananassa* 'Roman' (Duchesne ex Weston) Duchesne ex Rozier – полуниці садові (ананасні) 'Roman'						
	ПК Онук Л. Л.	2022	ЕД	Баг	нас	СЛ	д
95	*Fragaria vesca* L. – суниці звичайні						
	місцевий вид	пз	ЕД	Баг	цв	СЛ	л, дуб, віт, харч
96	*Potentilla reptans* L. – перстач повзучий						
	місцевий вид	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
97	*Potentilla aurea* L. – перстач золотистий						
	г. Томнатик	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
98	*Prunus cerasifera* Ehrh. 'Pissardii' – слива розлога 'Pissardii'						
	с. Івашківці Збаразький р-н.	2022	ЕД	Д	нас	СЛ	д
99	*Rosa multiflora var. cathayensis* Rehder & E.H.Wilson – троянда багатоквіткова						
	ДСЛР	2024	КД	К	нас	СЛ	д
Родина *Rubiaceae*							
100	*Cruciata glabra* (L.) Opiz – хрестолист голий, круціата гола						
	г. Страхова	2023	КД	Баг	цв	СЛ	ц
Родина *Salicaceae*							
101	*Salix cinerea* L. – верба попеляста						
	с. Білокриниця	2022	КД	К	цв	ВЛ,НТ	д к
102	*Salix myrsinifolia* Salisb.– верба мирзинолиста, верба чорнувата						
	с. Білокриниця	2022	КД	К	цв	ВЛ,НТ	д
Родина *Scrophulariaceae*							
103	*Digitalis parviflora* Jacq. 'Milk Chocolate' – наперстянка дрібноквіткова 'Milk Chocolate'						
	ПК Онук Л. Л. / ПК Наталії Матлик	2025	КД	Баг	вег	СЛ	Д

Родина *Tamaricaceae*							
104	*Tamarix aphylla* (L.) H.Karst. – тамарикс безлистий						
	ВРБ	2024	ЕД	Д	цв	СЛ	д л ф
Родина *Verbenaceae*							
105	*Verbena bonariensis* L.– вербена бонарська						
	СДП, ПК Топунова М.В.	2023- 24	ЕД,КД	Баг	цв	СЛ	д
Родина *Viburnaceae*							
106	*Viburnum opulus* L. – калина звичайна						
	місцевий вид	пз	ЕД	Д	нас	СЛ	д
Родина *Vitaceae*							
107	*Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch. – дикий виноград п’ятилисточковий						
	невідомо	невідомо	ЕД	Л	нас	СЛ	д
Клада: *Tracheophyta*							
Клада: *Angiosperms*							
Клада: *Monocots*							
Родина *Amaryllidaceae*							
108	*Allium victorialis* L. – часник переможний, цибуля переможна						
	ПК Петрук Ю. В.	2023	КД	Баг	цв	СЛ	д л
109	*Galanthus nivalis L.* 'Flore Pleno' – підсніжник білосніжний (звичайний) 'Flore Pleno'						
	ПК Бойко С. А.	2010	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
110	*Galanthus bursanus* Zubov, Konca & A.P.Davis – підсніжник бурсанський						
	ПК Мішустін Р. І.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
111	*Galanthus elwesii var. monostictus* P.D.Sell – підсніжник Ельвеза						
	ПК Мішустін Р. І.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
112	*Galanthus peshmenii* A.P.Davis & C.D.Brickell – підсніжник Пешмена						
	ПК Мішустін Р. І.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
113	*Galanthus woronowii* Losinsk. – підсніжник Воронова						
	ПК Ганущин В.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
114	*Galanthus alpinus var. alpinus* (=*Galanthus caucasicus* Grossh.) – підсніжник кавказький						
	ПК Ганущин В.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
115	*Galanthus ikariae* Baker – підсніжник ікарійський						
	ПК Ганущин В.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
116	*Narcissus angustifolius* Curtis – нарцис тонколистий						
	с. Черешенька	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
117	*Narcissus bulbocodium* L. – нарцис криноліновий						
	ПК Галайчук О. А.	2023	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
Родина *Asparagaceae*							
118	*Hosta fortunei* (Baker) L.H.Bailey – хоста Форчуна						
	ПК Онук Л. Л.	2021	ЕД	Баг	цв	НТ Т	д
119	*Hosta minor* (Baker) Nakai 'Peanut' – хоста карликова 'Peanut'						
	ПК Попович О. М.	2024	ЕД	Баг	цв	НТ Т	д
120	*Hosta minor* (Baker) Nakai 'Mini Skirt' – хоста карликова 'Mini Skirt'						
	ПК Попович О. М.	2024	ЕД	Баг	цв	НТ Т	д
121	*Hosta undulata* (Otto & A. Dietr.) L.H.Bailey – хоста хвиляста						
	ПК Онук Л. Л.	2021	ЕД	Баг	цв	НТ Т	д
122	*Hyacinthella leucophaea* (K.Koch) Schur – гіацинтик блідий						
	г. Лисиця	2023	КД	Баг	цв	СЛ	д нц
123	*Ornithogalum umbellatum* L. – рястка зонтична						
	невідомо	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
124	*Polygonatum humile* Fisch. ex Maxim. – купина низька						
	ПК Попович О. М.	2021	КД	Баг	цв	СЛ	д
125	*Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce 'Variegata' – купина запашна 'Variegata'						
	ПК Попович О. М.	2021	КД	Баг	вег	СЛ	д

Родина *Asphodelaceae*							
126	*Eremurus robustus* Regel – еремурус потужний						
	ПК Онук Л. Л.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ,ПС	д т
127	*Hemerocallis hybrida* Bergmans 'Stella de Oro' – лілійник гібридний 'Stella de Oro'						
	ПК Онук Л. Л.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
128	*Kniphofia uvaria* (L.) Oken – кніфофія ягідна						
	ПК Ярич Н. А.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ ЗС	д
Родина *Colchicaceae*							
129	*Colchicum cilicicum* (Boiss.) Dammer 'Purpurea' – пізньоцвіт кілікійський 'Purpurea'						
	ПК Зубов Д. А.	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
130	*Colchicum* × *byzantinum* Ker Gawl. 'Album' – пізньоцвіт візантійський 'Album'						
	ПК Зубов Д. А.	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
131	*Colchicum speciosum* Steven 'World's Champion Cup' – пізньоцвіт величний 'World's Champion Cup'						
	ПК Зубов Д. А.	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
132	*Colchicum speciosum* 'Dendels' – пізньоцвіт величний 'Dendels'						
	ПК Зубов Д. А.	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
133	*Colchicum serpentinum* Woronow ex Miscz. 'Batman-275' – пізньоцвіт зміїний 'Batman-275'						
	ПК Зубов Д. А. / Туреччина	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
134	*Colchicum* × *agrippinum* Baker – пізньоцвіт Агріппи						
	ПК Зубов Д. А.	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
135	*Colchicum davisii* C.D.Brickell – Пізньоцвіт Девіса						
	ПК Зубов Д. А.	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
136	*Colchicum szovitsii subsp. brachyphyllum* (Boiss. & Hausskn.) K. Perss. – пізньоцвіт Шовіца підвид коротколистий						
	ПК Зубов Д. А. / Південна Туреччина	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д о
137	*Colchicum asteranthum* Vassiliades & K.M.Perss. – пізньоцвіт зірчастоцвітий						
	ПК Зубов Д. А. / Греція	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д о
138	*Colchicum lagotum* K.Perss. 'Batman-223' – пізньоцвіт закруглений 'Batman-223'						
	ПК Зубов Д. А. / Туреччина	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
139	*Colchicum munzurense* K.Perss. KPPZ-208 – пізньоцвіт мунзурський KPPZ-208						
	ПК Зубов Д. А. / Туреччина (Тунджелі)	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
140	*Colchicum robustum* (Bunge) Stef. (=*Colchicum jolantae* (Czerniak.) Zubov) – пізньоцвіт потужний						
	ПК Зубов Д. А. / Туркменія (Копетдаг)	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
141	*Colchicum hungaricum* Janka 'Velebit Star' – пізньоцвіт угорський 'Velebit Star'						
	ПК Зубов Д. А. / Хорватія	2025	ЕД	Баг	вег	СЛ	д о
Родина *Cyperaceae*							
142	*Schoenus ferrugineus* L. – сашник іржавий						
	с. Білокриниця	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ,ВЛ	д нц
Родина *Iridaceae*							
143	*Gladiolus murielae* Kelway(=*Acidanthera bicolor* Hochst.) – гладіолус мюріель (ацидантера двоцвітна)						
	ПК Топунова М. В.	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
144	*Iris germanica* 'Before the Storm' – півники германські 'Before the Storm'						
	ПК Черногуз А. В.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
145	*Iris pallida* Ten. 'Variegata' – півники бліді 'Variegata'						
	ПК Попович О.М.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
146	*Iris pumila* L. 'Stockholm' – півники карликові 'Stockholm'						
	ПК Онук Л. Л.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
147	*Iris* × *hybrida* Retz. 'Good vibrations' – півники гібридні 'Good vibrations'						
	ПК Черногуз А. В.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
148	*Iris pontica* Zapal. – півники понтичні						
	ПК Черногуз А. В.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
149	*Iris* × *hybrida* Retz. 'Kvitka Tsisyk' – півники гібридні 'Квітка Цісик'						
	ПК Черногуз А. В.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
150	*Iris* × *hybrida* Retz. 'Vyshnia v chokoladi' – півники гібридні 'Вишня в шоколаді'						

	ПК Черногуз А. В.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
151	*Iris* × *hybrida* Retz. 'Zacharovana Desna' – півники гібридні 'Зачарована Десна'						
	ПК Черногуз А. В.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
	Родина *Liliaceae*						
152	*Lilium lancifolium* Thunb. – лілія ланцетолиста, тигрова						
	ПК Онук Л. Л.	2022	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
153	*Tulipa praestans* H.B.May 'Shogun' – тюльпан видатний 'Shogun'						
	ПК Зубов Д. А. / Хорватія	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
154	*Tulipa humilis var. pulchella* (Fenzl ex Regel) Christenh. 'Little Beauty' – тюльпан низький різновид гарненький 'Little Beauty'						
	ПК Матлай Іван Йосипович, м. Броди / Відень Австрія	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
155	*Tulipa sp.* – тюльпан						
	ПК Матлай І. Й., м. Броди / Відень Австрія	2025	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
	Родина *Melanthiaceae*						
156	*Veratrum lobelianum* Bernh. – чемериця Лобеля (зеленоцвіта)						
	ПК Ковальчук Л.	2021	ЕД	Баг	нас	ВЛ,НТ	о л і
	Родина *Orchidaceae*						
157	*Cypripedium macranthos* Sw. – зозулині черевички великоквіткові						
	ПК Мадараш Л. В.	2021	КД	Баг	вег	СЛ	д
	Родина *Poaceae*						
158	*Arrhenatherum elatius* (L.) P.Beauv. ex J.Presl & C.Presl – райграс високий						
	місцевий вид	пз	ЕД	Баг	нас	СЛ	к
159	*Imperata cylindrica* (L.) Raeusch.'Red Baron'– імперата циліндрична 'Red Baron'						
	ПК Попович О. М.	2022	ЕД,Д	Баг	нас	СЛ	д
160	*Koeleria macrantha* (Ledeb.) Schult. – кипець великоцвітий						
	НПП «Кременецькі гори»	2021	ЕД,Д	Баг	нас	СЛ	к
161	*Koeleria pyramidata* (Lam.) P.Beauv. – кипець пірамідальний						
	НПП «Кременецькі гори»	2021	ЕД	Баг	нас	СЛ	к
162	*Miscanthus sinensis* Andersson – міскантус китайський						
	ПК Івашкевич Г. І.	2022	КД	Баг	нас	СЛ	д ен
163	*Molinia caerulea* (L.) Moench 'Variegata' – молінія голуба 'Variegata'						
	ПК Онук Л. Л.	2024	ЕД	Баг	цв	СЛ	д
164	*Nassella tenuissima* (Trin.) Barkworth – ковила найтонша						
	м. Івано-Франківськ	2024	КД	Баг	вег	СЛ	д
165	*Nassella tenuissima* (Trin.) Barkworth (=*Stipa tenuissima* Trin.) 'Poly tails' – населла найтонша 'Poly tails'						
	ПК Онук Л. Л.	2025	КД	Баг.	цв	СЛ	д корм

Epimedium grandiflorum C. Morren – горянка крупноквіткова

Astrantia major L. 'Rubra' – астранція велика 'Rubra'

Cirsium eriophorum (L.) Scop. – будяк шерстистий

Phlox covillei E. E. Nelson – флокс Ковилла

Arum maculatum L. – арум плямистий

Salvia cremenecensis Bess. – шавлія кременецька

Polygonatum humile Fisch. ex Maxim. – купина низька

Lomelosia caucasica (M.Bieb.) Greuter & Burdet – скабіоза кавказька

Adonis vernalis L. – горицвіт весняний

Dryas octopetala L. – дріада восьмипелюсткова

Clematis integrifolia L. – ломиніс цілолистий

Leontopodium nivale subsp. alpinum (Cass.) Greuter – білотка альпійська, едельвейс альпійський, шовкова косиця

Hypericum calycinum L. – звіробій чашечковий

Hypericum androsaemum L. – звіробій красильний

Allium nutans L. – цибуля поникла

Papaver rupifragum Boiss. & Reut. – мак скелеломний

СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ ФІТОСОЗОЛОГІЇ

1. Бібліографічний покажчик наукових праць співробітників Кременецького ботанічного саду за 2001–2025 роки / упоряд.: А. М. Ліснічук, Л. Л. Онук. Кременець; Тернопіль: Крок, 2026. 52 с. (Електронне видання). URL: [https://krembotsad.in.ua/wp-content/uploads/2026/05/Bibliohrafichnyy-pokazhchyk-naukovykh-prats-spivrobitnykiv-Kremenetskoho-botanichnoho-sadu-za-2001-2025-roky.pdf] (дата звернення: 10.07.2026).
2. Онук Л. Л. Сонцецвіт сивий. Сонянка сива *Helianthemum canum* (L.) Hornem. План заходів щодо збереження популяцій видів флори та фауни, що занесені до Червоної книги України та в міжнародні Червоні переліки, в межах установ природно–заповідного фонду / під ред. С. І. Кузнецова. Харків : Стиль–Іздат, 2006. С. 23–25.
3. Кременецький ботанічний сад. Каталог рослин : довідник / В. Г. Стельмащук [та ін.]. Київ : Фітосоціоцентр, 2007. 159 с.
4. Чубата Т. В., Онук Л. Л., Віхорчук С. О. Ценотична характеристика природної рослинності Кременецького ботанічного саду. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Агрономія*. 2008. № 12 (1). С. 44–48.
5. Онук Л. Л., Чубата Т. В. Структура флори водозбору ріки Ствиги. *Вісник Львівського національного аграрного університету: Агрономія*. 2012. №16. С. 52–57.
6. Скоропляс І. О., Віхорчук С. О., Онук Л. Л., Скакальська О. І., Микулич М. Р. Стан ценопопуляцій *Carlina onopordifolia* Bess. на горі Голиця. *Вісті біосферного заповідника «Асканія-Нова»*. 2012. Т. 14. С. 487–490.
7. Скоропляс І. О., Онук Л. Л., Чубата Т. В., Скакальська О. І. Рідкісні рослини Кременецького ботанічного саду під охоронною Бернської конвенції. *Вісті біосферного заповідника «Асканія–Нова»*, Вип.15., 2013 р. С. 130–134.
8. Мельник В. И., Скоропляс И. А. Современное состояние популяций Carlina onopordifolia Besser ex Szafer, Kulcz. & Pawl. в Украине. *Austrian Journal of Technical and Natural Sciences*. 2014. № 9–10. P. 21–24.
9. Мельник В. І., Баточенко В. М., Глінська С. О., Скоропляс І. О. Нові місцезнаходження *Carlina onopordifolia* Besser ex Szafer, Kulcz. et Pawl. в урочищі Курилиха. *Флорологія та фітосозологія*. 2014. Вип. 3–4. С. 56–59.
10. Мельник В. І., Скоропляс І. О., Баточенко В. М. Географічне поширення *Carlina onopordifolia* Besser ex Szafer, Kulcz. et Pawl на Західному Поділлі. *Український ботанічний журнал*. 2014. Т. 71, № 2. С. 196–202.
11. Мельник В. І., Скоропляс І. О., Баточенко В. М. Сучасний стан популяцій *Carlina onopordifolia* (Asteraceae) на Західному Волино–Поділлі. *Український ботанічний журнал*. 2014. Т. 71, № 2. С. 196–202.
12. Мельник В. І., Скоропляс І. О., Ваколюк В. Д. *Carlina onopordifolia* (*Asteraceae*) на Східному Поділлі. *Український ботанічний журнал*. 2014. Т. 71, № 3. С. 324–329.
13. Скоропляс І. О. Сучасний стан популяцій *Carlina cirsioides* Klokov на горі Касова. *Вісник Дніпропетровського державного університету*. 2014. № 1(33). С. 143–145.
14. Скоропляс І. О., Баточенко В. М., Скакальська О. І. Нове місцезнаходження *Carlina cirsioides* Klokov на території геоморфологічного району Гологори. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. 2014. № 11. С. 201–205.
15. Каталог рослин Кременецького ботанічного саду : довідниковий посібник / Р. С. Іваницький та ін. Кременець, 2015. 160 с.
16. Коніщук В. В., Коніщук М. О., Булгаков В. П. та ін. Аналіз видів сапропелю для рекультивації деградованих земель України. *Агроекологічний журнал*. 2015. № 1. С. 83–91.

17. Ліснічук А. М., Онук Л. Л., Чубата Т. В. Інтродукційні дослідження рідкісних видів рослин у Кременецькому ботанічному саду. *Інтродукція рослин*. 2015. № 3. С. 3–10.
18. Онук Л. Л., Глущенко Л. А. Особливості боліт реліктових форм рельєфу басейну р. Ствиги (Білорусь, Україна). *Чорноморський ботанічний журнал*. 2015. Т. 11, № 1. С. 12–21.
19. Онук Л. Л. Екологічні особливості стану боліт басейну річки Ствига : автореф. дис. … канд. біол. наук : 03.00.16. Київ, 2016. 24 с.
20. Національний природний парк «Кременецькі гори» : сучасний стан та перспективи збереження, відтворення, використання природних комплексів та історико–культурних традицій / за ред. М. О. Штогрина. Київ : Типографія від А до Я, 2017. 292 с.
21. Онук Л. Л., Ліснічук А. М. Перспективи використання *Leptopus chinensis* (Bunge) Pojark. (Phyllanthaceae) у дендропарках західних регіонів України. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія «Біологія»*. 2017. № 4. С. 40–43.
22. Антонюк М. З., Онук Л. Л., Ліснічук А. М., Мартиненко В. С., Пасічник Т. В. Популяційна динаміка поліморфізму за характерними ознаками у популяціях пирію середнього (*Thinopyrum intermedium*). *Наукові записки НаУКМА. Біологія та екологія*. 2018. Т. 1. С. 3–12.
23. Бобрик І. В., Онук Л. Л., Штогун А. О. Заходи щодо збереження видів родини Orchidaceae в урочищі барабан Національного природного парку "Кременецькі гори". *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія : Біологія*. 2018. №3–4 (74). С. 17–20.
24. Ліснічук А. М., Онук Л. Л. Вадемекум. Кременецький ботанічний сад : довідник. Тернопіль : ТОВ «Терно–граф», 2018. 144 с.
25. Чубата Т. В. Збереження та інтродукція рідкісних видів у Кременецькому ботанічному саду. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2018. Т. 28, № 2. С. 68–71.
26. Антонюк М. З., Ліснічук А. М., Онук Л. Л., Шпильчин В. В., Пасічник Т. В., Терновська Т. К. Поліплоїдність геному та система схрещування в популяціях *Thinopyrum intermedium*. *Наукові записки НаУКМА. Біологія та екологія*. 2019. Т. 2. С. 13–21.
27. Штогрин М. О., Онук Л. Л., Штогун А. О., Бобрик І. В. Особливості степових екосистем Національного природного парку «Кременецькі гори», їх збереження та відтворення. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія «Біологія»*. 2019. № 1 (75). С. 94–99.
28. Чубата Т. В., Чубатий В. В., Савицька О. П. Інтродукція рідкісних представників родини *Alliaceae* в Кременецькому ботанічному саду. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Серія: Біологічні науки*. 2020. № 1 (389). С.5-9.
29. Онук Л. Л., Петрук Ю. В., Чубата Т. В. Кременецький ботанічний сад. Каталог рослин відділу фітосозології : довідник. Вінниця : Твори, 2021. 120 с.
30. Онук Л. Л., Петрук Ю. В. Фітосозологічна оцінка території урочища «Гора Лисиця» (с. Зіньки Шепетівського району Хмельницької області). *Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова»*. 2022. Т. 24. С. 51–56.
31. Марчишин С. М., Слободянюк Л. В., Худа О. Ю., Петрук Ю. В., Онук Л. Л. Порівняльний аналіз компонентного складу ефірної олії сировини ліпії солодкої *Phyla scaberrima* (Juss. ex Pers.) Moldenke. *Медична та клінічна хімія*. 2024. Т. 26, № 1. С. 81–88.
32. Онук Л. Л., Чубата Т. В. Колекція раритетних видів судинних рослин відділу фітосозології Кременецького ботанічного саду. *Генетичні ресурси*. 2024. Вип. 34. С. 93–102.
33. Onuk L. L., Glushchenko L. A. New locality of *Betula obscura* A.Kotula in the river Stviha basin. *Bulletin of Bryansk department of Russian botanical society*. 2014. № 1(3). С. 26–29.
34. Petruc Y., Onuk L., Hlushchenko L. Collection funds of the Phytosozology Department of the Kremenets Botanical Garden (mobilization, dynamics, maintenance). *Besser Natural History Studies*: collection of materials of the 2nd International Scientific Conference. 2025. P. 65–69.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ЛАТИНСЬКИХ НАЗВ РОДІВ

Abelia 50
Abies 41, 42, 47
Acer 41, 42, 44, 57, 58
Achillea 85, 86, 117, 150
Aconitum 94
Adonis 94, 128, 159
Aegilops 130
Aegilotriticum 130
Aesculus 58
Agastache 110, 123
Agrimonia 128
Agropyron 130
Ailanthus 58
Ajuga 92
Akebia 92
Alchemilla 128
Allium 79, 82, 83, 97, 98, 105, 106, 110, 130, 135, 143, 155, 159
Alnus 49
Alopecurus 130
Althaea 126
Alyssum 89
Amaranthus 108, 111, 116, 138
Amberboa 150
Amorpha 51
Ampelopsis 97
Anacyclus 150
Anchusa 119
Andromeda 152
Androsace 154
Anemone 94
Anemonoides 154
Anethum 116
Angelica 150
Anthoxanthum 130
Anthyllis 121, 143, 146, 152
Antirrhinum 97
Aquilegia 94
Arabis 89, 151
Aralia 48
Arctostaphylos 152
Aristolochia 85
Armeria 93, 153, 154
Arnica 117
Aronia 23, 55
Arrhenatherum 102, 130, 157
Artemisia 86, 117, 150
Aruncus 95
Asarum 85, 117
Asclepias 85
Asparagus 98, 130
Asplenium 84
Aster 86
Astilbe 96
Astragalus 109, 111, 121. 136
Astrantia 117, 158
Athyrium 84
Aubrieta 89
Avena 130, 131
Bassia 85
Bellis 86
Berberis 49, 61, 74
Bergenia 96, 129
Betonica 92, 123
Betula 41, 42, 49, 151, 161
Borago 119
Brassica 89, 120
Bromus 131
Buddleja 58
Bunias 120
Bupleurum 117
Buxus 50
Calendula 118
Callistephus 79, 86
Calluna 51, 152
Caltha 94
Camelina 120
Campanula 89, 90
Campsis 49, 89
Caragana 51
Carex 100
Carpinus 41, 42, 49
Carum 117
Carya 53
Castanea 52, 61
Catalpa 42, 49, 50
Celastrus 90
Celosia 85
Cenchrus 103, 131
Centaurea 86, 118, 150
Centella 150
Cerastium 90
Cercidiphyllum 42, 51
Cercis 51, 152
Chaenomeles 11, 24, 34, 55
Chamaecyparis 42, 43, 45, 74, 75, 150
Chamaecytisus 152
Chelidonium 127
Chimaphila 152
Chrysanthemum 86, 118,150
Cicer 110, 121
Cichorium 118
Cirsium 151, 158
Clematis 94, 95, 106, 154, 159
Clinopodium 123
Cobaea 93
Codariocalyx 121
Colchicum 102, 104, 156
Colutea 51
Convallaria 98, 130
Coreopsis 86, 118
Coriandrum 117
Cornus 18, 34, 51
Cortaderia 102
Corylus 15, 20, 21, 36, 49
Cosmos 86
Cotinus 49, 60
Cotoneaster 36, 42, 55
Crataegus 24, 55
Crocus 100, 101
Cruciata 154
Cryptomeria 45
Cucurbita 120
Cunninghamia 45
Cynoglossum 119
Cyperus 120
Cypripedium 102, 157
Cyrtomium
Cystoperis 84
Dactylis 131
Dahlia 82, 86, 87, 105, 106
Daphne 58
Datura 129
Daucus 150
Decaisnea 53
Delphinium 95
Deschampsia 102
Deutzia 52, 75
Dianthus 90, 142, 143, 151
Dicentra 93
Dictamnus 96, 148
Digitalis 97, 127, 154
Dimorphotheca 88
Diplazium 84
Diplotax 151
Doronicum 88
Dracocephalum 110, 123
Dryopteris 85
Duchesnea 95
Dysphania 116
Echinacea 88, 109, 111, 118, 137

Echinochloa 131
Echinocystis 91
Echinops 88, 109, 118, 151
Echium 119, 151
Eleusine 131
Eleutherococcus 18
Ephedra 150
Eranthis 154
Eremurus 146, 155
Eriocapitella 95
Eryngium 117
Eschscholzia 93
Euonymus 50, 51
Euphorbia 91, 120, 142, 143
Exochorda 25, 55
Fagopyrum 127
Fagus 41, 52, 62 152
Festuca 102, 131
Filipendula 128, 154
Flueggea 121
Foeniculum 117
Forsythia 53, 54
Fragaria 95, 128, 154
Fraxinus 41, 44, 54, 60
Fritillaria 102
Gagea 102
Gaillardia 88
Galanthus 98, 148, 155
Galega 110, 121, 135
Gazania 88, 104
Gentiana 152
Geranium 92, 123
Geum 95, 128
Ginkgo 42, 43 45, 74
Gladiolus 101, 156
Glandora 151
Glaucium 93
Gleditsia 51
Glycine 121
Glycyrrhiza 121
Grindelia 118
Guizotia 118
Gymnocladus 51
Gypsophila 90, 152
Hamamelis 52
Hedera 48, 98
Helenium 88
Helianthemum 120, 152
Helianthus 118
Helichrysum 88, 118
Helictotrichon 102
Helleborus 95
Hemerocallis 81,100, 105, 156
Hepatica 95, 128
Heuchera 80, 96, 104
Hibiscus 92, 153
Hieracium 88, 118
Holcus 131
Hordeum 131
Hosta 98, 99, 104, 106, 155
Hyacinthella 155
Hydrangea 52, 61
Hypericum 123, 148, 152, 159
Hyssopus 123
Iberis 89
Ilex 49
Impatiens 89
Imperata 157
Inula 118
Ipomoea 90
Iris 79, 80, 101, 102, 104, 156
Jacobaea 151
Jaltomata 129
Jasminum 54
Jovibarba 90
Jucca 98
Juglans 12, 16, 21, 34, 42, 53
Juniperus 24, 43, 45, 46, 67, 74
Jurinea 151
Keria 55
Kitaibela 126
Knautia 120
Kniphofia 156
Koeleria 157
Koelreuteria 58
Kolkwitzia 50
Laburnum 51, 52
Lactuca 118
Lamium 123
Larix 41, 43, 47, 150
Lasiospermum 151
Lathyrus 91, 121, 122, 147, 152
Laurocerasus 55
Lavandula 92, 108, 112, 123
Leonurus 123
Leontopodium 88, 148, 159
Leucanthemum 88, 151
Leucojum 98, 146
Levisticum 117
Leymus 102
Ligularia 149, 151
Ligustrum 54
Lilium 102, 146, 157
Linum 126, 135, 153
Liriodendron 43, 53
Lolium 131
Lomelosia 151
Lonicera 19, 20, 50, 90
Lotus 122
Louiseania 55
Lunaria 89, 143, 146
Lupinus 91, 92, 110, 122, 136, 137, 152
Lysimachia 94
Madia 119, 135
Magnolia 40, 42, 43, 53, 60, 62, 153
Mahonia 49
Malva 126, 127
Marrubium 124
Matricaria 119
Matteuccia 84
Matthiola 89
Medicago 122
Melilotus 122
Melissa 124
Mentha 107, 110, 124
Metasequoia 42, 46
Microbiota 46
Miscanthus 102, 103, 112, 132, 157
Molinia 102, 157
Monarda 124
Moneses 152
Muscari 99
Myrrhis 117, 135
Narcissus 98, 155
Nassella 157
Nepeta 92, 124, 125
Nicandra 129
Nigella 110, 128
Ocimum 125
Oenothera 92, 127
Omalotheca 151
Onobrychis 122
Onoclea 84
Ononis 1, 122
Origanum 125, 148, 153
Ornithogalum 100, 155
Orthilia 152
Padus 55
Paeonia 54, 61, 93, 104, 146, 153
Panicum 132
Papaver 93, 159
Paris 103
Paronychia 152
Parthenocissus 97, 155
Pastinaca 117

Paulownia 55
Penstemon 153
Perilla 125
Persicaria 127
Petroselinum 117
Phacelia 119, 135
Phaseolus 110, 122
Phegopteris 84
Phellodendron 57
Philadelphus 52, 53
Phleum 132
Phlomis 92
Phlomoides 125
Phlox 93, 94, 154, 158
Physocarpus 56
Physostegia 92
Phytolacca 93, 127
Picea 41, 43, 48, 67, 75
Pinguicula 106, 153
Pinus 42, 48
Plantago 127
Platanus 55
Platycladus 46
Polemonium 94, 127, 147
Polygonatum 146, 155, 158
Polygonum 94
Polypodium 85
Polystichum 84
Pontechium 151
Populus 41, 57
Potentilla 55, 128, 129, 154
Primula 94, 128
Prunus 12, 23, 24, 28, 29, 30, 35, 154
Psephellus 88
Pseudotsuga 48, 150
Ptelea 57, 60
Pteridium 84
Pterocarya 53
Pterostyrax 58
Pulmonaria 89, 119
Pulsatilla 95, 143 154
Pyracantha 55
Pyrethrum 88, 143, 150
Pyrola 152
Quercus 41, 42, 52
Ranunculus 128
Raphanus 120
Rheum 127, 136
Rhodiola 90, 120
Rhododendron 39, 40, 42, 51, 52, 62
Rhodotypos 55
Rhus 49
Ricinus 120
Ripariosida 127
Robinia 52, 152
Rosa 66, 70, 95, 106, 154
Rosmarinus 110, 125
Rubia 129
Rudbeckia 88
Rumex 127, 128
Ruta 96, 129
Salix 44, 57, 154
Salvia 92, 110, 111, 125, 139, 142, 143, 147, 153 158
Sambucus 59
Sanguisorba 129
Santolina 88, 151
Saponaria 90, 152
Satureja 125
Saxifraga 81, 96, 97
Schisandra 97
Schoenus 156
Scilla 100
Scorzonera 119, 136, 151
Scutellaria 110, 125, 126, 135, 137
Secale 132, 133
Sedum 90, 91
Sempervivum 91, 120
Sequoiadendron 46
Serratula 119
Setaria 132, 133
Sibbaldianthe 129
Sideritis 126
Silphium 109, 119
Silybum 119, 136
Sinapis 120
Sisyrinchium 102
Solanum 110, 129
Soldanella 154
Sophora 42, 52
Sorbus 12, 56
Sorghum 133
Spinacia 116
Spiraea 56, 57, 62
Stachys 92
Staphylea 58, 60
Stephanandra 57
Styrax 58
Symphoricarpos 11, 50
Symphyotrichum 88
Symphytum 119
Syringa 40, 54, 62
Tagetes 88, 119
Tamarix 58, 154
Tanacetum 88, 119, 135, 142, 143
Taxus 42, 43, 48, 61
Teucrium 126, 148
Thalictrum 95
Thuja 42, 43, 46, 47, 62, 67, 75
Thymus 92, 126, 153
Tilia 41, 42, 58, 59
Tradescantia 100
Tragopogon 119
Trifolium 122, 136, 152
Trigonella 122
Triticale 133
Triticum 130, 133, 134, 136
Tropaeolum 77, 129
Tulipa 102, 157
Tussilago 119
Ulmus 42, 59
Urtica 110, 129
Vaccinium 19, 152
Valeriana 120
Veratrum 130, 136, 157
Verbascum 97, 129
Verbena 130, 155
Veronica 127, 148, 153
Viburnum 20, 35, 59, 61, 155
Vicia 122, 123
Vigna 123
Vinca 85, 117, 146
Vincetoxicum 117
Viola 97
Visnaga 117
Vitex 112, 126
Weigela 50, 75
Woodsia 85
Xanthoceras 58
Zea 134
Zinnia 89, 105

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК УКРАЇНСЬКИХ НАЗВ РОДІВ

Абрикос 23
Абелія 50
Агастахіс 153
Азіміна 34
Айва 24, 25
Айлант 58
Айстра 86, 88
Акебія 92
Аконіт 94
Актинідія 18, 19
Алича 29, 35
Алтея 126
Амарант 116
Амбербоа 150
Аммі 117
Аморфа 51
Анациклюс 150
Андромеда 152
Анемона 94, 95, 154
Аралія 48
Арніка 117
Аронія 23, 55
Аспленій 84
Астильба 96
Астрагал 111, 121, 136
Астранція 117, 158
Африканське просо 131
Ацидантера 156
Багатоніжка 85
Багаторядник 84, 85
Багрянник 51
Бадан 96. 129
Бальзамін 89
Барбарис 49, 61, 74
Барвінок 85, 117, 146
Бархат 57
Безщитник 84
Береза 12, 49, 151
Бирючина 54
Білотка 88, 148, 159
Білоцвіт 98, 146
Біота 46
Бобівник 51, 52
Борідник 90
Бруслина 50, 51
Будлея 58
Бузина 12, 59
Бузок 54, 61
Бук 41, 52, 152
Буквиця 92, 123
Бундук 51
Бурачок 89
Буркун 122
Валеріана 120
Васильки 125
Ваточник 85
Вейгела 50, 75
Верба 57, 154
Вербена 130, 155
Вербозілля
Верес 51, 152
Вероніка 127, 148, 153
Весняник 154
Вика 122, 123
Виноград 14, 33
Виноградівник 97
Вишня 23, 24
Вівсюнець 102
Вівсяний корінь 119
Вільноягідник 18, 48
Вільха 49
Вітекс 126
Вовчі ягоди 58
Вовчуг 122
Воловик 119
Волошка 86, 88, 118, 150
Вороняче око 103
Вудсія 85
В'яз 59
Гадюча цибулька 99
Гадючник 128, 154
Газанія 88, 104
Гайлардія 88
Гамамеліс 52
Гарбуз 120
Гвізотія 118
Гвоздика 90, 142, 143, 151
Гейхера 96, 104
Геленіум 88
Герань 92, 123
Гіацинтик 155
Гібіскус 92, 153
Гінкго 45, 74
Гіркокаштан 58
Гірчак 94, 127
Гірчиця 120
Гісоп 123
Гладіолус 101, 156
Гландора 151
Гледичія 51
Глід 24, 55
Глуха кропива 123
Головатень 88, 118, 151
Горицвіт 94, 128, 159
Горіх 16, 21, 34, 53
Горлянка 92
Горобина 56
Горох 121, 122
Гортензія 52, 61
Граб 12, 49
Гравілат 95
Гребінник 128
Гречка 127
Гринделія 118
Груша 30
Грушанка 152
Грястиця 131
Гуньба 122
Гусимець 89, 151
Дворядник 151
Дейція 52, 75
Декенея 53
Дельфініум 95
Деревій 85, 86, 117, 150
Деревозгубник 90
Дереза 33
Дерен 17, 18, 34, 51
Десмодіум 121
Дзвоники 89, 90
Дивина 97, 129
Дикий виноград 97, 155
Диморфотека 88
Дицентра 93
Діплазіум 84
Доронікум 88
Дуб 12, 41, 52
Дугласія 48, 150
Дурман 129
Дюшенея 95
Дягель 150
Егілопс 130
Екзохорда 25, 55
Елевсіна 131
Елеутерокок 18
Енотера 92, 127
Еремурус 146, 155
Еспарцет 122
Ефедра 150
Ехінацея 88, 118
Ехіноцистис 91
Ешольція 93
Жасмин 54
Живокіст 119

Жимолость 12, 19, 20, 50, 90
Житняк 130
Жито 132
Жовтець 128
Жовтозілля 151
Жоржина 86, 87, 104, 105
Журавлина 19
Залізниця 126
Залізняк 92, 125
Занігтиця 152
Заяча конюшина 121, 143, 146, 152
Звіробій 123, 148, 152, 159
Зимолюбка 152
Зізіфус 23, 35
Зіновать 152
Зірочки 102
Змієголовник 123
Зміячка 119, 136, 151
Зозулині черевички 102, 157
Іберійка 89
Імперата 157
Іпомея 90
Ірга 23
Кабачок 120
Каламінта 123
Калина 20, 35, 59, 61, 155
Калістефус 86
Калюжниця 94
Кампсис 49, 89
Капуста 89
Карагана 51
Карія 53
Катальпа 49, 50
Каштан 52, 61
Квасоля 122, 123
Кельрейтерія 58
Керія 55
Кизил 34
Кизильник 55
Кипарисовик 43, 45, 74, 75, 150
Кипець 157
Кітайбелія 126
Клен 57, 58
Клокичка 58, 60
Кмин 117
Кніфофія 156
Кобея 93
Ковила 157
Козлятник 121
Колосняк 102
Колумбова трава 133
Кольквіція 50
Конвалія 98, 130
Конюшина 122, 136, 152
Копитняк 85, 117
Кореопсис 86. 118
Коріандр 117
Королиця 88, 151
Кортадерія 102
Космея 86
Кострець 131
Костриця 102, 131
Котяча м’ята 92, 124, 125
Кохія 85
Красоля 77, 129
Криптомерія 45
Кріп 116
Кропива 129
Круціата 154
Ксантоцерас 58
Кукурудза 134
Кунінгамія 45
Купина 146, 155, 158
Курильський чай 55
Лаванда 92, 123, 153
Лаватера 126
Лавровишня 55
Лазіоспермум 151
Лаконіс 93, 127
Лапина 53
Ласкавець 117
Ластовень 117
Лещиця 90, 152
Лимонник 97
Липа 12, 58, 59
Лисохвіст 130
Лілійник 82, 100, 105, 156
Лілія 102, 146, 157
Ліріодендрон 53
Ліщина 20, 21, 49
Лобода 116
Ломикамінь 96, 97
Ломиніс 94, 95, 154, 159
Лофант 111, 123, 153
Лохина 19
Луізеанія 55
Лунарія 89
Льон 126, 135, 153
Любисток 117
Люпин 91, 92, 110, 122, 136, 152
Люцерна 122
Лядвинець 122
Магнолія 53, 60, 153
Магонія 49
Мадія 119, 135
Мак 93, 159
Маклюра 22
Мальва 126, 127
Марена 129
Маруна 88, 142
Маслинка 21, 34
Материнка 125, 148, 153
Мати-й-мачуха 119
Матіола 89
Мачок 93
Медова трава 131
Медунка 89, 119
Меліса 124
Метасеквоя 42, 46
Мигдаль 23
Миколайчики 117
Мильнянка 90, 152
Мишій 132, 133
Мікробіота 46
Мікрометрія 123
Мірис 117, 135
Міскантус 102, 103, 112, 132, 157
Міхурник 51
Міхурниця 84
Могар 132, 133
Модрина 43, 47, 150
Молінія 102, 157
Молодило 91. 120
Молочай 91, 120, 142
Монарда 124
Монетниця 154
Морква 150
Мучниця 152
М'ята 107, 124
Нагідки 118
Наперстянка 97, 127, 154
Нарцис 98, 155
Населла 157
Нехворощ 150
Нечуйвітер 88
Нікандра 129
Нут 121
Обліпиха 21, 34
Обрієта 89
Овес 130, 131
Огірочник 119
Одноквітка 152
Оман 118
Орлики 94
Орляк 84
Ортилія 152
Осока 100
Осот 151

Очиток 90, 91
Павловнія 55
Падуб 49
Пажитниця 131
Пайза 131
Парило 128
Пастернак 117
Пенісетум 103
Пенстемон 153
Первоцвіт 94, 128
Перила 125
Персик 28, 29, 35
Перстач 55, 128, 129, 154
Петрушка 117
Печіночниця 95, 128
Пижмо 88, 119, 135
Півники 101, 102, 104, 156
Півонія 54, 61, 93, 104, 146, 153
Підбіл 119
Підсніжник 148, 155
Пізньоцвіт 102. 104, 156
Піраканта 55
Піретрум 117
Платан 55
Плющ 48, 98
Подорожник 127
Полин 86, 117, 150
Полуниці 154
Порічки 32, 33
Приворотень 128
Проліска 100
Проломник 154
Просо 131, 132
Псевдотсуга 48
Птелея 57, 60
Птеростиракс 58
Пухироплідник 56
Пшениця 130, 133, 134
Райграс 102, 130, 157
Ревінь 127, 136
Редька 120
Рижій 120
Рицина 120
Робінія 52, 152
Роговик 90
Родіола 90, 120
Родовик 129
Рододендрон 51, 60, 61
Роза 66
Розмарин 125
Розовик 55
Розрив-трава 89
Розторопша 119, 136
Роман 119
Ротики 97
Рудбекія 88
Рута 96, 129
Рутвиця 95
Рябчик 102, 105, 146
Рядник 93, 153, 154
Рястка 100, 155
Садовий жасмин 52, 53
Салат 118
Самосил 126, 148
Самшит 50
Сантоліна 88, 151
Сараха 129
Сашник 156
Свербига 120
Свербіжниця 120
Секвоядендрон 46
Секуринега 121
Серпій 119
Сизюринхій 102
Сильфій 119
Синюха 94, 127
Синяк 119, 151
Сіда 127
Скабіоза 151, 158
Скорзонера 119, 136
Скумпія 49, 60
Слива 29, 30, 35, 154
Смикавець 120
Смородина 31, 32, 33 34
Сніжноягідник 50
Собача кропива 123
Солодка 121
Сон 95, 154
Сонцецвіт 120, 152, 160
Сонянка 152, 160
Соняшник 118
Сорго 133
Сориз 133
Сосна 48, 150
Софора 52
Сочевиця 122
Соя 121
Спаржа 98
Стефанадра 57
Стиракс 58
Стоколос 131
Стокротки 86
Страусове перо 84
Суданська трава 133
Сумах 49
Суниці 95, 128, 154
Сухоцвіт 151
Таволга 56, 57
Таволжник 95
Тамарикс 58, 154
Тетрагонолобус 122
Тимофіївка 132
Тирлич 152
Тис 43, 48, 61
Товстянка 153
Топінамбур 118
Тополя 57
Традесканція 100
Тритикале 133
Троянда 66, 70, 95, 106, 154
Туя 43, 46, 47, 67, 75
Тюльпан 102, 157
Фацелія 119, 135
Фегоптеріс 84
Фенхель 117
Фіалка 97
Фізостегія 92
Флокс 93, 94, 154, 158
Форзиція 54
Хамоміла 119
Хвилівник 85
Хеномелес 24, 34, 55
Холодок 130
Хоста 98, 99, 104, 155
Хрестовий корінь 118
Хрестолист 154
Хризантема 86, 118, 119,150
Хурма 19
Целозія 85
Центела 150
Центрантус 120
Церцис 51, 152
Цибуля 97, 98, 105, 130, 135, 143, 155, 159
Цикорій 118
Цинія 105
Цмин 88, 118
Чабер 125
Чаполоч 130
Часник 155
Чебрець 92, 126, 153
Чемериця 130, 136, 157
Чемерник 95
Черемха 30, 55
Черешня 23
Чина 91, 121, 122, 147, 152
Чистець 92
Чистотіл 127
Чорниці 152
Чорнобривці 88, 119
Чорнокорінь 119

Чорнушка 128
Чумиза 132
Шавлія 92, 125, 139, 142, 143, 147, 153 158
Шандра 124
Шафран 100, 101
Шефердія 22
Шипшина 66, 70
Широкогілочник 46
Шовковиця 22
Шоломниця 125, 126, 135
Шпинат 116
Щавель 127, 128
Щириця 116
Щитник 84, 85
Щучник 102
Юкка 98, 105
Юринея 151
Яблуня 25, 26, 27, 28, 34
Язичник 151
Ялина 43, 48, 67
Ялиця 47
Яловець 43, 45, 46, 63, 67
Ясен 54, 58, 60
Ясенець 96, 148
Ячмінь 131

КОЛЕКТИВ АВТОРІВ

Кубінський М. С. – завідувач відділу акліматизації плодових та ягідних культур.

Василюк О. О. – науковий співробітник відділу акліматизації плодових та ягідних культур.

Панасенко Р. С. – завідувачка відділу дендрології.

Вериківський Л. А. – завідувач відділу репродуктивної біології та впровадження.

Ковальчук І. О. – завідувачка відділу квітниково-декоративних рослин, кандидат біологічних наук.

Мельничук О. А. – завідувачка відділу лікарських рослин та нових культур.

Ігліна І. О. – науковий співробітник відділу лікарських рослин та нових культур.

Кубінська Л. А. – молодший науковий співробітник відділу лікарських рослин та нових культур.

Петрук Ю. В. – молодший науковий співробітник відділу фітосозології.

Чубата Т. В. – науковий співробітник відділу фітосозології.

Онук Л. Л. – завідувачка відділу фітосозології, кандидат біологічних наук.

Науково–довідкове видання

Редактори:
Ліснічук Антоніна Миколаївна, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник, директор Кременецького ботанічного саду
Онук Ліана Леонідівна, кандидат біологічних наук, завідувач відділу фітосозології Кременецького ботанічного саду

КРЕМЕНЕЦЬКИЙ БОТАНІЧНИЙ САД. КАТАЛОГ РОСЛИН

Дизайн: ***Ліана ОНУК***
Фото обкладинки: ***Юлія ПЕРТУК, Ліана ОНУК***

Підписано до друку 09.07.2026.
Формат 60х 84/$_8$. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний 80 г/м^2. Друк електрографічний.
Умов.-друк. арк. 19,76. Обл.-вид. арк. 9,78
Тираж 100 примірників. Замовлення № 07/26/2-88.

Видавець та виготувач:
ФОП Осадца Ю. В.
м. Тернопіль, вул. 15 Квітня, 2Д/10
тел. (097) 988-53-23

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серія ТР № 46 від 07 березня 2013 р.

ISBN 978-617-8607-29-6